

Malechowo, dnia 19.10.2015r.

OBWIESZCZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu:

projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica

Na podstawie art. 11 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. 2015 r. poz. 199 ze zmianami), art. 39 ust. 1, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami) w związku z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu ww. projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica

wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
w dniach **od 2 listopada 2015 roku do 24 listopada 2015 roku**
w pokoju 210 Urzędu Gminy Malechowo, 76-142 Malechowo, Malechowo 22A,
od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie rozwiązaniami odbędzie się w dniu **19 listopada 2015 roku** w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Malechowo, 76-142 Malechowo, Malechowo 22A o godz. 14:00.

Zgodnie z art. 11 ust. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt. 3 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie studium, może wnieść **uwagi**. Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Malechowo, 76-142 Malechowo, Malechowo 22A z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 18 grudnia 2015 roku**. Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione w postaci elektronicznej:

- opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 262 ze zmianami) lub
- opatrzone podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1114) lub
- za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).

WÓJT

Radosław Nowakowski

Wójt Gminy Malechowo

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY MALECHOWO**

ZMIANA I

w zakresie zgodnym z Uchwałą z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica

TEKST JEDNOLITY

Załącznik nr 1 do Uchwały.....
.....

WYŁOŻENIE

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	STR.3
II. POŁOŻENIE GMINY MALECHOWO, JEJ OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA I ZWIĄZKI Z OTOCZENIEM	
1. POŁOŻENIE I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	STR. 4
2. ZWIĄZKI GMINY MALECHOWO Z OTOCZENIEM	
2.1. POWIĄZANIA REGIONALNE	STR. 4
2.2. POWIĄZANIA LOKALNE	STR. 5
III. UWARUNKOWANIA GMINY	
1. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA LUDNOŚCI DO ROKU 2010	STR. 5
2. NAJWAŻNIEJSZE FUNKCJE REALIZOWANE W GMINIE, UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE I SPOŁECZNE	STR.10
3. UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURALNE I GOSPODARCZE	STR.11
IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	
1. CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	STR. 26
2. ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY	STR. 27
3. FUNKCJE PRZEWIDZIANE DO ROZWOJU NA OBSZARZE GMINY	STR. 27
4. STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I KIERUNKI JEJ ROZWOJU	STR. 28
5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU OSADNICZEGO	STR. 31
6. STANDARDY WZNOSZONEJ ZABUDOWY	STR. 34
7. GŁÓWNE CELE I KIERUNKI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	STR. 35
8. KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU	STR. 52
9. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENI ROLNICZEJ	STR. 58
10. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARKI TURYSTYCZNEJ	STR. 62
11. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI LEŚNEJ	STR. 66
12. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI PRZEMYSŁU, RZEMIOSŁA I USŁUG	STR. 67
13. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	STR. 67
14. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	STR. 69
15. CELE I KIERUNKI POLITYKI PAŃSTWA I REGIONU W POLITYCE PRZESTRZENNEJ GMINY	STR. 75
16. ZASADY SPORZĄDZANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	STR. 76
17. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM	STR. 79

ZAKRES I ZMIANY STUDIUM:

- I. [Uchwała Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica](#)
- II. *Zmiany wprowadzone do tekstu studium zostały zaznaczone pogrubioną kursywą czcionki Arial Narrow w kolorze niebieskim*

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (*tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 199*);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);
- Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalone uchwałą Nr XXVII/185/2001 Rady Gminy Malechowo z dnia 13 grudnia 2001 r. zmienionego uchwałą Nr XI/98/07 Rady Gminy Malechowo z dnia 31 października 2007 r.;
- *Uchwała Nr XX/186/2008 Rady Gminy Malechowo z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo – pod lokalizację elektrowni wiatrowych;*
- [Uchwała Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica](#)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późniejszymi zmianami*);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami*);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późniejszymi zmianami*);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (*tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późniejszymi zmianami*);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (*tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1153 z późniejszymi zmianami*);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (*tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późniejszymi zmianami*);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (*tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późniejszymi zmianami*);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (*tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późniejszymi zmianami*);
- Inne akty prawne powiązane z planowaniem i gospodarką przestrzenną.

I WSTĘP

CEL STUDIUM

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Wyprzedza ono sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich praktyczne stosowanie, nadaje generalny kierunek dalszym opracowaniom planistycznym oraz pozwala na uzyskanie szerokiej akceptacji dla decyzji najważniejszych dla całej wspólnoty samorządowej.

Celem opracowania jest:

- określenie istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z rozwojem gminy, z uwzględnieniem w szczególności:
- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej,
- koordynacja planów miejscowych.

II. POŁOŻENIE OBSZARU GMINY MALECHOWO, JEJ OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA I ZWIĄZKI Z OTOCZENIEM

1. POŁOŻENIE I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Malechowo położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, pomiędzy byłymi ośrodkami wojewódzkimi Koszalinem i Słupskiem. Północne sołectwa gminy w linii prostej oddalone są o 10 -12 km od brzegu morskiego. „Oknem” na morze jest dla Gminy niewielki port rybacki, handlowy i turystyczny – Darłowo.

Gmina Malechowo wchodzi w skład powiatu sławieńskiego. Sąsiaduje od północy i zachodu z należącymi również do tego powiatu gminą wiejską Sławno i gminą wiejską Darłowo, od wschodu i południa zaś - z gminą miejsko-wiejską Sianów i gminą miejsko-wiejską Polanów, należącymi do ziemskiego powiatu koszalińskiego. Całość obszaru gminy wchodzi w skład Diecezji Koszalińsko - Kołobrzeszkiej.

Gmina zajmuje powierzchnię 22.663 ha. Stanowi ona 21,7 % ogólnej powierzchni Powiatu Sławieńskiego i jest tym samym trzecią pod względem wielkości gminą w Powiecie Sławieńskim. W dniu 31 grudnia 2007 zamieszkiwało ją (wg WUS) 6559 osób. Gęstość zaludnienia (28,9 osoby/km²) jest tu niewiele niższa od średniej w gminach wiejskich województwa zachodniopomorskiego (29 osób/km²) ale jest znacznie niższy od średniej powiatowej (55 osób na 1 km²), oraz wojewódzkiej (74 osoby).

Sieć osadniczą gminy tworzą 44 miejscowości w tym 43 zamieszkałe miejscowości. Teren gminy podzielony jest na 26 sołectw. Siedzibą władz Gminy i ośrodkiem centralnym mieszczącym usługi administracyjne i komercyjne o znaczeniu gminnym jest miejscowość Malechowo licząca blisko 600 mieszkańców. Największym skupiskiem ludności jest miejscowość Ostrowiec, licząca 779 mieszkańców. Miejscowości typu osadniczego wiejskiego to: Bartolino, Białęcino, Borkowo, Laski, Darskowo, Drzeńsko, Włodzisław, Gorzyca, Grabowo, Karwice, Kosierzewo, Lejkowo, Lejkówko, Malechowo, Malechówko, Niemica, Kusice, Ostrowiec, Paproty, Pękanino, Podgórkki, Przystawy, Sulechowo, Sulechówko, Święcianowo, Żegocino i Zielenica oraz miejscowość o statusie wsi - Baniewo niezabudowana i nie zamieszkała. Miejscowości typu osad to: Krzekoszewo, Białęciniec, Zalesie, Uniedrożyn, Karw, Karwiczki, Miłomyśl, Sęczkowo, Kusiczki, Baniewo, Nowy Żytnik, Paprotki, Kawno, Uniesław, Pięćmiechowo, Kukułczyn, Witosław.

2. ZWIĄZKI GMINY MALECHOWO Z OTOCZENIEM

2.1. POWIĄZANIA REGIONALNE

Przez północną część obszaru gminy Malechowo w układzie równoleżnikowym przebiega korytarz infrastruktury o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.

W jego skład wchodzi:

- droga krajowa nr 6 /E28/ Szczecin-Gdańsk, zgodnie z ustaleniami planu województwa zachodniopomorskiego przewiduje się podniesienie jej rangi do drogi ekspresowej – „S”, która obsługuje ruch z północy Polski i Europy Zachodniej, przenosząc ruch tranzytowy z Niemiec do Trójmiasta i dalej na Mazury oraz do Kaliningradu. W związku z tym w oparciu o dotychczasowe studia, oznaczono cztery warianty jej przebieg na mapie studium,
- magistralna linia kolejowa Gdańsk - Stargard Szczeciński, która zapewnia dogodne połączenia ze Szczecinem, Berlinem i Gdańskiem, a także Olsztynem, Białymstokiem, oraz pośrednio Warszawą i Krakowem,
- gazociąg wysokiego ciśnienia Koszalin – Sławno,
- linia elektroenergetyczna 400 kV Krajnik – Dunowo – Słupsk i linia elektroenergetyczna 110 kV – Koszalin – Sławno,
- kabel światłowodowy międzynarodowy relacji Kopenhaga – Słupsk – Gdańsk – Warszawa – Europa Południowa,
- linia radiowa relacji Słupsk – Koszalin, element ogólnopolskiego systemu do przesyłania programów radiowych i telewizyjnych.

Najbliższy port lotniczy znajduje się w Goleniowie, port promowy w Szczecinie, a bałtycki port żeglugi pasażerskiej w Kołobrzegu.

W zakresie administracji ponadlokalnej, szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego, lecznictwa otwartego-specjalistycznego, lecznictwa szpitalnego i sądownictwa, a także usług kultury, handlu, gastronomii i rzemiosła obsługują teren gminy miasto powiatowe Sławno i byłe miasto wojewódzkie Koszalin oraz stolica obecnego województwa – Szczecin.

2.2. Powiązania lokalne

Droga krajowa łączy ośrodek gminny ze Sławnem, Koszalinem, a także obszarami sąsiednich gmin Sławno i Sianów. We wschodniej części obszaru gminy przebiega, krzyżując się z drogą nr 6 w węźle drogowym w Sławnie, droga wojewódzka DW 205 relacji Sławno-Bobolice, która zabezpiecza zewnętrzne powiązania gminy na kierunku południowym. W miejscowości Karwice od drogi nr 6 odgałęzia się droga powiatowa nr 0507Z, o gospodarczo-turystycznym charakterze ruchu, relacji Karwice – Słowino - Darłowo, stanowiąca połączenie obszaru gminy z terenami nadmorskimi i jednocześnie drogi krajowej nr 6 z portem w Darłowie.

Sieć linii elektroenergetycznych 15 kV będących źródłem energii elektrycznej na terenie gminy, wyprowadzona jest ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV w Darłowie i Sławnie.

W zakresie zadań własnych związku gminy Malechowo z gminami sąsiednimi dotyczą obsługi mieszkańców i mają typowo sąsiedzki charakter wzajemnej wymiany usług w zakresie oświaty podstawowej i gimnazjalnej, możliwości korzystania z usług służby zdrowia i posługi religijnej. Przygraniczne wsi gminy korzystają z wodociągów grupowych gmin sąsiednich.

Mieszkańcy gminy Malechowo dojeżdżają do pracy w gminach sąsiednich, a także w Koszalinie i Sławnie.

III. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO - GOSPODARCZE

1. ŚREDNIOOKRESOWA PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA GMINY MALECHOWO DO 2010R

Na koniec roku 2007 w gminie zamieszkiwało - według porównywalnych danych WUS, 6696 osób. Sporządzono więc, prognozę heurystyczną, stanowiącą kombinację przeliczeń statystycznych - lokalnych i porównawczych. Na ekstrapolację tendencji obserwowanych, nałożone zostały nie poddające się prostej analizie czynniki ekonomiczne i społeczne. Dla prognozowania dynamiki demograficznej w skali gminy przyjęto dane wg WUS, zaś dla prognozy rozwoju miejscowości - dane Urzędu Gminy. Przystępując do sporządzenia prognozy, przyjęto następujące dane i przesłanki wyjściowe:

- ⇒ Prognoza ludności sporządzona przez bank Światowy w roku 1995 (zakres danych dla ludności Polski)
- ⇒ Prognoza ludności w powiatach Polski do 2030 roku, sporządzona przez GUS w roku 1999 (część dla powiatu sławieńskiego)
- ⇒ ustalone prawidłowości statystyczne w kształtowaniu się ludności gminy na przestrzeni ostatnich 15 lat
  - * dynamika ruchu naturalnego ludności
  - * dynamiczna analiza struktury płci i wieku ludności

- * rozmieszczenie przestrzenne ludności - zmiany w latach 1987 - 2001
- ⇒ rozwój rynku pracy w gminie i powiecie sławieńskim w latach 1999 - 2001,
- ⇒ analiza stanu i wzrostu zasobów mieszkaniowych gminy,
- ⇒ postępujący proces zmian społecznych, wymuszanych transformacją ekonomiczną wsi polskiej.

Według prognozy Banku Światowego (1995, dane dla regionu Europy) do roku 2025, ludność Polski, w stosunku do roku 1990 wzrośnie o ok. 10%. Współczynnik urodzeń żywych wzrośnie w tym czasie od 13,5 do 13,7 na 1000 mieszkańców (gmina Malechowo 12,8), przy stałej umieralności 10,7 (Malechowo 9,1). Współczynnik przyrostu naturalnego wzrasta więc od 2,8 do wartości 3,0 na koniec roku 2025 (Malechowo dziś - 3,6), podczas kiedy przyrost rzeczywisty (skorygowany o kwoty migracji) utrzymuje się na stałym poziomie 2,1. Na obszarach wiejskich będzie obserwowane obniżenie dynamiki demograficznej, na negatywny trend biologiczny nałoży się bowiem nasilenie procesów migracyjnych.

Prognoza Głównego Urzędu Statystycznego, znacznie bardziej szczegółowa i nowsza (1998) podaje dane na poziomie kraju, a także powiatów. Pomiędzy rokiem 2000 a 2010 liczba zgonów w skali kraju przewyższy liczbę urodzeń, by w kolejnym okresie 2010 do 2020, na krótko osiągnąć wartość niższą. Po roku 2010 - tym razem już trwale - nastąpi stały wzrost przewagi zgonów nad urodzeniami. Po roku 2010 wystąpi również w Polsce tendencja spadkowa liczby osób w wieku produkcyjnym.

Powiat sławieński, jedyny w obszarze Pomorza Środkowego, wykazuje w tej prognozie tendencję spadkową w liczbie ludności już do 2020 roku. Jednocześnie do 2010 roku obserwowany jest wyraźny wzrost demograficzny grupy wieku produkcyjnego. Z porównania współczynników demograficznych dla ludności wiejskiej gmin powiatu, gmina Malechowo znajduje się w pozycji średniej, uprawnione więc będzie wykorzystanie danych dla obliczenia prognozy statystycznej.

Ze względu na możliwy rozwój okoliczności zewnętrznych, przede wszystkim w sferze ekonomiczno - gospodarczej, założono dwa możliwe scenariusze, mające swoje odbicie w dwu wariantach rozwoju demograficznego gminy.

SCENARIUSZ I - OPTYMISTYCZNY

Sytuacja gospodarcza kraju będzie ulegać stopniowej poprawie. Najpierw środki przedprzystąpieniowe, później akcesja do UE i możliwość korzystania ze środków wspólnej Polityki Rolnej oraz konsekwentna realizacja polityki wyrównywania szans ludności wiejskiej będą powodować wzrost opłacalności produkcji rolniczej i zahamuje odpływ z tego sektora gospodarki. Nawet niewielki wzrost zamożności oraz poprawa infrastruktury transportowej przyczyni się do rozwoju drobnej przedsiębiorczości i sektora usług. Wzrośnie liczba miejsc pracy na wsi, również w sferze usług publicznych, realizowanej i finansowanej przez gminę. Wchodzące w wiek rozrodności roczniki wyższe spowodują przełamanie dotychczasowego trendu spadkowego w grupach najmłodszych, wzrośnie również liczba ludności w wieku produkcyjnym. Ujemne saldo migracji będzie jednak nadal wzrastać, na skutek opuszczania wsi przez część lepiej wykształconej młodzieży.

Tabela dynamiki demograficznej ludności gminy Malechowo i powiatu sławieńskiego - WARIANT I

LP.	GRUPA WIEKOWA	GMINA MALECHOWO			POWIAT SŁAWIEŃSKI, LUDNOŚĆ WIEJSKA			WARTOŚĆ WYNIKOWA DLA GMINY 2010
		LICZBA 1985	LICZBA 1999	TENDENCJA WARTOŚĆ	LICZBA 1999	LICZBA 2010	TENDENCJA WARTOŚĆ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	0-2	449	251	spadek 44%	1 204	1 111	spadek 8%	290
3	3-6	564	395	spadek 30%	1 953	1 490	spadek 24%	430
4	7-14	957	828	spadek 15%	4 179	3 124	spadek 25%	900
5	15-17	260	373	wzrost 43%	1 701	1 366	spadek 20%	300
6	WIEK PRODUKCYJNY	3718	3792	wzrost 2%	17 690	19 498	wzrost 10%	4100
7	WIEK POPRODUKCYJNY	592	836	wzrost 41%	3 722	3 574	spadek 4%	800
1	OGÓLEM	6540	6475	spadek 1%	30 175	30 163	stagnacja	6 820

SCENARIUSZ II - PESYMISTYCZNY Z ELEMENTAMI TENDENCJI JUŻ ZARYSOWANYCH

Proces akcesji do Unii Europejskiej będzie przeciągać się w czasie, lub też uzgodnione okresy przejściowe zahamują wzrost napływu środków do rolnictwa. Wzrastający deficyt Budżetu Państwa nie pozwoli na realizację aktywnej polityki wyrównywania szans obszarów wiejskich, coraz skromniejszy strumień środków publicznych będzie kierowany dla przezwyciężania trudności w innych sektorach, grożących wybuchem niezadowolenia społecznego. Nowe rozstrzygnięcia Ustawy o dochodach gmin spowodują, że samorząd wiejski będzie coraz bardziej ubożał, sferę publiczną dotkną kolejne redukcje zatrudnienia. Postępować będzie proces koncentracji działalności gospodarczej. Bankructwa i likwidacje podmiotów połączone ze stałym dążeniem do obniżki kosztów własnych i walką o przetrwanie pozostających na rynku podmiotów będą powodować stały ubytek miejsc pracy, dotyczący szczególnie niżej kwalifikowanych pracowników na terenach wiejskich. Mocno nasilią się procesy migracyjne wśród względnie wykształconej młodzieży poszukującej możliwości egzystowania na terenach bardziej rozwiniętych i za granicą kraju. Spadkowy trend narodziń nie zostanie przełamany, liczba ludności w wieku produkcyjnym będzie się utrzymywać na stałym poziomie, podobnie jak w grupie poprodukcyjnej.

Do roku 2010 w gminie Malechowo przybędzie w grupie ludności w wieku produkcyjnym ok. 1200 osób, podczas gdy na emerytury i renty odejdzie nie więcej niż 300. Ilość zarejestrowanych bezrobotnych w 2001 roku przekroczyła 900, co stanowi ponad 25% zdolnych do pracy. W każdym z przewidywanych wariantów wydaje się mało realne powstanie w gminie do 2010 roku ok. 1000 stanowisk pracy - co pozwoliłoby zachować obecny - i tak już bardzo wysoki - poziom bezrobocia. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, iż największa grupa bezrobotnych należy do grupy wiekowej od 18 do 34 roku życia (81%), do 2010 roku pozostaną oni w wieku produkcyjnym.

Zły stan zasobów mieszkaniowych w gminie oraz niewielka ilość udzielanych pozwoleń na budowę nie pozwalają także przewidywać znaczącego przyrostu lokali w najbliższym dziesięcioleciu. Ponad 20 % substancji mieszkaniowej gminy to zasoby w budynkach wielorodzinnych, w których już dziś obserwowane jest przegęszczenie. Według danych dla roku 2000 istnieje niedobór mieszkań w ilości ok. 180. Brak zdolności ekonomicznej większości mieszkańców tych zasobów oraz słaba kondycja finansowa i coraz trudniejsze warunki gospodarowania samorządu nie pozwoli na budowę nowych lokali, uniemożliwiając przez to rozwój społeczny.

Czynniki te dodatkowo wzmacniają zjawiska, które ilustrują przeliczenia demograficzne GUS. Prognozę uzyskaną na podstawie dotychczas obserwowanych tendencji demograficznych powiatu, należy więc uzupełnić o przewidywane wzmocnienie ekonomicznych tendencji migracyjnych w wielkości łącznie około 30% liczby zwiększającej lokalny nadmiar siły roboczej, a więc 300 - 350 osób w skali gminy Malechowo.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe czynniki można stwierdzić, iż w roku 2010 ludność gminy Malechowo, notowanej w statystyce GUS, nie przekroczy 6 200 mieszkańców. Ta sama liczba według ewidencji ludności Urzędu Gminy może znajdować się w przedziale 6 400 do 6 500 osób.

Tabela dynamiki demograficznej ludności gminy Malechowo i powiatu sławieńskiego - WARIANT II

LP.	GRUPA WIEKOWA	GMINA MALECHOWO			POWIAT SŁAWIEŃSKI, LUDNOŚĆ WIEJSKA			WARTOŚĆ WYNIKOWA DLA GMINY 2010
		LICZBA 1985	LICZBA 1999	TENDENCJA WARTOŚĆ	LICZBA 1999	LICZBA 2010	TENDENCJA WARTOŚĆ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	0-2	449	251	spadek 44%	1 204	1 111	spadek 8%	220
3	3-6	564	395	spadek 30%	1 953	1 490	spadek 24%	370
4	7-14	957	828	spadek 15%	4 179	3 124	spadek 25%	620
5	15-17	260	373	wzrost 43%	1 701	1 366	spadek 20%	300
6	WIEK PRODUKCYJNY	3718	3792	wzrost 2%	17 690	19 498	wzrost 10%	3 850
7	WIEK POPRODUKCYJNY	592	836	wzrost 41%	3 722	3 574	spadek 4%	850
1	OGÓLEM	6540	6475	spadek 1%	30 175	30 163	stagnacja	6 210

Podjęta próba prognozy przestrzennego rozmieszczenia ludności gminy wskazuje wyraźne tendencje wzrostowe w miejscowościach Kawno, Malechowo, Malechówko, Karwice i sołectwie Sulechowo, nieco mniejsze w Żegocinie, Paprotach i Kusicach. Znaczący spadek liczby mieszkańców zanotowano w Borkowie, Laskach i Gorzycy. W pozostałych miejscowościach liczba ludności utrzymuje

się na względnie stałym poziomie. Dane o zaludnieniu analizowane były w latach 1985 - 2000, stąd też należy przypuszczać, że wzrost liczby mieszkańców w Karwicach, Sulechówku, Kusicach i Żegocinie jest opóźnionym efektem rozwoju lat 70-tych i 80-tych, nie będzie on jednak trwały. Tendencje te są wspólne dla obu prognozowanych wariantów. W zależności od realizowanego scenariusza, różna będzie jedynie ich skala i intensywność.

W tabeli przedstawiono miejscowości, w których w ostatnim piętnastoleciu nastąpił wzrost liczby mieszkańców, a także te, w których złożone wnioski do Studium pozwalają prognozować możliwy rozwój zaludnienia, spowodowany rozwojem gospodarczym. W odniesieniu do nich zakładany jest w Studium rozwój zagospodarowania przestrzennego. W przypadku miejscowości Kawno, Pękanino i Niemica, bazą tego rozwoju będzie przede wszystkim położenie przy atrakcyjnych szlakach komunikacyjnych i rozwój funkcji gospodarczych, Malechowo, Ostrowiec, Lejkowo są w stanie rozwijać się w oparciu o świadczenie usług społecznych, administracyjnych i komercyjnych dla otoczenia rolniczego i turystycznego. Bardzo korzystne położenie w połączeniu z zasobem środowiska kulturowego może przesądzić o rozwoju osadnictwa i funkcji turystycznej w miejscowości Przystawy.

W miejscowościach Malechówko, Paproty i Sulechowo podstawą kontynuacji rozwoju, a raczej utrzymania obecnego stanu zaludnienia, mogą być zasoby endogeniczne, których źródłem jest solidnie ugruntowana funkcja rolnicza. W pozostałych jednostkach osadniczych gminy przewidywać można regres w liczbie mieszkańców. Szczególnie znaczący on będzie w miejscowościach, w których podstawą dotychczasowego rozwoju było wielkotowarowe rolnictwo uspołecznione - Laski, Borkowo, Kusice, Żegocino, Sulechówko i Karwice. Zarówno brak źródeł utrzymania, jak też nieelastyczne zasoby mieszkaniowe w blokach wielorodzinnych oraz nieatrakcyjna oferta usługowa, będą zmuszać do emigracji znaczną część młodzieży, która właśnie w tych miejscowościach będzie w najbliższym 10-leciu najliczniej wchodzić w wiek produkcyjny.

Tabela dynamiki demograficznej wybranych miejscowości gminy Malechowo i prognoza 2010

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	LUDNOŚĆ 1985 6 490	UDZIAŁ W LUDNOŚCI GMINY 1985	LUDNOŚĆ 2000 6 844	UDZIAŁ W LUDNOŚCI GMINY 2000	DYNAMIKA WZROSTU 5 : 3	PROGNOZA LUDNOŚCI 2010 WG WARIANTU	
							I	II
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	KAWNO	35	0,54%	51	0,75%	1,46	80	80
2.	SULECHÓWKO	154	2,37%	216	3,16%	1,40	200	180
3.	KARWICE	341	5,25%	440	6,43%	1,29	450	400
4.	MALECHOWO	471	7,26%	589	8,61%	1,25	650	630
5.	PAPROTY	123	1,90%	141	2,06%	1,15	140	130
6.	ŻEGOCINO	217	3,34%	247	3,61%	1,14	210	190
7.	MALECHÓWKO	182	2,80%	201	2,94%	1,10	210	200
8.	SULECHOWO	315	4,85%	331	4,84%	1,05	340	330
9.	KUSICE	334	5,15%	346	5,06%	1,04	320	260
10.	PĘKANINO	338	5,21%	341	4,98%	1,01	360	340
11.	NIEMICA	335	5,16%	335	4,90%	1,00	370	350
12.	PRYZYSTAWY	320	4,93%	320	4,68%	1,00	330	300
13.	OSTROWIEC	790	12,17%	771	11,27%	0,98	800	750
14.	LEJKOWO	135	2,08%	128	1,87%	0,95	140	120
OGÓŁEM		4 090	63,01%	4 457	65,15%	1,09	4 600	4 260

Podsumowanie

W gminie Malechowo w latach 2001-2010 przybędzie 900 osób w wieku produkcyjnym. W wypadku realizacji scenariusza optymistycznego, liczba mieszkańców może zwiększyć się do ok. 5% w stosunku do stanu obecnego. Bardziej prawdopodobne jest jednak zmniejszenie liczby ludności w zbliżonym stopniu. Główną przyczyną regresu demograficznego będzie wymuszona sytuacją ekonomiczną emigracja (głównie młodzieży wchodzącej w wiek produkcyjny) do dużych ośrodków miejskich i gmin położonych w ich bezpośrednim sąsiedztwie, a także za granicę kraju. W obszarze gminy nadal obserwowane będzie zjawisko koncentracji ludności w jednostkach osadniczych dobrze

skomunikowanych z otoczeniem zewnętrznym, rozwijających się gospodarczo oraz oferujących względnie pełny program infrastruktury społecznej i usług komercyjnych. Miejscowości, w których ugruntowała się funkcja rolnictwa rodzinnego, a także posiadające walory turystyczne, mają szansę zachować obecny poziom zaludnienia. W jednostkach osadniczych, w których nastąpił rozwój w oparciu o uspołecznione rolnictwo wielkotowarowe, odpływ na zewnątrz przyczyni się do znaczącego spadku liczby mieszkańców.

1.2. Struktura demograficzna

Ludność Gminy Malechowo (według stanu na dzień 31.12.2002 r.) liczyła 6 600 mieszkańców, co stanowiło 11,4 % ogólnej liczby mieszkańców Powiatu Sławieńskiego.

Ludność wg gmin. Stan na dzień 31.12.2002 r.

lp.	gmina, miasto	ludność ogółem	mężczyźni	kobiety	zaludnienie na 1 km ²
1	Miasto Darłowo	14628	7153	7475	731
2	Miasto Sławno	13424	6347	7077	839
3	Gmina Sławno	8725	4403	4322	31
4	Gmina Darłowo	7514	3759	3755	28
5	Gmina Postomino	6959	3475	3484	31
6	Gmina Malechowo	6600	3309	3291	29
7	Razem Powiat Sławieński	57850	28446	29404	55

Źródło: *Rocznik Statystyczny Województwa Zachodniopomorskiego 2003*

Gmina Malechowo zajmuje ostatnie miejsce pod względem liczby ludności w Powiecie Sławieńskim. Wskaźnik gęstości zaludnienia (w oparciu o dane z dnia 31.12.2002r.) dla Gminy Malechowo (29 osób na 1 km²) jest znacznie niższy od średniej powiatowej (55 osób na 1 km²), oraz wojewódzkiej (74 osoby). Pod względem gęstości zaludnienia na 1 km², Gmina Malechowo (w roku 2002) zajmuje 2 miejsce wśród gmin Powiatu Sławieńskiego (wyłączając zaludnienie w miastach). Wśród wszystkich gmin wiejskich Powiatu Sławieńskiego Gmina Malechowo zajmuje trzecie miejsce (zaraz po Gminie Postomino i Darłowo) pod względem liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn i wynosi 99,5 (Postomino 100,3, a Darłowo 99,9). Charakterystyka ludności Gminy Malechowo wg grup wiekowych w 2002r w stosunku do całego województwa zachodniopomorskiego:

L.p.	wyszczególnienie	Gmina Malechowo	Powiat Sławieński	Woj. Zachodniopomorskie
		Rok 2002 (stan na 31.12.2002r)		
1	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 803	14 749	383 731
2	Ludność w wieku produkcyjnym	3 967	35 565	1 081 999
3	Ludność w wieku poprodukcyjnym	830	7 536	231 988
4	Razem	6 600	57 850	1 697 718

Źródło: *Rocznik Statystyczny Województwa Zachodniopomorskiego 2003*

Z tabeli wynika, że ludność zamieszkująca Gminę Malechowo stanowi 11,4 % ludności Powiatu Sławieńskiego oraz 0,39 % ludności województwa Zachodniopomorskiego.

Poniżej przedstawiono prognozę demograficzną miast i gmin Powiatu Sławieńskiego w latach 2003, 2007 i 2015.

Prognoza demograficzna gmin Powiatu Sławieńskiego-razem ludność.

Nazwa gminy	2003	2007	2015
Gmina Malechowo	6450	6320	6200
Gmina Darłowo	7550	8100	8500
Gmina Postomino	7084	7200	7300
Gmina Sławno	8900	8800	8900
Gminy razem	29984	30420	30900

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę ludności w poszczególnych gminach w porównaniu z Gminą Malechowo.

Struktura ludności według podziału na podstawowe grupy wiekowe (w dniu 31.12.2002 r.) wskazuje na 28,2 % udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, 59,4 % udział osób w wieku produkcyjnym oraz 12,4% udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców gmin Powiatu Sławieńskiego.

2. NAJWAŻNIEJSZE FUNKCJE, UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE I SPOŁECZNE GMINY

Na terenie gminy Malechowo realizowane są następujące funkcje:

- a) produkcji rolnej wielkotowarowej, prowadzonej przez spółki prawa handlowego na dzierżawionych gruntach państwowych oraz indywidualnych właścicieli gospodarstw rolnych, a także rolnictwa rodzinnego w formach średnich i drobnych gospodarstw, w różnym stopniu produkujących na rynek.
- b) produkcji leśnej realizowanej w formie pozysku drewna,
- c) wielokierunkowej działalności gospodarczej, w tym:
  - produkcji rolnej specjalnej, głównie rybackiej, drobiarskiej i futrzarskiej na rynek zewnętrzny,
  - działalności handlowej i usługowej, zaspokajającej potrzeby lokalne,
  - rzemiosła produkcyjnego na potrzeby lokalne,
  - produkcji przemysłowej na rynek krajowy i eksport,
  - eksploatacji kruszywa naturalnego i kredy jeziornej,
  - turystycznej - w formie agroturystyki oraz gastronomii i handlu antykwarycznego obsługujących ruch tranzytowy,
- d) wielokierunkowych usług publicznych dla społeczności lokalnej, w tym:
  - administracji lokalnej, łączności i bezpieczeństwa publicznego,
  - oświaty przedszkolnej, szkolnej podstawowej i gimnazjalnej,
  - opieki zdrowotnej,
  - zabezpieczenia warunków dla aktywności kulturalnej i sportowej,
  - służby religijnej
  - gospodarki komunalnej i cmentarnictwa,
  - komunikacji zbiorowej.
- e) transportowa o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym.

W gminie dominuje zatrudnienie w dziale rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo - 52,8%. Istotne znaczenie ma działalność produkcyjna (13,4%). Zatrudnienie w sektorze budżetowym (administracja, edukacja, służba zdrowia i opieka socjalna) to 20%.

Ośrodkami aktywności gospodarczej w gminie, grupującymi ponad 10 działających podmiotów są miejscowości Malechowo, Ostrowiec i Niemica.

Z ogólnej liczby działających na terenie gminy Malechowo 271 podmiotów (w tym 14 w sektorze publicznym i 257 w sektorze prywatnym), największy (85,5%) jest udział zakładów osób fizycznych i spółek cywilnych. Przeważają podmioty działające w sferze handlu i gastronomii (60) oraz usług rzemieślniczych (20). Charakterystycznym przejawem aktywności gospodarczej na terenie gminy są produkujące na rynek stawy rybne, także posiadające łowiska specjalne. Jedynie 5 podmiotów wykazuje zatrudnienie powyżej 10 osób, z czego 2 powyżej 50. Żaden podmiot nie zatrudnia więcej niż 100 osób.

Na terenie gminy znajduje się 976 indywidualnych gospodarstw rolnych. Szacunkowe zatrudnienie w rolnictwie indywidualnym wynosi 1000 osób. Zatrudnienie poza rolnictwem indywidualnym można określić szacunkowo na 1 500 osób. Mieszkańcy gminy Malechowo znajdują także zatrudnienie w przedsiębiorstwach położonych poza terenem gminy - głównie w Sławnie, Karnieszewicach, Rusku i Koszalinie. Nie jest to grupa większa niż 100 - 200 osób.

Z narastającą skalą bezrobocia związane jest ubożenie ludności i wzrost patologii społecznych. W 2000 roku pomocą społeczną objęte było 35% gospodarstw domowych w gminie. Ponad połowa rodzin (267) jako przyczynę trudnej sytuacji podawało bezrobocie, w 261 przypadkach głównym powodem ubóstwa była niepełnosprawność lub długotrwała choroba, w 71 przypadkach przyczyną była bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w 8 stwierdzono alkoholizm a w 5 powrót z zakładu karnego. W części sytuacji życiowych ubóstwo jest kombinacją kilku przyczyn (co najmniej 2). W gminie Malechowo nie stwierdza się występowania patologii społecznych na szeroką skalę - na podstawie danych GOPR można wręcz określić je jako margines.

WYKAZ SOŁECTW GMINY MALECHOWO

L.p.	Sołectwo	Wsie, przysiółki wchodzące w skład sołectwa
1.	Bartolino	Bartolino
2.	Białęcino	Białęcino, Białęcinię
3.	Borkowo	Borkowo
4.	Darskowo	Darskowo
5.	Drzeńsko	Drzeńsko, Włodzisław, Zalesie
6.	Gorzyca	Gorzyca
7.	Grabowo	Grabowo, Uniedrożyn
8.	Karwice	Karwice, Karw, Karwiczki, Miłomyśl, Sęczkowo
9.	Kosierzewo	Kosierzewo
10.	Kusice	Kusice, Kusiczki, Krzekoszewo
11.	Laski	Laski
12.	Lejkowo	Lejkowo, Lejkówko, Kukułczyn
13.	Malechowo	Malechowo
14.	Malechówko	Malechówko
15.	Niemica	Niemica,
16.	Ostrowiec	Ostrowiec, Nowy Zytnik
17.	Paprotki	Paprotki
18.	Paproty	Paproty
19.	Pękanino	Pękanino, Kawno
20.	Podgórk	Podgórk, Uniesław
21.	Przystawy	Przystawy, Pięćmiechowo
22.	Sulechowo	Sulechowo,
23.	Sulechówko	Sulechówko, Witosław
24.	Święcianowo	Święcianowo
25.	Zielenica	Zielenica
26.	Żegocino	Żegocino

3. UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURALNE I GOSPODARCZE**3.1. Komunikacja.**

Przez północną część obszaru gminy Malechowo w układzie równoleżnikowym przebiega korytarz transportowy o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. W jego skład wchodzi:

- a) droga krajowa nr 6 (E28) Szczecin-Gdańsk, która obsługuje ruch z północy Polski, i Europy Zachodniej, przenosząc ruch tranzytowy z Niemiec do Trójmiasta i dalej na Mazury oraz do Kaliningradu. Droga, ze względu na dużą akcesję boczną, pełni również rolę głównego szlaku obsługującego ruch regionalny i lokalny,
- b) magistralna linia kolejowa Gdańsk - Stargard Szczeciński, która zapewnia dogodnie połączenia ze Szczecinem, Berlinem i Gdańskiem, a także Olsztynem, Białymstokiem, oraz pośrednio Warszawą i Krakowem.

Droga krajowa nr 6 zabezpiecza zewnętrzne i wewnętrzne związki gminy Malechowo, łącząc ośrodek gminny ze Sławnem - stolicą powiatu, Koszalinem - głównym ośrodkiem regionalnym równoważenia rozwoju, a także z obszarami sąsiednich gmin Sławno i Sianów. We wschodniej części obszaru gminy przebiega, krzyżując się z drogą 6 w węźle drogowym w Sławnie, droga wojewódzka relacji Sławno-Bobolice, jedyna oś, która zabezpiecza zewnętrzne powiązania gminy na kierunku południowym, położona jednak peryferyjnie w stosunku do jej obszaru. W miejscowości Karwice od drogi nr 6 w kierunku północnym odgałęzia się droga powiatowa, o gospodarczo-turystycznym charakterze ruchu, relacji Karwice – Słowino - Darłowo, stanowiąca połączenie obszaru gminy z terenami nadmorskimi i jednocześnie drogi krajowej nr 6 z portem w Darłowie. Generalnie, gmina Malechowo jest dobrze powiązana z otoczeniem zewnętrznym, choć na kierunku południowym większość obszaru gminy nie jest obsługiwana drogą o kategorii ponadregionalnej. Niekorzystna sytuacja ma miejsce w zakresie powiązań całej południowej części gminy. Najbliższy port lotniczy (magistralny, zapasowy dla Warszawy w ruchu dalekiego zasięgu) znajduje się w Goleniowie, port promowy w Szczecinie, a bałtycki port żeglugi pasażerskiej w Kołobrzegu. W Darłowie funkcjonuje port morski wypełniający funkcję rybackie i przyjmujący niewielkie jednostki handlowe. W ostatnich dziesięcioleciach największego znaczenia nabiera jego funkcja turystyczna.

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy:

0390Z relacji Dąbrowa - Grabówko,
 0391Z relacji Kawno – granica powiatu - Sieciemín,
 0399Z relacji Kusice - Ratajki,
 0400Z relacji Domachowo – Bukowo - Jacinki,
 0401Z relacji Sowno – Sierakowo – granica powiatu,
 0402Z relacji droga krajowa nr 205 – granica powiatu,
 0403Z relacji Sowno - Laski,
 0507Z relacji Darłowo – Karwice,
 0514Z relacji Wiekowice - Przystawy,
 0515Z relacji Grabowo - Pękanino,
 0516Z relacji Niemica - Bartolino,
 0511Z relacji Rusko – Jeżyce - Malechowo,
 0517Z relacji Paprotki - Świącianowo,
 0518Z relacji Malechowo - Żegocino,
 0519Z relacji Karwice - Karwiczki,
 0520Z relacji Karwice – Smardzewo - Ostrowiec,
 0521Z relacji Smardzewo - Lejkowo,
 0522Z relacji Żegocino - Ostrowiec,

3.2. Energetyka, gazownictwo, elektroenergetyka

Podstawowymi źródłami ciepła na terenie gminy są:

- 1) kotłownie zakładowe wbudowane,
- 2) kotłownie indywidualne,
- 3) piece kaflowe i trzony kuchenne,

Podstawowym paliwem stosowanym w źródłach ciepła jest koks, węgiel kamienny, drewno oraz w niewielkim stopniu paliwa płynne i gazowe. W wyniku zaostrzających się przepisów prawnych, dotyczących ochrony powietrza atmosferycznego, wzrostu kosztów za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz dużego nacisku na likwidację niskiej emisji, w ogrzewaniu następuje powolny wzrost udziału gazu płynnego i oleju opałowego. Na terenie miejscowości Malechowo, posiadającej dostęp do gazu przewodowego część gospodarstw domowych do ogrzewania wykorzystuje gaz ziemny wysokometanowy. Procesy spalania paliw dla potrzeb energetycznych stanowią główne źródło zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Wzdłuż drogi krajowej Nr 6 Sławno – Koszalin, na terenie gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 250, od którego na terenie wsi Malechowo wykonano odgałęzienie zakończone stacją redukcyjno pomiarową 10 gazu o wydajności $Q = 3000 \text{ m}^3/\text{h}$. Stacja jest wygrodzona, z zachowaniem strefy zagrożenia wybuchem. Ze stacji wyprowadzony jest gazociąg średniego ciśnienia, który jest źródłem gazu dla miejscowości Malechowo. Gaz wykorzystywany jest do przygotowania posiłków, ciepłej wody użytkowej oraz w niewielkim stopniu do ogrzewania pomieszczeń. Pozostały obszar gminy pozbawiony jest dostępu do gazyfikacji przewodowej. Intensywnie natomiast rozwinęła się gazyfikacja bezprzewodowa. W zaopatrzeniu w gaz płynny obserwuje się nasycenie dla potrzeb przygotowania posiłków i umiarkowany rozwój dla potrzeb grzewczych.

Przez północną część gminy przebiega linia elektroenergetyczna 400kV Dolna Odra – Żarnowiec z pasem ochronnym o szerokości 120 m. Przez środkową część gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV Słupsk –Sławno –Koszalin z pasem ochronnym o szerokości 50 m. Obie linie nie mają bezpośrednich powiązań z siecią energetyczną średniego napięcia na terenie gminy.

Odbiory zlokalizowane na terenie gminy, zasilane są głównie z GPZ 110/15 kV położonego w Darłowie przy pomocy linii SN 15 kV napowietrznych, stacji transformatorowych 15/0,4 kV i sieci niskiego napięcia.

Na terenie Malechowa istnieje rozdzielnia sieciowa 15 kV, z której zasilany jest w energię elektryczną teren całej gminy. Usługi w zakresie dostawy mocy i energii elektrycznej świadczone są przez Zakład Energetyczny Koszalin.

Zasilanie rozdzielni stanowią 3 linie 15kV:

- 1) z Darłowa (wybudowana w 1981 r.) przewodami AFL-120 mm². Linia ta stanowi podstawowe zasilanie rozdzielni,
- 2) ze Sławna - linia nr 308 AFL-70 mm²,
- 3) ze Sławna - linia nr 309 AFL-70 mm²,

Ponadto do rozdzielni wprowadzone są dwie linie 15kV: z Koszalina linia nr 339 oraz z Darłowa. Wszystkie wymienione wyżej linie jako wyprowadzone z niezbyt odległych GPZ-tów zapewniają poprawne zasilanie terenu gminy. Wszystkie miejscowości na terenie gminy są zelektryfikowane i w przeważającej większości posiadają możliwość drugostronnego zasilania. Nie występują niedobory w zakresie ilości przesyłanej energii elektrycznej.

Na terenie gminy funkcjonuje ok. 70 stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Stacje transformatorowe zasilane są z odgałęzień wyprowadzonych z linii magistralnych.

Stan sieci elektroenergetycznej 15 kV i 0,4 kV należy uznać za dobry. Dominujący typ stacji, to stacja słupowa, a sieci zasilające - to sieci napowietrzne. Cechą tych linii jest to, że są prowadzone po liniach prostych bez uwzględniania warunków naturalnych oraz

zagospodarowania terenu. Osiągnięto w ten sposób lepsze warunki zasilania kosztem ładunku przestrzennego. Na terenie gminy eksploatowana jest jedna elektrownia wodna –w

Nowym Żytniku położona na 32 kilometrze rzeki Grabowej. Produkuje rocznie średnio około 400 MWh. Jak dotąd nie zostały zbudowane elektrownie wiatrowe.

3.3. Gospodarka wodno-ściekowa.

Obszar gminy charakteryzuje dobrze, lecz nierównomiernie rozwinięta sieć cieków powierzchniowych, należących w do przymorskiej zlewni rzeki Wieprzy. Przeważająca większość obszaru odwadniana jest w kierunku północno zachodnim poprzez rzekę Grabową - największy dopływ Wieprzy. W granicach gminy znajduje się odcinek jej środkowego biegu o długości 23,4 km (33% ogólnej długości). Średni roczny przepływ rzeki w przekroju zamykającym Grabow w wieloleciu 1971-94 wynosił 6,52 m³/s, a średni niski –4,4 m³/s. Wysokość przepływu nienaruszalnego ustalono w wymienionym przekroju na 2,20 m³/s (warunki korzystania z wód dorzecza Wieprzy, 1999). W granicach gminy rzekę Grabową zasila sieć rowów melioracyjnych oraz kilka dopływów, głównie z południowej jej części. Największa wśród nich jest Bielawa, wypływająca ze źródeł położonych w gm. Sianów (całkowita długość 19km, z czego na terenie gminy Malechowo około 10 km). Przepływ średni przy ujściu wynosi dla rzeki 0,75 m³/s. Mniejszy dopływ Zielenicy wypływający spod Borkowa liczy 5,7 km i w całym biegu płynie przez obszar gminy (przepływ w ujściu –0,25 m³/s).

Na linii Malechówko – Feliksowo – Ostrowiec biegnie dział wodny oddzielający bezpośrednio dopływy Grabowej i Wieprzy. Rejon Ostrowca i Kosierzewa odwadnia płynąca na północ ku Wieprzy Rakówka, a niewielkie strumienie z okolic Sęczkowa zasilają Moszczenicę już poza północną granicą gminy. Zarówno dopływy Grabowej jak i Wieprzy charakteryzują się małymi przepływami, a więc i niską zdolnością do samooczyszczania się wód. Małeńki południowo zachodni skraj gminy odwadniany jest w kierunku cieku Polnica, należącego już do zlewni rzeki Unieść – położonych poza terenem gminy Malechowo.

Jeziorność obszaru jest niska. Na terenie gminy nie ma jezior o powierzchni powyżej 50 ha. Kilka niewielkich zbiorników leży we wschodniej części gminy. Największe wśród nich rynnowe jezioro Ostrowiec posiada powierzchnię niespełna 50 ha, maksymalną głębokość 9,7 m i pojemność ok. 1 800 tys. m³. Jest zbiornikiem przepływowym. Drugie w kolejności

jezioro Zamkowe (Krąg) posiada powierzchnię 18,1 ha, maksymalną głębokość 10,4 m oraz pojemność około 770 tys. m³. Mniejsze bezodpływowe jezioro Czarne liczy 5 ha, a jezioro Chróstno –4 ha. Oczka wodne o powierzchni poniżej 1ha występują w zagłębieniach terenowych w rejonie Karwiczek, Kusie i Pękanina.

Dorzecze Grabowej jest intensywnie wykorzystywane na potrzeby hodowli ryb. W granicach gminy Malechowo zlokalizowana jest najliczniejsza grupa ośrodków hodowli pstrąga (14 działających i kolejne w budowie lub rozbudowie). Główne zespoły stawów pstrągowych, zlokalizowane są w dolinie Grabowej (Nowy Żytnik, Lejkowo, Świącianowo) oraz w dolinie Bielawy (Kusice, Niemica) i w sąsiedztwie cieku Zielenica. W warunkach korzystania z wód dorzecza Wieprzy z 1999 r., określono dopuszczalny pobór wód powierzchniowych dla stawów na obszarze gminy na 6,9114 m³/s (w tym stawy pstrągowe – 6,874 m³/s i karpiove –0,0599 m³/s). Pobór stwierdzony przez ujęcia z wód powierzchniowych w 1998 r., na potrzeby stawów rybnych wynosił już 5,1437 m³/s. W związku z sukcesywnym rozwojem hodowli należy się liczyć z przekraczaniem przepływu nienaruszalnego na rzekach. Stąd też niezbędne mogą się okazać ograniczenia ilościowe w korzystaniu z wód powierzchniowych.

Zasoby wodne Grabowej i Bielawy wykorzystywane są ponadto do produkcji energii elektrycznej w małych elektrowniach wodnych w Nowym Żytniku i Niemicy. Przy niewielkich progach piętrzących wody rzeczne brak przepławek dla ryb. Rozbudowany system melioracyjny funkcjonuje przede wszystkim w zabagnionej dolinie Grabowej, a także Rakówki. Ogółem obejmuje 4488 ha (ok. 20% powierzchni gminy); łączna długość rowów melioracyjnych wynosi 519,2 km.

Wody powierzchniowe zajmują łącznie tylko około 1% ogólnej powierzchni gminy. W granicach gminy Malechowo nie ma terenów zagrożonych powodzią stwarzającą zagrożenie dla ludzi znajdują się natomiast tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi. W okresie roztopów oraz ulewnych opadów możliwe są natomiast podtopienia łąk i terenów naturalnej sukcesji w dolinie Grabowej i Rakówki. Z tego względu niewskazana jest w ich obrębie lokalizacja inwestycji niezwiązanych z gospodarką wodną. Obecnie w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Szczecinie trwają prace nad „Studium bezpośredniego zagrożenia powodziowego”, które może zweryfikować dotychczasowe informacje. Na obszarach terenach bezpośredniego zagrożenia powodzią obowiązywać będą ograniczenia i wymagania wynikające z art. 40 ust. 1 pkt 3 oraz w art. 82 ust. 2 ustawy Prawo wodne.

Wody podziemne.

W utworach czwartorzędowych, pokrywających powierzchnię gminy Malechowo, wydziela się generalnie cztery poziomy wodonośne:

- 1) gruntowy – najczęściej o niskiej jakości,
- 2) międzyglinowy górny - ujmowany przez ujęcia wiejskie,
- 3) międzyglinowy środkowy,
- 4) podglinowy,

Łączą się one między sobą tworząc zwykle trzy warstwy wodonośne. Pierwszą warstwę wodonośną stanowią poziom gruntowy z poziomem międzyglinowym górnym. Poziom międzyglinowy środkowy, łączy się często z zalegającymi pod nim górnymi warstwami trzeciorzędu (miocenu) lub czasami z poziomem górnym, tworząc drugą warstwę wodonośną, stanowiącą najczęściej główny poziom użytkowy. Warstwa trzecia to najczęściej poziom podglinowy z dolnymi poziomami trzeciorzędowymi. Występowanie wyróżnionych poziomów związane jest z określonymi strukturami piaszczysto-żwirowymi o zmiennej miąższości i rozprzestrzenieniu. W niektórych rejonach występuje nieciągłość warstw wodonośnych – w okolicach Kusic, Paprot i Ostrowca brak I warstwy wodonośnej, a w okolicach Kosierzewa nie stwierdzono występowania II warstwy. Lokalnie wykorzystuje się także trzeciorzędowe - miocenne piętro wodonośne. Chociaż jego znaczenie jest podrzędne to w kilku rejonach gminy, zwłaszcza gdzie brak niektórych czwartorzędowych poziomów wodonośnych, właśnie z piętra miocennego zasilane są studnie (Lejkowo, Kusice, Paproty, Ostrowiec, Podgórze).

Północna część gminy po dolinę Grabowej charakteryzuje się średnio korzystnymi warunkami zasobowymi, lepsze są na południu i zachodzie, gdzie znajduje się lokalna struktura wodonośna o nieco wyższej zasobności.

W podziale na regiony bilansowe zlewni Wieprzy obszar gminy Malechowo zalicza się głównie do regionu „C” – Środkowej Grabowej, gdzie zasoby odnawialne wód określono na 3 694 m³/h, zasoby dyspozycyjne – 2 777 m³/h, a zasoby eksploatacyjne – 774 m³/h.

Rezerwy zasobowe stanowią 2 720 m³/h. Zasoby rejonu Ostrowca, Kosierzewa i Sęczkowa ujęte zostały w bilansie regionu „D” – Dolna Wieprza, a okolice Przystaw w bilansie regionu „A1” – Dolna Grabowa. Według warunków korzystania z wód dorzecza Wieprzy zasoby eksploatacyjne wód podziemnych w gminie Malechowo, położonej prawie w całości w zlewni Wieprzy, określono na 704,2 m³/h (16 900,8 m³/d); przy czym wielkość poboru w 1998 r. wynosiła 54,04 m³/h (1297,0 m³/d), a pobór prognozowany – 62,9 m³/h (1509,7 m³/d).

W granicach gminy nie ma deficytu zasobów wodnych. W rejonie doliny Grabowej i Rakówki naturalna izolacja głównego poziomu użytkowego jest bardzo słaba. Są to obszary hydrogeniczne, bardzo wrażliwe na zanieczyszczenia mogące przenikać z powierzchni terenu. Dość słaba jest również izolacja poziomów wodonośnych w strefach przykrawędziowych dolin rzecznych oraz w południowo wschodniej części gminy od Darskowa po Drzeńsko i Krąg.

Wykaz ujęć wód podziemnych w gminie Malechowo. Pogrubioną Trzcionką zaznaczono ujęcia aktualnie czynne, z których dokonuje się poboru wody.

Lp	Nazwa ujęcia	Lokalizacja studni – użytkownik	Rok wykonania studni	Głębokość otworu (m p.p.t.)	Zasoby eksploatacyjne studni m ³ /h	Derpresa /m/	Stratygrafia	Wydajność ujęcia wody, depresja m ³ /h/m	Głębokość lustra wody /m p.p.t/
1	Lokalne	Borkowo ALP		24,5	17,5	1,4	Q	17,5/1,4	
2	Wiejskie	Darskowo	1975	62,5	18,0	0,65	Q/Tr	18,0/0,65	
3	Wiejskie	Górzycza	1972	26,0	15,0	6,3	Q	33,0/2,1-3,5	7,5
4	Wiejskie	GZGKiM	1979	22,0	18,0	8,6	Q		7,0
			2004	24,7	22	1,5	Q	33,0	7,5
5	Lokalne	Kawno	1964	51,0	14,6	7,7	Q	14,6/7,7	3,3

		Ośr. Zdrowia							
6	Wiejskie	Karwice	1959	79,5	31,0	29,6	Q	33,1/29,6	
7	Wiejskie	GZGKiM	1987	115,9			Q		
8	Lokalne	Karwice-Punkt Skupu Słomy	1971	30,0	46,08	6,55	Q	25,0/3,5	11,92
9	Wiejskie	Kosierzewo GZGKiM	1977	60,0	13,2	1,6	Q	13,2/1,6	
10	Wiejskie – ujęcie nieczynne	Kosierzewo Gospodarstwo Rolne AGRA	1964	54,0	34,0	6,3	Q	34,0/1,9	22,0
11	Wiejskie	Kusice GZGKiM	1978	65,0	60,0	9,2	Tr	50,0/5,7	27,7
12	Wiejskie	Laski GZGKiM	1979	69,0	24,0	0,75	Q	24,0/0,75	27,7
13	Zakładowa	Lejkowo 1 ALP		13,0	12,0	1,5	Tr	12,0/1,5	
14	Wiejskie	Lejkowo GZGKiM	1967	57,0	15,5	8,2	Tr	15,5/8,2	
15	Lokalne	Lejkowo SP		65,0	17,7	5,25	Tr	17,7/5,25	
16	Wiejskie	Malechowo	1969	20,5	18,0	12,0	Q	40,0/3,6	7,2
17	Wiejskie	GZGKiM	1981	32,0	30,2	11,0	Q		7,0
18	Lokalne	Malechowo Ośr. Zdrowia	1967	22,0	5,1	9,7	Q	5,1/0,5	8,0
19	Zakładowa	Malechowo Obw. Drogowy	1979	34,0	8,0	3,8	Q/Tr	8,0/2,4	18,6
20	Wiejskie	Niemica	1980	23,0	25,0	6,3	Q	36,0/3,8	5,4
21	Wiejskie	GZGKiM	1986	19,0	36,0	3,8	Q/Tr		7,0
22	Wiejskie	Nowy Żytnik GZGKiM	1979	60,0	36,0	6,8	Q	31,6/8,7	
23	Wiejskie	Ostrowiec	1970	70,0	52,0	8,7	Tr	52,0/8,7	11,6
24	Wiejskie	GZGKiM	1976	73,0	45,0	4,9	Tr		11,0
25	Wiejskie	Paproty	1967	50,0	30,0	3,9	Tr	36,0/4,7	14,0
26	Wiejskie	GZGKiM	1990	48,0	36,0	4,7	Tr		14,9
27	Wiejskie	Pękanino GZGKiM	1971	54,0	22,0	3,9	Q	22,0/5,6	14,6
28	Wiejskie	Podgórze GZGKiM	1981	39,0	22,0	2,2	Tr	22,0/2,2	
29	Wiejski	Sulechowo	1968	21,5	72,0	9,1	Q	40,0/2,2	1,2
30	Wiejski	GZGKiM	1979	18,0	48,0	22,8	Q		1,0
31	Zakładowe	Sulechówko ZR „MYK”	1979	20,0	43,4	1,9		43,4/1,9	
32	Wiejskie	Witosław GZGKiM	1964	74,0	14,4	7,3	Q	14,4/0,6	42,4
33	Lokalne	Unisław Folwark	1968	42,0	7,2	1,7	Q	7,2/4,1	12,5
34	Wiejski	Laski GZGKiM	1957	86,0	20,0	3,4	Q	20,0/3,4	41,0
35	Wiejskie	Laski GZGKiM	1979	72,0	24,0	3,2	Q	24,0/3,2	42,5
36	Zakładowe	Zalesie ALP	1985	22,0	4,0	5,9	Q	4,0/5,9	
37	Wiejskie	Żegocino GZGKiM	1978	55,0	33,0	3,7	Q	33,0/3,7	

Źródło: opracowanie Urzędu Gminy w Malechowie

Prowadzony monitoring jakości zwykłych wód podziemnych będący częścią Państwowego Monitoringu Środowiska obejmuje jeden punkt pomiarowy na terenie miejscowości Malechowo – otwór studzienny oznaczony nr 384. Analizując wyniki ocen przeprowadzonych w latach 1995 – 1999 stwierdzić należy, że jakość wody w studni utrzymywała się na tym samym poziomie (wody wysokiej jakości –kl. Ib).

3.3.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy Malechowo woda do celów socjalno-bytowych, usług oraz hodowli pozyskiwana jest poprzez wodociągi zbiorowe i indywidualne ujęcia. Problemem w eksploatacji większości ujęć jest wydobywanie wody w systemie jednej studni. Brak studni awaryjnych powoduje wyłączenie całego ujęcia w przypadku awarii lub remontu. Zaspakajanie potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę odbywać się będzie poprzez istniejące i projektowane systemy wodociągowe wiejskie, zakładowe i indywidualne.

Siecią wodociągową na terenie gminy Malechowo administruje Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malechowie. Długość sieci wodociągowej na koniec 2003 roku wynosiła 93,9 km. Odsetek mieszkańców gminy zaopatrywanych w wodę ze zbiorowych urządzeń wodociągowych wynosi 92%.

Zestawienie wodociągów gminy Malechowo wraz z charakterystyką podstawowych parametrów zawiera poniższa tabela.

Lokalizacja ujęcia	Zasoby eksploatacyjne		Długość sieci (m)	Strefy ochronne	Użytkownik
	Zatwierdzone (m ³ /h)	głębokość			
<u>Malechowo</u>	34,0 18,0	20,5 30,5	19500	brak	GZGKiM
<u>Paproty</u>	21,0 20,0	50,0 46,5	9000	brak	GZGKiM
<u>Podgórci</u>	20,0	45,0	1900	brak	GZGKiM
<u>Ostrowiec</u>	50,0 50,0	50,0 50,0	3100	brak	GZGKiM
<u>Kosierzewo</u>	b.d.	60,0	1200	brak	GZGKiM
<u>Ikosierzewo II</u>	70,0	60,0	2000		
<u>Żegocino</u>	30,0	60,0	2000	brak	GZGKiM
<u>Laski</u>	21	50,0	2000	brak	GZGKiM
<u>Lejkowo</u>	11,0	57,0	1800	brak	GZGKiM
<u>Darskowo</u>	17,0	60,0	3200	brak	GZGKiM
<u>Niemica</u>	31,0 32,0	28,0 30,0	13000	brak	GZGKiM
<u>Pękanino</u>	18,0	49,0	4352	brak	GZGKiM
<u>Karwice</u>	40,0	79,6 115,9	17500	brak	GZGKiM
<u>Gorzyca</u>	18,0	26,0	3800	brak	GZGKiM
<u>Krzekoszewo</u>	32,0	35,0	2500	brak	GZGKiM
<u>Kusice</u>	27,0	30,0	1700	brak	GZGKiM
<u>Nowy Żytnik</u>	31,6	26,9	5600	brak	GZGKiM
<u>Witosław</u>	20,0	42,0	4500	brak	GZGKiM

Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanowiono również dla ujęcia zakładowego Kontenerowej Hodowli Ryb – a.Surmacz w Ostrowcu.

Ilość gospodarstw domowych gminy zaopatrywanych w wodę ze zbiorowych urządzeń wodociągowych - 1 560 szt.

Funkcjonujące na terenie gminy systemy wodociągowe to:

- 1) wodociąg grupowy Przystawy – Pięćmiechowo z ujęciem wody na terenie wsi Dobiesław gm. Darłowo,
- 2) wodociąg grupowy Grabowo – Kawno z ujęciem wody na terenie wsi Dabrowa gm. Sianów,
- 3) wodociąg grupowy Malechowo – Paprotki – Malechówko z ujęciem wody w Malechowie,
- 4) wodociąg grupowy Karwice – Sęczkowo – Karwiczki z ujęciem wody w Karwicach,
- 5) wodociąg grupowy Paproty – Świącianowo z ujęciem wody w Paprotach,
- 6) wodociąg grupowy Gorzyca – ferma Przystawy z ujęciem wody w Gorzycy,
- 7) wodociąg grupowy Niemica – Bartolino – Sulechowo z ujęciem wody w Niemicy,
- 8) wodociąg grupowy Darskowo – Borkowo z ujęciem wody w Darskowie,
- 9) wodociąg grupowy Witosław – Sulechówko – Sulechowo z ujęciem wody w Witosławiu,
- 10) wodociąg grupowy Nowy Żytnik – Białęcino z ujęciem wody w Nowym Żytniku,
- 11) wodociągi wiejskie obsługujące wsie: Lejkowo, Kosierzewo, Kusice, Pękanino, Ostrowiec, Drzeńsko, Podgórci, Laski.

3.3.2. Gospodarka ściekowa

Z uwagi na ponadnormatywne przekroczenia – przede wszystkim manganu i żelaza – ujmowane wody podziemne na terenie gminy Malechowo wymagają przedsięwzięć w sferze ich uzdatniania.

W gospodarstwach indywidualnych i części dzierżawionych od Agencji Nieruchomości Rolnych nie zabezpiecza się miejsca składowania obornika. Gnojówka przesączająca się do gruntu może powodować zanieczyszczenie wód podziemnych, zwłaszcza płytkiego bardzo słabo izolowanego poziomu gruntowego, a w przypadku bliskiego ich sąsiedztwa

z wodami powierzchniowymi, także spływu zanieczyszczeń do rowów, rzek i oczek wodnych.

Siecią kanalizacyjną na terenie gminy Malechowo administruje Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malechowie.

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie na koniec lipca 2003 roku wynosiła 14,3 km. Odsetek gospodarstw domowych, z których ścieki kierowane są poprzez kanalizację sanitarną do oczyszczalni ścieków wynosi 26%.

Funkcjonujące na terenie gminy systemy kanalizacyjne:

- 1) grupowy system kanalizacji sanitarnej Kosierzewo - Kwasowo gm. Sławno,
- 2) zbiorowy system kanalizacji sanitarnej obsługujący miejscowość Malechowo,
- 3) zbiorowy system kanalizacji sanitarnej obsługujący część miejscowości Ostrowiec,
- 4) zbiorowy system kanalizacji sanitarnej obsługujący miejscowość Pękanino,
- 5) zbiorowy system kanalizacji sanitarnej obsługujący miejscowość Żegocino,
- 6) zbiorowy system kanalizacji sanitarnej obsługujący miejscowość Kusice.

Ponadto na terenie gminy eksploatowana jest zakładowa oczyszczalnia ścieków, do której odprowadzane są ścieki z gorzelni w Sulechówku.

Poniżej przedstawiono oczyszczalnie ścieków w Gminie Malechowo:

Lp	Nazwa i lokalizacja oczyszczalni	Rejon obsługiwany	Typ oczyszczalni	Przepustowość [m ³ /d]	Odbiornik ścieków oczyszczonych
1	Komunalna Malechowo	Malechowo	Hydrobotaniczna	592,0	Rów melioracyjny, dopływ rzeki Grabowej
2	Komunalna Kusice	Kusice	Osadnik Imhoffa i staw ściekowy	60,0	Rów melioracyjny, dopływ rzeki Bielawy
3	Komunalna Żegocino	Żegocino	Hydrobotaniczna	55,0	Rów melioracyjny, dopływ rzeki Grabowej
4	Komunalna Pękanino	Pękanino	Hydrobotaniczna	62,0	Rów melioracyjny, dopływ rzeki Grabowej
5	Komunalna Ostrowiec	Ostrowiec	Rów cyrkulacyjny	100,0	Kolektor sanitarny, rów melioracyjny, dopływ rzeki Grabowej
6	Zakładowa Sulechówko	Gorzelnia	Osadnik poziomy dwukomorowy	b.d.	Do gruntu

Źródło: opracowanie Urzędu Gminy w Malechowie

Największą oczyszczalnią ścieków w obszarze gminy jest oczyszczalnia w Malechowie. Jest to oczyszczalnia biologiczna typu hydrobotanicznego o przepustowości $Q = 592 \text{ m}^3/\text{d}$. Uzyskuje dobre efekty oczyszczania, udokumentowane analizami ścieków oczyszczonych.

Unieszkodliwia ścieki z terenu wsi Malechowo.

W ramach opracowanej koncepcji gospodarki wodno-ściekowej dla Gminy Malechowo przewiduje się odprowadzenie ścieków komunalnych z terenu całej gminy na planowaną gminną oczyszczalnię ścieków Paproty –Paprotki. Realizacja programu spowoduje likwidację wszystkich funkcjonujących oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni uzyskujących niezadowalające efekty oczyszczania.

Malechowo - mechaniczno biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości $Q = 592,0 \text{ m}^3/\text{d}$ zbierająca ścieki z 79 mieszkań i jednego podmiotu gospodarczego. Aktualnie na oczyszczalnię spływa ok. 61 m^3 ścieków na dobę. W skład układu technologicznego oczyszczalni wchodzi:

- krata ręczna
- przelew burzowy
- osadnik poziomy
- staw wierzbowy o pow. 1200 m^2
- staw trzcinowy o pow. 730 m^2

Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów melioracyjny, dopływ rz. Grabowej.

Dla oczyszczalni ustalono strefę ochrony sanitarnej która wynosi 50 m. Na terenie wsi Malechowo zrealizowano 1300m sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej.

Kusice, gdzie ścieki odprowadzane są na mechaniczno biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości $Q = 60,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Na oczyszczalnię odprowadzane są ścieki z całej miejscowości w ilości $Q = 36,2 \text{ m}^3/\text{d}$. W skład układu technologicznego oczyszczalni wchodzi:

- dwie kraty koszowe
- osadnik Imhoffa

- staw ściekowy przedzielony groblą na część fakultatywną o pojemności 1.196 m³ i powierzchni 920 m² oraz część tlenową o pojemności 1.704 m³ i powierzchni 1.311 m² ze studnią kontaktową do wapnowania ścieków.

Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów melioracyjny dopływ rzeki Bielawy. Na terenie wsi zrealizowano 2500 m sieci kanalizacji sanitarnej.

Żegocino gdzie ścieki odprowadzane są na mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości $Q = 55,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Na oczyszczalnię odprowadzane są ścieki z całej miejscowości w ilości $Q = 23,0 \text{ m}^3/\text{d}$. W skład układu technologicznego oczyszczalni wchodzi:

- krata ręczna
- osadnik gnilny
- staw korzeniowy
- staw ściekowy
- rurociągi technologiczne, drenaże rozłączające, drenaże zbierające

Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów melioracyjny dopływ rzeki Grabowej. Na terenie wsi zrealizowano 1700 m sieci kanalizacji sanitarnej.

Pękanino gdzie ścieki z całej miejscowości spływają na mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości $Q = 62,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Aktualnie na oczyszczalnię odprowadzane są ścieki w ilości $Q = 23,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Układ technologiczny oczyszczalni tworzą:

- krata ręczna
- osadnik gnilny
- staw korzeniowy o powierzchni 1862 m²
- staw ściekowy o powierzchni 842 m²
- rurociągi technologiczne, drenaże rozsączające, drenaże zbierające

Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów melioracyjny dopływ rzeki Grabowej. Na terenie wsi zrealizowano 3800 m sieci kanalizacji sanitarnej.

Ostrowiec gdzie ścieki spływają na mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości $Q = 100,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Ilość odprowadzanych ścieków w pozwoleniu wodno prawnym została ograniczona do wielkości $Q = 72,0 \text{ m}^3/\text{d}$. W skład układu technologicznego oczyszczalni wchodzi:

- przepompownia dwukomorowa
- rów cyrkulacyjny o pojemności 222 m³ z osadnikiem wtórnym o pojemności 13,7 m³
- przepompowni osadu czynnego
- poletek osadowych – 10 szt. o powierzchni całkowitej 270 m²
- komory pomiarowej z przelewem trójkątnym

Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest kolektor kryty i rów melioracyjny o długości łącznej 3,5 km dopływ rzeki Grabowej.

Lokalne urządzenia do oczyszczania ścieków zrealizowano dla:

- gorzeln i gospodarstwa w Ostrowcu, gdzie ścieki w ilości do $Q = 168,0 \text{ m}^3/\text{d}$ odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków w składającej się z następujących elementów:
  - trzy osadniki wielokomorowe
  - staw fakultatywny ziemny o powierzchni 0,40 ha
  - staw tlenowy ziemny o powierzchni 0,35 ha

Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów melioracyjny dopływ rzeki Reknicy.

- gorzeln w Sulechówku, gdzie ścieki odprowadzane są do osadnika poziomego dwukomorowego, a następnie poprzez system rowów są odprowadzane do gleby. Powstające osady ściekowe wykorzystywane są rolniczo poprzez wywóz na okoliczne pola.
- stacji kolejowej, gdzie ścieki z budynków mieszkalnych przy stacji kolejowej spływają grawitacyjnie do dwóch cystern kolejowych o łącznej pojemności 50 m³. Cysterny te pracują jako osadniki gnilne. Podczyszczone ścieki odprowadzane są do rowu melioracyjnego dopływu rzeki Moszczenicy.

3.4. Gospodarka odpadami.

Na terenie gminy Malechowo brak jest obiektów do składowania odpadów. Na eksploatowanych w latach poprzednich lokalnych składowiskach położonych w obrębie Malechowo, Darskowo i Ostrowiec zaprzestano składowania odpadów na podstawie Zarządzenia pokontrolnego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie Delegatura w Koszalinie z dnia 20.10.2000 r. Zgodnie z zaleceniami ww. organu składowiska zostały zamknięte, a zajmowany przez nie teren zrekultywowano.

Na terenie gminy Malechowo zinwentaryzowano jedno miejsce nielegalnego gromadzenia odpadów położone w obrębie Kusice, które jest elementem pogarszającym walory estetyczne otoczenia.

Aktualnie powstające na terenie gminy odpady komunalne wywożone są na składowiska odpadów w Sianowie i Gwiazdowie gm. Sławno. Natomiast odpady inne niż komunalne na podstawie wydanych decyzji administracyjnych lub podpisanych umów na odbiór odpadów zbierane są przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze i wywożone do miejsc, gdzie są unieszkodliwiane. Na terenie gminy nie ma punktu zbierania odpadów niebezpiecznych – w ograniczonym zakresie (głównie baterie) zbiórka odpadów niebezpiecznych ma miejsce w szkołach. Istnieje pilna potrzeba budowy gminnego wysypiska spełniającego normy lub podpisania porozumienia na składowanie odpadów komunalnych na terenie gminy posiadającej urządzone wysypisko.

3.5. Rolnictwo.

Sąsiedztwo Morza Bałtyckiego, duża lesistość i liczba jezior w znacznym stopniu determinują klimat obszaru gminy z wyraźnym oddziaływaniem strefy morskiej i kontynentalnej, co charakteryzuje się dużą zmiennością frontów atmosferycznych z szybkimi zmianami pogody.

Średnie temperatury powietrza w okresie od kwietnia do października + 13,0° C.

Średnie sumy opadów w okresie wegetacyjnym: 450 mm dla strefy przybrzeżnej, 475 mm dla strefy centralnej oraz 500 mm dla obszaru południowej części gminy.

Bonitacja gleb – zróżnicowana, klasy gleb – IIIa – VIz, wskaźnik udziału gleb najłagodniejszych (klasa V i VI) 18,35 %, największy wskaźnik udziału dla gleb klasy IV a – 36,53 %.

Budowa geologiczna strefy przypowierzchniowej zawiera utwory z lokalnie występującymi torfami wieku holocenijskiego i piaskami. Budowa geologiczna podłoża głębszego zawiera utwory trzeciorzędowe w postaci mułków z soczewkami piasków drobnych, zagłębiających się pod utwory czwartorzędowe, wykształcone w postaci glin i piasków.

Poniższa tabela przedstawia użytkowanie gruntów w gospodarce całkowitej według granic administracyjnych z wyszczególnieniem ilości poszczególnych terenów rolniczych.

Struktura agrarna na terenie Powiatu Sławno (porównanie gmin).

Gmina	Charakterystyka rolnicza gmin									
	Ogółem pow. Gmin	Użytki rolne (ha)	W tym				Lasy (ha)	Pozostałe grunty (ha)	Grunty odłogi (ha)	Bonitacja gleb
			Grunty orne (ha)	Łąki (ha)	Pastwiska (ha)	Sady (ha)				
Darłowo	28977	17411	11490	3280	2582	59	6187	5379	2160	0,98
Malechowo	22663	13735	9989	2540	1177	29	7091	1837	399	1,00
Postomino	22724	13922	11213	1708	988	13	4760	4042	1729	0,98
Sławno	29998	15184	10624	2799	1697	64	11661	3153	319	0,95
Razem	104362	60252	43316	10327	6444	165	29699	14411	4607	

W Gminie Malechowo użytki rolne zajmują 57,7 % ogólnej powierzchni rolniczej, a lasy zajmują 28,5 % powierzchni. Pozostałe 13,8 % to grunty użytkowe.

W gospodarstwach indywidualnych w Gminie Malechowo użytkowanie gruntów przedstawia się następująco: użytki rolne zajmują powierzchnię 8 510 ha, w tym: grunty orne 6 792 ha, sady 16 ha, łąki 1249 ha, pastwiska 453 ha. Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 141 ha, natomiast pozostałe grunty zajmują 410 ha. Łączna ilość wszystkich gruntów w gminie wynosi 9 062 ha.

W Gminie Malechowo przeważającą dziedziną chowu jest hodowla trzody chlewnej, następnie bydła, kóz i koni. Łącznie w Gminie Malechowo hoduje się 6 530 zwierząt, z czego 66,9 % stanowi trzoda chlewna, 32,2 % to bydło, 0,5 % kozy. Pozostałe 0,4% stanowi hodowla koni.

Według szacunków specjalistów doradztwa rolniczego najczęściej w Gminie Malechowo uprawia się zbóż, bo aż na powierzchni 7200 ha. Kolejne miejsce wśród upraw zajmuje uprawa roślin przemysłowych (głównie rzepaku). Rośliny te uprawia się na powierzchni 1 200ha. Z roślin okopowych największą powierzchnię uprawy zajmują buraki pastewne (600 ha) i ziemniaki (320 ha). Nie uprawia się buraków cukrowych.

W mniejszym stopniu uprawia się rośliny strączkowe (250 ha), kukurydzę (80 ha) i pozostałe rośliny pastewne (łącznie 300 ha). Pozostałe uprawy zajmują powierzchnię 60 ha. Dość znaczną powierzchnię zajmują ugory i odłogi, bo aż 519 ha (są to głównie pozostałości po byłych PGR).

3.6. Gospodarka rybacka.

Na obszarze gminy wyjątkowo dobrze rozwinęła się gospodarka rybacka. Intensywna hodowla ryb, głównie łososiowatych, odbywa się na terenach związanych z rzeką Grabową i jej dopływami. Na obszarze gminy znajdują się następujące ośrodki:

- a) Nowy Żytnik - 2 obiekty pstrągowe,
- b) Nowy Żytnik Ostrowiec – 1 obiekt ryb łososiowatych,
- c) Zielenica - 2 obiekty pstrągowe i 1 obiekt karpioży,
- d) Lejkowo - 2 obiekty pstrągowe,
- e) Kusice - 1 obiekt pstrągowy,
- f) Niemica - 2 obiekty pstrągowe,
- g) Święcianowo - 1 obiekt pstrągowy,
- h) Drzeńsko - 1 obiekt pstrągowy, 1 obiekt ryb łososiowatych,
- i) Paproty - 1 obiekt karpioży,
- j) Ostrowiec - 1 obiekt kontenerowa hodowla ryb,
- k) obręb Karwice m. Sęczkowo - 1 obiekt karpioży,
- l) Przystawy – 1 obiekt karpioży.

Na obszarze gminy nie prowadzi się rybackiej, ekstensywnej gospodarki jeziorowej (niska jeziorność obszaru, brak tradycji).

3.7. Wody

3.7.1. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne.

Hydrograficznie obszar gminy zawiera się w granicach zlewni rzek przymorskich, w tym głównie w zlewni Wieprzy (z Grabową), a także w zlewni rzek Przymorza od Regi do Parsęty (zachodnia część gminy).

Przez obszar gminy przepływa największy dopływ Wieprzy - rzeka Grabowa (całkowita długość - 69,4 km, w granicach gminy długość 23,4 km). Na terenie gminy rzeka płynie w centralnie położonej, szerokiej dolinie, rozciągającej się z południowego - wschodu na północny - zachód. Do profilu Grabowo zlewnia Grabowej osiąga powierzchnię 446,3 km², a średni przepływ w rzece w tym profilu za lata 1974 - 94 wynosił 6,52 m³/s. W obrębie gminy Grabową zasilają jej dopływy: rzeka Bielawa (długość w granicach gminy 10 km), Zielenica (długość w granicach gminy 5,7 km) oraz drobniejsze ciek.

Grabowa z dopływami zbiera i odprowadza wody (docelowo, poprzez ujściowy odcinek Wieprzy do morza) z przeważającej części gminy. Część wód z terenu gminy odprowadza rzeka Reknica (Rakówka), płynąca wzdłuż wschodniej granicy gminy (pośredni dopływ Wieprzy). Wody środkowo - północnej części odbiera znajdująca się poza granicami gminy Moszczenica (bezpośredni dopływ Wieprzy). Fragment gminy zawiera się w zlewni rzeki Unieść, należącej do zlewni Przymorza od Regi do Parsęty.

W gminie Malechowo funkcjonuje rozbudowany system melioracyjny. Łączna powierzchnia obszaru zmeliorowanego w gminie wynosi 4.488 ha (ok. 20% powierzchni gminy), a łączna długość rowów melioracyjnych - 519,2 km.

Na terenie gminy niewiele jest jezior. Największe z nich, jezioro Ostrowiec, o wydłużonym, rynnowym kształcie, posiada powierzchnię 47 ha, gromadzi ok. 1800 tys. m³ wody i maksymalnie osiąga głębokość 9,7 m. Drugie co do wielkości w gminie jezioro, Zamkowe (Krań) posiada powierzchnię 18,1 ha, objętość ponad 770 tys. m³ i głębokość maksymalną 10,4 m. Drobniejsze jeziora na terenie gminy to jez. Czarne, o powierzchni 5 ha oraz jez. Chróstno, o powierzchni 4 ha.

Sieć wód powierzchniowych na terenie gminy dopełniają zbiorniki sztuczne, często wykorzystywane w celach hodowlanych (hodowle ryb, w tym pstrągowe).

Wody gruntowe zalegają najpłycej – na głębokościach 0-2 m - wśród terenów aluwialno-bagiennych w obrębie doliny Grabowej, również w dnach innych dolin rzecznych. Na wyższych poziomach terasowych, zbudowanych z łatwoprzepuszczalnych utworów piaszczysto-żwirowych, wody gruntowe zalegają głębiej: 2-3 m p.p.t., mają zwierciadło swobodne i wykazują niewielkie wahania poziomu.

Na wysoczyźnie, gdzie w podłożu przy powierzchni występują grunty piaszczysto-żwirowe, wody gruntowe występują jako wody naglinowe lub wierzchówki (wymagają odprowadzenia przy realizowaniu budownictwa). W pozostałej, wysoczyznowej części, zbudowanej z glin zwałowych, trudno przepuszczalnych, wody gruntowe występują na zróżnicowanych głębokościach, przeważnie pod napięciem, wśród piaszczysto-żwirowych przewarstwień śródglinowych. Miejscami mogą występować sączenia tych wód wśród cienkich żyłek piasku (wówczas warunki dla budownictwa są mało korzystne).

Według podziału hydrogeologicznego kraju, obszar gminy Malechowo położony jest w obrębie Regionu Pomorskiego. W obrębie tego regionu użytkowe poziomy wodonośne związane są przeważnie z utworami czwartorzędowymi. Jednak w niektórych miejscach, m.in. również na terenie gminy Malechowo, lokalnie brak jest czwartorzędowych poziomów wodonośnych, a główny użytkowy poziom występuje wśród utworów trzeciorzędowych.

W obrębie czwartorzędu występują cztery poziomy wodonośne: poziom gruntowy, międzyglinowy górny, środkowy i dolny (podglinowy). Poziomy te wiążą się ze strukturami piaszczysto - żwirowymi zalegającymi na różnych głębokościach (do poniżej 100 m p.p.t.) i osiągają zróżnicowane miąższości (przeważnie 5 - 20 m, lokalnie do 40 - 50 m., również poniżej 5 m). Poziomy wodonośne trzeciorzędu związane są z warstwami piaszczystymi w obrębie utworów mioceńskich i oligoceńskich, o miąższości najczęściej 5 - 25 m.

Czwartorzędowe i trzeciorzędowe poziomy wodonośne tworzą trzy warstwy wodonośne: I warstwa - poziom czwartorzędowy gruntowy i międzyglinowy górny, II warstwa - poziom środkowy międzyglinowy i górny poziom trzeciorzędowy, III warstwa - poziom podglinowy i dolne poziomy trzeciorzędowe.

W obrębie gminy, w kilku miejscach stwierdzono nieciągłość warstw wodonośnych. Brak jest I warstwy wodonośnej w rejonie na zachód od Kusic, w rejonie na południowy - wschód od Paprot oraz w rejonie Ostrowca, brak II warstwy wodonośnej stwierdzono w rejonie Kosierzewa (na podstawie „Bilansu wodno - gospodarczego zlewni Wieprzy i Przymorza”, opr. Przez „Hydroconsult”, 1996r.).

Według Dokumentacji hydrogeologicznych zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych zlewni Grabowej oraz Wieprzy i strefy przymorskiej, sporządzonych przez PG „POLGEOL” w 1994 r., m.in. w rejonie Kusic i Lejkowa, stwierdza się występowanie: dolnomioceńskiego poziomu wodonośnego (o miąższości ok. 15 m, na głębokościach 46- 50 m p.p.t.), w okolicach Paprot - górnego poziomu wodonośnego miocenu (na głębokości 30 m). W rejonie Sulechowa stwierdzono nawet występowanie warstw wodonośnych oligoceńskich, wody tego poziomu nie zostały jednak ujęte i przebadane. Rozpoznana wodoprzewodność trzeciorzędowego użytkowego poziomu na terenie gminy wynosi minimalnie - poniżej 100 m² /dobę maksymalnie -poniżej 500 m² /dobę. Jeśli chodzi o czwartorzędowe piętro wodonośne, to na terenie gminy, stwierdza się i wykorzystuje tzw. dolny poziom czwartorzędowy (występujący lokalnie, często kontaktujący się z warstwami trzeciorzędu, jak w rejonie Malechowa, Darskowa, Kosierzewa, Gorzycy), środkowy, międzyglinowy poziom czwartorzędowy (o zróżnicowanej miąższości: 5-50 m, najpłycej zalegający na głębokości 20 m p.p.t.) oraz poziom gruntowy i glinowy górny (poziom gruntowy i glinowy - związany z ostatnim zlodowaceniem, zbudowany z szeregu warstw pozostających ze sobą w więzi (na głębokościach od 1m w obrębie doliny Grabowej do kilkudziesięciu m na wysoczyźnie, miąższości od kilku do 40 - 50 m). Wodoprzewodność użytkowych poziomów wodonośnych czwartorzędowych wynosi od poniżej 20 do powyżej 500 m² /dobę i generalnie wzrasta w kierunku południowym i wschodnim. Największa jest w okolicy Małego Sulechowa, Witostawia (powyżej 500 m² /dobę), najniższa -w rejonie północno - zachodnim gminy (poniżej 20 m² /dobę). Zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny (poziom gruntowy) lub napięty.

Wody podziemne w obrębie gminy charakteryzują się zróżnicowaną naturalną odpornością na zanieczyszczenie, wynikającą z małej izolacji lub braku izolacji od powierzchni utworami słabo lub bardzo słabo przepuszczalnymi. Naturalną, najmniejszą odpornością na zanieczyszczenie wykazują się wody I warstwy wodonośnej (reprezentowanej przez poziom gruntowy i glinowy górny) w zasięgu doliny rzecznej Grabowej w zasięgu pozostałych pasm dolinnych (czas przenikania zanieczyszczeń do I warstwy - do 1 roku). Niską odporność posiadają wody I - warstwy występujące stosunkowo płytko (do ok. 20 - 30 m p.p.t.), słabo izolowane, zwłaszcza w obrębie skłonów, krawędzi wysoczyznowych (czas przenikania zanieczyszczeń do I warstwy wodonośnej 1 - 10 lat). Lokalnie niską odporność posiadają wody II - warstwy wodonośnej (w okolicach Darskowa - czas przenikania zanieczyszczeń do II warstwy do 5 lat; na północ od Malechowa - czas przenikania zanieczyszczeń 10 -20 lat). (na podstawie „Bilansu wodno - gospodarczego zlewni Wieprzy i Przymorza”, 1996).

W granicach gminy, w zachodniej jej części znajduje się fragment dawnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 104 (tzw. „Zbiornik Sianów”, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 30tys. m³/d). Jednak według „Dokumentacji hydrogeologicznej, oceniającej warunki występowania wód podziemnych w rejonie projektowanego GZWP Nr 104 - Zbiornik Sianowski”, wykonanej przez Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu „PROXIMA” S.A. Oddział w Poznaniu (1998), Zbiornik Sianowski może być traktowany jako lokalna struktura wodonośna, będąca w stanie zaspokoić potrzeby miejscowe, tj. miasta Sianów i jego najbliższego otoczenia.

Po sporządzeniu dokumentacji hydrogeologicznej, oceniającej zasobność struktur wodonośnych wytypowanego Zbiornika, zawniosowano o jego wykreślenie z rejestru głównych zbiorników wydzielonych na terenie kraju. Zatem GZWP 104, którego orientacyjny zasięg wskazano na mapie w skali 1:25.000 - na podstawie „Mapy Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w

Polsce wymagających szczególnej ochrony” oraz materiałów ze studium zagospodarowania przestrzennego woj. koszalińskiego, w dalszej części Studium nie będzie uwzględniany i traktowany jako obiekt (zasób) wymagający szczególnej ochrony.

3.7.2. Wody powierzchniowe.

Gmina Malechowo należy w całości do zlewni rzek przymorza. Sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta, z licznymi rowami melioracyjnymi. W spływie wód powierzchniowych dominuje kierunek z południa na północ (Reknica, Grabowa do wsi Chomic, Bielawa, Cierniak), a następnie ze wschodu na zachód (Wielinka, Jasienica, Grabówka i Grabowa od wsi Chomic). Natomiast Białka prowadzi wody z zachodu na północ, a Kosierzewka z północnego – zachodu na wschód. Prawie cała powierzchnia tej części gminy należy do zlewni rzeki Wieprzy.

Główną rzeką w gminie Malechowo jest Grabowa - lewy i największy dopływ Wieprzy.

Zachodnią część gminy odwadnia górny bieg rzeki Bielawy. Wzdłuż wschodniej granicy gminy płynie rzeka Reknica. Prowadzi ona wody w kierunku północnym, szeroką i zatorfioną doliną, która jest poprzecinana bardzo gęstą siecią rowów melioracyjnych.

Obszar gminy charakteryzuje się niewielką ilością jezior. Wszystkie jeziora są pochodzenia lodowcowego. Głównie są one przepływowe, natomiast niektóre są zbiornikami bezodpływowymi. Tempo wymienialności ich wód jest małe, czego przyczyną są niewielkie przepływy zasilających je cieków lub też ich powierzchniowa bezodpływowość. Na większości jezior widoczny jest proces zaniku ich powierzchni.

Lp.	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]			Obj. [tys.m ³]	Głęb. śred. [m]	Głęb. Maks. [m]
		IRŚ	K.JP	Z planimetrowania			
1	Ostrowieckie	47,8	47,5	39,6	1799,5	3,8	9,7
2	Zamkowe	18,1	15,0	15,2	776,9	4,3	8,3
3	Bez nazwy na E od Malechówka			11,3			
4	Czarne		5,2	4,7			
5	Bez nazwy przy Grabowej		1,0	1,1			
6	Bez nazwy na E Malechówka		1,0	0,8			

Stosunki hydrograficzne w granicach gminy Malechowo zostały w znacznym stopniu ukształtowane przez człowieka. Rowy melioracyjne przez połączenie ich z małymi ciekami spowodowały zmianę gęstości i przebiegu sieci hydrograficznej. Z kolei część drobnych cieków poprzez pogłębienie i wyprostowanie koryt ma obecnie charakter rowów melioracyjnych, odwadniających tereny podmokłe.

Największe obszary zdrenowane występują głównie w sąsiedztwie Ostrowca, na południe od Malechowa, w rejonie Karwic, a także wzdłuż doliny Grabowej, w sąsiedztwie Sulechowa.

W wyniku przeprowadzonych prac melioracyjnych (doliny Grabowej i Reknicy) oraz drenarskich, część obszaru gminy uległa przesuszeniu. Niektóre ciek, np. w okolicach miejscowości Malechowo czy Kosierzewo, prowadzą wody okresowo. W związku z tym na ciekach zbudowano urządzenia hydrotechniczne, regulujące poziom wody w rzekach, w okresach jej niedoboru, np. dwa jazy i liczne korekcje progowe na Grabowej, korekcje progowe na Białce. W okolicach wsi Święcianowo i Zielnica utworzono liczne małe stawy hodowlane.

Na Grabowej w miejscowości Nowy Żytnik funkcjonuje od 1913 roku elektrownia wodna. Jest to mała elektrownia o zasięgu lokalnym, najstarsza tego typu na Pomorzu Zachodnim (80W).

3.7.3. Wody podziemne.

Wg podziału hydrogeologicznego Polski obszar gminy Malechowo znajduje się w regionie słupecko – chojnickim (IV), w podregionie słupeckim (IV3).

Część obszaru gminy w rejonie miejscowości Kusice należy do rejonu Sławna (IV3B), stanowiącego część podregionu słupeckiego.

Główny poziom użytkowy występuje na głębokości od kilku do 100 m w utworach czwartorzędu i stanowią go piaski różnoziarniste, niekiedy ze żwirem. Jego miąższość waha się na ogół od 10 do 30 m, a uzyskiwane wydajności z otworu od 30 do 120 m³/h⁻¹. Są to wody pod ciśnieniem od 200 do 1000 kPa. Wody podziemne o zwierciadle swobodnym występują głównie w dolinach rzecznych i na piaskach sandrowych.

Drugorzędny poziom użytkowy występuje w utworach trzeciorzędu, głównie w piaskach drobno- i średnioziarnistych miocenu. Miąższość tego poziomu wodonośnego jest na ogół niewielka i waha się od kilku do kilkunastu metrów, a uzyskiwane wydajności z otworu od 10 do 30 m³/h⁻¹.

Głębokość występowania wód podziemnych pierwszego poziomu jest zróżnicowana. Wpływają na to zarówno zmienne warunki hydrogeologiczne, jak też bardzo urozmaicona rzeźba terenu. W obrębie stosunkowo szerokich i płaskich den dolin rzecznych Grabowej i Reknicy wody podziemne występują najczęściej do głębokości 1 m. w strefach zboczowych dolin rzecznych głębokość do zwierciadła wód podziemnych waha się najczęściej od 2 do 5 m p.p.t. Na obszarach wysoczyznowych głębokości występowania wód podziemnych przekraczają 10 m.

Na terenach zbudowanych z utworów przepuszczalnych, ze względu na brak izolacji od powierzchni, wody gruntowe narażone są na zanieczyszczenia antropogeniczne dostarczane przez infiltrujące wody opadowe (nawozy naturalne i sztuczne oraz środki ochrony roślin).

Wśród szeregu ujęć wód podziemnych zaopatrzenia zbiorowego ujmujących czwartorzędowy lub mioceński poziom wodonośny do najważniejszych (ze względu na zatwierdzone zasoby eksploatacyjne) ujęć należą:

- ujęcie w Kusicach
- ujęcia w Sulechowie i Ostrowcu
- ujęcie w Górzycy i Paprotach
- ujęcia w Niemicy, Laskach i Malechowie

W granicach gminy ustanowiono 10 stref ochronnych ujęć wód podziemnych obejmujących wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ujęcia (w tym 9 ujęć zaopatrujących ludność w wodę do spożycia, eksploatowanych przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malechowie oraz dla 1 ujęcia zakładowego eksploatowanego przez firmę – Kontenerowa Hodowla Ryb – Adam Surmacz). Są to ujęcia wody w Miejscowościach:

- Darskowo – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 14 czerwca 2000 r. znak: OS.6223-17/2000;
- Górzycza – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 17 sierpnia 2000 r. znak: OS.6223-28/2000;
- Karwice – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 17 lipca 2000 r. znak :OS.6223-29/2000;
- Kosierzewo – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 14 czerwca 2000 r. znak: OS.6223-18/2000;
- Kusice – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 5 sierpnia 1999 r. znak: OS.6210-22/99;
- Lejkowo – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 14 czerwca 2000 r. znak: OS.6223-16/2000;
- Malechowo – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 14 czerwca 2000 r. znak: OS.6223-19/2000;
- Paproty – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 17 sierpnia 2000 r. znak: OS.6223-30/2000;
- Pękanino – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 14 czerwca 2000 r. znak: OS.6223-20/2000;
- Ostrowiec – strefa ustanowiona decyzją Starosty Sławieńskiego z dnia 31 marca 2006 r. znak: OS.6223-15/05/2006;

3.7.4. Stan czystości wód powierzchniowych.

Ocenę jakości wód powierzchniowych podano na podstawie danych zawartych w opracowaniu „Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2002-2003” (PIOŚ-Szczecin, 2004).

Badania stanu czystości wód powierzchniowych, prowadzone przez PIOŚ, objęły rzekę Grabową. Kompleksowe badania przeprowadzono w 2003r. Grabowa w Malechowie prowadziła wody zanieczyszczone (III klasa). Zdecydowało o tym skażenie bakteriologiczne wód wyrażone wskaźnikiem miano Coli. Stężenia związków biogenych (związki fosforu) i organicznych (ChZT-Mn i ChZT-Cr) zaliczono do klasy II. Stężenie chlorku „a” odpowiadało I klasie czystości.

Ocena wód rzeki w 2006r. została przeprowadzona w oparciu o dane z przekroju pomiarowego w miejscowości Grabowo. W 2006r. wody Grabowej w miejscowości Grabowo zaliczono do III klasy czystości.

Znaczący udział w zanieczyszczaniu wód powierzchniowych mają tereny wiejskie. Za intensywnym wodociągowaniem gospodarstw wiejskich nie nadąża budowa systemów odbioru i neutralizacji szybko

rosnącej ilości ścieków. Ścieki gromadzone w szambach są niekiedy zrzucane w sposób niekontrolowany do gruntu lub płynących w pobliżu małych cieków. Ze względu na małe przepływy, nie gwarantujące korzystnego stopnia rozcieńczania zanieczyszczeń i brak zdolności wód do samooczyszczania, małe cieki powinny być wykluczone z funkcji odbiorców ścieków.

Wody powierzchniowe zanieczyszcza również spływ powierzchniowy (nawozy organiczne i mineralne, środki ochrony roślin) z pól uprawnych. Ułatwieniem dla spływu z terenów rolniczych jest gęsta sieć rowów melioracyjnych w dolinach oraz urządzenia drenarskie na terenach wyżej położonych. Zawarte w wodach spływu substancje biogenne docierające do wód powierzchniowych powodują wzrost ich żyzności, a przez to wpływają na przyspieszenie procesów eutrofizacji.

Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej jest niezbędne dla uzyskania poprawy jakości wód powierzchniowych. Konieczne jest takie zmodernizowanie systemu melioracyjnego, aby ilość wody odprowadzana ze zlewni rolniczej do wód powierzchniowych była jak najmniejsza. W zmniejszeniu odpływu miogenów ze zlewni rolniczych powinno mieć także udział odpowiednie gospodarowanie nawozami (wielokrotne małe dawki nawozów w okresie wzrostu roślin).

3.7.5. Przeobrażenia stosunków wodnych.

W granicach gminy Malechowo stosunki wodne zostały przeobrażone przez człowieka w znacznym stopniu. Przeobrażenia te polegają na:

- wyłesieniu znacznej części obszaru,
- budowie sieci rowów odwadniających tereny podmokłe w dolinach rzek, np. Grabowej i Reknicy,
- wyprostowaniu i pogłębieniu koryt mniejszych cieków i włączeniu ich do systemu melioracyjnego,
- obniżeniu przez drenaż płytko zalegających wód podziemnych, np. w okolicach miejscowości Ostrowiec oraz Sulechowa i Karwic,
- budowie urządzeń hydrotechnicznych,
- budowie elektrowni wodnej na Grabowej w miejscowości Nowy Żytnik,
- technicznej zabudowie brzegów koryt Reknicy i Białki,
- utworzeniu małych stawów hodowlanych,
- zmianie wodności małych cieków, związanej z dużą ilością wód obcych zrzucanych w postaci wód podściekowych,
- obniżaniu jakości płytkich wód podziemnych w rejonach niekontrolowanych osiedli oraz przerzutach wody czystej i zanieczyszczonej.

3.8. Leśnictwo.

Gmina Malechowo należy do średnio zalesionych obszarów. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy wynosi 7 058 ha, natomiast powierzchnia zadrzewień ok. 263 ha. Lasy zarządzane są głównie przez PGL Lasy Państwowe (94,5 % pow. lasów), reprezentowane przez trzy nadleśnictwa: Sławno, Polanów oraz Karnieszewice, których siedziby znajdują się poza terenami gminy. Największy udział w zarządzaniu lasami terenu gminy ma Nadleśnictwo Karnieszewice, następnie Nadleśnictwo Polanów oraz Nadleśnictwo Sławno. W zasięgu działania Nadleśnictwa Sławno położona jest północna i południowo-wschodnia część terenu gminy, w zasięgu Nadleśnictwa Karnieszewice – część południowo-zachodnia, natomiast w granicach Nadleśnictwa Polanów znajduje się południowo-zachodni fragment gminy.

Nadzór nad gospodarką leśną lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa (lasy osób fizycznych) sprawuje nadleśnictwo, w zasięgu którego znajduje się dana miejscowość.

Własność gruntów	Lasy ha	zadrz. ha
Grunty Zasobu własności Rolnej Skarbu Państwa	224	186
Państwowe Gospodarstwo Leśne	6575	7
Pozostałe grunty Skarbu Państwa	15	3
Grunty komunalne	1	11
Grunty gmin i związków międzygminnych	1	11
Grunty osób fizycznych	133	56
Razem	6958	263

Według podziału przyrodniczo-leśnego (Trampler i inni, 1990), lasy gminy leżą w zasięgu

I Krainy przyrodniczo-leśnej Bałtyckiej, przy czym lasy północnej części gminy w dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego, mezoregionie równiny Słupskiej (Nadl. Karnieszewice i Sławno), natomiast lasy części

południowej w dzielnicy Pojezierza Drawsko - Kaszubskiego, mezoregionie Wysoczyzny Polanowskiej (Nadl. Polanów).

Lasy są nierównomiernie rozmieszczone na terenie gminy. Do najmniej zalesionego obszaru należy północna część gminy, kompleksy leśne części środkowej pokrywają niewielkie powierzchnie związane głównie ze strefą krawędziową i dnem doliny rzeki Grabowej. Natomiast południowo-zachodnie oraz wschodnie i południowo-wschodnie obszary gminy charakteryzują się występowaniem dużych i stosunkowo zwartych kompleksów leśnych, łączących się z rozległymi kompleksami lasów rozciągających się w kierunku na południowy wschód i południowy zachód od granic gminy.

Pod względem struktury siedlisk leśnych teren gminy jest również bardzo zróżnicowany. W południowo-zachodniej części gminy przeważają uboższe siedliska boru mieszanego świeżego oraz boru świeżego, miejscami w mozaikowatym układzie z niewielkimi powierzchniami żyzniejszych siedlisk lasu mieszanego oraz lasu świeżego. W tej części terenu gminy zwraca uwagę znaczny udział siedlisk pochodzenia porolnego.

Wśród siedlisk leśnych południowej części gminy dominują żyzne siedliska: przede wszystkim lasu mieszanego świeżego, zajmujące duże powierzchnie wzniesień i pagórów morenowych. W strefie krawędziowej doliny Grabowej oraz doliny Rakówki (na wschodzie), siedliska lasu mieszanego świeżego tworzą kompleksy z siedliskami lasu świeżego. Wśród siedlisk wymienionych obszarów zaznacza się niewielki udział siedlisk o charakterze porolnym. Z dolinami rzek wiąże się występowanie niewielkich powierzchni siedlisk hydrogenicznymi: olsów, olsów jesionowych, lasu wilgotnego i lasu bagiennego.

Generalnie na terenie gminy dominują siedliska żyzne lasu mieszanego świeżego oraz lasu świeżego. Badania glebowo-siedliskowe przeprowadzone na terenach wszystkich nadleśnictw, przy okazji sporządzania planów urządzania lasów, potwierdziły wzrost udziału tego typu siedlisk. Wysoka ich zasobność stwarza potencjalne możliwości hodowli cennych, lecz wymagających gatunków drzew liściastych, jak buk i dąb. Pomimo to, w drzewostanach gminy dominuje sosna. Występuje na powierzchni wszystkich typów siedlisk, z wyjątkiem olsu. Jako gatunek panujący zajmuje ok.66% powierzchni wszystkich drzewostanów. Drugim gatunkiem jest buk ok.15%, świerk ok.5%, dąb ok.4%, brzoza 5,5% oraz olsza 4,5%. Największe powierzchnie drzewostanów bukowych litych oraz mieszanych z dębem i sosną skoncentrowane są w południowo-wschodniej części gminy. W tej części jest także najwięcej starodrzewów bukowych - w wieku do 150 lat (VIII klasa wieku).

Dominiacja sosny, duży udział świerka oraz brzozy w drzewostanach na żyznych siedliskach wskazuje na niezgodność drzewostanów z typem siedliska i obniża stopień wykorzystania potencjalnej możliwości siedlisk. W zależności od wielkości domieszki gatunków szpilkowych w drzewostanach, określa się stopień niezgodności drzewostanów z siedliskiem oraz zniekształcenie siedliska na danej powierzchni. Największe powierzchnie siedlisk zniekształconych występują w obrębie typów: las mieszany świeży, las świeży oraz bór mieszany świeży, szczególnie dotyczy to siedlisk pochodzenia porolnego, na których utworzono monokultury sosnowe. Niezgodność drzewostanów z siedliskiem występuje najczęściej w obrębie żyznych siedlisk lasu mieszanego i lasu świeżego, na siedliskach uboższych typu boru mieszanego świeżego, drzewostany wykazują częściową zgodność. Do zgodnych z typem siedliska należą przede wszystkim drzewostany na siedliskach wilgotnych i bagiennych, w tym lasowe i borowe oraz olsu i lasu łęgowego.

Występujące na terenie gminy stosunkowo duże powierzchnie drzewostanów niezgodnych z typem siedliska wiążą się z charakterem gospodarki leśnej funkcjonującej w okresie przed przyjęcia polityki ekologicznej przez Polskę i ustawowego określenia zasad zrównoważonego rozwoju lasów. Dokładne analizy glebowo-siedliskowe zarówno na obszarach leśnych uprzednio zarządzanych przez nadleśnictwa, jak również przejętych w późniejszych okresach z różnych zasobów, wskazują na konieczność działań w kierunku stopniowej przebudowy dużych powierzchni drzewostanów w celu uzyskania ich zgodności z siedliskiem.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy Malechowo wynosi 1 815,90 ha w tym ilość lasów ochronnych 124,21 ha. Powierzchnia lasów będących w posiadaniu osób fizycznych oraz prawnych, będących w zarządzie Nadleśnictwa Sławno wynosi 159,21 ha.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Karnieszewice wynosi 2 876,66 ha, w tym 2 089,76 ha lasów ochronnych a w posiadaniu osób fizycznych oraz prawnych pod nadzorem nadleśnictwa 93,45 ha.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych pod zarządem Nadleśnictwa Polanów wynosi 2 041,81 ha w tym lasów ochronnych 202,41 ha, a w posiadaniu osób fizycznych oraz prawnych pod nadzorem nadleśnictwa 25 ha. Powierzchnia lasów pod nadzorem Nadleśnictwa Polanów objęta obszarem NATURA 2000 – 1 515,23 ha.

W Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa na terenie gminy Malechowo, powierzchnia lasów i gruntów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych ogółem wynosi: 200,4982 ha, w tym:

- powierzchnia lasów i gruntów leśnych wynosi 81,19 ha z czego 38,83 ha zostało rozdysponowane w formie dzierżawy a 42,36 ha pozostaje w Zasobie,
- powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych wynosi 119,3082 z czego 64,1352 ha zostało rozdysponowane w formie dzierżawy a 55,1730 ha pozostaje w Zasobie.

IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Jako główny cel zagospodarowania przestrzennego gminy przyjmuje się **wszehstronny i trwały rozwój społeczno - gospodarczy, gwarantujący stałą poprawę warunków życia jej mieszkańców**, dokonujący się w warunkach równowagi pomiędzy sferami: społeczną, gospodarczą i ekologiczną. Cel ten może być wypełniony tylko w przypadku zagwarantowania sprawności wszystkich składników i systemów, współtworzących strukturę przestrzenną gminy i zapewniających zarówno dotychczasowym, jak też nowym mieszkańcom, współcześnie akceptowane **standardy obsługi**:

- stworzenie warunków do zamieszkania w przestronnym lokalu, bezpiecznym konstrukcyjnie i ekonomicznym w utrzymaniu, wyposażonym w węzeł sanitarny,
- stałe zapewnienie dostawy wody dobrej jakości i dostatecznej ilości,
- odbieranie ścieków, lub też możliwość ich miejscowej bezpiecznej utylizacji, a także zapewnienie odbioru odpadów w sposób i z częstotliwością nie powodującą zagrożeń i uciążliwości dla środowiska,
- zapewnienie nieprzerwanej dostawy energii elektrycznej oraz korzystania z gazu przewodowego do celów przygotowywania posiłków i ciepłej wody oraz ogrzewania,
- zapewnienie, dobrej jakości, łączności i bezawaryjnej telefonicznej przewodowej, pozwalającej na podłączenie do sieci Internetu,
- zagwarantowanie możliwości korzystania z podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie profilaktyki, bieżącej obsługi medycznej i ratowania życia w nagłych wypadkach,
- zagwarantowanie dzieciom i młodzieży dobrego wykształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w łatwo dostępnej i właściwie wyposażonej szkole oraz możliwość objęcia najmłodszych opieką przedszkolną,
- zagwarantowania dostępu do przejezdnej w każdej porze roku drogi publicznej, a także możliwości korzystania z komunikacji zbiorowej w godzinach pracy i nauki,
- możliwość lokalnego zaopatrywania się w potrzebne artykuły spożywcze i przemysłowe oraz korzystania z podstawowych usług rzemieślniczych,
- umożliwienia zaspokajania potrzeb religijnych oraz realizacji zainteresowań i spędzania wolnego czasu w ramach sieci instytucji i urzędów kultury, sportu i rekreacji,
- umożliwienie uczestnictwa w życiu społecznym wspólnoty samorządowej,
- stworzenie warunków do zatrudnienia oraz podejmowania działalności gospodarczej wspólnie lub na własny rachunek,
- pomoc materialną ze środków publicznych w sytuacjach kryzysowych.

Realizacja zagospodarowania przestrzennego odbywać się będzie przy zachowaniu nadrzędnej **zasady rozwoju zrównoważonego**, która zakłada optymalne i racjonalne wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, traktując je jako dobro bezcenne i w ograniczonym stopniu odnawialne, które winno być zachowane dla przyszłych pokoleń.

2. ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY

Gmina Malechowo przygotowuje korzystne warunki dla wszystkich zamierzających uruchomić i rozwijać działalność gospodarczą w różnych formach, a także osiedlić się lub podnieść standard obecnego zamieszkania wnosząc i modernizując budynek mieszkalny lub wypoczynkowy. Dla właściwego wykorzystania zasobów przestrzeni gminy i jej położenia oraz zagwarantowania zgodnego współistnienia różnych funkcji wskazuje się:

- tereny, na których mogą być realizowane zamierzenia w zakresie działalności produkcyjnej, rzemieślniczej i usługowej tak, by nie powodowała uciążliwości dla otoczenia oraz utraty lub obniżenia walorów środowiska, a lokalizacja wstępnie wskazywała na szanse powodzenia zamierzeń,
- rejon, gdzie może być podejmowana działalność gospodarcza opierająca się na wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego,

- obszary, gdzie dotychczas realizowane formy aktywności gospodarczej powinny podlegać zmianom za sprawą cech środowiska naturalnego lub z przyczyn ekonomicznych,
- miejsca, gdzie może być wznoszona zwarta zabudowa mieszkaniowa i nieuciążliwe usługi oraz określa zasady jej realizacji,
- możliwe rejonu nowego osadnictwa rozproszonego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane funkcje przyczyniły się do ich zeszpecenia i utraty atrakcyjności, ze wskazaniem na konieczność przywrócenia ładu,
- optymalne rozwiązania w zakresie systemów komunikacji, infrastruktury komunalnej i społecznej, ich terytorialny zasięg oraz przewidywany czas realizacji,
- obszary, na których w celu objęcia ochroną cennych zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego podejmowanie działalności gospodarczej, budowlanej lub inżynierskiej będzie całkowicie zakazane, lub też w różnym stopniu ograniczona,
- rezerwuje się obszary dla celów wynikających z potrzeb polityki Państwa oraz innych jednostek samorządu terytorialnego.

Gmina realizować będzie politykę przestrzenną poprzez:

- Przygotowywane, w oparciu o Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, nowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów gminy, poszczególnych wsi i ich fragmentów,
- Opracowywane dokumenty wieloletniego planowania strategicznego w zakresie rozwiązań komunikacyjnych i infrastruktury komunalnej,
- Inwentaryzowanie posiadanych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, monitorowanie ich stanu oraz opracowywanie programów ich wykorzystania i ochrony,
- Ustanawianie, w drodze uchwał Rady Gminy, obszarów chronionych oraz wnioskowanie do organów administracji o objęcie ochroną zasobów o zasięgu ponadlokalnym,
- Przygotowanie kompletnej oferty atrakcyjnych dla prowadzenia działalności gospodarczej i osadnictwa terenów i nieruchomości komunalnych, prywatnych oraz pozostających we władaniu innych osób prawnych

3. FUNKCJE PRZEWDZIANE DO ROZWOJU NA OBSZARZE GMINY

Dla realizacji celu głównego, najbardziej istotny będzie rozwój następujących funkcji:

- jako funkcji wiodących dla rozwoju gospodarczego - **produkcji rolnej, w tym działów specjalnych, magazynowania i przetwórstwa płodów rolnych, i usług turystycznych dla turystyki wiejskiej i kwalifikowanej, wykorzystujących walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz obsługi ruchu tranzytowego, przy modernizowanej drodze krajowej nr 6 oraz w znaczącym stopniu energetyki wiatrowej.**
- jako funkcji uzupełniających - **produkcji przemysłowej na rynek krajowy i eksportowy oraz rzemiosła produkcyjnego i usługowego dla zaspokajania potrzeb lokalnych.**

Powyższym funkcjom towarzyszyć będzie rozwój funkcji osadniczej, wraz z niezbędnymi urządzeniami i sieciami lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej, działalności handlowej i usługowej zaspokajającej potrzeby lokalne oraz gospodarki leśnej i eksploatacji kopalin. W sposób istotny wzrastać także będzie znaczenie funkcji ochronnej zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

4. STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I KIERUNKI JEJ ROZWOJU

Strukturę zagospodarowania przestrzennego gminy determinują: wyraźnie zaznaczony podział fizyczny - geograficzny oraz kształtujący się w jej granicach system ekologiczny, z których w znacznym stopniu wynikają zarówno charakter dotychczasowego zagospodarowania, jak i możliwości potencjalnego rozwoju.

W układzie fizyczny geograficzny obszar gminy dzieli się na dwie jednostki mezostrukturalne: Równinę Słupską na północy oraz Wysoczyznę Polanowską na południu. Obie jednostki rozdziela dolina Grabowej, uznana za korytarz ekologiczny rangi krajowej, równocześnie stanowiąca główną oś systemu ekologicznego gminy. Dolina Grabowej styka się w części wschodniej bezpośrednio z biegnącą na północ doliną Rakówki oraz z usytuowanymi w otoczeniu południowym, wzgórzami czołowomorenowymi Wysoczyzny Polanowskiej. Dolinom Grabowej i Rakówki towarzyszą (najczęściej zalesione) pasma krawędziowe oraz odkryte, łagodniejsze skłony (w dolnym biegu Grabowej). Lokalne korytarze ekologiczne w obrębie gminy tworzą pasma związane z dolinami rzek Zielenicy i Bielawy.

Szeroka dolina Grabowej i Rakówki., wraz z rozciągniętymi wzdłuż, krawędziami erozyjnymi oraz łagodniejszymi skłonami, stanowi zróżnicowany strukturalnie obszar. Jednostka ta wskazana jest, według koncepcji obszarów chronionych dawnego woj., koszalińskiego, do włączenia w krajowy system obszarów chronionych, jako fragment projektowanego Szczecinecko - Polanowskiego Parku Krajobrazowego oraz część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Grabowej”. **Dolina Grabowej została objęta natomiast ochroną w ramach europejskiej sieci Natura 2000 (obszar PLH 320003, SOO - zgodnie z Dyrektywą Siedliskową).** W części zachodniej dolina Grabowej przecięta jest przez opisany korytarz infrastruktury towarzyszący drodze krajowej. **Dolina Bielawy, stanowiąca dopływ Grabowej, została objęta z kolei projektowanym obszarem Natura 2000 (obszar PLH 320053, SOO, zgodnie z dyrektywą siedliskową).**

Równiny akumulacyjno - zalewowe w obrębie dolin, które charakteryzują się bardzo wysokim poziomem zalegania wód gruntowych. Związana z tym jest wysoka podatność wód tego poziomu na zanieczyszczenie, jak również, w przypadku wysokich stanów wód powierzchniowych- możliwość występowania okresowych zalewów i podtopień. W podłożu powszechnie występują grunty pochodzenia organicznego. Obejmuje ona obszar łąk i pastwisk, tylko częściowo wykorzystywanych rolniczo oraz tereny naturalnej sukcesji, ze zbiorowiskami charakterystycznymi dla torfowisk niskich i przejściowych. Ze względu na warunki środowiskowe równiny akumulacyjno - zalewowe, nie nadają się do zabudowy i jest ona w ich obszarze wykluczona. Wyjątek stanowią: przebieg korytarza infrastruktury, obiekty i urządzenia związane z gospodarką wodną, również rybacką oraz urządzenia dla obsługi ruchu turystycznego (*potencjalna* adaptacja terenu po wydobyciu kredy jeziornej na akwen rekreacyjny w rejonie Grabowa, a także infrastruktura projektowanego szlaku wodnego rzeki Grabowej).

Zakłada się zintensyfikowane rolnicze wykorzystanie łąk i pastwisk. Rozwój gospodarki rybackiej, a także energetyki wodnej, wiąże się z bezpośrednim wykorzystaniem wód przymorskiej rzeki Grabowej oraz dolnych odcinków jej bezpośrednich dopływów. Z uwagi na to wymaga zagwarantowania w procesie projektowania, opiniowania i wydawania odpowiednich decyzji, jak również na etapie realizacji oraz eksploatacji inwestycji, rozwiązań zapewniających ochronę jakościową wód rzeki i umożliwiających swobodny przepływ bytujących w niej gatunków. Dotyczy to również opisanej niżej jednostki IIB. Dla całej zlewni Grabowej powinny zostać szczegółowo ocenione wielkości docelowej hodowli ryb. Ze względów ekologicznych nie jest wskazana eksploatacja torfu oraz pozyskiwanie z nowych złóż, kredy jeziornej w dolinie.

Wyższe terasy, skłony i pasma krawędziowe na styku dolin z wysoczyznami. Stromo opadające w kierunku dna dolinnego powierzchnie, stanowiące krawędzie erozyjne, występujące głównie we wschodniej jej części, są przeważnie zalesione. Łagodniejsze, zbocza dolinne, miejscami rozcięte zalesionymi wąwozami występują w części zachodniej i pozostają przeważnie w użytkowaniu rolniczym. W obrębie tej jednostki, po obu stronach doliny Grabowej, rozmieszczona jest równomiernie, dobrze obsłużona siecią dróg lokalnych, ponad połowa ośrodków osadniczych gminy, grupująca ponad 40% ludności gminy.

W tej części przestrzeni gminy jest realizowana i może być rozwijana funkcja wydobywcza - w oparciu o złoża udokumentowane: kruszywa naturalnego Świecianowo I, II, III (w eksploatacji) i złoża piasków szklarskich „Sulechowo” oraz w oparciu o dalsze, możliwe do udokumentowania złoża, pod warunkiem uzyskania koncesji i z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i krajobrazu.

Obszar ten jest bardzo atrakcyjny turystycznie, za przyczyną walorów krajobrazu naturalnego, obecności kompleksów leśnych w części wschodniej i jej południowym otoczeniu, a także zasobów kulturowych ośrodków osadniczych. Dlatego też zakłada się w obrębie tej jednostki rozwój pobytowej funkcji turystycznej, głównie agroturystyki (Grabowo, Niemica, Kukułczyn, Lejkówko, Lejkowo) oraz turystyki kwalifikowanej (planowany szlak rowerowo-pieszy o znaczeniu regionalnym „Dolina Grabowej”), oraz funkcji obsługi ruchu turystycznego z centrum w m. Lejkowo.

Ze względu na duże spadki terenu, wskazane jest bezwzględne zachowanie istniejących i realizacja nowych zadrzewień i zalesień oraz zwiększenie innych trwałych powierzchni zielonych (łąki, pastwiska). Dodatkowe zalesienia i zadrzewienia powinny być planowane z uwzględnieniem zachowania rozległych panoram widokowych. Dotyczy to również nowej zabudowy, winna ona wypełniać i uzupełniać struktury historycznej niwy siedliskowej. Zabudowa rozproszona może być realizowana jedynie na dużych działkach, nie mniejszych od 1 ha. Za wyjątkiem przekształcanych obiektów zakładów rolnych, nie zaleca się w całej jednostce budowy wielkokubaturowych obiektów przemysłowych i magazynowych.

Położoną na północ od dolin rzecznych część gminy, przecina opisany wcześniej korytarz infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadregionalnym, przebiegający na osi południowy zachód -

północny wschód. Zarówno obecny przebieg pasm infrastruktury, jak też przewidywana modernizacja drogi krajowej do parametrów ekspresowej, nie wprowadzają znaczących podziałów różnicujących gospodarowanie przestrzenią tej części gminy.

Część środkowa i zachodnia jednostki jest równinna i niemal całkowicie odlesiona, Część wschodnia, bardziej urozmaicona krajobrazowo, charakteryzuje się większym udziałem powierzchni leśnych, położone jest w niej także największe w gminie, jedno z nielicznych na jej terenie jezioro Ostrowiec.

W obszarze jednostki koncentrują się bardzo dobre i dobre kompleksy glebowe, co sprawia, iż jest ona intensywnie użytkowana rolniczo. Ta właśnie funkcja mieć będzie znaczący wpływ na rozwój ośrodków osadniczych tej części gminy, w których zamieszkuje blisko 30% ludności.

Ciągi dróg lokalnych, uzupełniające trasy ponadregionalne i regionalne zapewniają dobrą obsługę komunikacyjną. Planowana modernizacja drogi krajowej nie pogorszy warunków ruchu lokalnego, przyczyniać się będzie natomiast do wzrostu znaczenia funkcji obsługi uczestników ruchu tranzytowego oraz produkcji przemysłowej na rynek zewnętrzny, lokalizowanej w sąsiedztwie stacji PKP Karwice.

W rejonie miejscowości Ostrowiec i Podgórkę przewiduje się, obok obsługi ruchu tranzytowego droga wojewódzka nr 205, rozwój funkcji turystycznej pobytowej. Rejon Ostrowca (fragment wsi wraz z jeziorem i kompleksem leśnym) proponuje się do objęcia ochroną poprzez ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Jednostka północna, jest - najbardziej spośród trzech podstawowych wyróżnionych w obszarze gminy - predysponowana do lokalizacji inwestycji o mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W granicach obszaru może być zlokalizowane w przyszłości gminne wysypisko odpadów (wytypowany wstępnie rejon w okolicach Paprot). Obszar posiada generalnie predyspozycje do lokalizacji siłowni wiatrowych.

W obrębie jednostki, w celu zwiększenia bioróżnorodności, podniesienia atrakcyjności krajobrazowej, przeciwdziałania zjawisku erozji (zwłaszcza wietrznej), oraz ograniczania poziomu uciążliwości i zanieczyszczeń komunikacyjnych, wskazana jest szczególnie ochrona istniejących i realizacja nowych zadrzewień; wskazane są również, zwłaszcza w części wschodniej, zalesienia.

Zabudowa wznoszona w tej części gminy winna zasadniczo wypełniać i uzupełniać struktury historycznej niwy siedliskowej. Możliwa jest realizacja rozproszonej zabudowy siedliskowej w rejonie ośrodków osadniczych historycznie tak ukształtowanych - Malechówko, Karwiczki, Sęczkowo, Białęcinniec i Kosierzewo - Wybudowanie, winna mieć ona charakter zabudowy wiejskiej, a nie osiedlowej jednorodzinnej. Możliwa jest - szczególnie w m. Sęczkowo - wielokubaturowa zabudowa przemysłowa i magazynowa, jej powierzchnia nie powinna jednak przekraczać 1000 m², a wysokość 2 kondygnacji.

Południowa część gminy - obejmuje zróżnicowany pod względem wysokościowym i geomorfologicznym obszar, głównie wysoczyznowy, z charakterystycznymi, imponującymi formami akumulacji lodowcowej i lodowcoworzecznej (wzgórza czołowomorenowe w części wschodniej, pagórki, wzgórza kemowe na zachodzie), urozmaicony dolinami rzek: Bielawy i Zielenicy. W jej obrębie wyróżniają się:

Wzgórza czołowomorenowe. Obszar, z uwagi na bardzo atrakcyjne ukształtowanie oraz występowanie cennych przyrodniczo kompleksów lasów liściastych, w tym 150-letnich starodrzewów bukowych, proponowany jest do objęcia ochroną (zgodnie z koncepcją sporządzoną dla dawnego woj. koszalińskiego, teren przewidywany do włączenia w krajowy system obszarów chronionych poprzez utworzenie parku krajobrazowego). Zakłada się w obszarze dalszy rozwój funkcji leśnej oraz funkcji turystycznej, w tym agroturystyki z ośrodkami: Zielenica, Drzeńsko, Zalesie i Włodzisław, turystyki kwalifikowanej oraz czynnej rekreacji (trasy konne, biegowe, spacerowe, rowerowe, wędkarstwo, pozyskiwanie runa). W granicach jednostki znajduje się unikalny w skali krajowej i europejskiej obiekt dziedzictwa historycznego - stanowisko megalityczne Borkowo. Przewidywana jest w jego sąsiedztwie realizacja atrakcji turystyczno - edukacyjnej - rekonstrukcja osady neolitycznej. Z uwagi na walory kulturowe, ekologiczne, edukacyjne, turystyczne, całe pasmo Borkowo - Zielenica postuluje się do objęcia ochroną w postaci zespołu przyrodniczo - krajobrazowego.

W obrębie jednostki, dopuszcza się możliwość rozwoju funkcji osadniczej, uzupełniającej historyczną niwę siedliskową, a także w formie zabudowy rozproszonej, na dużych, co najmniej o pow. 1 ha, działkach rezydencjonalnych. Nie przewiduje się zabudowy przemysłowej i składowej. Lokalizowana zabudowa winna bezwzględnie zachowywać otwarcie panoram widokowych.

Także z zachowaniem panoram widokowych na dolinę Grabowej, Zielenicy i wzgórze w ich otoczeniu, powinny być realizowane zalesienia. Rozwój gospodarki rybackiej ograniczony jest uprzednio określonymi możliwościami utrzymania przepływów nienaruszalnych w Zielenicy, z zastrzeżeniami.

Urozmaicony pod względem urzeźbienia obszar o charakterze rolno - leśnym, przecina w skrajnie zachodniej części korytarz drogi krajowej. Poza nią, w porównaniu z jednostką północną i środkową, system osadniczy obszaru ma zdecydowanie mniej korzystne powiązania komunikacyjne, również z uwagi na ich stan techniczny.

Położone w obszarze jednostki grunty rolne stanowią, za wyjątkiem rejonu Kusic, Krzekoszewa, Witosławia i Lasek, kompleksy glebowe słabej jakości, dalszy rozwój funkcji rolnej jest tu uwarunkowany przekształceniami strukturalnymi i własnościowymi. Preferuje się uprawy ekologiczne oraz lokalne przetwórstwo. Konieczność restrukturyzacji ośrodków produkcji rolnej w Kusicach, Krzekoszewie i Witosławiu wskazuje na dopuszczenie tu także funkcji przemysłowo - składowej, w istniejących zabudowaniach gospodarczych.

W granicach obszaru wskazano alternatywny rejon do ewentualnej lokalizacji gminnego wysypiska odpadów.

Występujące kompleksy leśne w części wymagają przebudowy drzewostanów. Także z uwagi na fakt, że planuje się przeznaczenie znaczących powierzchni gruntów marginalnych, zwłaszcza w części wschodniej, pod realizację zalesień, zakłada się zintensyfikowany rozwój funkcji leśnej z zalecanym rozszerzeniem jej o przetwórstwo. W zachodniej, dobrze skomunikowanej części jednostki, planuje się rozwój funkcji obsługi ruchu tranzytowego oraz funkcji przemysłowo - składowej, a także - w oparciu o zasoby rzeki Bielawy - energetyki wodnej i gospodarki rybackiej (z zachowaniem warunków ochrony wód). W obszarze istnieje możliwość lokalizacji siłowni wiatrowych.

Przebieg proponowanej trasy rowerowej do Sierakowa daje szansę na rozwój turystyki. Miejscowości Darskovo i Witosław są predysponowane do rozwoju turystyki wiejskiej w ramach obszaru funkcjonalnego Lejkowo.

Dopuszcza się zabudowę uzupełniającą historyczną niwę siedliskową. W obszarze funkcjonalnym Kawno - Pękanino może być wznoszona zabudowa we wszelkich formach - wiejskiej siedliskowej, jednorodzinnej osiedlowej, usługowej, i przemysłowo - składowej, jednak przy zachowaniu zasad ograniczonej wielkości kubatury i wysokości do 2 kondygnacji. Zabudowa rozproszona może być realizowana w przypadku parcelacji majątków ARSP, lub na dużych, rezydencjonalnych działkach.

Fragment jednostki, obejmujący dolinę Bielawy wraz z otaczającymi ją kompleksami leśnymi, postulowany jest do ochrony poprzez utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego (zweryfikowana wojewódzka obszarów chronionych, w której wymienione pasmo ekologiczne przewidziane było do objęcia ochroną w postaci fragmentu obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Grabowej”).

Większe kompleksy rolne gruntów rolnych, najlepszych, wymagają ochrony przed rozdrobnieniem własnościowym i niekontrolowanym rozproszeniem zabudowy.

Pośrednio w celu ograniczenia rozpraszania się zabudowy w granicach administracyjnych gminy w obszarach produkcji rolniczej wyznacza się strefy dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą oddziaływania (obszary poza projektowanymi formami ochrony przyrody). **Jednocześnie w rejonach miejscowości: Sulechowo, Sulechówko, Darskovo, Borkowo, Lejkowo, Bartolino, Kusice, Niemica, Przystawy i Grabowo ze względu na uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego wyznacza się dodatkowo strefy ograniczenia rozmieszczenia elektrowni wiatrowych, wyłącznie w obrębie których dopuszcza się lokalizację turbin wiatrowych.**

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU OSADNICZEGO:

Procesy rozwojowe w różnym stopniu dotyczyć będą miejscowości składających się na system osadniczy gminy Malechowo. Wyróżnić można miejscowości położone w sąsiedztwie drogi krajowej z tendencją do rozwoju wielofunkcyjnego, a także w atrakcyjnym turystycznie południowo - wschodnim obszarze gminy. Grupują się one w lokalne obszary funkcjonalne.

Kolejna grupa, to miejscowości ustabilizowane, z niewielką tendencją do rozwoju, obserwowaną w różnym stopniu i wreszcie grupa ośrodków stagnujących, o charakterze problemowym, które utraciły podstawy dotychczasowego rozwoju.

Miejscowości, w których nastąpi rozwój przestrzenny charakteryzować będzie we wszystkich przypadkach utrzymanie dotychczas istniejących funkcji oraz:

- modernizacja istniejącej i przyrost nowej substancji mieszkaniowej w formie budownictwa jednorodzinnego o tradycyjnym, wiejskim charakterze, z preferencją dla agroturystyki,
- niezbędny rozwój systemów infrastruktury komunalnej,

- rozwój rzemiosła produkcyjnego i usługowego na potrzeby społeczności lokalnej,
- rozbudowa lokalnej bazy dla realizacji aktywności w sferze kultury i sportu,

W oparciu o indywidualne zasoby i predyspozycje miejscowości, jako możliwe i celowe uznaje się następujące kierunki rozwoju:

- a) **Gorzyca, Karwice, Karwiczki, Malechowo, Malechówko, Sęczkowo (obszar funkcjonalny Gorzyca - Malechowo - Sęczkowo)**. Zespół miejscowości, dla których korzystne położenie przy skrzyżowaniach modernizowanej drogi krajowej z drogami powiatowymi do Darłowa, projektowana trasa rowerowa oraz sąsiedztwo stacji PKP Karwice tworzą warunki dla powstania lokalnego obszaru rozwoju. Przewidywane główne funkcje obszaru, dla którego ośrodkiem będzie siedziba władz administracyjnych gminy - miejscowość Malechowo, to:

- obsługa ruchu tranzytowego i turystycznego w oparciu o projektowane MOP II lub III kategorii, MOP I kategorii przy drodze powiatowej nr 0511Z w m. Malechowo i Gorzyca oraz przebieg projektowanych tras rowerowych i szlaku wodnego rzeki Grabowej,
- podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru poprzez rewitalizację wsi Malechowo i Karwice, rekonstrukcję tradycyjnego budownictwa wiejskiego o wysokich walorach kulturowych w m. Gorzyca oraz rehabilitację zespołu pałacowo - parkowo - folwarcznego w m. Karwice,
- rozwój działów specjalnych produkcji rolnej, magazynowanie i przetwórstwo płodów rolnych w m. Karwice, Karwiczki i Malechówko, a także produkcji zwierzęcej w oparciu o użytki zielone doliny rzeki Grabowej oraz lokalnego przetwórstwa spożywczego w m. Gorzyca,
- produkcja przemysłowa na rynek zewnętrzny w m. Sęczkowo oraz możliwość adaptacji na cele przemysłowo - składowe części zabudowy ośrodka produkcji rolnej w Karwicach,

Na skraju obszaru położona jest miejscowość Paprotki, przeżywająca obecnie regres funkcji osadniczych. Tendencja ta może zostać jednak odwrócona w związku z planowaną inwestycją komunalną i związaną z tym poprawą dostępności komunikacyjnej. Istnieje też szansa na rozwój tu agroturystyki i - w przypadku zwiększenia opłacalności produkcji rolnej - przywrócenia produkcji zwierzęcej w oparciu o łąki w dolinie rzeki Grabowej.

- b) **Niemica, Bartolino, Sulechowo, Sulechówko (obszar funkcjonalny Niemica - Sulechówko)**. Zespół miejscowości korzystnie położonych w niewielkiej odległości wzdłuż drogi powiatowej 17 474, dobrze skomunikowanych przez projektowane skrzyżowanie z drogą krajową. Rysujący się obszar rozwoju lokalnego z ośrodkiem w m. Niemica. Zakłada się:

- rozwój usług turystyki weekendowej oraz agroturystyki w oparciu o projektowany przebieg trasy rowerowej oraz jezioro Niemicki Staw, walory przełomu Bielawy w m. Niemica i projektowane w jego sąsiedztwie tereny rekreacyjne oraz stanicę na szlaku wodnym rzeki Grabowej w m. Sulechówko,
- rozwój produkcji zwierzęcej w oparciu o użytki zielone doliny rzeki Grabowej w m. Bartolino, Sulechowo i Sulechówko, produkcji rybackiej oraz działów specjalnych produkcji rolnej, magazynowania i przetwórstwa płodów rolnych w m. Niemica,
- rozwój produkcji przemysłowej i rzemieślniczej oraz usług w oparciu o teren zorganizowanej działalności inwestycyjnej w m. Niemica, z utrzymaniem ścisłego reżimu ochronnego w odniesieniu do zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- **rozwój energetyki wiatrowej,**
- podjęcie eksploatacji złoża „Sulechowo”. (Kopalina główna w złożu - piaski szklarskie, mogą być wykorzystane do produkcji szkła okiennych sodowo -wapniowych, a współwystępujące w złożu piaski formierskie, po polepszeniu jakości mogą być zastosowane w odlewnictwie. Utwory zawęglone z węglem brunatnym, występujące w nadkładzie mogą być wykorzystane dla celów lokalnych),
- wzbogacanie walorów środowiska kulturowego poprzez rekonstrukcję założeń dworskich i parkowo - pałacowych w m. Niemica, Bartolino i Sulechówko, zabytkowych nekropolii w m. Niemica i Sulechówko oraz realizację inicjatyw w ramach programu odnowy wsi Niemica,

- c) **Kawno - Pękanino** - obszar wielofunkcyjnego rozwoju. W wyniku modernizacji układu komunikacyjnego drogi krajowej, coraz mocniej ciążyć do niego będzie m. **Grabowo**, tworząc **obszar funkcjonalny Kawno - Grabowo**. Zakłada się:

- rozwój produkcji przemysłowej oraz funkcji magazynowo składowej w oparciu o teren zorganizowanej działalności inwestycyjnej przy drodze powiatowej nr 0391Z w m. Kawno, przy założeniu relokacji lub przekształcenia obecnej funkcji magazynowo - składowej w m. Pękanino,
- rozwój produkcji zwierzęcej w oparciu o użytki zielone doliny rzeki Grabowej,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego w formie budownictwa jednorodzinnego o podmiejskim i osiedlowym charakterze w m. Kawno,

- rozwój usług turystycznych dla turystyki wiejskiej i weekendowej w m. Grabowo oraz produkcji rybackiej w oparciu o zagospodarowane powyrobiskowe zbiorniki wodne i przebieg projektowanego szlaku rowerowego;
  - podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru poprzez rekonstrukcję i uporządkowanie zieleni parkowej oraz tradycyjnego budownictwa wiejskiego o wysokich walorach kulturowych w m. Grabowo i Pękanino,
- d) **Lejkowo, Drzeńsko, Włodzisław, Zalesie, Zielenica** oraz **Kukułczyn i Lejkówko** - miejscowości położone w atrakcyjnej krajobrazowo strefie krawędziowej doliny rzeki Grabowej, w sąsiedztwie kompleksów leśnych. Rysujący się obszar funkcjonalny rozwoju turystyki, z ośrodkiem w m. **Lejkowo**. Zakłada się w obszarze:
- rozwój usług turystycznych dla turystyki wiejskiej i kwalifikowanej w oparciu o projektowany MOP I kategorii przy drodze powiatowej nr 0400Z a także działającą placówką rehabilitacji zdrowotnej, w m. Lejkowo
  - podniesienie atrakcyjności turystycznej m. Lejkowo, poprzez rehabilitację zabytkowego cmentarza, likwidację lub przekształcenie funkcji magazynowo - składowej zlokalizowanej w dolinie rzeki Grabowej na produkcyjną, opartą o lokalne zasoby środowiska oraz modernizację zabudowy wielorodzinnej,
  - rozwój usług publicznych w sferze kultury oraz umożliwienie uczestnictwa w obrzędach religijnych,
  - rozwój bazy pobytowej agroturystyki i turystyki kwalifikowanej poprzez rekonstrukcję i modernizację tradycyjnej zabudowy wiejskiej oraz lokalizację osadnictwa rozproszonego o rezydencjalnym charakterze,
  - rozwój produkcji rybackiej i specjalistycznej produkcji ogrodniczej,
  - obsługę tranzytowego ruchu turystycznego w oparciu o projektowany przebieg trasy rowerowej oraz szlak wodny rzeki Grabowej,
- Miejscowości, o ustabilizowanym kształcie przestrzennym, z rysującą się** w różnym stopniu **tendencją do rozwoju**, charakteryzować będzie we wszystkich przypadkach utrzymanie dotychczas istniejących funkcji oraz:
- modernizacja substancji mieszkaniowej w formie budownictwa jednorodzinnego o tradycyjnym, wiejskim charakterze oraz istniejącego budownictwa wielorodzinnego, a także rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej z preferencją dla agroturystyki,
  - rozwój rzemiosła usługowego na potrzeby społeczności lokalnej oraz rzemiosła artystycznego wytwarzającego na zewnątrz,
  - rozbudowa lokalnej bazy dla realizacji aktywności w sferze kultury i sportu,
- W oparciu o indywidualne zasoby i obserwowane tendencje, jako możliwe i celowe przyjmuje się następujące kierunki rozwoju miejscowości:
- e) **Borkowo, Darskowo i Witosław**- miejscowości ciężące do **obszaru funkcjonalnego Lejkowo**
- rozwój usług turystycznych w oparciu o przebieg projektowanych tras rowerowych i unikalne atrakcje środowiska kulturowego oraz projektowany MOP I kategorii przy drodze powiatowej w m. Borkowo,
  - wzbogacenie walorów kulturowych poprzez rekonstrukcję założenia parkowego i budowę „wioski neolitycznej” w m. Borkowo, rewitalizację wartościowych założeń przestrzennych m. Darskowo i Witosław,
  - rozwój produkcji rolnej, lokalnego przetwórstwa i magazynowania płodów rolnych w m. Borkowo i Witosław,
  - **rozwój energetyki wiatrowej.**
- f) **Ostrowiec** - ośrodek obsługi ludności wraz z ciężącymi do niego wsią **Podgórk** i ośrodkami produkcji rolnej **Kosierzewo i Uniesław**. tworzą **obszar funkcjonalny Ostrowiec**, z dominującą funkcją produkcji rolniczej
- rozwój produkcji zwierzęcej, magazynowania płodów rolnych i przetwórstwa rolno - spożywczego,
  - rozwój usług turystyki weekendowej i agroturystyki w oparciu o jezioro Ostrowiec oraz zasoby kulturowe, a także obsługi ruchu tranzytowego w oparciu o projektowany MOP I kategorii przy DW 207 i projektowany przebieg tras rowerowych,

- podniesienie atrakcyjności turystycznej poprzez realizację programu odnowy wsi dla m. Ostrowiec, zagospodarowanie otoczenia jeziora oraz udostępnienie położonego w jego sąsiedztwie grodziska, a także atrakcyjnego obiektu elektrowni wodnej w m. Nowy Żytnik,
  - rozwój usług publicznych w sferze kultury, w oparciu o placówki oświatowe w Ostrowcu i Podgórkach
- g) miejscowości **Białęcino, Białęcinniec i Nowy Żytnik** - położone w dolinie Grabowej, pomiędzy obszarami funkcjonalnymi **Lejkowo i Ostrowiec**. Możliwy rozwój dokonywać się będzie zarówno w związku z produkcją rolną, jak też w oparciu o wykorzystanie szans położenia turystycznego
- h) wieś **Paproty** Zakłada się:
- rozwój produkcji zwierzęcej w oparciu o użytki zielone doliny rzeki Grabowej,
  - rewitalizację wsi i rekonstrukcję tradycyjnego budownictwa wiejskiego o wysokich walorach kulturowych,
- i) **Święcianowo, Żegocino** -układ osadniczy zmierzający do integracji terytorialnej. Zakłada się:
- rozwój produkcji rybackiej w m. Święcianowo,
  - utrzymanie funkcji eksploatacji kruszywa naturalnego w m. Święcianowo,
  - rozwój produkcji zwierzęcej w oparciu o użytki zielone doliny rzeki Grabowej oraz magazynowania i przetwórstwa produktów rolnych,
  - podniesienie atrakcyjności turystycznej poprzez rehabilitację i wyeksponowanie walorów zespołu parkowo - folwarcznego w m. Żegocino oraz parku wiejskiego w m. Święcianowo,
  - możliwa adaptacja części zabudowań zakładu rolnego Żegocino na cele przemysłowo - składowe
  - rozwój bazy pobytowej oraz usług dla agroturystyki w m. Święcianowo.
- j) Wieś **Przystawy** z ciężącą osadą **Pięćmiechowo** . Zakłada się:
- rozwój produkcji rolnej w działkach specjalnych, produkcji zwierzęcej w oparciu o użytki zielone doliny rzeki Grabowej oraz lokalnego przetwórstwa spożywczego,
  - rozwój usług turystycznych dla turystyki wiejskiej i obsługi ruchu tranzytowego w oparciu o MOP I kategorii przy drodze powiatowej, przebieg projektowanych tras rowerowych i pobliską stacją PKP w Wiekowie,
  - **rozwój energetyki wiatrowej,**
  - rewitalizację wsi i rekonstrukcję tradycyjnego budownictwa wiejskiego o wysokich walorach kulturowych,
  - adaptację obiektów owczarni na cele przemysłu lub rzemiosła
- Kusice, Laski i Krzekoszewo, to miejscowości, stagnujące, w których zanikły, bądź też zostały w znacznym stopniu ograniczone podstawy dotychczasowego rozwoju,** przede wszystkim wielkoobszarowe rolnictwo uspołecznione. Rejon, w którym są położone, jest **obszarem problemowym gminy**. Zaleca się w nim rozwój wszystkich funkcji gospodarczych, możliwych do realizacji w oparciu o lokalne zasoby środowiska i tak:
- restrukturyzację i ożywienie oraz wznowienie wygaszonej produkcji rolnej w oparciu o jednorodne kompleksy gruntów wysokiej przydatności rolniczej w m. **Kusice, Krzekoszewo i Laski,**
  - uruchomienia produkcji w działkach specjalnych oraz przetwórstwa spożywczego produktów rolnych i leśnych,
  - dalszy rozwój produkcji rybackiej w oparciu o stawy w m. **Kusiczki,**
  - usług dla turystyki kwalifikowanej w oparciu o projektowane trasy rowerowe,
  - zalesianie gruntów marginalnych i rozwoju gospodarki leśnej,
  - porządkowanie przestrzeni osadniczej poprzez rehabilitację założeń parkowych i folwarcznych w m. Kusice i Laski oraz istniejącej zabudowy wielorodzinnej,
  - podjęcie w nieprzydatnych budynkach zakładów rolnych produkcji np. drzewnej, lub ich likwidację,
  - wykorzystanie rzeki Bielawy dla rozwoju energetyki wodnej.
  - rozwój osadnictwa rozproszonego w formie siedlisk rolnych i zabudowy rezydencjonalnej,
  - **rozwój energetyki wiatrowej,**

Poniżej opisano i przedstawiono na schematach przykłady kształtowania układów przestrzennych dla wybranych miejscowości gminy.

6. STANDARDY WZNOSZONEJ ZABUDOWY

Na obszarze gminy Malechowo przewiduje się rozwój zabudowy kubaturowej w następujących formach:

- wiejska zabudowa zwarta o charakterze siedliskowym,
  - zabudowa zwarta jednorodzinna i bliźniacza,
  - wiejska zabudowa rozproszona o charakterze siedliskowym,
  - zabudowa rozproszona o charakterze rezydencjonalnym,
  - zabudowa dla celów usług publicznych i komercyjnych,
  - zabudowa przemysłowo - składowa,
- a) Zaleca się na obszarze gminy Malechowo w szerokim zakresie modernizowanie i adaptację istniejącej zabudowy historycznej mieszkalnej i gospodarczej. Winno się to odbywać w uzgodnieniu z Państwową Służbą Ochrony Zabytków i odpowiadać wskazaniom zawartym w części „Ochrona Krajobrazu Kulturowego”.

Nowa zabudowa mieszkaniowa wznoszona w obszarze gminy winna zasadniczo wypełniać i uzupełniać struktury historycznej niwy siedliskowej. Możliwe jest uzupełnianie rozproszonej zabudowy siedliskowej w rejonie historycznie tak ukształtowanych ośrodków osadniczych - Malechówko, Karwiczki, Sęczkowo, Białęcinniec i Kosierzewo - Wybudowanie, winna być to jednak zabudowa o charakterze wiejskim, a nie osiedlowym jednorodzinny. Dla ochrony walorów krajobrazowych zakłada się harmonijne wkomponowywanie w otoczenie nowej zabudowy, unikanie lokalizowania obiektów na terenach o dużym nachyleniu.

Na planszach w skali 1 : 10 000 wskazano obszary, gdzie może być realizowana nowa zabudowa wiejska z preferencją dla agroturystyki oraz o charakterze osiedlowym i podmiejskim.

Dopuszcza się przeznaczenie części wznoszonej zabudowy mieszkaniowej na cele handlowe i usługowe.

Podstawowym rodzajem zabudowy mieszkaniowej zwartej jest budynek o cechach regionalnych - sytuowany na rzucie prostokątnym w układzie kalenicowym równoległym, z dachem dwuspadowym o nachyleniu 15 - 45 ° z możliwymi naczórkami. Możliwe jest stosowanie ganków, werand i wystawek, zaleca się wykorzystywanie historycznie stosowanych na obszarze gminy detali i rozwiązań konstrukcyjnych. Winno być wzbronione wznoszenie budynków o stylu i charakterze obcym dla obszaru Pomorza - np. chat góralskich. Utrzymana winna być linia zabudowy drogi lub ulicy, w przypadku realizacji kilku budynków w ramach siedliska dopuszcza się lokalizację budynku mieszkalnego w głębi działki siedliskowej. Zalecany poziom parteru budynku nie powinien przekraczać 50 cm ppt. Wysokość zabudowy do 3 kondygnacji, w tym poddasze użytkowe i ewentualne podpiwniczenie. Zasady te dotyczą również budynków bliźniaczych i zabudowy wielorodzinnej oraz rolniczej zabudowy rozproszonej. W tym ostatnim przypadku nie obowiązuje linia zabudowy oraz poziom posadowienia. Zabudowa nie powinna przekraczać 30% powierzchni działki. Nie dopuszcza się dla zabudowy wolnostojącej odstępstwa od obowiązujących odległości (4m.) od granicy działki sąsiedniej.

W przypadku realizacji zabudowy rozproszonej o charakterze rezydencjonalnym zaleca się rozwiązania indywidualne, również nowoczesne w charakterze, jednak nie powodujące agresji w krajobrazie. Dopuszcza się rozczłonkowanie brył obiektów, odstępstwa od poziomu posadowienia posadzki parteru i wysokości zabudowy, układu kalenicowego oraz linii zabudowy.

Nie zaleca się stosowania na obszarze gminy dachów łamanych i mansardowych oraz ozdóbek w formach wież, wykuszów itp. - chyba, że wynika to z ikonograficznie udokumentowanego odtwarzania brył dworów i pałaców.

Wskazuje się na potrzebę opracowania gminnego katalogu projektów (choćby poprzez wybór z już istniejących) budynków mieszkalnych i mieszkalno - usługowych, zalecanych do wznoszenia na obszarze gminy. Inwestor stosujący się do zaleceń gminy, mógłby być nagradzany np. obniżką stawki podatku od nieruchomości.

- b) Wolnostojąca zabudowa usługowa i handlowa na wydzielonych działkach, może być realizowana jedynie w obszarach rozwoju związanych z przebiegiem drogi krajowej - w ramach MOP obsługujących uczestników ruchu tranzytowego, a także na pozostałych obszarach, dla celów usług publicznych. Dopuszcza się zarówno zabudowę tradycyjną o cechach regionalnych jak też rozwiązania nowoczesne w charakterze, jednak o wysokich walorach architektonicznych rozwiązań indywidualnych. Nie dopuszcza się typowych pawilonowych rozwiązań katalogowych. Powierzchnia zabudowy usługowej może przekraczać 30% działki, w jej granicach winny jednak być uwzględnione parkingi dla klientów. Nie dopuszcza się odstępstwa od obowiązujących odległości od granicy działki. Nie dopuszcza się na obszarze gminy lokalizacji zabudowy prowizorycznej o charakterze substandartowym - pawilonów, budek, kiosków, garaży blaszanych.

- c) Zaleca się ograniczenie gabarytów nowo wznoszonej zabudowy przemysłowej i składowej, by nie tworzyć nowych dominant w krajobrazie wiejskim. Zasadniczo powierzchnia zabudowy pojedynczych obiektów nie powinna przekraczać 1000 m², a ich wysokość 2 kondygnacji. Powierzchnia zabudowy nie powinna zajmować ponad 60% działki. Dopuszcza się zabudowę w formie typowych hal i pawilonów, jednak zagospodarowanie działki winno w takim przypadku przewidywać nasadzenia drzew i krzewów wzdłuż granic. W obrębie działki winny być planowane miejsca postojowe i place wynikające z potrzeb technologii i obsługi komunikacyjnej.
- d) Nowo wznoszone i modernizowane ogrodzenia działek i obiektów winny być realizowane w formie tradycyjnych płotów i barier drewnianych, ogrodzeń metalowych kutych i spawanych, murów ceglanych licowych i tynkowanych oraz żywopłotów. Wyjątkowo dopuszcza się ogrodzenia z siatki drucianej, jednak winny one być obsadzone żywopłotami. Dla obiektów użyteczności publicznej zaleca się wznoszenie ogrodzeń o charakterze reprezentacyjnym.
- e) Nowe i modernizowane nawierzchnie placów, wiejskich ciągów ulicznych i chodników winny być wykonywane z kostki granitowej lub brukowej lub w formie bruku nieregularnego. Nawierzchnie bitumiczne powinny być wykonywane jedynie w ciągach dróg przelotowych.
- f) Standardy obsługi nowo wznoszonej zabudowy infrastrukturą techniczną przedstawiono szczegółowo w rozdziale poświęconym kierunkom rozwoju infrastruktury technicznej.

7. GŁÓWNE CELE I KIERUNKI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W ZAKRESIE OCHRONY PRZYRODY:

- a) ochrona bioróżnorodności gminy, zachowanie względnie naturalnych ekosystemów, ochrona rzadkich lub zagrożonych wyginięciem siedlisk i gatunków, zgodnie z wymogami europejskiej sieci NATURA 2000,
- b) stworzenie gminnego systemu obszarów chronionych, spójnego z systemem krajowym,
- c) kompleksowa ochrona korytarza ekologicznego o randze krajowej, który tworzy dolina Grabowej wraz z doliną Rakówki oraz fragmentami Wysoczyzny Polanowskiej,
- d) przywracanie równowagi ekologicznej ekosystemom o obniżonym potencjale (dotyczy wód, lasów, gleb),
- e) upowszechnienie wiedzy przyrodniczej, wzrost świadomości i aktywności ekologicznej mieszkańców gminy.

Obszary i obiekty objęte ochroną i wskazane do ochrony

Zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Koszalińskiego Nr 7/92 z dn. 8 września 1992r. (Dz. Urz. Woj. Kosz. Nr 15, poz. 109 z dn. 30.09.92r.) i Nr 12/95 z 25 grudnia 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Kosz. Nr 2, poz. 7 z dn. 12.01.96r.), na terenie gminy zostały ustanowione następujące pomniki przyrody (tabela 1):

TABELA 4. WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY NA TERENIE GMINY MALECHOWO

L.p.	Nr ewidencyjny	Nazwa i opis obiektu	Położenie	Podstawa prawna ochrony	Uwagi
1.	159	2 lipy drobnolistne , w wieku ok. 450 lat, obw. 540 cm i 520 cm	Ostrowiec , przy ulicy prowadzącej do kościoła, obok d. PGR	j.w.	Obwody drzew znacznie mniejsze (ok.3,5m.)
2.	160	aleja: 40 buków zwyczajnych , w wieku ponad 250 lat, obw. 300 - 500cm	po obu stronach szosy prowadzącej z Ostrowca do Polanowa	j.w.	
3.	161	aleja: 42 lipy drobnolistne , w wieku 100 lat, obw. 70 - 350 cm,	Ostrowiec , przy drodze do Sławna	j.w.	Zachowało się 27 lip
4.	125	grupa drzew: 3 lipy drobnolistne obw.350, 320, 310 cm, wys.30 - 35 m, kasztanowiec zwyczajny obw. 310 cm,	Kosierzewo , cmentarz ewangel., przy kościele	Rozp. Woj. Kosz. Nr 12/95 z dn.28 grudnia 1996r. (Dz.Urz.Woj. Kosz. Nr 2 poz.7 z dn. 12.01.1996r.)	

		wys. 28 m			
5.	126	aleja: 20 klonów zwyczajnych , obw. 150 - 200 cm, wys. 25 - 27 m	Karwice , cmentarz ewangel., przy kościele	j.w.	
6.	127	grupa drzew: buk zwyczajny i lipa drobnolistna , obw. 280 i 310 cm, zrosnięte, 2 buki zwyczajne , obw. 290 i 395 cm, lipa drobnolistna obw. 435 cm, wys. 30 m	Karwice , cmentarz ewangel., przy kościele	j.w.	
7.	128	aleja: 50 buków zwyczajnych , obw. 90 - 260 cm, wys. 20 - 25 m	Laski , cmentarz ewangel., w pn-zach. części wsi	j.w.	
8.	129	grupa drzew: jesiony wyniosłe , obw. 315 i 390 cm, wys. 30 - 35 m, 2 kasztanowce zwyczajne , obw. 380 i 330 cm, w alei, bluszcz pospolity f. kwitnąca , wys. ok. 15 m. na jesionie	Sulechówko , cmentarz ewangel. przy kościele, w centrum wsi	j.w.	
9.	130	grupa drzew: 3 lipy drobnolistne , obw. 430, 445, 350 cm, wys. 18 - 25 m.	Podgórk , cmentarz ewangel. przy kościele, łącznie z aleją doprowadzającą	j.w.	

Poza obiektami istniejącymi, proponuje się uznanie za pomniki przyrody dwóch drzew w miejscowości Ostrowiec (w parku za pałacem): buka zwyczajnego purpurowego o obw. 3,50 i wys. 25 m. oraz dębu błotnego o obw. 3,30 i wys. 20 m. (proponycja zespołu dokonującego wizji pomników przyrody na terenie gminy, dokonanej w dniu 6.06.2001. W wizji uczestniczyli przedstawiciele UW Delegatura Koszalin, Starostwa Powiatowego Sławno, UG Malechowo).

Postuluje się również uznanie za pomniki przyrody zgrupowania drzew w miejscowości Ostrowiec (okazałe dęby, również buki po obu stronach drogi prowadzącej przez wieś, w pobliżu osiedla blokowego i szkoły), grupy drzew w miejscowości Lejkowo (dęby, kasztanowiec w centrum wsi, na placu obok sklepu) oraz pojedynczych okazów dębu w miejscowości Zalesie (przy budynku mieszkalnym), Grabowo (w północnej części wsi, po lewej stronie drogi w kierunku kopalni kredy jeziornej), a także okazałą wierzbę białą w miejscowości Zielenica (w północnej części wsi, przy skrzyżowaniu dróg).

Gmina Malechowo jest położona w obrębie dwóch dzielnic przyrodniczo - leśnych: dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego (mezoregion Równiny Słupskiej) oraz dzielnicy Pojezierzy Drawsko - Kaszubskich (mezoregion Wysoczyzny Polanowskiej).

Południowo – wschodnia część gminy Malechowo znajduje się w granicach obszaru zaliczanego do Krajowego i Wojewódzkiego Systemu Obszarów Chronionych.

Południowo – wschodni fragment doliny rzeki Grabowej znajduje się w granicach obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Grabowej” PLH320003. Jednocześnie cała dolina rzeki Grabowej stanowi niezmiernie ważny przyrodniczy łącznik pomiędzy obszarem pojeziernym a Wybrzeżem Bałtyku. **Obszar obejmuje w granicach gminy środkową i wschodnią część doliny Grabowej, wraz z dopływem Zielenicą i wzgórzami czołowomorenowymi Wysoczyzny Polanowskiej w południowo-wschodnim fragmencie gminy. Obszar Natura 2000 obejmuje źródłiskowy teren Grabowej, położony w dobrze zachowanej, półnaturalnej mozaice torfowisk, wilgotnych i świeżych łąk, jezior i oczek śródpolnych oraz lasów (z dużym udziałem grądów i buczyn; dalej rzeka płynie doliną przez krajobraz morenowy o bardzo urozmaiconej rzeźbie. Na zboczach doliny i w jej sąsiedztwie występują płaty buczyn (z udziałem starodrzewi), zaś przy rzece bardzo dobrze wykształcone płaty grądów i wilgotnych łąk. Bardzo dobrze zachowana jest boczna dolina Wielenki, również porośnięta buczynami i grądami, głęboko wcięta w niemal "górski" krajobraz. Bardzo intensywne są niej zjawiska źródłiskowe - doskonale wykształcone i bardzo liczne są źródła niewapienne i torfowiska źródłiskowe i mechowiskowe, łąki z licznymi populacjami storczyków, wykształcone na wysiękach wód źródłiskowych; na krawędzi pradoliny, w północnej części obszaru, występują również źródłiska z trawertynami. Rzeka, zachowana w stanie zbliżonym do naturalnego, ma charakter pstrągowy. Jest to obszar o bardzo wysokiej różnorodności siedlisk, na którym występuje 16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Szczególnie cenne są dobrze zachowane siedliska leśne oraz torfowiskowe. Występuje 6 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bardzo wysoka różnorodność**

florystyczna - ponad 600 gatunków roślin naczyniowych. Obszar Natura 2000 stanowi ważny korytarz ekologiczny, na którym zidentyfikowano następujące siedliska: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculon fluitantis, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), ziołorośla górskie (Adenostyilon alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris), torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion), żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion), grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum), pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (Betulo- Quercetum), bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo- Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae). Z cennych i chronionych gatunków ptaków na terenie obszaru Natura 2000 występują Haliaeetus albicilla (bielik), Crex crex (derkacz), Dryocopus martius (dzięcioł czarny) oraz Ficedula parva (mucholówka mała).

W Krajowej koncepcji Sieci Ekologicznej, pasmo wzdłuż doliny Grabowej, z rozszerzeniem na najbardziej atrakcyjne pod względem krajobrazowym, o bardzo wysokiej lesistości i dużym udziale cennych przyrodniczo lasów liściastych, fragmenty Wysoczyzny Polanowskiej, zostało wyróżnione jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym.

Wysoczyzna Polanowska, w obrębie której częściowo jest usytuowana gmina Malechowo, zalicza się do rejonu pojeziernego, stanowiącego obszar funkcjonalny o geomorfologicznych i przyrodniczych powiązaniach z „Zielonymi Płucami Polski”.

Po stronie wschodniej gminy Malechowo do wielkoobszarowych form ochrony przyrody należy projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy” PLH220038.

Po stronie południowej gminy do wielkoobszarowych form ochrony przyrody należy projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Radwii Chocieli i Chotli” PLH320022.

W sąsiedztwie południowo – wschodniej granicy gminy Malechowo znajduje się projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Janiewickie Bagno” PLH320008.

7.1. PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY.

W centralnej części gminy z doliną Grabowej łączy się dolina rzeki Bielawy, która została objęta granicami projektowanego obszaru ochrony siedliskowej Natura 2000 – „Dolina Bielawy” (PLH 320053). Obszar obejmuje wąski pas terenu położony bezpośrednio wzdłuż koryta rzeki Bielawy wraz z przylegającymi lasami. Bielawa jest siedliskiem niewielkiej, lecz ważnej populacji wydry europejskiej. W dolinie rzeki Bielawy stwierdzono występowanie 358 gatunków roślin naczyniowych, w tym licznych gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych w skali Polski lub Pomorza. W obszarze znajdują się wyjątkowo dobrze wykształcone i zachowane płyty grądów subatlantyckich, kwaśne dąbrowy i łągi źródłiskowe. Istniejące na terenie obszaru siedliska będące obiektem zainteresowania Wspólnoty to: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion; nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculon fluitantis; niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris); górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion), żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion), grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum), pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (Betulo-Quercetum), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe).

7.2. OBSZARY I OBIEKTY PRZEWDZIANE DO OCHRONY.

Poniżej przedstawiono charakterystykę obszarów i obiektów proponowanych do ochrony w gminie Malechowo na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo.

Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza gminy Malechowo pozwoliła wytypować kilkanaście obszarów wymagających prawnej ochrony ze względu na ich znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej i wartości krajobrazowej. Zachowanie obszarów i obiektów zaproponowanych do ochrony jest najważniejszym elementem w strukturze tworzonej poza tym przez inne, odpowiednio zagospodarowane elementy Ekologicznej Struktury Obszarów Chronionych (korytarze ekologiczne, strefy węzłowe) gwarantującej możliwość zrównoważonego rozwoju gminy, zgodnego z postulowaną drogą cywilizacyjnego ekorozwoju.

Obszary i obiekty na terenie Malechowa zasługujące na prawną ochronę i powołanie na podstawie ustawy o ochronie przyrody podzielić można na następujące grupy:

- a) park krajobrazowy,

- b) obszar chronionego krajobrazu,
- c) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- d) użytki ekologiczne,
- e) pomniki przyrody,
- f) stanowiska dokumentacyjne,

7.3. PARK KRAJOBRAZOWY

Na podstawie założeń do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo” proponuje się włączyć wschodnią część gminy do przewidzianego „Szczecinecko-Polanowskiego Parku Krajobrazowego”. Celem powołania parku na terenie gminy będzie ochrona i zachowanie naturalnych zasobów przyrodniczych, walorów krajobrazowych i kulturowych oraz wprowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami przyrodniczymi, zwłaszcza na terenie lasów, dolin rzecznych i licznych mokradł. W obrębie parku znalazłyby się następujące obszary gminy:

- zwarte kompleksy leśne starych drzewostanów bukowych koło Drzeńska i Krągu, przekraczające ponad 140 lat,
- rynny subglacialne w otoczeniu starych drzewostanów bukowych ze wzniesieniami i punktami widokowymi koło Krągu,
- źródłiskowa dolina rzeki Zielenicy,
- jezioro Zamkowe i Czarne oraz oligotroficzne jezioro koło Nowego Żytnika,
- naturalne ekosystemy torfowisk wysokich i przejściowych koło Drzeńska,
- dolina rzeki Grabowej Reknicy z cenną roślinnością torfowisk i podmokłych łąk ze storczykami
- jezioro Ostrowieckie ze średniowiecznym grodziskiem i inne,

Proponowany park stanowiłby dodatkowe zabezpieczenie dla istniejących i przewidzianych do ochrony obszarów.

7.4. OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar chronionego krajobrazu (OCHK) to wielkopowierzchniowa forma ochrony, wprowadzona w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych i zachowanych różnorodnych ekosystemach. Ustanowienie OCHK nie wyklucza działalności człowieka na obszarze chronionym, jednakże musi być ona uwarunkowana potrzebami przyrody. Należy podkreślić, że jest to bardzo korzystne dla człowieka i przyrody rozwiązanie umożliwiające zachowanie walorów krajobrazowych i środowiskowych chronionego terenu i tym samym stanowiąc o jego ciągłej atrakcyjności. Celem obszarów chronionego krajobrazu jest:

- zatrzymanie procesu degradacji środowiska i zachowanie równowagi ekologicznej,
- utrzymanie dotychczasowych wartości krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- tworzenie osłony dla obszarów o surowszych rygorach ochrony,
- wypracowanie racjonalnych zasad turystycznego wykorzystania obszaru.

Nowelizacja ustawy o ochronie przyrody wprowadziła do niej szereg zmian. Między innymi określa nowe zasady dla obszarów chronionego krajobrazu. Ich ranga jest obecnie porównywalna z parkami krajobrazowymi.

Forma ochrony i nazwa	Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Grabowej”
Symbol na mapie 1:25 000	OCHK <i>F-T6-14</i>
Położenie	Dolina rzeki Grabowej od zachodnich granic gminy do Święcianowa i Lejkowa.
Przedmiot i cel ochrony	Przedmiotem ochrony jest wyróżniające się pasmo doliny Grabowej o różnych typach ekosystemów wraz z bytującą tu cenną florą i fauną. Również ochrona i zachowanie równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych i krajobrazowych w dolinie Grabowej oraz stworzenie powiązanego układu w krajowym systemie obszarów wielkopowierzchniowych.

Charakterystyka przyrodnicza obiektu	W obrębie proponowanego OCHK znalazły się m.in.: - rozległe obszary podmokłych łąk, szuwarów, turzycowisk oraz lasów łęgowych i olsów bagiennych (typowane do ochrony) - obszary źródłiskowe doliny Grabowej i jej dopływów, - liczne jeziora i torfowiska w krajobrazie rolniczym, - fragment doliny Bielawy, - wąwozy koło Górzycy z żyznymi buczynami. Na obszarze tym znajduje się wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. Z roślin występują tu: złoć pochwoлиста, paprotka zwyczajna, storczyk Fuscha, kokorycz wąta. Z fauny występują tu: orlik krzykliwy, traszka zwyczajna, ropucha szara, żaba jeziorkowa, żaba wodna, myszółow zwyczajny, derkacz, padalec zwyczajny, jaszczórka żyworodna, świerszczak, łyska, bóbr, wydra i inne.
Zagrożenia	- wydobywanie surowców, - silna antropopresja, - niewłaściwa gospodarka leśna, - dzikie wysypiska śmieci, - stawy rybne powodujące naruszenie minimalnego przepływu, - niekontrolowane piętrzenie wody na zaporze w Niemicy.
Wskazania konserwatorskie i planistyczne	- usunięcie istniejących dzikich wysypisk śmieci oraz zakaz tworzenia następnych, - zakaz zmiany stosunków wodnych, - zakaz budowy stawów rybnych.

7.5. ZESPOŁY PRZYRODNICZO KRAJOBRAZOWE

Ich celem jest ochrona zarówno wartości przyrodniczych jak i kulturowych na wskazanym obszarze z uwzględnieniem walorów estetycznych. Działalność na terenach objętych tą formą ochrony uwarunkowana jest opracowaniem dla nich planu zagospodarowania przestrzennego. Plan ten winien uwzględniać postulaty przyrodników w aspekcie lokalizacji dróg, sieci osadniczej, projektowanych inwestycji itd. Stwarza to najkorzystniejsze warunki dla rzeczywistego zabezpieczenia istniejących na obszarze ZPK cennych niedużych obszarów i obiektów o małej odporności biologicznej na oddziaływania zewnętrzne.

Przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza wykazała istnienie chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz szczególne cechy geomorfologiczne terenu gminy. Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, które proponujemy powołać są pewnym podkreśleniem charakterystycznych dla tej gminy walorów. Nadanie im rangi obszaru chronionego skłoni właścicieli, decydentów i potencjalnych inwestorów do wnikliwego rozpatrywania problemów związanych z użytkowaniem tego terenu.

Proponuje się utworzenie w granicach gminy 3 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Obejmują one większe pod względem powierzchni tereny, o zróżnicowanym charakterze i siedliskach, posiadające duże lub wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe. Znalazły się tu obszary o największej atrakcyjności turystycznej. Objęcie ich ochroną z wyraźnie określonymi wskazaniami powinno umożliwić racjonalną eksploatację turystyczną. Poniżej przedstawiamy spis i krótki opis proponowanych obiektów.

Forma ochrony i nazwa	Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy „ Wąwozy koło Górzycy ”
Symbol na mapie 1:25 000	ZPK-1 I-K 7-9
Położenie	Obiekt położony na zachód od wsi Górzycy
Przedmiot i cel ochrony	Zespół wąwozów z zachowaniem walorów krajobrazowych i kulturowych oraz starych drzewostanów bukowych i gradowych z cenną roślinnością.

Charakterystyka przyrodnicza obiektu	Obszar obejmuje głęboko wcięte wąwozy ze starymi drzewostanami. We florze dominują składniki lasów bukowych <i>Luzulo pilosae-Fagetum</i> i <i>Melico-Fagetum</i> oraz gradowych <i>Stellaño-Carpinetum</i> . Z rzadkiej i chronionej flory występuje tu: kokorycz wątła, złoć pochwolistna, marzanka wonna, bluszcz pospolity, porzeczką czarna, kostrzewa leśna i paprotka zwyczajna. Najcenniejszy obszar pod względem krajobrazowym i przyrodniczym obejmuje głęboko wcięty wąwóz w zbocze Pradoliny Grabowej, porośnięty starym drzewostanem bukowym. Głęboki wąwóz przecięty jest małym strumykiem w pobliżu, którego rozwijają się łągi olsowo-jesionowe, które są siedliskiem dla chronionej listery jajowatej.
Zagrożenia	- dzikie wysypiska śmieci, - nieracjonalna gospodarka leśna,
Wskazania konserwatorskie i planistyczne	- zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych pogarszających istniejący krajobraz, - wyłączenie z użytkowania drzewostanu żywej buczyny, - zakaz prowadzenia napowietrznych liniowych urządzeń inżynierskich.

Forma ochrony i nazwa	Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy „Dolina rzeki Bielawy”
Symbol na mapie 1:25 000	ZPK-2 <i>J-M9-17</i>
Położenie	Obiekt położony w zachodniej części gminy w sąsiedztwie wsi Kusice i Niemica aż do południowo zachodnich granic gminy.
Przedmiot i cel ochrony	Przedmiotem ochrony jest dolina rzeki Bielawy. Celem jest zachowanie naturalnego biegu rzeki Bielawy z całą mozaiką zbiorowisk roślinnych typowych dla małych dolin rzecznych, w szczególności bagiennych lasów olszowych, torfowisk, obszarów źródłiskowych oraz lasów na zboczach doliny z cennymi gatunkami roślin i zwierząt.
charakterystyka przyrodnicza obiektu	Od samych źródeł (granica z gm. Sianów) koryto rzeki Bielawy ma naturalny charakter. Dno doliny porastają bagiennie lasy olszowe o charakterze źródłiskowym <i>Car darnino-Alnetum glutinosae</i> lub łągi olszowe <i>Circaeο-Alnetum</i> , które są siedliskiem m.in. dla storczyka Fuchsa. Strome brzegi, często podmywane przez nurt rzeki, porastają lasy gradowe <i>Stellario-Carpinetum</i> , które są siedliskiem m.in. dla paprotki zwyczajnej, konwalii majowej, kokoryczy wątłej i złoci pochwolistnej. Szczególnie malowniczy charakter nadaje dolinie jej lewe zbocze. Zbocze to ze względu na dużą stromość podlegało w okresie holocenu intensywnym procesom erozji, wskutek czego cała jego strefa krawędziowa została pocięta licznymi dolinkami erozyjnymi - denudacyjnymi. Z jednej takiej dolinki erozyjnej wypływa źródło. Przed starym młynem koło Niemicy rzeka Bielawa spowalnia swój bieg oraz znacznie poszerza swoje koryto i rozlewając się na dużym obszarze. Jest to trudno dostępny obszar porośnięty starym olsem bagiennym <i>Ribo nigri-Alnetum</i> , który jest naturalnym siedliskiem dla porzeczki czarnej. Zamulone odcinki rzeki porastają bagiennie zarośla wierzbowe <i>Salicetum pentandro-cinereae</i> . Prawie na całym odcinku rzeki licznie występują źródliska, które są siedliskiem dla rzadkich zespołów mszaków i wątrobowców, jak: <i>Cratoneureto friciniae-Cardaminetum</i> , <i>Pellieto-Conocephaletum</i> i <i>Cardamineto-Chrysosplenietum alternifolii</i> oraz zbiorowisk z <i>Pellia endiviaefolia</i> i <i>Craioneurón cómmutatam</i> . Źródliska te często biorą początek z nisz źródłiskowych o stromych zboczach. Jedno takie miejsce jest siedliskiem dla bardzo rzadkiego na Pomorzu widłaka wronca, gatunku o górskim charakterze. Przy korycie rzeki i ciekach licznie występują zbiorowiska turzycowiskowe z manną mielec, turzycą błotną, czy turzycą prosową. Na szczególną uwagę zasługują zbiorowiska płynących wód, zwłaszcza <i>Glycerietum nemoralis-plicatae</i> i <i>Cardamino-Beruletum erecti</i> , które świadczą o górskim charakterze rzeki Bielawy. Z cennych gatunków fauny zanotowano tu: pstrąg potokowy, pstrąg tęczowy, żaba wodna, żaba moczarowa, pliszka górską, zimorodek, jaszczurka zwinka.

Zagrożenia	- dzięki wysypiska śmieci, - zmiana warunków hydrologicznych (melioracje w dolinie, stawy pstrągowe w Kusicach, niekontrolowane piętrzenie wody na zaporze w Niemicy), - nieracjonalna gospodarka leśna,
Wskazania konserwatorskie i planistyczne	- zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych pogarszających istniejący krajobraz, - zakaz zmiany stosunków wodnych, - zakaz prowadzenia napowietrznych liniowych urządzeń inżynierskich.
Forma ochrony i nazwa	Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy „Dolina rzeki Zielenicy”
Symbol na mapie 1:25 000	ZPK-3 S- V14-17
Położenie	Obszar położony pomiędzy Borkowem a Zielenicami.
Przedmiot i cel ochrony	Przedmiotem ochrony jest dolina rzeki Zielenicy o dużych walorach krajobrazowych i kulturowych, z mozaiką szaty roślinnej doliny oraz zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin.
Charakterystyka przyrodnicza obiektu	Malownicza dolina rzeki, obejmująca swoim zasięgiem różnorodne zbiorowiska roślinne - źródlika, torfowiska, lasy i podmokłe łąki. Najcenniejszym fragmentem tego terenu jest rozciągnięty wzdłuż cieku kompleks źródlikowo-torfowiskowo-leśny, otoczony stromymi zboczami. Strome zbocza nieustannie podcinane są przez wypływające wody podziemne w wyniku tzw. erozji wstecznej źródeł, co powoduje podmywanie i wywracanie się drzew. Wypływające źródła charakteryzują się dużą wydajnością i na odcinku kilkunastu metrów przekształcają się w rwące strumienie. Sącząca się woda, kamieniste podłoże, grząskie młaki i torfowiska źródlikowe oraz przewrócone drzewa w wyniku erozji wstecznej, to królestwo rzadkich mchów i wątrobowców oraz taksonów o podgórsko-górskim charakterze, takich jak: <i>Conocephalum conicum</i> , <i>Pellia endiviaefolia</i> , <i>Brachythecium rivulare</i> , <i>Cratoneuron filicinum</i> , <i>Palustriella commutata</i> i <i>Rhizomnium punctatum</i> , a z roślin naczyniowych manna gajowa. W lipcu malowniczy aspekt kwitnienia źródlikom nadaje masowo kwitnący kroplik żółty oraz białe kwiatostany rukwi wodnej. W krystalicznie czystej wodzie na kamieniach masowo występuje zagrożony wymarciem krasnorost słodkowodny - <i>Hildebrandia rivularis</i> . W podmokłych łąkach <i>Circaeo-Alnetum</i> i olsach źródlikowych <i>Cardamino-Alnetum glutinosae</i> swoje stanowiska ma storczyk Fuchsa. W przyszłości należałoby zastanowić się nad objęciem tego fragmentu ochroną rezerwatową. Z licznych walorów kulturowych na obszarze proponowanego ZPK, na szczególną uwagę zasługują cmentarzyska megalityczne koło Borkowa i stary młyn w Zielenicy.
Zagrożenia	- dzięki wysypiska śmieci, - zmiana warunków hydrologicznych, - budowa stawów pstrągowych, - zaniechanie koszenia podmokłych łąk.
Wskazania konserwatorskie i planistyczne	- zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych pogarszających istniejący krajobraz, - zakaz zmiany stosunków wodnych, - zakaz wywożenia śmieci, - regularnie kosić łąki, - zakaz prowadzenia napowietrznych liniowych urządzeń inżynierskich.

7.6. UŻYTKI EKOLOGICZNE.

Użytki ekologiczne na terenie gminy ustanowiono uchwałą Rady Gminy z dnia 29 kwietnia w 1996 r. (Nr XV/85/96). Zgodnie z Uchwałą, za użytki ekologiczne uznano tereny bagienne, o łącznej powierzchni 59,48 ha. Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę istniejących użytków ekologicznych, wg wykazu zawartego w Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo:

Numer obiektu	Charakterystyka przyrodnicza
UE-1 S,T 7,8	Użytek obejmuje torfowisko mszarne porośnięte przez rzadkie zespoły torfowiskowe, jak mszar z turzycą dzióbkową <i>Sphagno-Caricetum rostratae</i> , mszar z przygielką białą <i>Rhynchosporium albae</i> , czy zbiorowiska z wełnianką pochwowatą. Występują tu rzadkie i chronione gatunki wysokotorfowiskowe, jak: przygielką białą, rosiczka i bagno zwyczajne. Na szczególną uwagę i ochronę zasługuje stanowisko wrzośca
UE-2 H 10	Użytek obejmuje torfowisko mszarne położone w zagłębieniu terenowym. Obecnie porośnięte jest przez zespoły torfowiskowe, głównie mszar z turzycą dzióbkową <i>Sphagno-Caricetum rostratae</i> . UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 64c.
UE-3 (I 10,11)	Użytek obejmuje jezioro dystroficzne i torfowisko mszarne, które na znacznym obszarze zregenerowało się w miejscach wydobywania torfu. Obecnie porośnięte jest przez rzadkie zespoły torfowiskowe, takie jak: mszar z turzycą dzióbkową, mszar z przygielką białą <i>Rhynchosporium albae</i> , czy zbiorowiska z wełnianką pochwowatą. Występują tu rzadkie i chronione gatunki wysokotorfowiskowe, jak: przygielką białą,
UE-4 110	Użytek obejmuje fragment zarośli wierzbowych <i>Salicetum pentandro-cinereae</i> pod linią wysokiego napięcia. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Niemica, L-ctwo Niemica, oddz. 65b.
UE-5 HO	Użytek obejmuje mały fragment podtopionego lasu, nawiązującego do łągu olszowego <i>Circaeo-Alnetum</i> . UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Niemica, L-ctwo Niemica, oddz. 65k.
UE-6 H II	Użytek obejmuje torfowisko mszarne, położone w zagłębieniu terenowym, obecnie porośnięte przez zespoły torfowiskowe, głównie mszar <i>Sphagno-Caricetum rostratae</i> . W centralnej części znajduje się niewielkie lustro wody. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 67j.
UE-7 111	Użytek obejmuje oczko wodne, w którym dominują rośliny wodne takie jak: rdestnica pływająca, rdestnica kędzierzawa, skrzyp bagienny, żabiściek pływający i rzadka zamętnica błotna. Z roślin chronionych masowo występują grzybienie białe. Na brzegu zbiornika znajduje się rzadkie w gminie stanowisko szaleją jadowitego. Od strony północnej rozwijają się pionierskie zbiorowiska (pła) z trzcina pospolitą i paprociami <i>Thelypteridi-Phragmitetum</i> , które następnie przechodzą w torfowiska niskie z turzycą zaostrzoną i turzycą błotną oraz szuwały z pałąk szerokolistną. W przyległym lasku znajduje się stanowisko chronionego storczyka szerokolistnego. Po drugiej stronie szosy, w zagłębieniu rozwijają się zbiorowiska mszarne <i>Sphagno-Caricetum rostratae</i> . UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 66k, 67o, 73a.
UE-8 EJ 11,12	Użytek obejmuje maleńki fragment zarośli olszowych i wierzbowych, przylegający do proponowanego użytku ekologicznego „Jezioro Chrostno”. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 74h.

UE-9 L12	Użytek obejmuje trudno dostępny obszar porośnięty cennym olsem bagiennym <i>Ribo nigri-Alnetum</i> przy rzece Bielawie, który jest naturalnym siedliskiem dla porzeczki czarnej <i>Ribes nigrum</i> . UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Niemica, L-ctwo Niemica, oddz. 76b.
UE-10 L12	Użytek obejmuje trudno dostępny obszar w dolinie Bielawy, porośnięty cennym olsem bagiennym <i>Ribo nigri-Alnetum</i> . Zamulone odcinki rzeki są siedliskiem dla porzeczki czarnej. Na szczególną uwagę zasługują zbiorowiska płynących wód, zwłaszcza <i>Glycerietum nemoralis-plicatae</i> . UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Niemica, L-ctwo Niemica, oddz. 76h.
UE-11 112	Użytek obejmuje śródleśne jezioro porośnięte kępami turzycy sztywnej. W centralnej części otwarte lustro wody z rdestnicą pływającą. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 85h, 85i.
UE-12 H12	Użytek obejmuje torfowisko mszarne, położone w zagłębieniu terenowym, porośnięte przez zespoły torfowiskowe, głównie mszar z turzycą dzióbkwatą <i>Sphagno-Caricetum rostratae</i> . UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 93b.
UE-13 H 12,13	Użytek obejmuje odwodnione torfowisko mszarne, obecnie zarastające zaroślami wierzbowymi. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 93 d.
UE-14 H13	Użytek obejmuje torfowisko mszarne z bogactwem gatunków rzadkich i chronionych, jak: przygielka biała, rosiczka okrągło 1 istna, bagnica torfowa, bagno zwyczajne, pływacz drobny i grązel drobny. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 99c, 98h, IOlh.
UE-15 113	Użytek obejmuje kompleks łąk użytkowany w przeszłości. Miejsca bardziej podmokłe zajmowane są przez zbiorowiska z sitowiem leśnym oraz ze skrzypem błotnym. Obszary nie koszone od wielu lat zajmowane są przez zbiorowiska z pokrzywą i trzciną pospolitą <i>Urtico-Phragmitetum</i> , UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz. 96d
UE-16 K13	Użytek obejmuje odwodnione torfowisko mszarne, obecnie z roślinnością turzycowiskową ze związku <i>Magnocaricion</i> . UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Niemica, oddz. 87g.
UE-17 013	Użytek obejmuje małe jezioro dystroficzne w otoczeniu szuwarów z pałąką szerokolistną i łożą. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechowo, L-ctwo Lejkowo, oddz 114a.
UE-18 013	Użytek obejmuje odwodnione, użytkowane w przeszłości torfowisko. Całkowite zaniechanie użytkowania przyczyniło się do spontanicznej regeneracji szaty roślinnej w kierunku roślinności torfowiskowej z turzycą błotną. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechowo, L-ctwo Lejkowo, oddz 114i.
UE-19 114	Użytek obejmuje oczko wodne z przyległym torfowiskiem z roślinnością mszarą <i>Sphagno-Caricetum rostratae</i> . UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Pękanino, L-ctwo Niemica, oddz 103h.

UE-20 N14	Użytek obejmuje jezioro śródlądowe w otoczeniu turzycowisk i szuwarów związku Magnocaricion. Na niewielkich powierzchniach rozwija się mszar Sphagno-Caricetum rostratae. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechowo, L-ctwo Kusice, oddz 125c.
UE-21 N14	Użytek obejmuje odwodnione torfowisko mszarne z roślinnością szuwarową Magnocaricion. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechowo, L-ctwo Kusice, oddz 124c.
UE-22 014	Użytek obejmuje jezioro dystroficzne w otoczeniu szuwarów z pałąką szerokolistną i łożą. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechowo, L-ctwo Kusice, oddz 123a.
UE-23 115	Użytek obejmuje odwodnione torfowisko mszarne, w centralnej części z małym lustrem wody. Przy wodzie występuje roślinność mszarna z turzycą dzióbkową Sphagno-Caricetum rostratae. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimín, oddz 223a.
UE-24 N15	Użytek obejmuje odwodnione torfowisko mszarne, obecnie regenerujące się w kierunku roślinności szuwarowej ze związku Magnocaricion. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechowo, L-ctwo Kusice, oddz 123h.
UE-25 116	Użytek obejmuje zagłębienie terenowe, okresowo podtapiane, z roślinnością nawiązującą do łągów olszowych Circae-Alnetum. W otoczeniu sztuczne nasadzenia z sosną i brzozą. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimín, oddz 223c.
UE-26 N 15,16	Użytek obejmuje odwodnione torfowisko mszarne, regenerujące się w centralnej części w kierunku mszaru Sphagno-Caricetum rostratae. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechowo, L-ctwo Kusice, oddz 126n.
UE-27 P 15,16	Użytek obejmuje odwodnione torfowisko mszarne, obecnie porośnięte zaroślami wierzbowymi i sitowiem leśnym Scirpetum sifoatici. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechówko, L-ctwo Lejkowo, oddz 130b, 130d.
UE-28 R 16	Użytki obejmują kompleks terenów podmokłych, nie użytkowanych obecnie, ulegających sukcesji w kierunku turzycowisk i szuwarów ze związku Magnocaricion. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechówko, L-ctwo Lejkowo, oddz 128f.
UE-29 K 16	Użytek obejmuje zdegradowane torfowisko mszarne, na niewielkich fragmentach występują pozostałości po roślinności mszarnej z turzycą dzióbkową Sphagno-Caricetum rostratae. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Kusice, oddz 248m.
UE-30 P 16	Użytek obejmuje jezioro dystroficzne, które powstało po wyrobisku torfowym, obecnie otoczone mszarem i zaroślami wierzbowymi. W wodzie znajdują się stanowiska, pływacza drobnego, a na brzegach rozwijają się inicjalne stadia torfowiska przejściowego z czermienią błotną i siedmiopalecznikiem błotnym. Niedostępne brzegi porasta łoża oraz kruszyna pospolita. Biotop cenny dla ptactwa wodno-błotnego. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechówko, L-ctwo Lejkowo, oddz 130g.

UE-31	Użytki obejmują kompleks terenów podmokłych, nie użytkowanych obecnie, ulegających sukcesji w kierunku turzycowisk i szuwarów ze związku Magnocaricion. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechówko, L-ctwo Lejkowo, oddz 128h.
UE-32 P 16	Użytki obejmują kompleks terenów podmokłych, nie użytkowanych obecnie, ulegających sukcesji w kierunku turzycowisk i szuwarów ze związku Magnocaricion. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Sulechówko, L-ctwo Lejkowo, oddz 129a.
UE-33 G 17	Użytek obejmuje torfowisko mszarne porośnięte przez naturalne zespoły roślinne z wieloma gatunkami chronionymi i zagrożonymi, jak: przygielka biała, turzycza bagienna, bagnica torfowa, modrzewnica zwyczajna, bagno zwyczajne, rosiczka długolistna i rosiczka okrągłolistna. W wodzie grzybień białe i pływacze drobne. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimino, oddz 422f, 437f.
UE-34 L 16,17	Użytek obejmuje roślinność przy korycie rzeki Bielawy. W kompleksie łągów i olsów źródłiskowych licznie występują tu zbiorowiska turzycowiskowe z manną mielec, turzycą błotną, czy turzycą prasową. Na szczególną uwagę zasługują zbiorowiska płynących wód Cardamino-Beruletum erect. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Kusice, oddz 42c,b,f.
UE-35 H 18	Użytek obejmuje odwodnione torfowisko mszarne, obecnie z roślinnością szuwarową ze związku Magnocaricion. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimino, oddz 436f.
UE-36 H 18	Użytek obejmuje niewielkie jezioro dystroficzne otoczone płem mszarnym. W wodzie rozwijają się torfowce podwodne Sphagnum sp. oraz duże skupienia pływacza drobnego. Przyległy mszar budowany jest głównie przez mchy torfowe (Sphagnum fallax, Sphagnum palustre i inne.) oraz niewielki udział roślin kwiatowych, z których na szczególną uwagę zasługują gatunki chronione i rzadkie, jak rosiczka okrągłolistna i bagnica torfowa. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimino, oddz 43 5g.
UE-37 H 18	Użytek obejmuje dobrze zachowane torfowisko mszarne w otoczeniu lasu. Na jego obszarze występuje duża mozaika roślinności typowej dla mezotroficznych i oligotroficznych mszarów, m.in. zbiorowiska z turzycą dzióbkową i bobrkiem trójlistkowym. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimino, oddz 435h.
UE-38 J 17	Użytek obejmuje porzucone, ubogie florystycznie łąki oraz zbiorowiska turzycowiskowe ze związku Magnocaricion. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimino, oddz 430i.
UE-39 118	Użytek obejmuje podmokłe łąki i ziołorośla ze związku Calthion i Filipendulo-Petasition oraz zbiorowiska szuwarowe, które otaczają małe lustro wody w centralnej części obiektu. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimino, oddz 432h.

UE-40 118	Użytek obejmuje podmokłe łąki Calthion i Filipendulo-Petasition oraz turzycowiska Magnocaricion, na obszar których wkraczają zarośla olszowe Circaeo-Alnetum. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimin, oddz 467f.
UE-41 H18	Użytek obejmuje turzycowiska ze związku Magnocaricion, na obszar których wkraczają zarośla olszowe Circaeo-Alnetum. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimin, oddz 468d.
UE-42 J18	Użytek obejmuje porzucone łąki w dolinie Bielawy, zarastające obecnie roślinnością turzycowiskową ze związku Magnocaricion. UE znajduje się na terenie N-ctwa Karnieszewice, obręb Kusice, L-ctwo Siecimin, oddz 43 lk.

W ZAKRESIE OCHRONY WÓD

- a) ograniczenie ładunku zanieczyszczeń przedostających się do wód powierzchniowych i podziemnych ze źródeł punktowych i obszarowych,
- b) poprawa stanu jakościowego wód powierzchniowych (odnosi się zwłaszcza do stanu sanitarnego wód),
- c) zapewnienie skutecznej ilościowej i jakościowej ochrony dla wód podziemnych,
- d) ochrona, zwiększanie zdolności retencyjnych zlewni.

Dla realizacji celów i kierunków w zakresie ochrony wód wymagane jest podejmowanie i kontynuowanie następujących działań oraz przyjęcie takich zabezpieczeń, jak:

- realizacja i usprawnienie zbiorczego i indywidualnych systemów oczyszczania w jednostkach osadniczych i produkcyjnych, kontrolowanie obiektów funkcjonujących na terenie gminy pod kątem gospodarki ściekowej, likwidacja obiektów zaopatrzenia w wodę wyłączonych z eksploatacji (studnie głębinowe). Szczegółowe założenia w zakresie gospodarki ściekowej przedstawiono w części poświęconej kierunkom rozwoju infrastruktury technicznej,
- kontrolowanie stanu jakościowego wód powierzchniowych i podziemnych. Pożądane jest wdrożenie wojewódzkiego systemu monitoringu wód podziemnych. Bardzo wskazane jest pozyskanie funduszy i przeprowadzenie badań oceniających stan czystości jeziora Ostrowiec.
- opracowanie ekspertyzy, oceniającej możliwości hodowli ryb w całej zlewni Grabowej,
- wydawanie decyzji związanych z lokalizacją nowych i modernizacją istniejących obiektów gospodarki wodnej takich jak: stopnie wodne i zbiorniki retencyjne w nurcie rzek, stawy hodowlane ryb łososiowatych, inne stawy hodowlane o powierzchni powyżej 10 ha, na podstawie obowiązujących przepisów, ze szczegółową oceną skutków hydrologiczno - ekologicznych, w uzgodnieniu ze służbami ochrony przyrody,
- zastosowanie systemu optymalnego rozdziału wód podziemnych: wody te powinny być przeznaczone przede wszystkim dla potrzeb ludności, również dla potrzeb hodowli, a w szczególnych przypadkach dla przemysłu i usług, gdy wymagana jest woda wysokiej jakości (np. przemysł rolno - spożywczy),
- likwidacja dzikich i rekultywacja zamkniętych wysypisk i składowisk odpadów. Wobec planowanych do realizacji i użytkowania w przyszłości, za niezbędne uznaje się przyjęcie i zrealizowanie zabezpieczeń chroniących wody przed obniżeniem ich jakości. Przewiduje się możliwość funkcjonowania w przyszłości na terenie gminy jednego, urządzonego wysypiska odpadów (w Studium dwa warianty lokalizacji). W rejonach wytypowanych wstępnie do lokalizacji wysypiska dopuszcza się również możliwość urządzenia grzebowiska zwierząt, dla potrzeb gminy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami i pod warunkiem, że funkcjonowanie tego obiektu nie spowoduje uciążliwego wpływu dla wód,
- przestrzeganie przepisów ochrony środowiska w zakresie składowania i wykorzystania obornika, gnojowicy, nawozów i środków ochrony roślin,
- wyeliminowanie możliwości dopływu zanieczyszczeń do wód z istniejących obiektów magazynowania i dystrybucji paliw płynnych, przyjęcie odpowiednich zabezpieczeń w przypadku nowych lokalizacji,

- unikanie lokalizacji składowisk i wylewisk odpadów, magazynów produktów chemicznych i ropopochodnych na obszarach o bardzo wysokiej podatności na zanieczyszczenie wód podziemnych (obszary z czasem dopływu zanieczyszczeń do wód - do 1 roku). W obrębie obszarów o bardzo wysokiej i wysokiej podatności na zanieczyszczenie (czas dopływu zanieczyszczeń 1-10 lat) szczególnie istotne jest stosowanie rozwiązań technicznych zapewniających skuteczną ochronę wód przed zanieczyszczeniem, niezbędne jest również wyeliminowanie wszystkich niekontrolowanych zrzutów nieoczyszczonych ścieków do ziemi,
- ochrona i kształtowanie stref ekotonowych w bezpośrednim sąsiedztwie wód (zalesianie, zadrzewianie, nasadzenia krzewów, przekształcanie gruntów ornych przylegających do wód w użytki zielone),
- ustanawianie nowych form ochrony przyrody, obejmujących ważne elementy systemu hydrograficznego - w Studium proponuje się objęcie różnymi formami ochronnymi doliny Grabowej, Rakówki, Zielenicy i Bielawy,
- kontrolowanie prac melioracyjnych przebiegających na obszarze gminy, utrzymywanie w należytym stanie istniejących urządzeń i obiektów melioracyjnych **oraz przestrzeganie przepisów odrębnych w przypadku nowego zagospodarowania terenu, który spowoduje ingerencję w istniejące urządzenia wodne i wymusi konieczność ich rozbiórki lub przebudowy niezbędnej do realizacji zamierzenia,**
- **przestrzeganie przepisów odrębnych w zakresie ograniczeń w zagospodarowaniu nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych,**
- przestrzeganie zakazu osuszania oczek wodnych, terenów bagiennych,
- realizowanie obiektów małej retencji (jazy, zastawki, realizowane zwłaszcza w celu podpiętrzenia wód stojących, drobne zbiorniki wodne),
- utrzymywanie i realizowanie nowych zalesień i zadrzewień w strefach wododziałowych, w pasmach wzdłuż biegu cieków i na obrzeżach jezior, na terenach źródliskowych, w zlewni jeziora Ostrowiec. Zwiększenie powierzchni lasów ochronnych o funkcji wodochronnej (postulowane lasy wodochronne w obrębie doliny Bielawy i Zielenicy).

Na podstawie wyników dokumentacji hydrogeologicznej, nie wydziela się na terenie gminy i nie traktuje jako zasób wymagający szczególnej ochrony GZWP Nr 104, tzw. Zbiornika Sianowskiego, wcześniej wyróżnionego na Mapie Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych S. Kleczkowskiego (1990) oraz wskazanego w studium zagospodarowania przestrzennego woj. koszalińskiego (1996).

Według „Dokumentacji hydrogeologicznej oceniającej warunki występowania wód podziemnych w rejonie projektowanego GZWP Nr 104 - Zbiornik Sianowski”, wykonanej przez Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu „PROXIMA” S.A. Oddział w Poznaniu (1998) - ww. zbiornik może być traktowany tylko jako lokalna struktura wodonośna, występująca poza granicami gminy Malechowo - w okolicy Sianowa, która jest w stanie zaspokoić potrzeby miejscowe, tj. miasta Sianów i jego najbliższego otoczenia. Z tego względu zbiornik wnioskowany jest do wykreślenia z rejestru głównych zbiorników wydzielonych na terenie kraju.

Zasady udostępnienia wód i ich obrzeży dla rekreacji opisano w rozdziale „Kierunki rozwoju funkcji gospodarki turystycznej”.

W ZAKRESIE OCHRONY LASÓW

Z oceny stanu zbiorowisk leśnych gminy oraz analizy zgodności drzewostanów z siedliskiem wynika, że stopień zniekształcenia lasów jest największy w zachodniej, południowej i środkowej części gminy. Dominują tam żyzne siedliska lasu mieszanego oraz lasu świeżego. Zajmują je drzewostany sosnowe lite lub z domieszką buka, świerka i dębu, natomiast w naturalnych warunkach główną rolę powinny odgrywać zbiorowiska kwaśnej buczyny niżowej i acidofilnego lasu bukowo-dębowego.

Powszechność zniekształceń zbiorowisk leśnych wymaga działań unaturalniających lub regeneracyjnych na całym obszarze gminy.

Proponuje się:

- a) dokonanie oceny aktualnego stopnia naturalności zbiorowisk leśnych, określenie faz degeneracji oraz dynamiki i kierunków zmian roślinności leśnej na powierzchniach zniekształconych siedlisk lasu mieszanego, lasu świeżego, przewidzianych w planach urządzenia nadleśnictw do przebudowy drzewostanów, (dotyczy to obszarów położonych w zachodniej, południowo-zachodniej oraz środkowej części terenu gminy,

- b) zaobserwowanie i określenie obszarów o wyraźnych tendencjach roślinności leśnej do spontanicznej regeneracji; spontaniczne procesy mogą zachodzić szybciej niż przebudowa drzewostanów,
- c) pozostawienie wybranych, najbardziej zbliżonych do naturalnych fragmentów kwaśnej buczyny niżowej, szczególnie w południowo-wschodniej części gminy, w obrębie pagórów i wzgórz morenowych, jako powierzchni modelowych, bez ingerencji gospodarczej, w których można obserwować naturalne procesy i zmiany (w szczególności procesy regeneracji)
- d) weryfikację zalecanego docelowego składu drzewostanów i ilościowych proporcji poszczególnych gatunków w lasach liściastych: w szczególności większego udziału buka i dębu bezszypułkowego przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału sosny na siedliskach lasu mieszanego i lasu świeżego oraz wyeliminowaniu świerka jako gatunku docelowego na siedliskach lasu wilgotnego,
- e) stosowanie w lasach bukowych i mieszanych rębni złożonych, udoskonalonych zróżnicowaniem czasu, formy oraz intensywności cięć. Mogą być stosowane rębnie z wydłużonym okresem odnowienia - IIIb, IIIc oraz przerębowa IV, naśladująca naturalne procesy rotacji pokoleń drzew, w szczególności na wymienionych obszarach występowania najbardziej zbliżonych do naturalnych fragmentów kwaśnej buczyny niżowej (kompleksy leśne południowo - wschodniej części gminy). Należy unikać w przebudowie drzewostanów rębni I - zupełnej i rębni IIa prowadzących do dalszego zniekształcania struktury fitocenoz bukowych oraz degradacji gleb,
- f) W celu renaturyzacji monokultur sosnowych na gruntach porolnych, których obszary koncentrują się w południowo-zachodniej oraz południowej i środkowej części gminy zaleca się:
- wprowadzanie podszytu na siedliskach boru mieszanego (buk, dąb, jarząb, kruszyna) oraz lasu mieszanego (lipa, grab, buk); zabiegi te należy stosować w pierwszej kolejności w obszarach penetracji turystycznej,
  - szersze niż dotychczas stosowanie metody ogniskowo-kompleksowej ochrony lasu: wprowadzanie zestawów podszytów, pojników, budek dla ptaków, ochrony mrówek i dzików,
  - pielęgnacja i dążenie do poprawy stanu sanitarnego drzewostanów osłabionych gradacjami owadów i grzybów,
  - uwzględnianie różnorodności siedliskowej - przez wyodrębnienie i właściwe zagospodarowanie tzw. mikrosiedlisk (niewielkich powierzchni innych typów siedlisk występujących na dużych obszarach siedliska dominującego typu) i powszechne wprowadzanie tzw. domieszek biocenotycznych (sadzonych drzew i krzewów liściastych) w litych monokulturach sosnowych.
- g) W celu zwiększania różnorodności przyrodniczej lasów gminy zaleca się:
- objęcie szczególną ochroną biotopów wnętrza lasu; zwiększenie możliwości występowania gatunków o wąskiej amplitudzie ekologicznej,
  - wykorzystywanie możliwości mikrosiedlisk, przeciwdziałanie ich degradacji i ubożeniu,
  - zwiększanie powierzchni drzewostanów starszych klas wieku, pozostawianie drzew dziuplastych, drzew o osobliwym pokroju, o wymiarach zbliżonych do pomnikowych,
  - ochronę lasów nadrzecznych: łęgów i olsów przed osuszeniem, domieszką gatunków szpilkowych (świerk) oraz stosowaniem rębni zupełnej,
  - zaniechanie melioracji w lasach,
  - pozostawianie leżących drzew i wykrotów, przynajmniej na niektórych terenach leśnych,
  - ochronę stref ekotonowych utworzonych przez roślinność zielną lub krzewiastą, rozwijającą się w formie pasów na granicy lasu z terenem nieleśnym (polem uprawnym, łąką, jeziorem), ważnych w krajobrazie gminy,
  - zróżnicowanie zasad gospodarowania w lasach ochronnych i gospodarczych (wielofunkcyjnych) w zakresie składu gatunkowego, metod pielęgnacji i odnowienia oraz wieku rębności, w zależności od funkcji ochronnej,
  - stosowanie techniki zrywki chroniącej rosnące drzewa przed uszkodzeniami podczas pozyskiwania drewna,
  - likwidację i oczyszczenie śródleśnych miejsc dzikich wysypisk odpadów,
  - wyznaczenie miejsc obozowisk, biwaków, śródleśnych stanic wodnych oraz innych miejsc wypoczynku i zagospodarowanie ich w sposób ograniczający do minimum zniszczenia związane z pobytem turysty,
  - wprowadzanie okresowych zakazów wstępu na obszary leśne zniszczone w wyniku nadmiernej penetracji pieszej oraz tworzenie warunków do regeneracji runa i podszytu,
- h) W zakresie kształtowania przestrzeni leśnej, zadrzewień i zakrzewień, w szczególności na obszarach o niskim wskaźniku lesistości - północnych oraz częściowo południowych obszarach gminy, zaleca się:

- łączenie małych kompleksów leśnych; opracowanie planów zalesień i zadrzewień w gminie, przeciwdziałanie izolacji i rozdrobnieniu lasów przez stosowanie zasady wymiany gruntów,
- utrzymanie łączności pomiędzy poszczególnymi enklawami leśnymi a większymi kompleksami leśnymi; tworzenie zakrzewień, szpalerów drzew i alei śródpolnych pełniących funkcję m.in. korytarzy migracyjnych (korytarzy ekologicznych),
- zadrzewianie dróg i miedz śródpolnych (funkcja biocenotyczna i klimatyczna) w kompleksach upraw wielkoobszarowych na obszarach północnej części gminy, skład gatunkowy, forma i układ przestrzenny zależy każdorazowo od przewidywanej funkcji zadrzewień i zakrzewień oraz typu siedliska. Należy preferować gatunki nektarodajne, wytwarzające duże ilości nasion lub owoców oraz dające schronienie różnym grupom organizmów zwierzęcych.
- kształtowanie stref ekotonowych na zalesianych terenach,
- pozostawianie śródpolnych „oczek” wodnych, torfowisk oraz istniejących grup i kęp drzew lub krzewów.
- zalesienie gruntów marginalnych (gleby najsłabsze, rolniczo nieprzydatne klasy VI i VIz), w pierwszej kolejności zagrożonych erozją wodną,
- dopuszczenie naturalnej sukcesji roślinności na niektórych powierzchniach gruntów odłogowanych,.

Zaleca się nie stosowanie zrębów zupełnych na siedliskach boru świeżego wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, przy zbiornikach wodnych (rzekach i jeziorach, w szczególności na terenach proponowanych do objęcia ochroną prawną. **Wskazane na rysunku Studium tereny do zalesień są jedynie obszarami proponowanymi do zalesienia, które należy każdorazowo szczegółowo rozpatrzyć na etapie sporządzania planu miejscowego.**

W ZAKRESIE OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI, OCHRONY WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH, GOSPODARKI KOPALINAMI:

- a) zachowanie urozmaiconej, atrakcyjnej pod względem krajobrazowym i poznawczym, rzeźby terenu: dolin rzecznych, stref krawędziowych, form czołowomorenowych i kemowych (pagóry, wzgórze),
- b) utworzenie nowych form ochrony przyrody, którymi zostaną objęte tereny o najbardziej wartościowych cechach rzeźby (postulowany park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe),
- c) ochrona panoram roztaczających się z naturalnych punktów widokowych i pasm drogowych, poprzez wyłączenie terenów istotnych dla zachowania tych panoram, z zabudowy i zalesień (strefy ochrony ekspozycji przedstawiono na planszy „Ochrona wartości kulturowych” w skali 1:25.000),
- d) ochrona i racjonalne, zgodne z przepisami prawa ogólnego i miejscowego, wykorzystanie złóż kopalin oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Na terenie gminy są obecnie eksploatowane, na podstawie uzyskanych koncesji, złoża kopalin pospolitych o znaczeniu lokalnym: „Święcianowo I, II, III” (koncesja ważna do 2024r.), oraz złoża kredy jeziornej „Grabowo” (koncesja na eksploatację części złoża udzielona 20 sierpnia 2001 r. i ważna do 9 lutego 2003 r.). Potencjalnie istnieje możliwość podjęcia eksploatacji złoża piasków szklarskich „Sulechowo” (kopalina podstawowa). Wskazana jest kompleksowa eksploatacja tego złoża, obejmująca pozyskanie współwystępujących w złożu piasków formierskich oraz utworów zawęglonych z węglem brunatnym, występujących w nadkładzie.

Ze względów ekologicznych, nie jest wskazany dalszy rozwój funkcji wydobywczej, związanej z pozyskiwaniem torfu i kredy jeziornej w dnie doliny Grabowej. Nie zaleca się zatem gospodarczego wykorzystania udokumentowanego złoża „Malechowo” (kopalina główna: kreda jeziorna, kopalina towarzysząca: torf) oraz innych, możliwych do udokumentowania w tym rejonie, złóż wspomnianych wyżej surowców.

Zakłada się, że rekultywacja terenów poeksploatacyjnych odbywała się będzie w kierunku leśnym (dotyczy terenów po wydobywaniu kruszywa naturalnego w Święcianowie, nieczynnego wyrobiska w Pękaninie), a także poprzez utworzenie nowych powierzchni wodnych, z możliwością ich rekreacyjnego wykorzystania (teren po eksploatacji kredy jeziornej ze złoża „Grabowo”).

Według obowiązującego Prawa górniczego i geologicznego, poszukiwanie, rozpoznawanie złóż i wydobywanie kopalin wymaga koncesji, której w przypadku kopalin pospolitych na obszarze lądowym, udziela starosta - dla powierzchni nie przekraczającej 2 ha i przewidywanym rocznym wydobywaniu nie przekraczającym 10.000 m³ oraz wojewoda po zasięgnięciu opinii wójta gminy - w pozostałych przypadkach. W koncesji udzielonej na wydobywanie kopalin wyznacza się obszar i teren górniczy.

Dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Od planów miejscowych można odstąpić tylko w przypadku terenu górniczego utworzonego w związku z wydobywaniem kopalin pospolitych, jeżeli nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko. Na terenie gminy wymóg sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obecnie dotyczy terenów górniczych ustanowionych w związku z eksploatacją złóż :„Święcianowo I, II, III” oraz „Grabowo”. W przypadku złoża „Grabowo”, ze względu na wyeksploatowanie części zasobów i dokonaną rekultywację w części złoża, możliwa jest korekta granic terenu górniczego wyznaczonego dla całego obszaru złoża.

- e) zasady ochrony gleb przedstawiono szczegółowo w rozdziale poświęconym kierunkom rozwoju przestrzeni rolniczej.

PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM

- a) Na terenie gminy istnieje zagrożenie obniżenia, zdegradowania jakości wód powierzchniowych i podziemnych, powodowane
- nie uporządkowaną w obrębie terenów osadnictwa gospodarką ściekową,
  - spływami obszarowymi z terenów rolniczych,
  - funkcjonowaniem licznych obiektów hodowli ryb łososiowatych,
  - występowaniem zamkniętych, nie zrehabilitowanych wysypisk oraz innych nielegalnych miejsc składowania odpadów.

Występujące zagrożenie związane jest również z dopływem zanieczyszczeń wraz z wodami rzecznyymi spoza obszaru gminy (dotyczy zwłaszcza Grabowej).

Zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych, z uwagi na stopień izolacji, jest największe w zasięgu doliny rzecznej Grabowej oraz w zasięgu pozostałych pasm dolinnych (czas przenikania zanieczyszczeń do I warstwy wodonośnej - do 1 roku), wysokie w obrębie skłónów, krawędzi wysoczyznowych oraz w okolicach Darskowa (czas przenikania zanieczyszczeń do I, lokalnie II warstwy wodonośnej - poniżej 10 lat). Rejony o największej oraz wysokiej podatności na zanieczyszczenie, ze względu na potencjalny czas przenikania zanieczyszczeń, przedstawiono oddzielnie na planszy uwarunkowań Studium w skali 1:25.000 oraz na załączonym poniżej schemacie. Na końcowej planszy Studium w skali 1:25.00 przedstawiono zasięg obu rejonów łącznie, jako obszar wskazany do szczególnej ochrony jakościowej wód podziemnych). Zgodnie z „Projektem warunków korzystania z wód dorzecza Wieprzy i Przymorza”, w przyszłości powinny być określone szczegółowe warunki, jakim powinny odpowiadać lokalizowane na obszarach szczególnie podatnych na zanieczyszczenie (czas dopływu zanieczyszczeń mniejszy niż rok), obiekty typu: wysypiska odpadów, stacje magazyny paliw, i inne. W „Projekcie” zakłada się doprowadzenie do likwidacji lub wyraźnego zmniejszenia uciążliwości obiektów zlokalizowanych na obszarach bardzo podatnych i podatnych na zanieczyszczenie wód, tj. o czasie dopływu zanieczyszczeń - do 10 lat (cel średnioterminowy).

Dla przeciwdziałania wszystkim wyżej wymienionym zagrożeniom dla wód niezbędne jest realizowanie działań wymienionych w kierunkach ochrony wód.

- b) W głównym paśmie ekologicznym gminy - korytarzu Grabowej, istnieje zagrożenie zachwiania równowagi ekologicznej, w związku z funkcjonowaniem istniejących obecnie i planowanych w przyszłości, obiektów hodowli ryb (zanieczyszczenie wód, obniżenie poziomu wód i przekroczenie przepływów nienaruszalnych) i energetyki wodnej (stopień wodny na Grabowej w Nowym Żytniku - brak przepławki). Wymagane jest przestrzeganie zaleceń i realizacja działań zapisanych w dziale dotyczącym ochrony wód.

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy związane jest z możliwością powstania, w okresie roztopów i wskutek ulewnych opadów, wylewów i podtopień w dolinie Grabowej, również Rakówki. Zagrożenie zalewem nie powoduje szczególnego niebezpieczeństwa dla ludzi z uwagi na fakt, że występuje na terenach łąkowych, terenach naturalnej sukcesji, pozbawionych zabudowy mieszkaniowej - z wyjątkiem rejonu Nowego Żytnika, gdzie znajduje się wał przeciwpowodziowy. Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią znajduje się pomiędzy linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym.

W celu precyzyjnego określenia granic obszarów zagrożonych powodzią w Ośrodku Koordynacyjno-Informacyjnym Ochrony Przeciwpowodziowej RZGW Szczecin powstał projekt opracowania „Studium bezpośredniego zagrożenia powodzią na obszarze RZGW w Szczecinie” w wyniku, którego powstała mapa w skali 1:10 000 z naniesioną granicą obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi wodą 1%. Po zatwierdzeniu przedmiotowego studium

wyznaczone w nim obszary stanowią będą obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, które zgodnie z przepisami odrębnymi powinny być uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy. Na takich obszarach obowiązywać będą zakazy określone w przepisach odrębnych.

Konieczne jest utrzymanie i konserwacja obiektów i urządzeń, służących regulacji wód, z uwzględnieniem uwarunkowań ekologicznych.

- c) Na terenie gminy występuje zjawisko erozji gleb. Odkryte, rozległe, płaskie tereny na północy narażone są szczególnie na erozję wietrzną. Bardziej wyniesione, silnie nachylone tereny na południu i w części centralnej (w strefie krawędziowej, zwłaszcza na styku wysoczyzny i doliny Grabowej), zagrożone są z kolei erozją wodną. Przeciwdziałanie zjawisku erozji polegać powinno zwłaszcza na odpowiednim planowaniu, realizowaniu i utrzymywaniu zalesień i zadrzewień i innych trwałych form pokrycia terenu (pastwiska, łąki).
- d) Na terenie gminy występują obszary dewastacji, degradacji powierzchni ziemi (wyrobiska i niecki związane z eksploatacją złóż w Święcianowie i Grabowie oraz mniejsze, wykorzystywane na składowiska odpadów). Istnieje obowiązek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych, spoczywający na jednostkach organizacyjnych oraz osobach fizycznych podejmujących lub prowadzących eksploatację złóż kopalin (kierunki rekultywacji wskazano powyżej, w części poświęconej gospodarce kopalinami). Wymagane jest stałe kontrolowanie gospodarki odpadami wskazane zaś zagospodarowanie zlikwidowanych wysypisk poprzez zalesianie i renaturyzację krajobrazu.
- e) W związku z funkcjonowaniem i planowaną modernizacją drogi krajowej powstają i mogą się nasilać zagrożenia komunikacyjne (nadmierny hałas, zanieczyszczenie powietrza, niebezpieczeństwo wypadków). W tym zakresie w przyszłości wymagane będzie zrealizowanie przedsięwzięć mających na uwadze minimalizowanie tych zagrożeń, zwłaszcza w odniesieniu do terenów zabudowanych - przewidziane zmiany w przebiegu drogi, stosowanie naturalnych i sztucznych ekranów akustycznych.
- f) Na terenie gminy mogą pojawiać się szczególne zagrożenia, związane z gromadzeniem toksycznych środków chemicznych, przechowywaniem i dystrybucją paliw oraz z przewozem ładunków ropopochodnych i toksycznych środków chemicznych drogą i linią kolejową Szczecin - Gdańsk. Wymagana jest w tym zakresie współpraca gminy z odpowiednimi jednostkami służb ratowniczych.

Ponadto w celu uzyskania minimalizacji negatywnych wpływów realizacji zmiany Studium zgodnie z zakresem Uchwały Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica, zaleca się:

- przeprowadzenia monitoringu zasięgu przestrzennego placów budowy oraz porealizacyjnej analizy skuteczności ochrony gruntów i wód (prawidłowa gospodarka odpadami, system unieszkodliwiania ścieków), ochrony akustycznej i aerosanitarniej,
- włączenia, w pożądaną z punktu ekologicznego formę przeprowadzenia inwestycji i realizowania działalności, zasadę najlepszych dostępnych technik (wyszczególnioną w ustawie Prawo ochrony środowiska),
- utrzymania optymalnych warunków funkcjonowania placu budowy, rozumianych m.in. jako ograniczenie do wymaganego minimum wielkości terenów budowy, sprawny sprzęt techniczny, gospodarowanie powstającymi odpadami nie powodujące zanieczyszczeń wód i gruntu, minimalizację robót powodujących znaczny wzrost zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery oraz hałasu na terenach przekształceń,
- dokonania szczegółowego rozpoznania warunków geotechnicznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, by uniknąć w jak największym stopniu niepożądanych zmian środowiska gruntowo – wodnego,
- kompensacji potencjalnych strat przyrodniczych, spowodowanych realizacją zadań budowlanych czy modernizacyjnych, poprzez tworzenie zieleni z jak największym udziałem gatunków rodzimych na zdegradowanych powierzchniach, wykorzystanie aktywnej biologicznie warstwy gleby z wykopów budowlanych do tworzenia przyobiektowych terenów zieleni,
- kształtowania jak największej powierzchni biologicznie czynnej,
- prowadzenia zarówno na etapie inwestycyjnym jak i eksploatacyjnym selekcji odpadów, by umożliwić prawidłowe ich unieszkodliwianie i przetwarzanie,
- przy realizacji zamierzenia budowlanego lub innej ingerencji w środowisko polegającą na przekształceniu lub

zmianie sposobu wykorzystania terenu - plan zakłada wymóg sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska,

- w zakresie odprowadzania ścieków i odpadów przemysłowych należy dążyć do ich całkowitego unieszkodliwiania na terenie własnym inwestora i w miarę możliwości do stosowania obiegu zamkniętego procesów produkcyjnych. W przypadku braku możliwości unieszkodliwiania ścieków na działce inwestora, ustala się podczyszczanie ścieków przemysłowych o przekroczonych dopuszczalnych wartościach zanieczyszczeń, w oczyszczalniach zakładowych, zlokalizowanych na terenach wyznaczonej działalności gospodarczej,
- stworzenia zabudowy z uwzględnieniem wszelkich norm środowiskowych mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego przed szkodliwością podejmowanych działań antropogenicznych, ale także uwzględniającymi człowieka jako część systemu przyrodniczego.

8. KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU

Gospodarka przestrzenna na terenie gminy Malechowo zmierza do ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego, utrzymania i wyeksponowania zachowanych zasobów i struktury krajobrazu kulturowego, w tym:

- reliktywów osadnictwa prehistorycznego,
- średniowiecznej i nowożytnej struktury osadniczej,
- historycznych nawarstwień i przekształceń cywilizacyjno-kulturowych,
- niematerialnych wartości historycznych i społecznych.

Ochrona wartości kulturowych na terenie gminy Malechowo realizuje się poprzez:

- ochronę prawno-konserwatorską cennych stanowisk archeologicznych,
- ochronę prawno-konserwatorską zachowanych układów ruralistycznych,
- ochronę prawno-konserwatorską zabytków budownictwa, techniki, zieleni zabytkowej i nekropolii,
- ochronę prawno-administracyjną tradycyjnych form zagospodarowania terenu,
- udzielanie pomocy prawnej i materialnej w utrzymaniu i remontach zabytkowych obiektów publicznych i prywatnych,
- administracyjne kształtowanie współczesnych form zabudowy i zagospodarowania terenu z poszanowaniem tradycji i wykorzystaniem wzorców regionalnych,

8.1. Na obszarze gminy Malechowo uznaje się za właściwe stosowanie następujących, ogólnych i szczegółowych zasad ochrony krajobrazu kulturowego i kształtowania zabudowy:

- a) W stosunku do krajobrazu naturalnego i fizjonomii terenu:
  - utrzymanie podstawowej funkcji terenu, determinującej krajobraz poszczególnych miejscowości i ich ekspozycję,
  - zachowanie w formie naturalnej cieków, stawów i terenów bagiennych oraz dróg przejść i mostów w ich rejonie,
  - zachowanie atrakcyjnych krajobrazowo krawędzi leśnych zamykających obszary otwarte jako otoczenia miejscowości,
  - zachowanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym dominant kulturowych i krajobrazowych i utrzymanie ich roli,
  - odwracanie i hamowanie niekorzystnych procesów gospodarczych degradujących krajobraz takich jak: ugorowanie terenów rolnych, wycinanie zadrzewień przydrożnych i śródpolnych, intensywne pozyskiwanie kruszyw, obudowy brzegów jezior obiektami turystycznymi, prowadzenie zrębów zupełnych w dolinach rzecznych, na zboczach dolin, zboczach mis jeziornych, atrakcyjnych przyrodniczo ścian lasów i w innych cennych ekosystemach,
  - ograniczanie do minimum i likwidowanie skutków makroniwelacji i znacznych przekształceń topografii oraz zasobów przyrodniczych (wyrobiska kruszyw, duże tereny stawów i pstrągarni).
- b) w stosunku do układów przestrzennych:
  - utrzymanie historycznych układów ruralistycznych wsi, zasad lokalizacji siedlisk, zabudowy i zagospodarowania terenu,
  - zachowanie tradycyjnych podziałów parcelacyjnych, z dopuszczeniem podziału szerokich działek prostopadle do ulicy (drogi) z szerokością frontu pozwalającą na zlokalizowanie w linii zabudowy budynku w formie regionalnej,

- zakaz podziałów poprzecznych i lokalizacji kolejnych linii zabudowy mieszkalnej równoległe do drogi wiejskiej,
  - zapobieganie powstawaniu ubytków w historycznej zabudowie wiejskiej i tworzenie warunków do rekonstrukcji lub ponownej zabudowy opuszczonych siedlisk, w gabarytach i na lokalizacji zabudowy dotychczasowej, w nawiązaniu do usuniętej lub w oparciu o typ zabudowy regionalnej,
  - utrzymanie i nie ograniczanie ekspozycji: układów przestrzennych siedlisk, pomników, krzyży i zabytkowych urządzeń technicznych i komunikacyjnych,
  - rehabilitacja zdegradowanych założeń parkowych poprzez
    - ✓ usuwanie bezwartościowych samosiewów dla uczynienia układów,
    - ✓ odtwarzanie alej i obiektów małej architektury,
    - ✓ uzupełnianie wyciętych drzew i krzewów,
    - ✓ informowanie o historii parków i rosnących gatunkach,
    - ✓ lokalizację urządzeń i obiektów kultury i rekreacji.
  - porządkowanie i utrzymywanie historycznych nekropolii - nieczynnych cmentarzy ewangelickich - jako obszarów pamięci kulturowej i skupisk zieleni wysokiej. Uporządkowanie terenu może obejmować naprawę i uczynienie zachowanych grobowców, usunięcie samosiejek i ogrodzenie terenu oraz wprowadzenie elementów informacyjnych, w tym podkreślenie dawnej funkcji grzebalnej poprzez umieszczenie symboli religijnych lub wykonanie mogił symbolicznych,
  - zachowanie ekspozycji układów komponowanej zieleni parków, cmentarzy i obsadzeń przydrożnych i śródpolnych;
- c) w stosunku do zabudowy:
- utrzymanie w dobrym stanie technicznym i eksponowanie wartości zabudowy historycznej, jej proporcji, formy, dachów, wielkości i układu otworów, rodzaju stolarki i jej zdobnictwa, materiału budowlanego, poprzez:
    - ✓ ograniczenie wykonywania rozbudowy, nadbudowy i zmiany gabarytów budynków,
    - ✓ ograniczenie rozbudowy i nadbudowy poddaszy w części frontowej i elewacjach bocznych,
    - ✓ zakaz ocieplania po stronie zewnętrznej budynków z elewacjami szachulcowymi i z cegły licowej, z elewacjami posiadającymi wystrój sztukatorski, boniowanie, gzymsy i opaski, herby, napisy i inne formy estetycznego opracowania,
    - ✓ zakaz zamurowywania okien i wymiany stolarki okiennej na nową o innych wymiarach i bez nawiązania do dotychczasowych podziałów okien,
    - ✓ zakaz zamurowywania drzwi wejściowych, likwidacji ganków i werand, wymiany stolarki drzwi na nowe bez nawiązania do formy tradycyjnej,
    - ✓ zakaz tynkowania i malowania części elewacji budynku w sposób wyróżniający ją z całości budynku,
    - ✓ ograniczenie likwidacji wystroju, wybijania otworów bez nawiązania do kompozycji budynku i mocowania reklam zasłaniających wystrój.
  - dopuszczenie adaptacji części lub całości zabudowy gospodarczej na cele mieszkalne lub usługowe, a także - w rejonach przewidzianej koncentracji usług - przeznaczanie na cele usługowe budynków mieszkalnych, z podkreśleniem ich dotychczasowej funkcji, formy i istotnego detalu,
  - ograniczenie lokalizacji od ulicy nowych obiektów gospodarczo-usługowych, o ile nie wynika to z zabudowy sąsiadujących siedlisk,
  - kształtowania wysokich walorów estetycznych nowej zabudowy publicznej, mieszkalnej, rekreacyjno-turystycznej i produkcyjnej poprzez:
    - ✓ ustalanie warunków zabudowy w nawiązaniu do lokalizacji i formy najstarszej i najwartościowszej istniejącej zabudowy - w tym: wysokość zabudowy, usytuowanie kalenicy w stosunku do ulicy, kształt dachu, rozłożenie i wymiary otworów okiennych i drzwiowych,
    - ✓ adaptacje na cele produkcyjne dotychczasowych obiektów produkcji rolnej, lub lokalizowanie nowych na terenach przewidzianych do koncentracji takiej działalności,
    - ✓ stosowanie tradycyjnych rozwiązań materiałowych, w tym kolorystyki występującej lokalnie w miejscowości,
    - ✓ wprowadzenie zakazu lokalizacji budowli substandardowych i obcych w tradycyjnym krajobrazie wiejskim (pawilonów usługowych, baraków, budek kempingowych, wolnostojących garaży blaszanych),
    - ✓ wprowadzenie zakazu nowych lokalizacji prymitywnych rozwiązań technicznych, takich jak naziemne sieci energetyczne i ciepłownicze,

- ✓ wprowadzenie zakazu lokalizacji wolnostojących nośników reklamowych (tzw. billboardów), na tle obiektów historycznych, zespołów zieleni i otwartego krajobrazu,
  - ✓ wprowadzenie zakazu lokalizacji w obszarach zabudowy masztów telefonii komórkowej, słupów energetycznych itp. budowli dominujących w krajobrazie,
  - zabezpieczenie wartościowej zabudowy folwarcznej - również poprzez zmianę funkcji, odtworzenie pierwotnych form majdanu w majątkach,
  - rehabilitację zagospodarowania terenów współczesnej zabudowy popegeerowskiej: mieszkalnej, gospodarczej i techniczno-produkcyjnej. Wszędzie tam, gdzie na skutek nieużytkowania ulega ona widocznej degradacji, dążenie do zmiany funkcji lub renaturyzacji terenów.
- d) w stosunku do układu komunikacyjnego:
- zachowanie istniejącego układu dróg wiejskich,
  - zachowanie brukowanych nawierzchni ulic wiejskich o niewielkim ruchu pojazdów,
  - utrzymywanie i uzupełnianie obsadzeń alejowych ulic, placów i dróg publicznych,
  - uczytelnienie fragmentów zlikwidowanego układu komunikacji kolejowej jako potencjalnego szlaku turystycznego;
- e) w stosunku do indywidualnych wartości zabytkowych:
- oznaczenie, utrzymanie i eksponowanie grodzisk i cmentarzysk posiadających charakterystyczną formę krajobrazową, wpisanych i nie wpisanych do rejestru zabytków,
  - ochronę przed dewastacją wartościowych stanowisk archeologicznych,
  - zachowanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym obiektów wpisanych i nie wpisanych do rejestru zabytków oraz zewidencjonowanej zabudowy zagrodowej i innych elementów zagospodarowania i wyposażenia miejscowości.
- f) w stosunku do wartości niematerialnych poprzez:
- utrzymanie historycznego nazewnictwa miejscowości i obiektów topograficznych,
  - ochronę miejsc związanych ze sprawowaniem praktyk religijnych w miejscowościach, gdzie nie ma kościołów i krzyży oraz kapliczek przydrożnych, skupiających wiernych na polowych modlitwach i nabożeństwach, związanych między innymi z kultem maryjnym (maj, październik)
- 8.2. Na obszarze Gminy Malechowo ustala się strefy A, B, E i K. ochrony konserwatorskiej oraz strefy WI, WII i WIII ochrony stanowisk archeologicznych wyznaczonymi w opracowaniu pt. „Studium wartości kulturowych gm. Malechowo” wykonanych w ramach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo, przez Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego Pomorza Zachodniego w Szczecinie. W przywołanym studium kulturowym zawarte są wytyczne do opracowań planistycznych.

Strefa "A" - (strefa ochrony dobrze zachowanych układów przestrzennych lub ich fragmentów, uznanych za szczególnie wartościowe, stanowiące materialne świadectwo historii regionu lub miejscowości. Obejmuje się nią obszary wyróżniające się zasobem i stopniem zachowania historycznie ukształtowanej struktury, podlegające ochronie poprzez utrzymanie istniejącej formy i substancji), w której ochronie podlega historyczna kompozycja funkcjonalno-przestrzenna obszaru, zabytkowa zabudowa i inne elementy zagospodarowania.

Zasady ochrony:

- zachowanie i konserwacja historycznego układu przestrzennego oraz zabudowy o walorach zabytkowych (wpisanych do rejestru lub ujętych w ewidencji),
- wszelka działalność wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Strefa „B” - ochrony układów przestrzennych lub ich części w obrębie których dominuje historyczne rozplanowanie i zabudowa o regionalnych lub lokalnych wartościach kulturowych o niewielkim stopniu zdegradowania, których stan zachowania pozwala na przeprowadzenie działań konserwatorско-rewaloryzacyjnych.

Zasady ochrony:

- zachowanie i rewaloryzacja zasadniczych elementów kompozycji układu przestrzennego, w tym: rozplanowania i przekrojów ulic i placów (m. In. Zachowanych historycznych nawierzchni), linii zabudowy jej rozplanowania, gabarytów i charakterystycznych cech zabudowy, małej architektury (ogrodzenia, latarnie i in.), zieleni komponowanej (alejowych lub szpalerowych obsadzeń ulic i in.)

- usunięcie lub przebudowa obiektów kolidujących z historycznym układem i lokalną architekturą,
- dostosowanie nowych obiektów do historycznej kompozycji przestrzennej i architektury dominującej w miejscowości,
- uzgadnianie z wojewódzkim konserwatorem zabytków działań mających wpływ na utrzymanie historycznej kompozycji przestrzennej i zabudowy w strefie.

Strefa „K” - ochrony krajobrazu związanego z historycznym układem przestrzennym lub występująca autonomicznie, jako wartościowy krajobraz ukształtowany w wyniku działalności człowieka

Zasady ochrony:

- zachowanie, konserwacja i rewaloryzacja kompozycji założeń zieleni, w tym: historycznych granic założeń, układów komunikacyjnych, kompozycji i składu gatunkowego zieleni, małej architektury (ogrodzenia, bramy i in.), zabytków sepulkralnych (nagrobki, ogrodzenia grobów),
- wyłączenie spod zabudowy terenów parków i cmentarzy, z dopuszczeniem zabudowy w miejscu zniszczonych obiektów lub w miejscu gwarantującym zachowanie kompozycji zabytkowego terenu,
- oznakowanie cmentarzy, jako historycznego miejsca pochówków,
- ewentualne przeniesienie zagrożonych zabytków sepulkralnych do lapidarium
- uzgadnianie dokumentacji projektowych i wszelkich prac (porządkowych, rewaloryzacyjnych) z wojewódzkim konserwatorem zabytków. W odniesieniu do obszarów wpisanych do rejestru zabytków na wszelkie prace wymagane jest zezwolenie wkw.

Strefa „E” - ochrony ekspozycji historycznego zespołu lub jego dominant/dominanty, obejmująca tereny umożliwiające widok na panoramy i dominanty z ustalonych kierunków widokowych :

Zasady ochrony:

- wyłączenie terenu spod zabudowy zakłócającej wgląd na zabytkowy obiekt,
- w przypadku planowanej lokalizacji obiektów kubaturowych lub liniowych wymagane opracowanie studium ekspozycji,
- uzgadnianie z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich działań inwestorskich związanych z zabudową kubaturową lub liniową napowietrzną w strefie.

TABELA 6: LOKALIZACJA STREF **OCHRONNY KONSERWATORSKIEJ**

Strefa regulacji zabudowy	wyznaczona w miejscowościach
A	Darskowo, Lejkówko, Ostrowiec
B	Bartolino, Białęcino, Borkowo, Drzeńsko, Gorzyca, Grabowo, Karwice, Karwiczki, Kosierzewo, Kusice, Laski, Lejkowo, Malechowo, Malechówko, Niemica, Nowy Żytnik, Ostrowiec, Paproty, Pękanino, Podgórk, Przystawy, Sęczkowo, Sulechowo, Sulechówko, Święcianowo, Witosław, Zalesie, Zielenica, Żegocino
K	Bartolino, Białęcino, Borkowo, Drzeńsko, Gorzyca, Karwice, Kosierzewo, Kusice, Laski, Lejkowo, Malechowo, Paproty, Paprotki, Podgórk, Przystawy, Sulechówko, Święcianowo, Uniesław, Zalesie, Zielenica, Żegocino
E	Bartolino, Białęcino, Drzeńsko, Gorzyca, Krzekoszewo

W Strefie W. I pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną. Strefa „W I” obejmuje stanowiska wpisane do rejestru zabytków i ujęte w ewidencji urzędu ochrony zabytków.

Obowiązuje:

- zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej i budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzenia drzew itd.), poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi zabytek przed zniszczeniem, prowadzonymi na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. Ochrony zabytków,
- zachowanie istniejącego układu topograficznego terenu.

W Strefie W. II częściowej ochrony stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami.

Obowiązuje:

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi

- przez odpowiedni organ ds. ochrony zabytków,
- przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie w granicach strefy, wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją zamierzenia, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

W Strefie W. III – ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, polegającej na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych w przypadku podejmowania prac ziemnych. Strefa „W III” obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji służby konserwatorskiej.

Obowiązuje:

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi przez odpowiedni organ ds. ochrony zabytków,
- przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków..

Granice stref oznaczono na rysunkach studium w skali 1 : 25 000.

8.3. Obszary i obiekty w gminie Malechowo wpisane do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Nr rej.	Uwagi
1.	Borkowo	Park dworski	ok. poł. XIX w.	937	do rehabilitacji
2.	Karwice	Kościół z cmentarzem przykościelnym	ok.1500r.	398	
3.	Karwice	Park pałacowy	XIX/XX w.	938	do rehabilitacji
4.	Kosierzewo	Kościół z cmentarzem przykościelnym	ok.1500r. XVIII/XIXw.	400	kościół nie istnieje, wskazanie do wykreślenia z rejestru. Park do rehabilitacji
5.	Kosierzewo	Park pałacowy	2 poł. XIX w.	939	do rehabilitacji
6.	Laski	Park pałacowy	poł. XIX w.	941	do rehabilitacji
7.	Lejkówko	Młyn wodny	ok. 1800r.	56	
8.	Malechowo	Kościół z cmentarzem przykościelnym	XIV/XV w. XIX w.	394	
9.	Niemica	Kościół z cmentarzem przykościelnym	XIV/XV w.	20	
10.	Niemica	Osiedle wczesnośredniowieczne stanowisko archeologiczne		729	
11.	Niemica	Park krajobrazowy	przełom XVIII/przeb. XIX w	45	
12.	Ostrowiec	Kościół z cmentarzem przykościelnym	XV w.	159	
13.	Ostrowiec	Pałac z parkiem krajobrazowym	XVIII w.	160	
14.	Ostrowiec	Grodzisko nizinne wczesnośredniowieczne		730	
15.	Pękanino	Chałupa nr 30	pocz. XIX w.	1212	przeniesiona do skansenu Kłós
16.	Podgórki	Kościół z cmentarzem przykościelnym	pocz. XVI w.	537	
17.	Podgórki	Park pałacowy, w stylu krajobrazowym wraz z aleją kasztanowców prowadzącą do pałacu	2 poł. XIX w.	942	
18.	Przystawy	Osiedle stanowisko archeologiczne		734	
19.	Sulechówko	Park pałacowy	poł. XIX w.	943	park do rehabilitacji
20.	Żegocino	Park pałacowy	ok. poł. XIX w.	944	do rehabilitacji

8.4. Parki wiejskie i cmentarze.

Na terenie gminy istnieje 10 parków wiejskich – w tym 9 jest objętych ochroną konserwatorską. Znajdują się one w następujących miejscowościach: Borkowo, Karwice, Kosierzewo, Kusice, Laski Niemica, Ostrowiec, Podgórkki, Sulechówko, Żegocino. W obrębie wszystkich parków wiejskich znajduje się cenna dendroflora, reprezentowana przez gatunki rodzimego pochodzenia (buk, dęby, klony, graby, wiązy, świerki), jak i gatunki egzotyczne (kasztanowce, jodły, świerki kaukaskie, cyprysiki).

Na terenie gminy istnieją również 22 nieczynne cmentarze ewangelickie w obrębie których można spotkać cenne fragmenty drzewostanów grądowych *Stellario-Carpinetu*, a w ich runie licznie występujące gatunki prawnie chronione i zagrożone, takie jak; barwinek pospolity *Vincetoxicum minor*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, bluszcz pospolity *Hedera helix* i kokorycz wątła *Corydalis intermedia*.

8.5. Pomniki przyrody.

Poniżej przedstawiono wykaz pomników przyrody wg wykazu zawartego w Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo.

W gminie Malechowo istnieje 10 pomników przyrody w postaci pojedynczych drzew, grup drzew i alei. Powołane one zostały Rozporządzeniem Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992r. (Dz. Urz. Woj. Kosz. Nr 15, poz. 109 z dn. 30.09.92r.) i Nr 12/95 z 25 grudnia 1995 r. (DZ. Urz. Woj. Kosz. Nr 2, poz. 7 z dn. 12.01.96r.) Po reformie administracyjnej Wojewoda Zachodniopomorski umieścił te pomniki przyrody w wykazie aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa zachodniopomorskiego (Rozporządzenie Wojewody Zachodniopomorskiego z 31 marca 1999r). 8 z nich w trakcie inwentaryzacji zostało odnalezionych w terenie, natomiast dwóch nie odnaleziono i prawdopodobnie zostały usunięte lub źle zaewidencjonowane. Do nich należą:

Symbol na mapie 1:25 000	Miejscowość	Opis obiektu	Uwagi
1.	Karwice, cmentarz ewangelicki.	Zrośnięty buk zwyczajny, lipa drobnolistna o obw. 280 i 310cm, 2 buki zwyczajne o obw. 290 i 395cm, lipa drobnolistna o obw. 435cm.	Drzewa zdrowe niewymagające zabiegów konserwatorskich
2.	Karwice, cmentarz ewangelicki.	Aleja klonów zwyczajnych o obw. 150-200cm.	Jeden z klonów wymaga zabiegów konserwatorskich.
3.	Kosierzewo, cmentarz ewangelicki	3 lipy drobnolistne o obw, 310-350cm., kasztanowiec zwyczajny o obw. 310cm.	Stan drzew bardzo dobry, tylko jedna z lip wymaga zabiegów konserwatorskich.
4.	Ostrowiec, przy drodze do Sławna.	Aleja 42 lip drobnolistnych o obw. 70-350cm.	Zlokalizowano w terenie tylko 27 lip (wg ewidencji 42).
5.	Ostrowiec, po obu stronach szosy prowadzącej do Polanowa.	Aleja 40 buków zwyczajnych o obw. 300-500cm.	Aleja wymaga pielęgnacji.

6.	Podgórkki, centrum wsi -cmentarz ewangelicki.	3 lipy drobnolistne o obw. 430-445cm., aleja 10 dębów szypułkowych o obw. 320-550cm.	Obecnie 9 dębów w dobrym stanie zdrowotnym.
7.	Sulechówko, cmentarz ewangelicki.	2 jesiony wyniosłe o obw. 315 i 390cm. z kwitnącym bluszczem pospolitym, 2 kasztanowce zwyczajne o obw. 330 i 380cm.	Drzewa zdrowe nie wymagają zabiegów konserwatorskich.
8.	Laski, cmentarz ewangelicki.	Aleja 50 buków zwyczajnych o obw. 90-260 cm.	Drzewa zdrowe nie wymagają zabiegów konserwatorskich.

W terenie nie odnaleziono buka zwyczajnego o obw. 600 cm oraz 2 lip drobnolistnych o obw. 520 i 540cm.

9. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENI ROLNICZEJ

Gmina Malechowo posiada charakter typowo rolniczy. Zdecydowały o tym uwarunkowania przyrodnicze, rodzaj i wielkość zainwestowania produkcyjnego oraz wieloletnie tradycje. Rolnictwo pozostanie podstawową funkcją obszaru gminy przy jednoczesnym harmonijnym rozwoju funkcji komplementarnych.

Głównym celem w zakresie zagospodarowania przestrzeni rolniczej jest optymalne wykorzystanie potencjalnych możliwości rozwojowych obszaru dla prowadzenia dochodowej gospodarki rolnej i rybackiej, dostosowanych do predyspozycji użytkowych obszaru i pojemności środowiska naturalnego

Podstawowe kierunki działań niezbędne dla realizacji celu to:

1. Ochrona przestrzeni rolniczej,
2. Prywatyzacja i restrukturyzacja sektora rolnego,
3. Poprawa wykorzystania produktywności przestrzeni rolniczej,
4. Poprawa sytuacji dochodowej rolników,
5. Ekologizacja rolnictwa,
6. Ochrona wartości przyrodniczych obszarów wiejskich,
7. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

9.1. Ochrona przestrzeni rolniczej

Ochrona gruntów rolnych przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze oraz degradacją znalazła swój legislacyjny wyraz w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w której za szczególnie chronione przed użytkowaniem nierolniczym uznane zostały użytki rolne najwyższych klas bonitacyjnych - kl. I-III oraz użytki rolne wytworzone z gleb pochodzenia organicznego kl. IV, V i VI. Wyłączenie z użytkowania rolniczego ww gruntów wymaga formalnej procedury oraz wysokich opłat.

Dobra jakość bonitacyjna gleb oraz duży udział gleb organicznych sprawiły, że prawną ochroną objętych jest około 85% użytków rolnych gminy. Są to gleby klas III i IV oraz użytki niższych klas pochodzenia organicznego. W ramach tych gruntów z zabudowy wyłączono gleby klasy III oraz gleby organiczne. Największe arealy gruntów chronionych, położone są w północnej i północno-zachodniej części gminy oraz w dolinach rzek: Grabowej i jej dopływów oraz Rakówki.

Spadek zainteresowania produkcją łąkarską, wywołany drastycznym zmniejszeniem pogłowia bydła, prowadzi do zaniedbania użytków zielonych. Na części tych użytków niezbędne jest przeprowadzenie renowacji urządzeń melioracyjnych. Ponadto użytki te, z uwagi na swoje torfowe pochodzenie są wrażliwe i podatne na degradację, w związku z czym wymagają specyficznego użytkowania i pielęgnacji. Zaleca się ekstensywny sposób gospodarowania kośno-pastwiskowego. Nie wskazane jest zaorywanie łąk dla upraw polowych, stosowanie ciężkiego sprzętu jak też intensywny wypas bydła i koni na wilgotnych łąkach.

Obszar wzdłuż przewidzianej do modernizacji drogi krajowej D 6, na znacznym odcinku przebiega przez strefę o korzystnych warunkach dla rolnictwa i dużym udziale gleb chronionych. W obszarze tym, z uwagi na kształtujące się wraz z modernizacją i rozbudową drogi potencjalne pasmo przyspieszonego rozwoju, przewiduje się zwiększone potrzeby terenowe pod inwestycje nierolnicze. Na te cele zaleca się przeznaczanie w pierwszej kolejności użytków rolnych najsłabszych (V i VI klasy bonitacyjnej wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego).

9.2. Prywatyzacja i restrukturyzacja sektora rolnego

Prywatyzacja i restrukturyzacja rolnictwa w celu jego przystosowania do nowych uwarunkowań ekonomicznych i społecznych wynika z polityki państwa. Kierunki przebudowy sektora rolnego będą dotyczyły:

- dokończenia procesu prywatyzacji majątku po byłych pgr,
- poprawy struktury obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych,
- poprawy struktury jakościowej użytków rolnych poprzez wyłączenie z produkcji gruntów o najniższej przydatności dla rolnictwa,
- modernizacji gospodarstw dla poprawy efektywności gospodarowania i standardów jakościowych produktów rolnych,
- rozwoju przetwórstwa rolnego i systemu obsługi rolnictwa.

Wolno przebiegająca prywatyzacja majątku przejętego do Zasobu WRSP, jak też przeważająca jej forma - średnio i krótkoterminowe dzierżawy - nie sprzyjają racjonalnemu zagospodarowaniu gruntów oraz trwałemu wykorzystaniu i dbałości o stan techniczny kubaturowych obiektów gospodarczych. Sprzedaż majątku, jak również przewidywane umocnienie formy dzierżawy, poprzez użytkowanie dzierżawionych gospodarstw na prawach zbliżonych do własności, zdają się dawać większą gwarancję optymalnego wykorzystania gruntów, budynków i budowli rolniczych. Na obszarze gminy do zagospodarowania pozostało jeszcze około 30% gruntów oraz gospodarstwo rolne w Kusicach. Wysoki stopień dewastacji ośrodka oraz trudności z jego prywatyzacją wymagają decyzji co do jego przyszłości. Duże oddalenie od wsi indywidualnych oraz naturalna izolacja rozległych rozłogów wartościowych gleb, kompleksami leśnymi, skłaniają do pozostawienia gospodarstwa w całości dla funkcji rolnej. Związany z gruntami ośrodek rolny wymaga jednak gruntownego uporządkowania urbanistycznego i organizacyjnego.

Dotychczasowe procesy prywatyzacyjne i restrukturyzacyjne zachodzące w rolnictwie, spowodowały widoczną poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych. Obserwuje się pozytywne tendencje do powiększania, i tak już niezłej, średniej powierzchni indywidualnego gospodarstwa rolnego (w latach 1996-99 nastąpił wzrost z 12,6 do 15,6 ha użytków rolnych) oraz trend do polaryzacji, w kierunku zwiększania liczby gospodarstw najmniejszych (1-2 ha) oraz dużych i bardzo dużych (liczba gospodarstw powyżej 20 ha użytków rolnych wzrosła w analogicznym okresie z 79 do 83, a ich udział z 14% do 15 %.).

Poprawa struktury obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych będzie dotyczyła przede wszystkim gospodarstw rozwojowych, tzn. takich, których użytkownicy wiążą swoją przyszłość z efektywną działalnością rolniczą. Na poprawę struktury obszarowej wpływać będzie obrót ziemią, wymiana i scalanie gruntów, preferencje przy zakupie ziemi z AWRSP na powiększenie gospodarstw przez młodych rolników. Część małych gospodarstw zostanie prawdopodobnie przejęta przez większe i bardziej rentowne gospodarstwa.

Warunkiem przebudowy strukturalnej rolnictwa jest zastosowanie znacznych środków finansowych oraz innych instrumentów socjalnych ze strony państwa. Dotyczy to rolników gospodarujących w małych obszarowo gospodarstwach, nie mających perspektyw na modernizację, powiększenie lub rozszerzenie skali produkcji rolnej. Ta grupa gospodarstw, produkujących głównie na samozaopatrzenie lub w celu uzyskania dodatkowego źródła dochodu (tzw. gospodarstwa socjalne) objęta ma być pomocą państwa w ramach środków kierowanych na pozarolniczy rozwój obszarów wiejskich. Stopniowemu odchodzeniu z rolnictwa użytkowników gospodarstw socjalnych będzie służył także system wcześniejszych emerytur strukturalnych, rent socjalnych oraz rekompensat za zaprzestanie produkcji rolnej. Nowelizowana ustawa o ubezpieczeniach społecznych ma na celu wprowadzenie mechanizmów stymulujących przekształcenia strukturalne w rolnictwie.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna gminy charakteryzuje się niewielkim udziałem gruntów marginalnych. Zaliczono do nich większość użytków rolnych mineralnych klasy V i VI, grunty ANR od lat nie znajdujące użytkownika, z widocznymi oznakami naturalnej sukcesji leśnej, użytki rolne znacznie oddalone od ośrodków gospodarczych i siedlisk rolniczych, Na przestrzeni ostatnich lat nastąpiło wzmocnienie korzystnych trendów, polegających na stopniowej eliminacji z rolnictwa gruntów marginalnych, co prowadzi do poprawy struktury jakościowej użytków rolnych i wzrostu udziału gleb o wyższych klasach bonitacyjnych (III i IV), kosztem klas niższych. Przewiduje się, że prowadzone na obszarze gminy prace zalesieniowe ulegną nasileniu po wejściu w życie ustawy o przeznaczaniu gruntów rolnych do zalesienia (od 1.01.2002 r.). Spowoduje ona sukcesywne wyłączenie najsłabszych gruntów z produkcji w zamian za pieniężny ekwiwalent umożliwiający prowadzenie uprawy leśnej na własnych gruntach. Obszary preferowane do zalesień koncentrują się głównie w południowej części gminy. Dodatkowym kierunkiem zagospodarowania gruntów marginalnych będzie także

zagospodarowanie budowlane, turystyczne i rekreacyjne, co przyczyni się obok poprawy ogólnej jakości przestrzeni rolnicze i do wzmocnienia innych funkcji, równoważących rozwój obszaru gminy.

Pożądanym kierunkiem modernizacji gospodarstw rolnych są inwestycje oraz działania służące poprawie jakości i zdrowotności produktów żywnościowych, przy jednoczesnym wzroście efektywności jednostkowej produkcji. Działania te warunkują wzrost konkurencyjności gospodarstw oraz wzmocnienie pozycji producentów rolnych na rynku.

Niezbędne są działania inspirujące większą liczbę rolników do samoorganizowania się w grupy wspólnego działania oraz aktywizacji istniejących w gminie stowarzyszeń producentów. Tworzenie grup wspólnego interesu: grup producenckich, grup wspólnego użytkowanie maszyn i narzędzi rolniczych, itp. wpłynie na poprawę warunków gospodarowania rolniczego. Ma w tym pomóc obowiązująca o blisko roku ustawa o grupach producentów rolnych i ich związkach.

Nowelizowana ustawa o spółdzielniach rolniczych ma na celu odbudowę i rozwój spółdzielczości rolniczej. Tworzone na nowych zasadach spółdzielnie rolników - producentów umożliwią swoim członkom wzrost dochodów a także kontrolę i faktyczny udział w ich zarządzaniu, ułatwią także budowę powiązań ekonomiczno-organizacyjnych producentów rolnych z rynkiem produktów rolno-spożywczych.

Posiadająca bardzo duży potencjał produkcyjny przestrzeń rolnicza gminy, pozbawiona jest ogólnie dostępnych jednostek technicznej obsługi rolnictwa, Problem ten szczególnie dotyczy rolników indywidualnych. Potrzebne są działania wspierające tworzenie lokalnych, specjalistycznych jednostek usługowych np. w ramach rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości wiejskiej.

Przetwórstwo rolne na obszarze gminy jest słabo rozwinięte. Zakłady, stanowiące spuściznę po zlikwidowanym sektorze uspołecznionym, funkcjonują obecnie w ograniczonym zakresie. Dość dobrze zorganizowany jest, przez jednostki spoza obszaru gminy, odbiór wytwarzanych na jej terenie produktów rolnych, niemniej przetwórstwo rolne, nie stwarza obecnie mieszkańcom gminy zbyt wielu miejsc pracy. Niezbędne są działania na rzecz rozbudowy lokalnej bazy przetwórczej. Preferowane są niewielkie zakłady dostosowane do możliwości obszaru i potrzeb rynku, możliwa jest także lokalizacja dużej, wysoko wyspecjalizowanej przetwórczej. W studium wyznaczono alternatywnie dwie lokalizacje pod skoncentrowany przemysł przetwórczy - w Kusicach i w Pękaninie.

9.3. Poprawa sytuacji dochodowej rolników

Jest jednym z głównych celów nakreślonych w programach rządowych. Rozwój rolnictwa, wspomagany specjalistyczną obsługą, powinien przynosić wymierne efekty. Poprawa sytuacji dochodowej rolników uzależniona jest zarówno od wzrostu opłacalności produkcji rolnej, jak również od dodatkowych źródeł zwiększających dochody z rolnictwa oraz opłat związanych z realizacją farm elektrowni wiatrowych. Niezbędne są działania na rzecz tworzenia w gospodarstwach rolnych dodatkowych źródeł dochodu, takich jak: drobne przetwórstwo rolne, ochrona środowiska, zakładanie i pielęgnacja zalesień porolnych itp.

Na obszarach atrakcyjnych turystycznie (rzeka, lasy, walory kulturowe i krajobrazowe) dodatkowym źródłem dochodu z gospodarstwa może być agroturystyka.

Właściciele gospodarstw rolnych, położonych na najłagodniejszych gruntach będą mogli w oparciu o nowe przepisy legislacyjne zalesiać użytki rolne klasy V i VI, oraz czerpać z tego przez wiele lat dodatkowe dochody (pod określonymi warunkami).

9.4. Poprawa wykorzystania produktywności przestrzeni rolniczej.

Wysoki potencjał produkcyjny użytków rolnych gminy umożliwi uprawę i zapewni wysokie plonowanie wielu wymagających roślin uprawnych a także produkcję wartościowej paszy. Dla poprawy produktywności przestrzeni rolniczej zalecana jest koncentracja i specjalizacja produkcji w gospodarstwach rozwojowych, rozszerzenie struktury upraw o dodatkowe rośliny (w tym nieżywnościowe, np. len). Dla utrzymania dobrej kultury i podniesienia urodzajności gleb niezbędne są zabiegi poprawiające odczyn (regularne wapnowanie).

Część północna gminy, posiada duże predyspozycje do wysokotowarowej produkcji rolnej. Predyspozycje te wynikają nie tylko z dominujących tu bardzo dobrych gleb ale także z rozwiniętego zaplecza produkcyjnego.

Na obszarach o przewadze gospodarstw mniejszych zalecane jest prowadzenie bardziej pracochłonnych kierunków produkcji (np. uprawa krzewów jagodowych, truskawek, warzyw itp.). Do uprawy warzyw gruntowych szczególnie preferowane są wsie: Gorzyca i Grabowo ze względu na znajdujące się tam czarne ziemie (strefa przykrawędziowa doliny Grabowej). Doskonałe warunki

przyrodnicze do uprawy ziemniaków konsumpcyjnych i sadzeniaków panują w południowej części gminy.

Gmina posiada także bardzo dobre warunki naturalne do rozwoju hodowli, szczególnie bydła. Dobre gleby umożliwiają produkcję wysokowydajnych roślin pastewnych, zaś rozległe areale naturalnych łąk i pastwisk są cennym źródłem najtańszej, wysokowartościowej paszy dającej gwarancję uzyskania zdrowych produktów rolnych. Zasoby paszowe, wieloletnie tradycje, jak również obecność w pobliżu dwóch dużych zakładów mleczarskich stwarzają potencjalne możliwości odbudowy, wciąż spadającego, pogłowia bydła mlecznego.

9.5. Ekologizacja rolnictwa

Przewidywany wzrost na rynkach krajowych i zagranicznych popytu na żywność produkowaną metodami niekonwencjonalnymi stanowi zachętę dla rolników do przestawiania swoich gospodarstw na produkcję ekologiczną. Ten słabo, jak dotąd, rozwijający się sposób gospodarowania (w 2000 r. w województwie zachodniopomorskim było 14 gospodarstw ekologicznych i przestawiających się oraz jedna przetwórnia owoców) być może nabierze tempa po wejściu w życie ustawy o rolnictwie ekologicznym (wrzesień 2001 r.), która wprowadza regulacje dotyczące prowadzenia produkcji i przetwórstwa rolno-spożywczego metodami ekologicznymi, jak też zasady obrotu tymi produktami.

Ekologizację rolnictwa proponuje się gospodarstwom indywidualnych, na terenach o dużych walorach przyrodniczych (obszar Wysoczyzny Polanowskiej). Tereny te charakteryzują się mniej korzystnymi warunkami glebowymi, oraz znaczną liczbą małych i średnich indywidualnych gospodarstw rolnych. W rejonach tych powinien być wspierany mniej intensywny sposób gospodarowania rolniczego, którego efektem będą plody rolne o wyższych wartościach zdrowotnych i smakowych. Doskonałym terenem predysponowanym do ekologicznej hodowli bydła mlecznego są doliny Grabowej i Rakówki. Racjonalne liczebnie stada pasącego się bydła ożywią i urozmaicą wiejski krajobraz dolin, łącząc funkcje gospodarcze i estetyczne, bez szkody dla środowiska naturalnego. Rolnictwo ekologiczne może stanowić w gminie uzupełnienie tradycyjnego lub nowoczesnego rolnictwa. Ten model produkcji żywności wymaga jednakże dużej wiedzy producentów oraz znacznych nakładów.

9.6. Ochrona wartości przyrodniczych obszarów wiejskich.

Jednym z warunków realizacji podstawowego celu, jakim jest zrównoważony rozwój obszaru gminy jest racjonalna i bezpieczna dla jakości środowiska naturalnego gospodarka rolna i rybacka.

Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego jest częścią polityki strukturalnej rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Rolnictwo pełni ważną i pozytywną rolę w utrzymaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych środowiska, z drugiej jednak strony może być źródłem jego degradacji (szczególnie wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, dzikiej flory i fauny).

Z tego względu gospodarka rolna i rybacka powinny być prowadzona z zachowaniem wymaganych zasad ochrony środowiska naturalnego, szczególnie na terenach gospodarki skoncentrowanej i wysokotowarowej.

Koncentracja i specjalizacja produkcji rolnej nie może prowadzić do nadmiernej chemizacji, degradacji bądź likwidacji oczek wodnych, drobnych cieków i strumieni, uszczuplenia bądź umniejszenia wartości trudnoodnawialnych zasobów przyrodniczych (wody podziemne, gleby organiczne itp.). Program scaleń nie powinien prowadzić do zaniku wartościowych składników znajdujących się w agrocenozach, takich jak użytki ekologiczne, zadrzewienia śródpolne, itp.

W przyszłości planuje się, że dla zapewnienia ładu przestrzennego oraz rozwoju jednostek gospodarczych zgodnego z zasadą ekorozwoju, obok miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, będą tworzone na szczeblu lokalnym - gmina (także ponadlokalnym - powiat i regionalnym-województwo), programy ochrony środowiska, którym podporządkowany będzie całokształt działań na rzecz rozwoju zrównoważonego.

9.7. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

Obszary wiejskie powinny obecnie pełnić wiele funkcji. Obok, jak dotychczas, gospodarczej - także ekologiczną i społeczno - kulturową. W sferze gospodarczej przewiduje się stopniowe odchodzenie od monofunkcyjności - produkcji surowców rolniczych - w kierunku większego zróżnicowania gospodarki wiejskiej.

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich jest niezbędny w celu zmniejszenia niekorzystnych zjawisk wywołanych zmianami transformacyjnymi w rolnictwie. Na większości obszaru gminy znajdują się tereny stanowiące pozostałość po wielkoprzestrzennej, uspołecznionej gospodarce rolnej, z bardzo dużymi problemami strukturalnego bezrobocia. Szczególnie widoczne są one we wsiach: Kusice, Laski,

Sulechówko, Żegocino i Karwice. Także w rolnictwie indywidualnym zaznacza się bezrobocie (ukryte), a dochody z gospodarstw rolnych stanowią wyłączone lub główne źródło utrzymania nadal dla przeważającej liczby gospodarstw (blisko 66%).

Rozpoczęcie działań w kierunku wielofunkcyjnego rozwoju, wskazane jest przede wszystkim we wsiach najbardziej dotkniętych upadkiem sektora państwowego i spółdzielczego, stanowiących dawniej siedziby wielkich gospodarstw z rozwiniętym zapleczem administracyjno-socjalnym i mieszkalnym. Koncentrowanie w nich funkcji pozarolniczych przyczyni się do powstania lokalnych biegunów wzrostu, równoważących rozwój gminy. Działania te proponuje się rozpocząć we wsiach Karwice, Niemica, Żegocino i Kusice. Część - nie w pełni wykorzystanych - obiektów ośrodków produkcji rolnej położonych w tych miejscowościach, proponuje się adaptować na cele przemysłowe i składowe, w tym przetwórstwa rolno - spożywczego.

Niezbędne jest uporządkowanie i zagospodarowanie wolnych, uzbrojonych terenów, pozostałych po zlikwidowanych lub nieużytkowanych rolniczych obiektach produkcyjno-usługowych. Na terenach tych preferuje się lokalizowanie obiektów i działalności zwiększających przyrost nowych miejsc pracy na wsi (przetwórstwo rolne, rzemiosło, usługi produkcyjne itp.). Działania dotyczące substancji popegeerowskiej należy prowadzić wspólnie z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Kierunki w zakresie kształtowania przestrzeni rolniczej zostały przedstawione na planszy w skali 1:25 000, na której wyznaczono:

- a) Obszary użytków rolnych chronionych przed zmianą przeznaczenia
Stanowią je obszary gruntów ornyczych o przewadze kompleksów glebowo-rolniczych 2-5 i 8 (kl.II-IV) oraz wszystkie kompleksy trwałych użytków zielonych z wyjątkiem użytków zielonych słabych i bardzo słabych - 3z, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.
- b) Tereny do zalesień.
Są to obszary użytków rolnych marginalnych, o najniższej przydatności do produkcji rolnej. Położone są z reguły w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych. Niewielki odsetek stanowią zalesienia spowodowane względami ekologicznymi, służące podtrzymaniu trwałości wrażliwych ekosystemów lokalnych. **Wskazane na rysunku Studium tereny do zalesień są jedynie obszarami proponowanymi do zalesienia, które należy każdorazowo szczegółowo rozpatrzyć na etapie sporządzania planu miejscowego.**

10. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARKI TURYSTYCZNEJ

Gospodarkę turystyczną, realizowaną w oparciu o zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego uznaje się - obok rolnictwa - za podstawową funkcję w rozwoju gminy Malechowo. Będzie ona realizowana w formie turystyki wiejskiej, weekendowej, aktywnej, obsługi tych form turystyki oraz jako uzupełniającej - obsługi uczestników tranzytowego ruchu drogą krajową nr 6. Uznaje się za celowe zebranie propozycji konkretnych działań w zakresie eksponowania i wzbogacania walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w celu ich wykorzystania dla promocji i aktywizacji turystycznej, w formie kompleksowego programu podniesienia atrakcyjności turystycznej gminy.

10.1. Na kompletny produkt turystyczny gminy składać się będzie:

- sieć urządzonych miejsc obsługi podróżnych z bezpiecznymi parkingami, zapewniającymi - w zależności od kategorii i miejsca lokalizacji - możliwość spożycia własnego lub przygotowanego posiłku, wodę bieżącą i toaletę, stację benzynową, sklep z niezbędnymi produktami oraz wygodny nocleg,
- urządzone obszary rekreacji sobotnio - niedzielnej w Ostrowcu, Niemicy i **możliwość urządzenia w Grabowie** oraz podstawowe obiekty sportowe we wsiach sołeckich,
- sieć gospodarstw agroturystycznych położonych na całym obszarze gminy, oferujących noclegi, posiłki, możliwość korzystania z przejażdżek rowerowych, konnych, wędrówek pieszych, wędkarstwa na łowiskach specjalnych, rzekach i jeziorach, myślistwa oraz uczestnictwo w życiu codziennym społeczności wiejskiej,
- sieć urządzonych tras rowerowych, skomunikowanych z ośrodkami atrakcji turystycznej regionu i planowanymi trasami o randze regionalnej, krajowej i europejskiej, zapewniających przejazd przez atrakcyjne i urozmaicone krajobrazowo obszary oraz dostęp do zabytków kultury materialnej w gminie,
- sieć szlaków pieszych, powiązanych z systemem zaplanowanych tras rowerowych, umożliwiających penetrację obszarów leśnych, obserwowanie osobliwości przyrody i zbieranie owoców runa leśnego. Zakłada się przebieg szlaków pieszych wzdłuż ciągów zaplanowanych tras rowerowych.

- szlak wodny kajakowy rzeką Grabową, z urządzonymi stanicami w miejscach skomunikowania z trasami rowerowymi i pieszymi, w miejscowościach Białęcino, Sulechówko i Grabowo - w każdej z wymienionych miejscowości, bądź alternatywnie,
- kalendarz imprez organizowanych przez gminę i organizacje pozarządowe działające na jej terenie, popularyzujących atrakcje gminy, ze szczególnym uwzględnieniem jej dziedzictwa kulturowego, wydawnictwo folderów promujących walory turystyczne gminy oraz tematycznych przewodników turystycznych dla tras rowerowych, pieszych, szlaku wodnego,
- aranżowane atrakcje dydaktyczne - wioska megalityczna w m. Borkowo, muzeum sprzętu rolniczego w m. Ostrowiec, park wierzbowy w m. Niemica, ścieżki edukacyjno - przyrodnicze. Ścieżki, zalecane zwłaszcza w obrębie planowanych obszarów ochrony przyrody, będą wyznaczane w oparciu o wyniki opracowania inwentaryzacyjnego zasobów przyrodniczych gminy,
- możliwość nabycia wyrobów miejscowego rękodziela rzemieślniczego i artystycznego,

10.2. Wybrane narzędzia realizacji gospodarki turystycznej w gminie to:

Urządzenie tras rowerowych, z umożliwieniem ich wykorzystania dla turystyki pieszej, tworzących zamknięty system z połączeniami zewnętrznymi:

- trasa rowerowa „Dolina Grabowej”, której przypisać można znaczenie regionalne, ze względu na powiązanie z wielofunkcyjnym szlakiem turystycznym zaplanowanym m.in. na obszarze gminy Polanów (szlak wiodący z terenu pojeziernego w kierunku morza, z wykorzystaniem nieczynnego nasypu kolejowego /Polanów - Korzybie/) oraz ze względu na możliwość przedłużenia jego przebiegu przez obszar gminy i miasta Darłowo. Przebieg trasy „Dolina Grabowej” na terenie gminy Malechowo planuje od granicy z gminą Polanów, drogą powiatową nr 0390Z.
- regionalna trasa rowerowa, „Doliny Grabowej”, prowadząca z terenu gminy Polanów po nasypie zlikwidowanej linii kolejowej od miejscowości Krąg i Buszkowo. W granice gminy Malechowo trafia w okolicach miejscowości Nowy Żytnik drogą powiatową nr 0548Z. Po przekroczeniu drogi wojewódzkiej nr 205, dalej drogą leśną do Zalesia i drogą gminną do Drzeńska, gdzie rozgałęzia się na łączące się ponownie w okolicach wsi Przystawy, alternatywne przebiegi:
  - od trasy głównej odgałęzia się w okolicach wsi Zalesie szlak powrotny w kierunku gminy Polanów, prowadzący do m. Włodzisław i dalej droga leśną, mijając niewielkie jeziora do m. Krąg,
  - we wsi Zielenica od głównej trasy odgałęzia się po drodze gminnej szlak do Borkowa, skąd po nasypie kolejowym włącza się ponownie do głównej trasy w okolicach wsi Darskowo. Stąd, *po drodze powiatowej* przez Darskowo można opuścić obszar gminy do m. Sierakowo Sławieńskie w gm. Sianów.
  - w m. Białęcinniec od głównej trasy odgałęzia się szlak prowadzący po drodze gminnej do wsi Podgórk i dalej *po drodze powiatowej* do Ostrowca
  - z m. Borkowo prowadzi po trasie starego nasypu kolejowego odgałęzienie do m. Laski i dalej do m. Domachowo na terenie gm. Polanów,
  - po nasypie linii kolejowej ze wsi Sulechówko do wsi Święcianowo przebiega odcinek łączący dwa przebiegi trasy głównej, prowadzący przez projektowaną przy moście na rz. Grabowej stację dla turystyki kajakowej.
  - we wsi Bartolino odgałęzia się prowadzący wzdłuż dróg powiatowych szlak przez m. Krzekoszewo, Kusiczki i Kusice stanowiący połączenie zewnętrzne do m. Sieciemin w gm. Sianów, skąd towarzysząc drodze powiatowej wraca do m. Kawno i MOP przy drodze krajowej.
  - we wsi Malechowo odgałęzia się, przebiegający wzdłuż *drogi krajowej nr 6*, po projektowanej drodze współpracującej, szlak przez m. Malechówko do *drogi powiatowej*, którą to drogą do stacji PKP w Karwicach i dalej poza obszar gminy, w kierunku Darłowa,
  - w m. Grabowo od głównej trasy odgałęzia się i biegnie drogą gminną szlak prowadzący do MOP we wsi Pękanino.
  - ze wsi Przystawy szlak prowadzący *po drodze powiatowej* opuszcza obszar gminy i prowadzi do stacji PKP Wiekowo.

We wsiach położonych przy szlakach (Drzeńsko, Zielenica, Białęcinniec, Podgórk, Święcianowo) celowe jest wyznaczenie miejsc postoju i popasu, tam gdzie to możliwe skojarzonych z MOP (Grabowo, Gorzyca, Przystawy, Sulechówko, Lejkowo, Borkowo, Ostrowiec, Malechowo).

Generalna zasada udostępnienia terenów dla rekreacji

Nie dopuszczenie do przekroczenia pojemności turystycznej wskazanych do zainwestowania turystycznego fragmentów gminy, poprzez odpowiednio zaplanowane i zrealizowane zagospodarowanie i urządzenie terenu, uwzględniające jego naturalną chłonność, wraz z niezbędną obsługą infrastrukturalną.

Zasady udostępnienia terenów leśnych dla rekreacji

Powierzchnie leśne gminy stwarzają możliwości turystycznego i rekreacyjnego wykorzystania szczególnie w jej południowo-wschodniej i wschodniej części. Ochrona leśnej szaty roślinnej wymaga jednak wyłączenia niektórych terenów leśnych z zagospodarowania turystycznego:

- stały zakaz wstępu obowiązuje w lasach stanowiących:
  - uprawy leśne do 4 m wysokości,
  - ostoje zwierząt,
  - źródłiska rzek i potoków, obszary zagrożone erozją;
- okresowy zakaz wstępu dotyczy pozostałych terenów leśnych i wprowadzony jest w przypadku:
  - wystąpienia zniszczenia albo znacznego uszkodzenia drzewostanu lub degradacji runa leśnego,
  - dużego zagrożenia pożarowego,
  - wykonywania zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą, ochroną lasu lub pozyskiwaniem drewna.

Poza wyjątkiem szczególnego zagrożenia pożarowego, oddziaływanie pozostałych czynników okresowo ograniczających wstęp do lasu może być długotrwałe i należy je przewidywać w planowaniu rekreacji. Większość obszarów leśnych z ograniczoną dostępnością powinna być czytelnie oznakowana w terenie.

Lasy gminy mogą być udostępnione do różnorodnych sposobów wykorzystania turystycznego: zwiedzania pieszo, rowerem, konno, kajakiem, a nawet sprzętem zmotoryzowanym - siecią tras i szlaków, przygotowanych do konkretnej formy zwiedzania. Trasy powinny być prowadzone wyłącznie po istniejących drogach leśnych lub widocznych liniach oddziałowych, nie mogą kolidować z przebiegiem stałych tras wędrówek zwierząt, należy je prowadzić w bezpiecznej odległości od:

- bogatych stanowisk cennych gatunków roślin, szczególnie zagrożonych, rzadkich i ginących,
  - naturalnych, stałych ostoje zwierząt, żerowisk i wodopojów oraz przygotowanych poletek, paśników i lizawek,
  - terenów łowieckich i lęgówisk ptaków drapieżnych,
  - obszarów występowania cennych, leśnych zbiorowisk roślinnych,
  - krawędzi zalesionych stoków, zboczy dolin, jarów i rynien terenowych niezależnie od stopnia nachylenia terenu,
  - lasów na siedliskach hydrogenicznych (olsów, łęgów, oraz borów i brzezin bagiennych).
- a) Na najbardziej uczęszczanych trasach należy wyznaczać miejsca wypoczynku oraz punkty widokowe (zadaszenia lub schron, ławki i kosze na śmieci, sanitariaty),
  - b) Przy uczęszczanych trasach należy kształtować strefę ekotonową, chroniącą wnętrze lasu przed niepożądaną penetracją,
  - c) Należy przygotować odcinki tras sprawiające wrażenie przejść przez „dzikie ostępy” (podwyższyć wiek rębności wybranych drzewostanów w sąsiedztwie szlaków),
  - d) W lasach ochronnych południowo-zachodniej części gminy, znajdujących się w zasięgu wzmożonej penetracji związanej z sąsiedztwem Koszalina należy podjąć działania ograniczające zagrożenie fitocenozy leśnych poprzez:
    - kształtowanie składu gatunkowego i struktury drzewostanów w kierunku zwiększenia odporności siedlisk,
    - podwyższanie wieku rębności drzewostanów,
    - budowę sieci urządzeń rekreacyjnych, jak: boiska, pola namiotowe, parkingi,
    - wytyczanie tras spacerowych w kierunku terenów odporniejszych (lasów na żyzniejszych siedliskach, polan, łąk śródleśnych),
    - w otoczeniu obiektów turystycznych wprowadzanie podszytów gatunków liściastych w celu zmniejszenia zagrożenia pożarowego,
    - tworzenie zakrzewionych stref na granicy z lasem nieprzygotowanym turystycznie,

- e) Planowanie funkcji rekreacyjnej na danym obszarze lasu pociąga za sobą wzrost kosztów gospodarki leśnej, wymaga bowiem specjalnego przystosowania lasu i ograniczenia innych jego funkcji. Udostępnianie lasów turystyce jest bezpłatne.

Zasady udostępnienia wód i ich obrzeży dla rekreacji

W granicach terenów przewidzianych do rekreacji w sąsiedztwie wód płynących oraz zbiorników wodnych, unikać należy zabudowy turystycznej w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów. Zabudowa, ogrodzenia powinny być realizowane z uwzględnieniem konieczności zachowania dostępu i umożliwienia przejścia lub przejazdu dla swobodnego ruchu wzdłuż wód.

W przypadku jezior, wskazane jest urządzenie terenów rekreacyjnych tylko na jednym brzegu.

Oddanie do użytku obiektów zlokalizowanych w pobliżu wód powinno nastąpić pod warunkiem ich przyłączenia do sieci kanalizacyjnej powiązanej z istniejącymi i planowanymi oczyszczalniami. W przypadku braku możliwości podłączenia do ogólnych i lokalnych systemów kanalizacyjnych, niezbędne jest opracowanie i skuteczne wdrożenie programu w zakresie zbiornikowego gromadzenia i usuwania nieczystości.

Na obszarach przybrzeżnych przewidzianych do rekreacyjnego zagospodarowania, w miejscach wytypowanych do obsługi tras turystycznych (w tym szlaku wodnego), wymagana jest zorganizowana gospodarka odpadami.

W miejscach wymagających ochrony ze względu na występowanie cennych gatunków roślin i zwierząt turystyczna penetracja brzegów powinna być ograniczona, bądź zakazana. Niezbędna jest ochrona roślinności nadbrzeżnej

Urządzenie szlaku wodnego na Grabowej i określenie warunków jego udostępniania, wymaga uwzględnienia potrzeb ochrony miejsc bytowania i rozrodu awifauny, ichtiofauny (niezbędne w tym zakresie konsultacje, uzgodnienia ze służbami konserwatorskimi ochrony przyrody).

Stanowiska zwierząt i roślin wymagających ochrony na terenie gminy wskaże inwentaryzacja przyrodnicza gminy.

W zakresie turystycznego wykorzystania wód na terenie gminy zakłada się:

- funkcjonowanie urządzonego szlaku wodnego na Grabowej, na całym odcinku rzeki w granicach całej gminy,
- funkcjonowanie urządzonych kąpielisk wraz z plażami nad jeziorem Ostrowiec, nad jeziorem Krąg (na południowych brzegach obu jezior) oraz **możliwość urządzenia** w obrębie powstających w wyniku rekultywacji terenu po eksploatacji złoża kredy jeziornej, stawów w rejonie Grabowa.
W przypadku Grabowa, ze względu na niekorzystne warunki gruntowo-wodne terenu, położenie w obrębie terasy zalewowej, dopuszczone mogą być obiekty i urządzenia niezbędne dla potrzeb rekreacji, zapewniające warunki bezpieczeństwa ludzi i ochrony środowiska (pomosty, tymczasowe obiekty budowlane).
Na jeziorach Krąg, Ostrowiec wskazane jest wprowadzenie zakazu używania łodzi motorowych.
- wędkarskie wykorzystanie rzek, jezior, stawów, urządzenie łowisk specjalnych w oparciu o sztuczne i naturalne zbiorniki wodne, jak np. stawy ośrodków rybackich, stawy w obrębie terenu rekreacyjnego w rejonie Grabowa, jezioro Chrósno k. Pękanina (pod warunkiem uzyskania zgody Nadleśnictwa Karnieszewice).

11. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI LEŚNEJ

W zróżnicowanym, pod względem struktury siedlisk leśnych terenie gminy, wyodrębniają się trzy strefy:

- południowo-zachodnia, z przewagą uboższych siedlisk boru mieszanego świeżego oraz boru świeżego, miejscami w mozaikowym układzie z niewielkimi powierzchniami żyźniejszych siedlisk lasu mieszanego oraz lasu świeżego znacznym udziałem siedlisk pochodzenia porolnego,
- południowo-wschodnia, z dominacją żyźnych siedlisk - przede wszystkim lasu mieszanego świeżego, zajmującego duże powierzchnie wzniesień i pagórów morenowych oraz kompleksów lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego w strefie krawędziowej doliny Grabowej oraz doliny Rakówki,
- północna, ze znikomym udziałem lasów, natomiast z większym udziałem zakrzewień i potencjalnie żyźnymi siedliskami.

Generalnie na terenie gminy dominują siedliska żyźne lasu mieszanego świeżego oraz lasu świeżego. Wysoka zasobność siedlisk stwarza potencjalne możliwości hodowli cennych, lecz

wymagających gatunków drzew liściastych, jak buk i dąb. Pomimo to, w drzewostanach gminy dominuje sosna.

Społeczno-gospodarczy rozwój gminy powinien opierać się na wszechstronnym i pełnym wykorzystaniu lasów, pod warunkiem stosowania proekologicznych zasad gospodarki leśnej i rzeczywistej realizacji trwałego i zrównoważonego rozwoju lasów.

Ustawa o lasach zmieniając hierarchię funkcji lasów i nadając najwyższą rangę funkcjom pozaprodukcyjnym, środowiskotwórczym, ekologicznym i społecznym, określa zasady utrzymania, ochrony i powiększania zasobów leśnych, zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi lasów ujmowanych jako ekosystemy, a nie tylko jako drzewostany. Wzmocnienie proekologicznych tendencji ustawy o lasach nastąpiło po wydaniu aktów wykonawczych, nowelizacji ustawy w 1997r, przyjęciu programu zrównoważonej gospodarki leśnej, Polityki leśnej państwa.

Nadrzędnym celem gospodarki leśnej na terenie gminy jest konieczność działań w kierunku stopniowej przebudowy dużych powierzchni drzewostanów w celu uzyskania ich zgodności z siedliskiem oraz zachowanie i poprawa stabilności ekosystemów leśnych, poprawa ich żywotności i odporności biologicznej na oddziaływanie szkodliwych czynników: antropogenicznych, biotycznych oraz abiotycznych.

Szczegółowe wytyczne w sprawie wykonywania czynności gospodarczych zawarte są w planach urzędzenia nadleśnictw na terenie gminy i dotyczą min.:

- zachowania zgodności składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliska na terenach zalesień, odnowień i uzupełnianych samosiewów,
- zachowania i podkreślania różnicowania mikrosiedliskowego,
- wzbogacania struktury drzewostanów i różnorodności gatunkowej na żyznych siedliskach,
- preferowania odnowień naturalnych,
- stosowania cięć pielęgnacyjnych w sposób ograniczający uszkodzenia lasu,
- preferowania małych powierzchniowo szkótek leśnych,
- stosowania żywopłotów ochronnych w szkółkach,
- preferowania nawożenia organicznego i minimalizacja udziału środków chemicznych,
- stosowania podszytów liściastych w drzewostanach sosnowych i świerkowych na siedliskach lasowych, w celu przeciwdziałania degradacji siedlisk,
- poprawy składu gatunkowego młodników przez prawidłowe wykonanie czyszczeń i uzupełnień z preferencją dla gatunków liściastych,
- przebudowy drzewostanów przez wykonanie podsadzeń liściastych i stopniowe usuwanie górnego piętra,
- usuwania z drzewostanów przedrębnych gatunków niezgodnych z gospodarczym typem drzewostanu w pierwszej kolejności.

12. KIERUNKI ROZWOJU PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ, RZEMIOSŁA I USŁUG

Rozwój produkcji przemysłowej, rzemiosła i usług jest istotną funkcją uzupełniającą w rozwoju gminy Malechowo. Jest on niezbędny dla zatrudnienia bezrobotnych obecnie pracowników zlikwidowanych pgr i możliwości uzupełnienia dochodów rolników indywidualnych, a także z uwagi na konieczność zagospodarowania przewidzianego w okresie do 2010 roku wzrostu ludności w wieku produkcyjnym.

- Rozwój produkcji przemysłowej napotyka na barierę przestrzenną, jaką jest odległość gminy od obszarów wzrostu gospodarczego w regionie. Przeszkodą są także mniejsze, niż gdzie indziej, zasoby wysokokwalifikowanej siły roboczej. Może on jednak następować w rejonach lepiej skomunikowanych, towarzyszących korytarzowi drogi krajowej, w których z powodzeniem funkcjonują już przedsiębiorstwa wykorzystujące nowoczesne technologie, produkujące na rynek krajowy i eksport. Możliwy jest także rozwój przemysłu przetwórczego w dziale rolno - spożywczym, wykorzystującego do produkcji i konfekcjonowania płody rolne, ryby i pozysk drewna w lasach, a także funkcji magazynowo - składowej. Wzrastać będzie zapotrzebowanie na specjalistyczną produkcję ogrodniczą - kwiaciarstwo, szkółkarstwo drzew i krzewów. Ze względu na ograniczenia wynikające ze środowiska naturalnego oraz brak znaczących zasobów surowcowych, nie przewiduje się lokalizacji i rozwoju na obszarze gminy przemysłu ciężkiego i energetyki konwencjonalnej. Produkcja będzie kierowana prawie wyłącznie na rynek zewnętrzny - krajowy i zagraniczny. Studium wskazuje, jako preferowane do rozwoju przemysłu, obszary w rejonie miejscowości Kawno i Sęczkowo, a także wskazuje możliwość lokowania funkcji przemysłowych w niewykorzystanych obiektach zakładów rolnych - Kusice, Karwice, Kosierzewo, Niemica i Laski.
- Rzemiosło na terenie gminy jest rozwinięte w stopniu zdecydowanie niedostatecznym, zarówno z uwagi na potrzeby lokalnej społeczności, jak też ogólne tendencje w gospodarce. Szczególne

- potrzeby i możliwości wskazuje się w zakresie budownictwa, a konkretnie remontów bieżących i odtworzeniowych historycznej zabudowy mieszkaniowej - ciesielstwa, stolarstwa, murarki, dekarstwa, elektrotechniki i instalatorstwa sanitarnego. Stosunkowo mniejsze znaczenie mieć będzie rzemiosło produkcyjne, za wyjątkiem produkcji drobnowymiarowych prefabrykatów dla budownictwa. Szczególne znaczenie dla rozwoju gospodarczego mieć może sektor rzemiosła artystycznego - kowalstwa, stolarstwa meblowego, kamieniarstwa i rękodziela pamiątkarskiego - którego wytwory adresowane będą przede wszystkim do uczestników ruchu turystycznego.
- Rozwój sektora usług na terenie gminy ogranicza ubóstwo znacznej części miejscowej ludności. Wskazuje się jednak na potrzeby w zakresie bieżącej obsługi i napraw sprzętu rolniczego, samochodów i wyposażenia gospodarstwa domowego. W miarę wzrostu zamożności społeczeństwa, celowy będzie także rozwój gastronomii, szczególnie w obszarach rozwoju towarzyszących korytarzowi drogi krajowej. Generalnie, przewiduje się na obszarze gminy powstanie rozwiniętego sektora usług związanych z obsługą ruchu turystycznego - wynajmowania noclegów w gospodarstwach agroturystycznych, koni pod siodło, bryczek, rowerów, łodzi wiosłowych, organizacji imprez, polowań, gastronomii regionalnej. Rozwój sieci placówek handlowych na terenie gminy warunkowany jest opłacalnością ekonomiczną, będzie ona jednak modernizowana i dostosowywana do zmieniających się potrzeb. Wskazuje się dalsze możliwości rozwoju handlu wyrobami regionalnymi oraz „starociami”, a także produktami przydomowego przetwórstwa spożywczego.
  - Jedną z podstaw rozwoju gospodarczego jest zagwarantowanie bieżącej obsługi biznesu, szczególnie sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Za niezbędny uznaje się - w odpowiedniej skali - rozwój doradztwa księgowego i podatkowego oraz rozszerzenie zakresu obsługi bankowej.

13. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

Z przyjętych dokumentów regionalnych i ponadregionalnych wynikają potrzeby modernizacji trasy tranzytowej, przecinającej obszar gminy. Uwzględnienie ich w Studium ma daleko idące konsekwencje dla lokalnego systemu obsługi komunikacyjnej. Przystosowanie Drogi Krajowej nr 6 do parametrów trasy ekspresowej wymagać będzie znacznego ograniczenia jej dostępności dla ruchu lokalnego, nie może jednak spowodować izolacji obszarów osadnictwa i połączonych dotąd funkcjami gospodarczymi - szczególnie uprawą roli.

Istniejąca sieć komunikacyjna gminy Malechowo zapewnia dobrą obsługę ruchu lokalnego i wymaga jedynie niewielkich uzupełnień. Wprowadzane do niej zmiany wynikają z projektu modernizacji drogi krajowej, a także przyjętej strategii rozwoju gminy, zakładającej wzrost penetracji jej obszaru w celach turystycznym i gospodarczym. Istnieje zatem potrzeba usprawnienia systemu szlaków ułatwiających dostęp do rejonów odległych od tras tranzytowych oraz modernizacji poprawiających bezpieczeństwo kierujących pojazdami, rowerzystów i pieszych. Niedostateczna jest ilość dobrej jakości połączeń trawersujących dolinę rz. Grabowej.

Zasadnicze znaczenie dla całości systemu komunikacyjnego gminy Malechowo mają:

13.1. Komunikacja kolejowa

- Linia kolejowa Gdańsk - Stargard Szczeciński dalej do Szczecina i Berlina. Powiązana z obszarem gminy poprzez dwie stacje - Karwice i Wiekowo. Podtrzymuje się ustalenia obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego gminy dotyczące rezerwowania terenów pod dobudowę drugiego toru oraz budowę wiaduktów w miejscowości Przystawy w ciągu drogi 0512Z i Sęczkowo w ciągu drogi krajowej.

13.2. Komunikacja drogowa

- Istniejąca droga krajowa nr 6, Gdańsk - Słupsk - Koszalin - Szczecin, dalej do Berlina, przewidywana modernizacja wraz z układem dróg dojazdowych do parametrów ekspresowej – S6.
- Przy projektowaniu kierunków rozwoju gminy należy wziąć pod uwagę strefę uciążliwości wzdłuż istniejącej i projektowanej drogi krajowej nr 6 w której obowiązywałby zakaz lokalizacji obiektów budowlanych przeznaczone na pobyt ludzi. Przy założeniu że średni roczny dobowy ruch wyniesie > 10000 p/d orientacyjna odległość granicy strefy od krawędzi jezdni wyniesie 200 m.

W sieci dróg powiatowych:

- nr 0511Z Rusko – Jeżyce - Malechowo: Istotna dla zewnętrznych powiązań turystycznych. Zalecana modernizacja do parametrów VI kl. technicznej. Szerokość jezdni 5,0 m. W miarę możliwości szerokość korony drogi do 8,0 m. Dla realizacji skrzyżowania z obwodnicą Malechowa w ciągu DK 6 niezbędna zmiana przebiegu na długości 750 m. W ciągu drogi zalecana budowa

wiaduktu w m. Przystawy nad torami kolejowymi. Przewidziane uspokojenie ruchu w m. Gorzyca i Przystawy. Celowe wydzielenie ruchu rowerowego.

- Nr 0400Z Niemica - Lejkowo - Laski - Jacinki. Bardzo istotna gospodarcza i turystyczna trasa zbiorcza obsługująca liczne wsi i zapewniająca połączenie zewnętrzne z gminą Polanów. Proponowana zmiana przebiegu: od przewidywanego skrzyżowania z drogą krajową nr 6 w m. Niemica odcinkiem drogi gminnej do m. Bartolino i dalej po obecnej trasie. Dotychczasowy odcinek od m. Bartolino do drogi krajowej nr 6 bez połączenia z drogą ekspresową włączony do systemu dróg współpracujących jako droga gminna. Przewidywana modernizacja do parametrów VI kl. technicznej z poszerzeniem jezdni do 5,0 m., korektą w planie i wzmocnieniem nawierzchni. Uspokojenie ruchu w m. Niemica, Bartolino, Sulechowo, Sulechówko, Lejkowo, Borkowo i Laski.
- DP 0519Z Malechowo - Żegocino i nr 0522Z Żegocino - Ostrowiec. Przedłużenie drogi 0511Z z Darłowa, istotne dla rozwoju gospodarczego połączenie z drogą wojewódzką nr 205. Łącznie stanowią najważniejszą oś komunikacyjną obszaru gminy na kierunku południkowym, zabezpieczającą połączenia w skali regionalnej. Celowa modernizacja do parametrów VI kl. technicznej. Celowe połączenie obu dróg w jeden ciąg komunikacyjny i kompleksowe uporządkowanie komunikacji w m. Żegocino. Wydzielenie ruchu rowerowego
- DP 0401Z Sowno – Sierakowo – granica powiatu. Odcinek od m. Lejkowo do m. Drzeńsko w połączeniu z drogą gminną od m. Drzeńsko przez Zalesie do drogi wojewódzkiej nr 205 jest trasą zbiorczą obsługującą obszar przewidywanego rozwoju turystyki kwalifikowanej i agroturystyki. Zalecane uporządkowanie korony drogi, poprawa nawierzchni i wydzielenie komunikacji rowerowej. We wsi Zielenica wprowadzenie urządzeń ruchu uspokojonego. Na odcinku Drzeńsko - Białęcino konieczne umożliwienie bezpiecznego przejazdu całorocznego poprzez regulację i odwodnienie korony drogi. Celowe byłoby także wykonanie nawierzchni umożliwiającej kursowanie komunikacji zbiorowej.
- Dla pozostałych dróg powiatowych nie wskazuje się zmian do wykonania w perspektywie roku 2010, poza działaniami przewidzianymi pełnym zakresem prawidłowego utrzymania.

Na sieci dróg gminnych zaleca się:

- regulację i odwodnienie korony nasypu odcinka rozebranej linii kolejowej od wsi Sulechówko do wsi Żegocino oraz wykonanie lekkiej nawierzchni,
- regulację i odwodnienie korony oraz naprawę (przełożenie) odcinka nawierzchni brukowej drogi Nowy Żytnik - Zalesie - Drzeńsko,
- regulację i odwodnienie korony drogi oraz wykonanie nawierzchni na drodze Borkowo - Zielenica.
- regulację i odwodnienie korony drogi oraz wykonanie nawierzchni na drodze Malechowo - Paprotki - Świącianowo - Podgórci - Białęcino celem poprawy dostępności dla ruchu turystycznego oraz projektowanej gminnej oczyszczalni ścieków
- regulację i odwodnienie korony drogi oraz wykonanie nawierzchni na drodze Grabowo - Przystawy i Grabowo - Gorzyca celem poprawy dostępności dla ruchu turystycznego

Projektowane modernizacje dróg, za wyjątkiem Drogi Krajowej, winny być realizowane zasadniczo w granicach istniejącej korony drogi, przy poszanowaniu istniejących zadrzewień przydrożnych. W obszarze zabudowanym, ze względów bezpieczeństwa zaleca się na drogach powiatowych stosowanie przekrojów ulicznych, z trotuarami. Poza obszarem zabudowanym zaleca się - także w przypadku dróg nie przewidzianych do modernizacji - poprawę odwodnienia i regulację poboczy umożliwiającą wygodny i bezpieczny ruch pieszy.

13.3. Urządzenia obsługi uczestników ruchu:

Przewiduje się lokalizację przy drodze krajowej 2 MOP I kategorii w m. Niemica i Malechowo oraz 2 MOP II lub III kategorii, w miejscowościach Pękanino i Karwice. MOP I kategorii, służące zatrzymaniu ruchu turystycznego, przewidywane są również w m. Ostrowiec - przy DW 207 oraz w m. Borkowo, Lejkowo, Sulechówko, Grabowo, Gorzyca i Przystawy, przy drogach powiatowych. Nie przewiduje się na obszarze gminy parkingów leśnych dla pojazdów samochodowych.

Istniejąca stacja paliw w m. Malechowo nie ma możliwości rozbudowy zwiększającej zakres usług. Podobnie, jak stacja paliw w Niemicy, może jeszcze przez jakiś czas obsługiwać mieszkańców gminy, szczególnie w zakresie zaopatrzenia rolnictwa. Z punktu widzenia optymalizacji odległości i

dostępności komunikacyjnej, stacja paliw o podobnym charakterze mogłaby być też zlokalizowana w m. Ostrowiec.

13.4. Komunikacja zbiorowa

Gmina Malechowo posiada dobre warunki dla obsługi komunikacją zbiorową. Realizowana jest ona przez

- PKP na linii Gdańsk - Stargard Szczeciński, Pociągi osobowe zatrzymują się na dostępnych dla mieszkańców gminy stacjach Karwice i Wiekowo, pospieszne i ekspresowe na stacjach Sławno i Koszalin.
- PKS obsługujący linię dalekobieżną drogą krajową oraz połączenia lokalne drogami powiatowymi. Najbliższe węzły komunikacji autobusowej to Sławno, Darłowo i Koszalin.

Dla zapewnienia obsługi komunikacją zbiorową miejscowości Białęcino, Drzeńsko, Zielenica i Zalesie niezbędna jest modernizacja drogi powiatowej Sierakówko - Ostrowiec oraz drogi gminnej Drzeńsko - Zalesie, co umożliwi przejazd autobusu. Przy obecnej wielkości ruchu z obszaru i na obszar gminy jest jednak mało prawdopodobne zwiększenie częstotliwości kursów na już istniejących liniach. Zalecane są jednak działania organizacyjne w kierunku wydłużenia godzin kursowania autobusów na liniach lokalnych.

13.5. Komunikacja rowerowa

W gminie zaprojektowany został system turystycznych tras rowerowych, przebiegający w większej części po drogach gminnych i leśnych. W jego uzupełnieniu, a także dla potrzeb rowerowego ruchu gospodarczego i dojazdów dzieci do szkół, na części dróg powiatowych i drodze wojewódzkiej projektuje się - w ramach dokonywanych modernizacji - wydzielenie ruchu rowerowego, Na pozostałych drogach, o niewielkim natężeniu ruchu pojazdów, będzie on prowadzony uporządkowanymi i właściwie utrzymanymi szerokimi pobocznymi. Projektowane drogi współpracujące z drogą ekspresową winny także zapewniać wydzielenie ruchu rowerowego.

14. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Przy tworzeniu warunków dla rozwoju infrastruktury technicznej powinno się uwzględnić następujące zasady generalne:

- tworzenie rynku usług komunalnych przy zapewnieniu ochrony interesów odbiorców usług,
- likwidacji „u źródła” szkodliwego oddziaływania na środowisko, poprzez redukcję zanieczyszczeń w maksymalnie możliwym stopniu w miejscu ich powstawania, w obiektach infrastruktury i u użytkowników,
- realizacja w pierwszej kolejności urządzeń infrastruktury technicznej dających wymierne rezultaty dla poprawy stanu środowiska.

14.1. Gospodarka wodno – ściekowa

14.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Działania w zakresie zaopatrzenia w wodę powinny skoncentrować się przede wszystkim na zapewnieniu niezawodności poszczególnych systemów oraz możliwości wykorzystania ich jako źródło wody przeciwpożarowej.

Należy dążyć, aby każde ujęcie wody posiadało studnię rezerwową (awaryjną). Zaleca się prowadzenie monitoringu wszystkich ujęć, w tym awaryjnych i rezerwowych, określający wielkość poboru wody i jej jakość.

Analiza możliwości rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę, wskazuje na celowość połączenia wybranych systemów wodociągowych. Zalety tego rozwiązania to:

- możliwość wykorzystania zasobów istniejących ujęć we wzajemnym współdziałaniu,
- zapewnienie wysokiej pewności działania wodociągu,
- zapewnienie dobrej jakości dostarczanej wody.

Do indywidualnego zaopatrzenia w wodę przewiduje się zakłady przemysłowe posiadające własne ujęcia wody, zabudowę rozproszoną oraz obiekty położone poza ekonomicznie uzasadnionym podłączeniem do wodociągów zbiorowych i grupowych. Wodę do celów przeciwpożarowych należy

zabezpieczyć w urządzeniach do zbiorowego zaopatrzenia w wodę, zbiornikach ppoż. lub wodach powierzchniowych.

Wszystkie stacje wodociągowe należy zmodernizować, pod kątem zapewnienia wymaganego ciśnienia i zapewnienia jakości wody zgodnej z obowiązującymi przepisami. Wyłączone z eksploatacji studnie głębinowe należy zlikwidować z zachowaniem procedur wynikających z obowiązujących przepisów szczegółowych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami szczegółowymi dla ujęć wody należy ustanowić strefy ochrony pośredniej. W strefach ochrony pośredniej prowadzić gospodarkę zgodną z zaleceniami wydanymi w decyzji administracyjnej, która ją ustanawia.

Źródłem wody dla pokrycia potrzeb w zakresie deszczowania upraw oraz chowu ryb powinny być przede wszystkim wody powierzchniowe. Pobór wody odbywać się powinien na podstawie aktualnego pozwolenia wodno prawnego poprzez ujęcia wód powierzchniowych.

Kierunki rozwoju systemów wodociągowych w gminie:

- wyznaczenie i ustanowienie stref ochronnych komunalnych ujęć wody,
- rozbudowa i modernizacja wodociągów wiejskich o studnie awaryjne oraz modernizacja sieci wodociągowych z uwzględnieniem nowych materiałów i średnic,
- opracowanie programu zaopatrzenia gminy w wodę w sytuacjach kryzysowych,
- adaptacja istniejących nieczynnych studni na studnie publiczne, zgodnie z opracowanym programem,
- likwidacja nie eksploatowanych studni i ujęć na podstawie projektu likwidacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej i odpadami w wyznaczonych i zatwierdzonych strefach ochronnych ujęć.

14.1.2. Gospodarka ściekowa

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków przyjmuje się zasadę wyposażenia całości terenów osadniczych zwartych oraz terenów działalności gospodarczej w urządzenia do odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Z uwagi na niezadowalający stan gospodarki ściekowej i związane z nim niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód, szczególnie powierzchniowych oraz zakładanego podniesienia standardu życia mieszkańców, wymaga ona szybkiego uporządkowania. Konieczna jest zatem:

- likwidacja wszystkich punktów zrzutu nieoczyszczonych ścieków,
- likwidacja nieszczelnych zbiorników do gromadzenia nieczystości płynnych,
- budowa oczyszczalni ścieków wraz z układami sieciowymi dla zabudowy zwartej,
- osiągnięcie przez oczyszczalnię ścieków stopnia redukcji zanieczyszczeń, wynikającego z wymogów ochrony środowiska,
- rozwój układów sieciowych dla objęcia nim zabudowy dotychczas nie skanalizowanej,
- budowa indywidualnych urządzeń unieszkodliwiających ścieki /przydomowych oczyszczalni ścieków, alternatywnych systemów gospodarowania ściekami/ na terenach pozostających poza technicznie i ekonomicznie uzasadnionym zasięgiem zbiorczych systemów oczyszczania ścieków,
- podczyszczanie ścieków opadowych odprowadzanych z terenów przemysłowo-składowych, obiektów magazynowania i dystrybucji paliw, baz transportowych i technicznej obsługi pojazdów, głównych dróg i ulic w centrach miejscowości oraz dużych parkingów o utwardzonej nawierzchni.

Do systemów kanalizacji sanitarnej nie należy wprowadzać wód deszczowych i gnojowicy.

Dla zabudowy rozproszonej oraz miejscowości Nowy Żytnik, Białęcino, Zielenica, Przystawy, Pięćmiechowo, Grabowo, Paprotki, Malechówko, Paproty, Święcianowo, Drzeńsko Krzekoszewo, Kusiczki, Miłomyśl, Uniesław, Wodzisław, Uniedrożyn, Kukułczyn i Karw, zakłada się realizację indywidualnych systemów do unieszkodliwiania lub gromadzenia ścieków.

W ramach indywidualnych systemów oczyszczania ścieków powinno się realizować przydomowe oczyszczalnie ścieków z odprowadzeniem oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub w grunt, bądź szczelne zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki dowożone będą do istniejących oczyszczalni ścieków. Odprowadzenie oczyszczonych ścieków w grunt dopuszcza się po przeprowadzeniu szczegółowego rozpoznania lokalnych warunków gruntowo-wodnych terenu.

Istniejące oczyszczalnie korzeniowe w miejscowościach: Malechowo, Karwice, Żegocino, Kusice, Ostrowiec i Pękanino proponuje się pozostawić do utrzymania z możliwością podłączenia pobliskich wsi.

Zaleca się kontrolowanie przez samorząd gminy przestrzegania przez właścicieli nieruchomości Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, a w szczególności:

- obowiązku przyłączenia nieruchomości do istniejącej kanalizacji sanitarnej,
- obowiązku udokumentowanego korzystania z usług usuwania zawartości zbiorników bezodpływowych, wykonywanych przez uprawnione podmioty.

Wody opadowe generalnie mogą być odprowadzane bez oczyszczania powierzchniowo do gruntu. Jednakże z terenów stacji benzynowych, baz maszynowych i transportowych (utwardzone place i myjnie sprzętu) oraz terenów przemysłowych, wody deszczowe przed odprowadzeniem do wód powierzchniowych lub gruntu powinny być oczyszczone do wartości ustalonych w przepisach szczegółowych.

Wody pochodzące z obiektów hodowli ryb przed wprowadzeniem do wód powierzchniowych należy oczyszczać do wartości ustalonych w pozwoleniu wodno-prawnym.

Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych:

Przyjęto następujące zasady i kierunki obsługi w zakresie odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków komunalnych:

- likwidacja głównych źródeł zanieczyszczeń poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej i wyposażenie wiejskich jednostek osadniczych w systemy kanalizacyjne uwzględniając:
  - ilość ścieków,
  - rodzaj zabudowy,
  - położenie miejscowości;
- wypracowanie programu gospodarki ściekowej w gminie Malechowo,
- rozbudowę systemu kanalizacji dla całej gminy z odprowadzaniem ścieków do istniejących i projektowanych oczyszczalni,
- budowa grupowych oczyszczalni ścieków: Sulechówko- Sulechowo – Bartolino, Lejkowo – Borkowo – Witosław - Darskowo, Laski (alternatywa),
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód gruntowych i powierzchniowych,
- wody opadowe odprowadzane do naturalnych odbiorników, przed wlotem muszą być podczyszczone, wg warunków określonych w obowiązujących przepisach.

14.2. Gospodarka odpadami

Przy tworzeniu warunków dla porządkowania gospodarki odpadami powinno się uwzględnić następujące zasady:

- całość nie dających się przetworzyć odpadów powinna być unieszkodliwiona, zgodnie z wymogami ochrony środowiska,
- wywozem powstających odpadów zajmować się powinny służby do tego powołane,
- recykulacja opakowań (zwłaszcza szklanych) oraz odzysk tworzyw sztucznych, makulatury będą realizowane w stopniu spełniającym wymogi racjonalnej gospodarki zasobami i ochrony środowiska,
- każda jednostka gospodarcza o charakterze produkcyjnym powinna mieć opracowany i realizowany program postępowania z powstającymi na jej terenie surowcami wtórnymi z jednej i odpadami z drugiej strony,
- każde gospodarstwo rolne i leśne wykorzystuje swe zasoby łatwo rozkładalnej substancji organicznej do nawożenia gleby i zachowania ciągłości produkcji roślinnej oraz do produkcji kompostu

Zakłada się podjęcie działań zmierzających do uporządkowania gospodarki odpadami na terenie gminy. Odpady komunalne z terenu gminy wywożone są na podstawie indywidualnie zawartych umów na składowisko odpadów w rejonie Koszalina (poza obszarem gminy)

Wskazane jest rozszerzenie działań zmierzających do wywozu odpadów z terenu gminy w sposób zorganizowany, przez uprawnione, specjalistyczne podmioty gospodarcze w oparciu o indywidualne umowy zawierane z właścicielami nieruchomości.

Zaleca się dalsze rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów oraz wdrażanie rozwiązań w zakresie segregacji, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, prowadzących do ograniczenia ilości odpadów składowanych.

Osady z oczyszczalni ścieków nie zawierające metali oraz osady powstałe na oczyszczalniach wód pochodzących wykorzystywać rolniczo. Powstające odpady niebezpieczne wywozić na wysypisko

przystosowane do składowania tego typu odpadów np. wysypisko odpadów niebezpiecznych w Bornym Suliniowie.

Odpady niebezpieczne z obiektów służby zdrowia wywozić do spalarni w Koszalinie.

Powstające na terenie gminy odpady zwierzęce wywozić do zakładu utylizacyjnego w Polanowie.

Kierunki i zasady rozwoju:

- utrzymanie istniejącego sposobu zagospodarowania odpadów,
- istniejące dzikie wysypiska do rekultywacji,
- zmianę dotychczasowej technologii gromadzenia odpadów, na selektywną zbiórkę „u źródła”,
- wypracowanie programu zagospodarowania osadów pościekowych,
- odpady płynne wywozić na punkty zlewne istniejących oczyszczalni.

14.3. Regulacja stosunków wodnych

Gmina Malechowo należy w całości do zlewni rzek przymorza. Sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta, z licznymi rowami melioracyjnymi. W spływie wód powierzchniowych dominuje kierunek z południa na północ (Reknica, Grabowa do wsi Chomic, Bielawa, Cierniak), a następnie ze wschodu na zachód (Wielinka, Jasienica, Grabówka i Grabowa od wsi Chomic). Natomiast Białka prowadzi wody z zachodu na północ, a Kosierzewka z północnego – zachodu na wschód. Prawie cała powierzchnia tej części gminy należy do zlewni rzeki Wieprzy.

Główną rzeką w gminie Malechowo jest Grabowa - lewy i największy dopływ Wieprzy.

Zachodnią część gminy odwadnia górny bieg rzeki Bielawy.

Wzdłuż wschodniej granicy gminy płynie rzeka Reknica. Prowadzi ona wody w kierunku północnym, szeroką i zatorfioną doliną, która jest poprzecinana bardzo gęstą siecią rowów melioracyjnych.

Obszar gminy charakteryzuje się niewielką ilością jezior. Wszystkie jeziora są pochodzenia lodowcowego. Głównie są one przepływowe, natomiast niektóre są zbiornikami bezodpływowymi. Tempo wymienialności ich wód jest małe, czego przyczyną są niewielkie przepływy zasilających je cieków lub też ich powierzchniowa bezodpływowość. Na większości jezior widoczny jest proces zaniku ich powierzchni.

Stosunki wodne w granicach gminy Malechowo zostały w znacznym stopniu ukształtowane przez człowieka. Rowy melioracyjne przez połączenie ich z małymi ciekami spowodowały zmianę gęstości i przebiegu sieci hydrograficznej. Z kolei część drobnych cieków poprzez pogłębienie i wyprostowanie koryt ma obecnie charakter rowów melioracyjnych, odwadniających tereny podmokłe.

Największe obszary zdrenowane występują głównie w sąsiedztwie Ostrowca, na południe od Malechowa, w rejonie Karwic, a także wzdłuż doliny Grabowej, w sąsiedztwie Sulechowa.

Na Grabowej w miejscowości Nowy Żytnik funkcjonuje od 1913 roku elektrownia wodna. Jest to mała elektrownia o zasięgu lokalnym, najstarsza tego typu na Pomorzu Zachodnim (80W) oraz obsługująca młyn wodny w Niemicy.

Kierunki i zasady rozwoju:

- przedsięwzięcia dotyczące regulacji rzek i kanałów powinny być rozwiązywane kompleksowo w układzie zlewni, z utrzymaniem i modernizacją budowli wodnych,
- pozostawienie wzdłuż rzek i kanałów niezabudowanych pasów technicznych o szerokości 6,0 m,
- modernizacja istniejących systemów melioracyjnych celem dostosowania ich do aktualnych potrzeb,
- wypracowanie programu retencji wody w gminie.

14.4. Gospodarka ciepła

Przy tworzeniu warunków do porządkowania gospodarki ciepłej na obszarze gminy, przyjmuje się następujące zasady:

- utrzymanie rozproszonego systemu ogrzewania,
- sukcesywne eliminowanie źródeł ciepła opalanych węglem kamiennym, koksem, miałem węglowym,
- zapewnienie przestrzennych możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa, wg decyzji użytkowników opartych o własne kalkulacje ekonomiczne; zaleca się stosowanie paliw niskozasilarzonych, ekologicznych – paliwa ciekłe, energia elektryczna, gaz ziemny, gaz płynny, odnawialne źródła energii ciepłej,

- stosowanie rozwiązań pozwalających na ograniczenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery, powstających w wyniku stosowania konkretnych technologii.

Zaleca się, przeprowadzenie analizy ilościowej i możliwości wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej (odpadów drzewnych, drewna, słomy, energii wiatrowej, wodnej i słonecznej) dla potrzeb zaopatrzenia w energię ciepłą.

14.5. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy Malechowo przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 200 relacji Koszalin – Sławno. Wzdłuż istniejącego gazociągu należy uwzględnić istnienie obszaru ograniczonego użytkowania (strefy ochronnej) o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi.

W rejonie miejscowości Malechowo zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia będąca źródłem zaopatrzenia w gaz dla całej gminy.

Aktualnie na terenie gminy zgazyfikowana jest jedynie częściowo miejscowość Malechowo. W pozostałych miejscowościach brak jest przewodowej sieci gazowej. Odbiorcy zaopatrywani są w gaz płynny w butlach.

Docelowo na obszarze gminy przyjmuje się budowę sieci gazowej średniego ciśnieniem i zgazyfikowanie 100 % odbiorców zużywających gaz do celów komunalno-bytowych i grzewczych. Przewiduje się zużycie gazu w sektorze usług, drobnego przemysłu, szkół itp. Mieszkania w istniejącym i projektowanym budownictwie wyposażone będą w 100 % w kuchnie gazowe, grzejniki wody przepływowej oraz w piece centralnego ogrzewania, po uzyskaniu przez indywidualnego odbiorcę zapewnienia dostawy gazu do celów grzewczych.

W pierwszej kolejności gaz ziemny doprowadzony będzie do wsi: Niemica, Górzycza, Karwice oraz rozbudowie ulegnie sieć gazowa na terenie wsi Malechowo.

Odbiorcy w miejscowościach nie objętych gazyfikacją przewodową będą korzystać z gazu płynnego propan butan lub propan, ewentualnie z innych ekologicznych nośników energii.

Kierunki i zasady rozwoju sieci gazowych:

- utrzymanie istniejących sieci gazowych na terenie gminy Malechowo, z zachowaniem obowiązujących stref ochronnych wzdłuż gazociągów,
- rezerwacja trasy przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia do Dn 700 Koszalin – Słupsk – Wiczlino ze strefą ochronną (kontrolowaną) o szerokości zgodnej z odrębnymi przepisami,
- dalsza gazyfikacja gminy średnim ciśnieniem ze stacji redukcyjno-pomiarowej zlokalizowanej w rejonie miejscowości Malechowo,
- zasilanie odbiorców gazem średniego ciśnienia z zastosowaniem szafkowych węzłów redukcyjnych na ciśnienie użytkowe.

14.6. Telekomunikacja

Dostęp do usług telekomunikacyjnych jest bardzo istotny dla kształtowania standardu życia mieszkańców i zainteresowania gminą kapitału z zewnątrz.

Abonentów na obszarze gminy obsługują urzędnicy centralowe zlokalizowane w Malechowie. Dla obsługi miejscowego ruchu abonenckiego wykorzystywane są również wieże antenowe radiowego systemu dostępu abonenckiego zlokalizowane w miejscowościach Grabowo, Karwice, Ostrowiec. Sieć telekomunikacyjna funkcjonuje w systemie automatycznym, na terenach wiejskich częściowo jako napowietrzna. Po przeprowadzonej modernizacji sieci potrzeby w zakresie telekomunikacji zaspokajane są na bieżąco.

Przez teren gminy przebiegają kable okręgowe i dalekosiężne, przeważnie światłowodowe. Ponadto funkcjonuje radiolinia relacji Słupsk – Koszalin, z pasem ochronnym o szerokości 500 m, po 250 m na stronę od osi linii. Wznoszenie wysokich obiektów w tym pasie wymaga uzyskania opinii operatora urządzeń radiolinii.

W gminie Malechowo potrzeby mieszkańców w zakresie usług telekomunikacyjnych zaspokajają również system telefonii bezprzewodowej. Stacje bazowe telefonii komórkowej, zlokalizowane są w rejonie miejscowości: Malechowo, Przystawy, Ostrowiec i Witosław.

Należy dążyć do tego, aby obszar gminy objęty był zasięgiem wszystkich działających w kraju operatorów sieci komórkowych.

Kierunki i zasady rozwoju sieci telekomunikacyjnych:

- utrzymanie istniejącego układu sieci telekomunikacyjnych na terenie gminy Malechowo,
- realizacja zamierzeń (w miarę wzrastających potrzeb) w zakresie rozbudowy układu telekomunikacyjnego, urządzeń centralowych, systemu abonenckich węzłów dostępowych oraz dalszej budowy i modernizacji abonenckich sieci telekomunikacyjnych,
- kształtowanie rozdzielczych sieci abonenckich – do ustalania w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
- zapewnić przestrzenne możliwości prowadzenia sieci międzycentralowych wzdłuż dróg pomiędzy miejscowościami oraz magistralnych sieci abonenckich wewnątrz miejscowości,
- dalszy rozwój telefonii bezprzewodowej w oparciu o stacje bazowe lokalizowane na terenie gminy.

14.7. Elektroenergetyka

Przez teren gminy Malechowo przebiegają elektroenergetyczne linie napowietrzne o znaczeniu krajowym i ponadgminnym:

- linia 400 kV Krajnik – Dunowo – Słupsk,
- linia 110 kV Koszalin – Sławno.

Wzdłuż istniejących linii należy zachować pasy technologiczne o szerokościach: dla linii 400 kV – 80 m (po 40 m od osi linii w obu kierunkach), dla linii 110 kV – 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach). W pasach technologicznych nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa lub w jego pobliżu należy uzgadniać z właścicielem (operatorem) linii.

Gmina Malechowo zasilana jest siecią średniego napięcia ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV zlokalizowanych na terenie miasta Darłowa i Sławna. Obszar zasilają trzy linie magistralne doprowadzone do rozdzielni SN położonej na terenie Malechowa, tj.:

- linia 15 kV wyprowadzona z Darłowa (wybudowana w 1981 r.) z przewodami AFL-120 mm², linia ta stanowi podstawowe zasilanie rozdzielni,
- linia 15 kV wyprowadzona ze Sławna, nr 308 AFL-70 mm²,
- linia 15 kV wyprowadzona ze Sławna, nr 309 AFL-70 mm²,

oraz wprowadzone do rozdzielni dwie linie 15 kV: z Koszalina linia nr 339 i z Darłowa.

Sieć niskiego napięcia [0,4 kV] zaopatrująca poszczególnych odbiorców, zasilana jest za pośrednictwem stacji transformatorowych 15/0,4 kV rozlokowanych na obszarze całej gminy.

Na terenie gminy funkcjonują dwie elektrownie wodne zlokalizowane w miejscowościach – Nowy Żytnik, pracująca na bieżącym przepływie rzeki Grabowej, wykorzystując spad powstały ze spiętrzenia wody w korycie oraz w Niemicy, w której wytwarzana energia wykorzystywana jest w młynie wodnym.

Na obszarze gminy, z uwagi na dobre warunki klimatyczne przewiduje się realizację elektrowni wiatrowych. ***W związku z realizacją budowy farm wiatrowych konieczne będzie wykonanie infrastruktury technicznej i energetycznej, co wiąże się z budową linii dystrybucyjnych kablowych średniego napięcia SN i 110 kV wraz z kablami światłowodowymi oraz stacji transformatorowych i transformatorowo – rozdzielczych SN/110 kV.***

Dla obszarów wyznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych ustala się konieczność opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na etapie którego ustalone zostaną parametry, sposoby oznakowania oraz zasady lokalizacji siłowni wiatrowych.

Dla obiektów o wysokości równej i większej od 50 m npt. obowiązywać będą wymagania wynikające z §2 ust.2 rozporządzenia ministra infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych.

Przy tworzeniu planów miejscowych należy określić wpływ lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych na podlegające ochronie prawnej oraz wyznaczone do ochrony obszary i obiekty przyrodnicze. Należy określić również ich wpływ na wyznaczone w Województwie Zachodniopomorskim obszary Natura 2000 oraz potencjalne obszary siedliskowe Natura 2000 w Polsce – „Shadow List

Kierunki i zasady rozwoju sieci elektroenergetycznych:

- utrzymanie istniejących linii 400 i 110 kV,
- utrzymanie linii magistralnych średniego napięcia [15 kV], z zachowaniem generalnych kierunków połączeń i możliwością korekty fragmentów tras, wzdłuż naturalnych granic w terenie,
- systematyczne przekształcanie sieci 15 kV do modelu układu pierścieniowego w celu optymalnego zasilania terenów rozwojowych gminy, wymagających zwiększonego zapotrzebowania mocy,
- realizację stacji transformatorowych 15/0,4 kV, stosownie do potrzeb wynikających z programów zagospodarowania,

- pozostawienie modernizacji tras odgałęzień od linii magistralnych 15 kV, lokalizacji stacji transformatorowych 15/0,4 kV i sieci niskich napięć, do ustalania w planach miejscowych i w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
- utrzymanie współpracy sieci 15 kV w gminie Malechowo z sieciami w gminach sąsiednich.

15. CELE I KIERUNKI POLITYKI PAŃSTWA I REGIONU NA TERENIE GMINY

Generalne założenia, wynikające z dokumentów rangi krajowej, a także wszystkie szczegółowe wnioski i wytyczne zostały uwzględnione w projekcie Studium i tak:

- jako funkcje wiodące w rozwoju i zagospodarowaniu przestrzennym gminy Malechowo uznano rolnictwo i turystykę (w tym obsługę ruchu tranzytowego), wśród funkcji podstawowych znalazła się wielokierunkowa aktywizacja gospodarcza, w tym działalność produkcyjno - przemysłowa. Obszary dla zainwestowania wskazano przede wszystkim w korytarzu infrastruktury o znaczeniu krajowym i regionalnym, związanym z drogą krajową nr 6.
- zaproponowano koncepcję modernizacji, dostosowującej drogę krajową nr 6 do parametrów drogi ekspresowej, z obejściem miejscowości Pękanino i Malechowo, eliminując w ten sposób z obszarów zabudowanych przewóz niebezpiecznych i toksycznych środków przemysłowych. Dla dotychczasowych tras przebiegu drogi przez obszary zurbanizowane, zaproponowana została rola dróg zbiorczych. Wskazano rezerwy kierunkowe dla realizacji MOP. Podtrzymano potrzebę rezerwowania terenu pod rozbudowę kolejowej linii magistralnej oraz modernizacji najważniejszych dróg lokalnych, uwzględniających konieczność wydzielenia ruchu rowerowego i pieszego, dla poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu,
- uwzględniono przebiegi linii energetycznych i telekomunikacyjnych w ponadregionalnym korytarzu infrastruktury, tak, aby nowe zagospodarowanie nie kolidowało z ich bezpieczeństwem,
- utrzymana została dotychczasowa struktura i hierarchizacja sieci osadniczej, przy założeniu wzmocnienia roli proponowanego ośrodka rozwoju turystyki w Lejkowie i ośrodka wielofunkcyjnego w Niemicy. Zapisy studium wskazują na potrzebę zachowania zwartości zabudowy oraz określają obszary, gdzie należy przywracać ład przestrzenny, poprzez eliminację przypadkowych przekształceń funkcjonalnych. Zaproponowane zostały regulacje dotyczące nowowznoszonej zabudowy,
- określone zostały standardy zaspokojenia podstawowych potrzeb społecznych ludności gminy,
- określone zostały wymogi sanitarne w zakresie gospodarki wodno - ściekowej oraz kierunki działań zmierzających do kompleksowego uporządkowania gospodarki odpadami oraz poprawy stanu powietrza atmosferycznego,
- podkreślona została potrzeba ustanawiania stref ochronnych ujęć wód podziemnych i określania w nich ograniczonego użytkowania, a także konieczność zabezpieczenia możliwości ich wykorzystania do celów ppoż. oraz gwarantowania publicznych awaryjnych ujęć wód. W ustaleniach studium przywołano wnioski zawarte w „Warunkach korzystania z wód dorzecza Wieprzy i Przymorza” opracowanych w RZGW Szczecin,
- uwzględnione zostało istnienie złóż kopalin podstawowych i pospolitych i określone zasady podjęcia i prowadzenia ich eksploatacji.
- *określono obszary możliwości rozwoju energetyki wiatrowej, która jest jedną z najszybciej rozwijających się branż produkujących zieloną energię elektryczną. Lokalizacja farmy wiatrowej będzie miała też wymiar ekonomiczny dla gminy Malechowo,*
- określono obszary gruntów chronionych przed zmianą przeznaczenia, wskazanych dla rolnictwa ekologicznego, a także rolniczo nieużytecznych ze wskazaniem do zalesienia,
- podtrzymana została koncepcja utworzenia dużych form ochrony cennych przyrodniczo obszarów - Doliny rzeki Grabowej oraz krajobrazu wschodniego i południowo - wschodniego, zalesionego obszaru gminy. Zaproponowano ustanowienie lokalnych form ochrony przyrody oraz wskazano organy właściwe do podejmowania działań tworząc spójny system przestrzenny i organizacyjny,
- w ramach opracowania sporządzono Studium Krajobrazu Kulturowego gminy, wskazano w ustaleniach obiekty i obszary, które posiadają walory zabytkowe, określono granice stref A, B, E, K oraz WI, WII i WIII oraz obowiązujące w nich zasady ochrony, a także określono źródła zagrożenia dla środowiska kulturowego i możliwe na poziomie gminy sposoby ich neutralizacji.

16. ZASADY SPORZĄDZANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**16.1. Obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych:**

~~Z mocy art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Tereny, które Rada Gminy obejmie ochroną prawną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy lub obszar chronionego krajobrazu.~~

~~Konieczność wykonania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy obszarów, które zostają poddane pod ochronę przez Radę Gminy, w postaci obszaru chronionego krajobrazu, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.~~

~~Zatem, w przypadku, gdy form tych nie wprowadzi wojewoda, a ustanowi je Rada Gminy, obowiązkiem, spoczywającym na zarządzie gminy, będzie sporządzenie mpzp.~~

~~W przypadku utworzenia na terenie gminy parku krajobrazowego (postulowany Szczecińsko-Polanowski Park Krajobrazowy), obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub dokonania zmian w planie istniejącym powstaje po ustanowieniu przez wojewodę planu ochrony parku. Według obecnie obowiązujących zapisów ustawy, gmina jest zobowiązana do sporządzenia mpzp w ciągu roku od ustanowienia planu ochrony, a koszt sporządzenia bądź zmiany planu pokrywa budżet państwa.~~

~~Obowiązek sporządzenia mpzp, dokonania zmian w mpzp – po ustanowieniu planu ochrony, odnosi się również do obszarów uznanych za rezerваты przyrody (termin, koszty sporządzenia – jak w przypadku parku krajobrazowego).~~

~~Zgodnie z zapisem ustawy o ochronie przyrody, zmiana przeznaczenia terenów, na których znajduje się starodrzew, może być dokonana jedynie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. (Za starodrzew uznaje się drzewostan lub pojedyncze drzewa, które przekroczyły fazę kulminacji przyrostu lub osiągnęły wiek rębności w rozumieniu przepisów o gospodarce leśnej).~~

stanowiące tereny górnicze, zgodnie z przepisami [Ustawy prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. \(tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 196\)](#).

Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów ustawy prawo geologiczne i górnicze, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządza się dla terenów górniczych, utworzonych w związku z wydobywaniem kopaliny ze złóż. Od planu można odstępować tylko w przypadku terenu górniczego utworzonego w związku z wydobywaniem kopaliny pospolitych, gdy nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko. Koszt mpzp dla terenu górniczego ponosi przedsiębiorca. W przypadku, gdy przedsiębiorca wydobywał kopalinę ze złoża w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1 października 1994 r., koszty sporządzenia planu pokrywa: w 50 % przedsiębiorca i w 50 % właściwa gmina.

Uznaje się, że na terenie gminy należy sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla obecnie funkcjonujących dwóch terenów górniczych, utworzonych w związku z wydobywaniem: kruszywa naturalnego ze złóż „Święcianowo I”, „Święcianowo II”, „Święcianowo III” oraz kredy jeziornej ze złoża „Grabowo”.

Grunty rolne i leśne przeznaczane na cele nierolnicze, zgodnie z [Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 r. \(tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późniejszymi zmianami\)](#).

Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego występuje każdorazowo, w przypadku przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. W stosunku do gruntów szczególnie chronionych wymagane jest przeprowadzenie procedury związanej z uzyskaniem zgody na zmianę przeznaczenia oraz decyzji zezwalającej na ich wyłączenie z użytkowania rolnego lub leśnego. Wydanie decyzji następuje przed uzyskaniem pozwolenia na budowę. W decyzji określone są obowiązki (w tym należności i opłaty roczne) związane z wyłączeniem. Koszty związane z wyłączeniem gruntów ponosi ich właściciel. Nie wymaga się decyzji, jeśli grunty rolne mają być użytkowane na cele leśne.

Przeznaczane pod zalesienia, na podstawie przepisów [Ustawy o lasach z 28 września 1991 r. \(tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1153 z późniejszymi zmianami\)](#).

Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

16.2. obszary, na których przewiduje się realizację programów wojewódzkich, służących realizacji ponadlokalnych i regionalnych celów publicznych oraz programów zawierających zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Brak jest obecnie programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, odnoszących się do terenu gminy Malechowo, nie istnieje więc obowiązek sporządzenia mpzp. Może on wystąpić w przypadku decyzji o przystąpieniu do modernizacji Drogi Krajowej nr 6, wtedy zadanie wprowadzone zostanie po przeprowadzeniu negocjacji z organami gminy. W takim przypadku udział budżetu gminy w kosztach sporządzenia planu wystąpi, jeżeli przedmiotem planu będą także rozwiązania celów lokalnych.

16.3. obszary, na których przewiduje się realizację lokalnych celów publicznych

Obowiązek będzie dotyczył m.in. realizacji obiektów i systemów infrastruktury komunalnej technicznej - wysypiska odpadów, oczyszczalni ścieków, i infrastruktury społecznej - budowy szkół, obiektów ochrony zdrowia, placówek opiekuńczych i wychowawczych, realizacji usług sakralnych, zakładania cmentarzy. Wyłączone z obowiązku sporządzania planów są zadania związane z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego. Obowiązek występuje dopiero z chwilą podjęcia decyzji przez Radę Gminy, koszty planów pokrywa budżet gminy.

16.4. obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej

Obowiązek wystąpi dopiero z chwilą podjęcia przez Radę Gminy decyzji o potrzebie zaspokojenia w ten sposób potrzeb mieszkaniowych i dotyczy każdorazowo obszaru wskazanego w uchwale.

16.5. obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia planu ze względu na istniejące uwarunkowania

Studium nie wskazuje na istnienie obecnie obszarów, których dotyczyłby ten obowiązek. Aktualny plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo nie pozwala jednak na realizację znacznej części wnioskowanych zamierzeń inwestycyjnych. Dla umożliwienia ich spełnienia, a także w sytuacji ewentualnej utraty ważności obecnego planu z mocy prawa, celowym jest stopniowe opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o zróżnicowanym zakresie i zasięgu terytorialnym.

Na obszarze gminy wyznacza się więc:

- rejon kierunkowy, przeznaczony pod funkcję kompleksowej obsługi ruchu tranzytowego, a także przeznaczony dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej w zakresie produkcyjno - gospodarczym. Są one usytuowane w północno wschodniej i północno - zachodniej części gminy, w ponadregionalnym korytarzu infrastruktury związanym z drogą krajową nr 6.
- W miejscowościach położonych przy drodze krajowej obszary dla realizacji zabudowy mieszkaniowej wiejskiej z preferencją dla agroturystyki oraz o charakterze osiedlowym,
- obszary kompleksowego zagospodarowania dla celów turystyki i rekreacji sobotnio - niedzielnej,
- strefy, w których będzie realizowana zabudowa rozproszona o charakterze rezydencjonalnym,
- w granicach wsi tereny otwarte dla rekreacji publicznej, z możliwością ich odpowiedniego urządzenia.

Przybliżone granice wyżej wymienionych obszarów wskazano na planszy Studium w skali 1 : 25 000 oraz na rysunkach w skali 1 : 10 000. Dla wszystkich tych obszarów celowe będzie przystąpienie do opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, z chwilą zaistnienia następujących okoliczności:

- Dla obszarów kompleksowej obsługi ruchu tranzytowego - po przesądzeniu o sposobie modernizacji Drogi krajowej nr 6. Dotyczy to również rozwiązań komunikacyjnych w zakresie dróg lokalnych, wymuszonych projektowaną przebudową drogi krajowej. Możliwe będzie wcześniejsze opracowanie planów, pod warunkiem uwzględnienia w nich terenów niezbędnych dla modernizacji DK 6. W takim przypadku, koszt sporządzenia planu pokrywa gmina.

- Dla obszarów zorganizowanej działalności inwestycyjnej w zakresie produkcyjno - gospodarczym, w momencie złożenia wniosków przez znaczących inwestorów,
- Dla obszarów z przeznaczeniem pod lokalizację elektrowni wiatrowych z infrastrukturą towarzyszącą oraz obszarów oddziaływania,
- Dla obszaru położonego w obrębie Malechówko z przeznaczeniem pod funkcję usługowo-handlową z towarzyszącą zabudową mieszkaniową.
- Dla obszarów złóż kopalin.
- Dla obszarów kompleksowego zagospodarowania turystyczno - rekreacyjnego - po opracowaniu właściwych programów, koncepcji i zawarcia ewentualnych porozumień w zakresie partnerstwa i montażu środków publicznych i prywatnych,
- W strefach realizacji rozproszonej zabudowy rezydencjonalnej - na wniosek właściciela o zmianę przeznaczenia terenu,
- W granicach wszystkich stref ochrony konserwatorskiej B, sukcesywnie, w zależności od stopnia zagrożenia wartości zabytkowych, ustalonego w porozumieniu z Państwową Służbą Ochrony Zabytków, a także liczby składanych wniosków o wydanie decyzji budowlanych,

16.6 Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Malechowo:

- Plan zagospodarowania gminy Malechowo uchwalonego przez Radę Gminy Malechowo z dnia 30.12.1996 r. Nr XIX/112/96 Dz. Urz. Woj. Koszalińskiego Nr 5, poz. 22 z dnia 21.02.1997 r.;
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 30.12.2002 r. Nr III/24/2002 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 8, poz. 126 z dnia 18.02.2003 r., dla terenu oczyszczalni ścieków w miejscowości Papoty – Paprotki;
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 29.08.2003 r. Nr VII/90/2003 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 90, poz. 1496 z dnia 16.10.2003 r., w miejscowości Malechowo i Świącianowo;
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/244/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1933 z dnia 09.12.2005 r dla terenu zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Malechowo;
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/245/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1934 z dnia 09.12.2005 r w miejscowości Pękanino;
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/246/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1935 z dnia 09.12.2005 r dla terenu zabudowy mieszkaniowej i usługowej w miejscowości Karwice;
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/247/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1936 z dnia 09.12.2005 r dla stacji bazowej GSM w miejscowości Witosław;
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/248/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1937 z dnia 09.12.2005 r dla terenu powiększenia cmentarna komunalnego w miejscowości Malechowo.
- ***Uchwała Nr XIII/119/2008 w sprawie uchwalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gm. Malechowo dla lokalizacji elektrowni wiatrowych***

17. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM**17.1. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń studium zgodnie z Uchwałą Nr XX/186/2008 Rady Gminy Malechowo z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo.**

Przyjęte rozwiązania i ustalenia zostały zainicjowane Uchwałą Nr XX/186/2008 Rady Gminy Malechowo z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo.

Przedmiotem zmiany jest wprowadzenie funkcji elektrowni wiatrowych z infrastrukturą towarzyszącą w obrębach Bartolino, Kusice, Niemica, Przystawy, Grabowo, Sulechowo, Sulechówko, Darskowo, Borkowo, Lejkowo.

Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 199) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Energetyka wiatrowa jest jedną z najszybciej rozwijających się branż produkujących zieloną energię elektryczną. Biorąc pod uwagę troskę o środowisko naturalne oraz nasze zobowiązania związane z ratyfikacją Protokołu z Kioto oraz przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, Minister Gospodarki zobowiązał zakłady energetyczne do zakupu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Udział ten zwiększany jest w każdym roku i ma osiągnąć 7,5 % w 2010 roku.

Lokalizacja farmy wiatrowej będzie miała też wymiar ekonomiczny dla gminy Malechowo. Inwestor będzie płacił podatki przez dwudziestoletni okres użytkowania farmy.

17.2. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń studium zgodnie z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.

Przyjęte rozwiązania i ustalenia zostały zainicjowane Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.

Przedmiotem zmiany jest wprowadzenie funkcji terenów produkcyjno – usługowych na dz. ew. nr: 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 położonych w miejscowości Niemica. Projekt zmiany powstał w celu realizacji polityki przestrzennej związanej z lokalizacją zabudowy terenów produkcyjno – usługowych (w tym hodowla drobiu). Część obszaru dla, której rozwija się istniejące funkcje jest zabudowana. Przeważająca część obszaru opracowania położona jest na gruntach rolnych.

Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 199) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

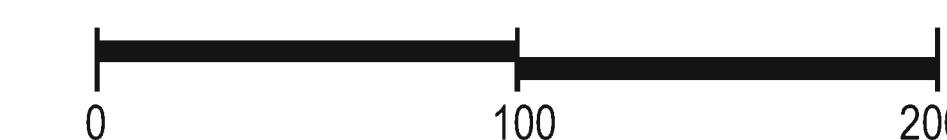
Zakładane w celach rozwojowych gminy zwiększanie możliwości rozwoju gospodarczego, będzie spełniane poprzez przyjęcie założeń projektu planu dotyczącego wprowadzenia funkcji produkcyjno – usługowej. Planowane zmiany przyczynią się do rozwoju przedsiębiorczości a tym samym umożliwią rozwój gospodarczy gminy.

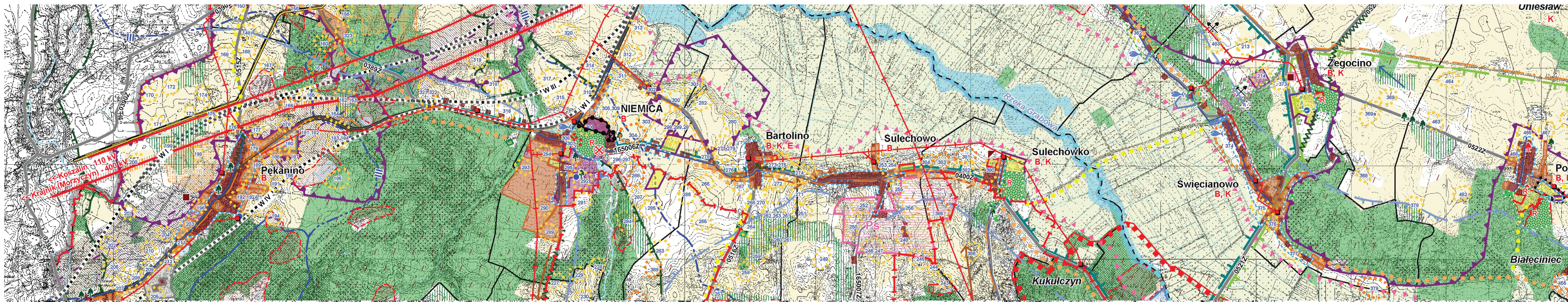

GMINA MALECHOWO

zmiana STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

skala 1: 25 000

LEGENDA

	GRANICA GMINY MALECHOWO
	GRANICA ZMIANY STUDIUM
	GRANICE OBRĘBÓW

HIERARCHIA SIECI OSADNICZEJ

MALECHOWO	OŚRODEK GMINNY
OSTROWIEC	OŚRODKI WSPOMAGAJĄCE
Pękanino	OŚRODKI PODSTAWOWE
Uniesław	KOLONIE, OSIEDLA, PRZYSIÓŁKI
Baniewo	OSADY NIEZAMIESZKAŁE

UŻYTKOWANIE TERENU - STAN ISTNIEJĄCY I KIERUNKI ROZWOJU

WODY	
	ZBIORNIKI WODNE - JEZIORA, STAWY, OCZKA WODNE
	RZEKI I CIEKI WODNE
	OŚRODKI HODOWLI RYBACKIEJ
	TERENY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI,
	WAŁY PRZECIWPOWODZIOWE
	TERENY PODMOKLE OKRESOWO
	PRZYPUSZCZALNY KIERUNEK SPŁYWU WÓD PODZIEMNYCH
	OBSZAR WSKAZANY DO SZCZEGÓLNEJ OCHRONY JAKOŚCIOWEJ WÓD PODZIEMNYCH

TOPOGRAFICZNE DZIAŁY WODNE

	I RZĘDU
	II RZĘDU
	III RZĘDU
	IV RZĘDU
	NIEPEWNY

UŻYTKI ROLNE

	GRUNTY ORNE O WYSOKIEJ PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ - CHRONIONE
	GRUNTY ORNE O NISKIEJ PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ
	UŻYTKI ZIELONE

LASY, ZIELEŃ

	LASY
	TERENY ADMINISTRACJI LEŚNEJ I OBSŁUGI LEŚNICTWA
	TERENY DO ZALESIEŃ
	CMENTARZE
	ZIELEŃ PARKOWA
	TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
	TERENY ZIELENI - grunty zadrzewione i zakrzewione

FORMY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

	REZERWAT PRZYRODY
	OBSZARY NATURY 2000
	POMNIKI PRZYRODY I ALEJE
	UŻYTKI EKOLOGICZNE
	LASY OCHRONNE

PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

	UŻYTKI EKOLOGICZNE
	ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE
	OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
	PARK KRAJOBRAZOWY "SZCZECINECKO - POLANOWSKI PARK KRAJOBRAZOWY"
	POMNIKI PRZYRODY I ALEJE
	OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO

ZAGROŻENIA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

DEGRADACJA POWIERZCHNI TERENU

	GRUNTY PODATNE NA INFILTRACJĘ ZANIECZYSZCZEŃ DO WÓD PODZIEMNYCH
	GRUNTY PODATNE NA DENUDACJĘ NATUROGENICZNĄ I UPRAWOWĄ
	GRUNTY ANTROPOGENICZNE OBSZARÓW ZABUDOWANYCH

KIERUNKI OCHRONY I RACJONALNEGO WYKORZYSTANIA ZŁÓŻ KOPALIN

	ZŁOŻE KOPALINY PODSTAWOWEJ / Ps - PIASKI SZKLARSKIE /
	ZŁOŻA KOPALIN POSPOLITYCH / Kn - KRUSZYWA NATURALNE, Kj - KREDA JEZIORNA /
	OBSZRY I TERENY GÓRNICZE
	ZŁOŻA W EKSPLOATACJI
	OBSZAR OGRANICZANIA EKSPLOATACJI - TERASA ZALEWOWA RZEKI GRABOWEJ

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

	ISTNIEJĄCA SIĘĆ WODOCIĄGOWA
	UJĘCIA WODY - HYDROFORNIE / DO LIKWIDACJI
	OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW - ISTN. / PROJ.
	KIERUNEK ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW SANITARNYCH
	ELEKTROENERGETYCZNA LINIA NAPOWIETRZNA 400 KV WRAZ ZE STREFĄ ODDZIAŁYWANIA
	ELEKTROENERGETYCZNA LINIA NAPOWIETRZNA 110 KV WRAZ ZE STREFĄ ODDZIAŁYWANIA
	ISTN. ELEKTROENERGETYCZNE LINIE NAPOWIETRZNE 15 KV
	ISTN. STACJE TRANSFORMATOROWE 15/0,4 KV / ELEKTROWNIE WODNE
	ISTN. STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ
	TRASA KABLA TELEKOMUNIKACJI DALEKOSIĘŻNEJ
	TRASA KABLA ŚWIATŁOWODOWEGO MIĘDZYKRAJOWEGO
	TRASA RADIOLINII
	ISTNIEJĄCY GAZOCIĄG WYSOKIEGO CIŚNIENIA
	PROJEKTOWANY GAZOCIĄG WYSOKIEGO CIŚNIENIA DN 700
	ISTN. STACJA REDUKCYJNO - POMIAROWA I ST.

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

	DROGI KRAJOWE - NR 37 I NR 6 W CIĄGU DROGI MIĘDZYKRAJOWEJ E28
	WARIANTY PRZEBUDOWY DROGI NR 6
	DROGA WOJEWÓDZKA
	DROGI POWIATOWE
	DROGI GMINNE
	LINIA KOLEJOWA NR 202 ZELEKTRYFIKOWANA
	PLANOWANA LOKALIZACJA MIEJSC OBSŁUGI PODRÓŻNYCH PRZY DRODZE KRAJOWEJ NR 6 (MOP)

TRASY ROWEROWE I SZLAKI TURYSTYCZNE

	PLANOWANA TRASA ROWEROWA "DOLINA GRABOWEJ"
	ISTNIEJĄCE I PLANOWANE TRASY ROWEROWE O ZNACZENIU LOKALNYM
	PLANOWANY TURYSTYCZNY SZLAK WODNY

OCHRONA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

	STREFY "A", "B", "K", "E" OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
	OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
	ALEJE PRZYDROŻNE - POMNIKOWE / INNE
	STARODRZEW PRZYKOŚCIELNY I CMENTARNY

STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

OZNACZENIE STREFY I NUMER WG WYKAZU STANOWISK

	STREFA "W I" PEŁNEJ OCHRONY ARCHEOLOGICZNO - KONSERWATORSKIEJ
	STREFA "W II" CZĘŚCIOWEJ OCHRONY ARCHEOLOGICZNO - KONSERWATORSKIEJ
	STREFA "W III" OGRANICZONEJ OCHRONY ARCHEOLOGICZNO - KONSERWATORSKIEJ

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

PROPONOWANE KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY (W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE OPRACOWANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO)

STREFY FUNKCJONALNE - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA, PRZEZNACZENIE TERENÓW

	Strefa istniejącego zainwestowania - terenów istniejącej zabudowy miejscowości, kolonii i przysiółków wraz z usługami oraz terenów użytkowanych gospodarczo i produkcyjnie - uzupełnienia i adaptacja istniejących układów przestrzennych
	Strefa proj. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej z usługami
	Strefa lokalizacji funkcji usługowych (U); usług administracji, handlu, rzemiosła i nieuciążliwej produkcji oraz innych usług uzupełniających z towarzyszącą zabudową mieszkaniową na potrzeby osób prowadzących działalność usługową
	Strefa lokalizacji funkcji turystycznych (UT) wraz z towarzyszącymi usługami
	Strefa lokalizacji funkcji produkcyjno - usługowych (P, S, UR)
	Strefa lokalizacji funkcji związanych z produkcją rolniczą, hodowlą, przetwórstwem wraz z usługami towarzyszącymi
	Strefa lokalizacji funkcji usługowych - oświaty, kultury, sportu i rekreacji
	Strefa lokalizacji funkcji usługowych związanych obsługą komunikacji (KS) w tym również rzemiosła i innych usług uzupełniających (KS)
	Obszary zdegradowane - do restrukturyzacji lub przekształcenia na funkcję obsługi rolnictwa i przetwórstwa lub inną rekreacyjną, kulturalno - oświatową, produkcyjną lub rzemieślniczą
	Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą / tereny wymagające opracowania planu miejscowego dla lokalizacji elektrowni wiatrowych

OZNACZENIA DO ZMIANY STUDIUM...

	Granica obszaru objętego zmianą SUIKZP
--	--

GMINA MALECHOWO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MALECHOWO

ZMIANA

w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ ZMIANY STUDIUM W STRATEGICZNEJ OCENIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Skala opracowania: 1:40 000

Opracował: mgr inż. Wiesław Zakrzewski

Wiesław Zakrzewski
mgr inż. ochrony roślin
i środowiska
ul. Poczтовая 25/12, tel. 091461301
70-361 SZCZECIN

Szczecin, czerwiec 2009 r.

aktualizacja – marzec 2015 r.
aktualizacja po opiniach – październik 2015 r.
autor opracowania
arch. krajobrazu mgr inż. Rafał Nastalski

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

- I. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ O JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI
  1. Przedmiot i cel opracowania.
  2. Zakres, podstawa opracowania i tok prac nad studium.
  3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
  4. Powiązania z innymi dokumentami planistycznymi.
  5. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Malechowo.
  6. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zmiany studium.
    - 6.1. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zmiany studium w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.
- II. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.
  1. Położenie gminy i jej powiązania przyrodnicze z otoczeniem.
  2. Regionalizacja fizyczno - geograficzna.
  3. Regionalizacja geobotaniczna.
  4. Infrastruktura techniczna.
    - 4.1. Komunikacja.
    - 4.2. Energetyka, gazownictwo, elektroenergetyka.
    - 4.3. Gospodarka wodno – ściekowa.
    - 4.4. Gospodarka odpadami.
- III. CHARAKTERYSTYKA FIZJOGRAFICZNA OBSZARU GMINY.
  1. Przestrzeń geograficzno – przyrodnicza.
  2. Budowa geologiczna gminy.
  3. Morfologia i biologia.
  4. Formy krajobrazowe.
  5. Stan i wykorzystanie zasobów surowcowych.
  6. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne.
  7. Wody powierzchniowe.
  8. Wody podziemne.
- IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY MALECHOWO.
  1. Leśnictwo.
  2. Charakterystyka środowiska przyrodniczego.
  3. Aktualny stan ochrony środowiska przyrodniczego gminy.
    - 3.1. Istniejące obszary i obiekty chronione.
    - 3.2. Obszary i obiekty przewidziane do ochrony.
    - 3.3. Elementy ekologicznej sieci obszarów chronionych (ESOCh).
  4. Przyroda Gminy Malechowo na tle przepisów Unii Europejskiej.
  5. Wymagania wynikające ze strategii ochrony różnorodności biologicznej oraz kryteriów IUNC (Światowej Unii Ochrony Przyrody).
- V. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

1. Eksploatacja kopalin.
  2. Tereny planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych.
  3. Komunikacja
  4. Elektroenergetyka.
  5. Zaopatrzenie w gaz.
  6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
  7. Potencjalne zmiany środowiska gminy Malechowo w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
- VI. STAN OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM NA ŚRODOWISKO.
1. Komunikacja drogowa.
  2. Zaopatrzenie w gaz.
  3. Elektroenergetyka.
- VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.
- VIII. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA ŚRODOWISKO
1. Różnorodność biologiczna.
  2. Fauna.
  3. Flora.
  4. Woda.
  5. Powietrze.
  6. Powierzchnia ziemi.
  7. Kopaliny.
  8. Krajobraz.
  9. Klimat.
  10. Zabytki.
  11. Dobra materialne.
  12. Oddziaływanie na ludzi.
- IX. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.
1. Usytuowanie obszaru zmiany Studium w stosunku do obszarów Natura 2000.
  2. Postępowanie w granicach obszarów Natura 2000.
  3. Przedsięwzięcia mogące znacząco antropogenicznie oddziaływać na obszary Natura 2000.
    - 3.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco antropogenicznie oddziaływać na obszary Natura 2000 wedle ustaleń zmiany studium w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.

4. Przewidywane oddziaływania skumulowane na środowisko oraz działania mające i celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko.

4.1. Przewidywanie oddziaływania skumulowane na środowisko.

4.2. Działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko.

4.1.1. Przewidywane oddziaływania skumulowane na środowisko oraz działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko wedle ustaleń zmiany studium w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.

4.1.2 Przewidywanie oddziaływania skumulowane na środowisko.

4.1.3 Działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko.

X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

I. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ O JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.

1. Przedmiot i cel opracowania.

Przedstawione opracowanie to: „Prognoza oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo – Zmiana w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica”.

Zgodnie z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica opracowanie obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy.

Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 199) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Wyprzedza ono sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich praktyczne stosowanie, nadaje generalny kierunek dalszym opracowaniom planistycznym oraz pozwala na uzyskanie szerokiej akceptacji dla decyzji najważniejszych dla całej wspólnoty samorządowej.

Celem opracowania jest, określenie istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z rozwojem gminy, z uwzględnieniem w szczególności:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.

- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej,
- koordynacja planów miejscowych.

Dla realizacji celu głównego, najbardziej istotny będzie rozwój następujących funkcji:

- jako funkcji wiodących dla rozwoju gospodarczego - produkcji rolnej, w tym działów specjalnych, magazynowania i przetwórstwa produktów rolnych, i usług turystycznych dla turystyki wiejskiej i kwalifikowanej, wykorzystujących walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz obsługi ruchu tranzytowego, przy modernizowanej drodze krajowej nr 6 oraz w znaczącym stopniu energetyki wiatrowej oraz funkcji produkcyjno – usługowych.
- jako funkcji uzupełniających - produkcji przemysłowej na rynek krajowy i eksportowy oraz rzemiosła produkcyjnego i usługowego dla zaspokajania potrzeb lokalnych.

Powyższym funkcjom towarzyszyć będzie rozwój funkcji osadniczej, wraz z niezbędnymi urządzeniami i sieciami lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej, działalności handlowej i usługowej zaspokajającej potrzeby lokalne oraz gospodarki leśnej i eksploatacji kopaliny. W sposób istotny wzrastać także będzie znaczenie funkcji ochronnej zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Cele powyższe wynikają bezpośrednio z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a pośrednio z innych ustaw oraz regulacji prawnych dotyczących kompetencji samorządów.

Realizacja zagospodarowania przestrzennego odbywać się będzie przy zachowaniu nadrzędnej zasady rozwoju zrównoważonego, która zakłada optymalne i racjonalne wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, traktując je jako dobro bezcenne i w ograniczonym stopniu odnawialne, które winno być zachowane dla przyszłych pokoleń.

Opracowanie zmiany Studium obejmuje:

- część tekstową - uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem zawierającym objaśnienie przyjętych rozwiązań i syntezę ustaleń projektu studium,
- część graficzną - mapa w skali 1:25 000,
- opracowania branżowe i dokumentację formalno - prawną.

2. Zakres, podstawa opracowania i tok prac nad studium.

Zakres zmiany Studium.

Zgodnie z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica opracowanie obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy.

Zasady polityki przestrzennej gminy.

Gmina Malechowo przygotowuje korzystne warunki dla wszystkich zamierzających uruchomić i rozwijać działalność gospodarczą w różnych formach, a także osiedlić się lub podnieść standard obecnego zamieszkania wnosząc i modernizując budynek mieszkalny lub wypoczynkowy. Dla właściwego wykorzystania zasobów przestrzeni gminy i jej położenia oraz zagwarantowania zgodnego współistnienia różnych funkcji wskazuje się:

- tereny, na których mogą być realizowane zamierzenia w zakresie działalności produkcyjnej, rzemieślniczej i usługowej tak, by nie powodowała uciążliwości dla otoczenia oraz utraty lub obniżenia walorów środowiska, a lokalizacja wstępnie wskazywała na szanse powodzenia zamierzeń,
- rejon, gdzie może być podejmowana działalność gospodarcza opierająca się na wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane formy aktywności gospodarczej powinny podlegać zmianom za sprawą cech środowiska naturalnego lub z przyczyn ekonomicznych,
- miejsca, gdzie może być wznoszona zwarta zabudowa mieszkaniowa i nieuciążliwe usługi oraz określa zasady jej realizacji,
- możliwe rejon, nowego osadnictwa rozproszonego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane funkcje przyczyniły się do ich zeszpecenia i utraty atrakcyjności, ze wskazaniem na konieczność przywrócenia ład,
- optymalne rozwiązania w zakresie systemów komunikacji, infrastruktury komunalnej i społecznej, ich terytorialny zasięg oraz przewidywany czas realizacji,
- obszary, na których w celu objęcia ochroną cennych zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego podejmowanie działalności gospodarczej, budowlanej lub inżynierskiej będzie całkowicie zakazane, lub też w różnym stopniu ograniczona,
- rezerwuje się obszary dla celów wynikających z potrzeb polityki Państwa oraz innych jednostek samorządu terytorialnego.

Gmina realizować będzie politykę przestrzenną poprzez:

- przygotowywane, w oparciu o Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, nowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów gminy, poszczególnych wsi i ich fragmentów,
- opracowywane dokumenty wieloletniego planowania strategicznego w zakresie rozwiązań komunikacyjnych i infrastruktury komunalnej,
- inwentaryzowanie posiadanych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, monitorowanie ich stanu oraz opracowywanie programów ich wykorzystania i ochrony,
- ustanawianie, w drodze uchwał Rady Gminy, obszarów chronionych oraz wnioskowanie do organów administracji o objęcie ochroną zasobów o zasięgu ponadlokalnym,
- przygotowanie kompletnej oferty atrakcyjnych dla prowadzenia działalności gospodarczej i osadnictwa terenów i nieruchomości komunalnych, prywatnych oraz pozostających we władaniu innych osób prawnych.

Cele polityki Państwa i Regionu na terenie gminy.

Generalne założenia, wynikające z dokumentów rangi krajowej, a także wszystkie szczegółowe wnioski i wytyczne zostały uwzględnione w projekcie Studium i tak:

- jako funkcje wiodące w rozwoju i zagospodarowaniu przestrzennym gminy Malechowo

uznano rolnictwo i turystykę (w tym obsługę ruchu tranzytowego), wśród funkcji podstawowych znalazła się wielokierunkowa aktywizacja gospodarcza w tym działalność produkcyjno - przemysłowa. Obszary dla zainwestowania wskazano przede wszystkim w korytarzu infrastruktury o znaczeniu krajowym i regionalnym, związanym z drogą krajową nr 6,

- zaproponowano koncepcję modernizacji, dostosowującej drogę krajową nr 6 do parametrów drogi ekspresowej, z obejściem miejscowości Pękanino i Malechowo, eliminując w ten sposób z obszarów zabudowanych przewóz niebezpiecznych i toksycznych środków przemysłowych. Dla dotychczasowych tras przebiegu drogi przez obszary zurbanizowane, zaproponowana została rola dróg zbiorczych. Wskazano rezerwy kierunkowe dla realizacji MOP. Podtrzymano potrzebę rezerwowania terenu pod rozbudowę kolejowej linii magistralnej oraz modernizacji najważniejszych dróg lokalnych, uwzględniających konieczność wydzielania ruchu rowerowego i pieszego, dla poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu,
- uwzględniono przebiegi linii energetycznych i telekomunikacyjnych w ponadregionalnym korytarzu infrastruktury, tak, aby nowe zagospodarowanie nie kolidowało z ich bezpieczeństwem,
- utrzymana została dotychczasowa struktura i hierarchizacja sieci osadniczej, przy założeniu wzmocnienia roli proponowanego ośrodka rozwoju turystyki w Lejkowie i ośrodka wielofunkcyjnego w Niemicy. Zapisy studium wskazują na potrzebę zachowania zwartości zabudowy oraz określają obszary, gdzie należy przywracać ład przestrzenny, poprzez eliminację przypadkowych przekształceń funkcjonalnych. Zaproponowane zostały regulacje dotyczące nowowznoszonej zabudowy,
- określone zostały standardy zaspokojenia podstawkowych potrzeb społecznych ludności gminy,
- określone zostały wymogi sanitarne w zakresie gospodarki wodno - ściekowej oraz kierunki działań zmierzających do kompleksowego uporządkowania gospodarki odpadami oraz poprawy stanu powietrza atmosferycznego,
- podkreślona została potrzeba ustanawiania stref ochronnych ujęć wód podziemnych i określania w nich ograniczonego użytkowania, a także konieczność zabezpieczenia możliwości ich wykorzystania do celów ppoż. oraz gwarantowania publicznych awaryjnych ujęć wód. W ustaleniach studium przywołano wnioski zawarte w „Warunkach korzystania z wód dorzecza Wieprzy i Przymorza” opracowanych w RZGW Szczecin,
- uwzględnione zostało istnienie złóż kopalin podstawowych i pospolitych i określone zasady podjęcia i prowadzenia ich eksploatacji,
- określono obszary możliwości rozwoju energetyki wiatrowej, która jest jedną z najszybciej rozwijających się branż produkujących zieloną energię elektryczną. Lokalizacja farmy wiatrowej będzie miała też wymiar ekonomiczny dla gminy Malechowo,
- określono obszary gruntów chronionych przed zmianą przeznaczenia, wskazanych dla rolnictwa ekologicznego, a także rolniczo nieużytecznych ze wskazaniem do zalesienia,
- podtrzymana została koncepcja utworzenia dużych form ochrony cennych przyrodniczo obszarów - Doliny rzeki Grabowej oraz krajobrazu wschodniego i południowo - wschodniego, zalesionego obszaru gminy. Zaproponowano ustanowienie lokalnych form ochrony przyrody oraz wskazano organy właściwe do podejmowania działań tworząc spójny system przestrzenny i organizacyjny,
- w ramach opracowania sporządzono Studium Krajobrazu Kulturowego gminy, wskazano w ustaleniach obiekty i obszary, które posiadają walory zabytkowe, określono granice stref A, B, E, K oraz WI, WII i WIII oraz obowiązujące w nich zasady ochrony,

a także określono źródła zagrożenia dla środowiska kulturowego i możliwe na poziomie gminy sposoby ich neutralizacji.

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

Prognoza wykonana została na podstawie:

- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 199);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);
- Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalone uchwałą Nr XXVII/185/2001 Rady Gminy Malechowo z dnia 13 grudnia 2001 r. zmienionego uchwałą Nr XI/98/07 Rady Gminy Malechowo z dnia 31 października 2007 r.;
- Uchwała Nr XIII/126/08 Rady Gminy Malechowo z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1153 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późniejszymi zmianami);
- Inne akty prawne powiązane z planowaniem i gospodarką przestrzenną.

Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio - terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne
  - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo została wykonana na załączniku graficznym w skali 1:40 000.

Na załącznik graficzny zostały naniesione następujące elementy środowiska przyrodniczego:

- ustanowione prawnie formy ochrony przyrody w gminie Malechowo, wyznaczone podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- projektowane i proponowane formy ochrony przyrody, wyznaczone w gminie Malechowo na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej,
- przyrodnicze powiązania obszaru gminy Malechowo z gminami sąsiednimi w zakresie wynikającym ze zmiany studium.

Na załącznik graficzny naniesiono wnioski dotyczące wpływu ustaleń zmiany Studium na środowisko:

- obszary, na których prognozowane skutki wpływu ustaleń zmiany Studium wpływ korzystnie na środowisko - obszar ochrony doliny Grabowej,
- obszary, na których prognozowane skutki wpływu ustaleń zmiany Studium mogą wprowadzić do środowiska zagrożenia.

Część opisowa omawia aktualny sposób zagospodarowania i stan środowiska obszaru gminy Malechowo, analizuje skutki realizacji ustaleń zmiany studium dla środowiska w granicach gminy oraz przedstawia wnioski i zalecenia, wynikające z przeprowadzonej analizy. Prognoza analizuje skutki najsilniej obciążające środowisko, ale należy przyjąć, że nie wszystkie z nich zaistnieją w ostatecznym wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium, lub mogą pojawić się inne.

Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium wykonano na podstawie następujących opracowań:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo.
- 2) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo - Diagnoza stanu i uwarunkowania rozwoju (Biuro Planowania Przestrzennego w Słupsku, maj 2001 r.).
- 3) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowa - Synteza uwarunkowań (Biuro Planowania Przestrzennego w Słupsku, maj 2001 r.).
- 4) „Opracowanie ekofizjograficzne” dla Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo (mgr inż. Wiesław Zakrzewski, Szczecin listopad 2008 r.).
- 5) „Eksploracja kopalni i ochrona zasobów widnych doliny Grabowej” (mgr. Ryszard Dobracki, Szczecin 2009 r.).
- 6) Ekofizjografia podstawowa do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo w obrębach: Karnice, Malechówko, Malechowo, Paproty - Paprotki (dr Dariusz Janicki, Szczecin 2007 r.).
- 7) Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Malechowo na lata 2004 - 2006 z perspektywą na lata 2007 - 20013 (Malechowo, dnia 23 sierpnia 2004 r.).
- 8) Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008 - 2013 z uwzględnieniem perspektywy 2012 - 2015(Szczecin, 2008 r.).
- 9) Waloryzacja Przyrodnicza Gminy Malechowa (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin 2002 r.).
- 10) Czesław Koźmiński, Bożena Michalska, Małgorzata Czarnecka: Klimat województwa zachodniopomorskiego (Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2007).
- 11) Czeraszewicz R., Oleksiak A. (red), 2004. Ptaki wodno - błotne na Pomorzu Zachodnim. Wyniki obliczeń w sezonie 2003/2004, ekologia i ochrona. Projekt przyrodniczo - łowiecki, ZTO-PZŁ Szczecin,
- 12) Monitoring pospolitych ptaków lęgowych, raport z lat 2005 - 2006 (OTOP, Warszawa 2007 r.).
- 13) Mapa Sozologiczna Polski w skali 1:50 000 Ark. N-33-58-C Sławno.
- 14) Mapa Sozologiczna Polski w skali 1:50 000 Ark. N-33-708-C Ostrowiec.
- 15) Mapa Sozologiczna Polski w skali 1:50 000 Ark. N-33-698-C Sianów.
- 16) Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1:50 000 Ark. N-33-58-C Sławno.
- 17) Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1:50 000 Ark. N-33-708-C Ostrowiec.
- 18) Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1:50 000 Ark. N-33-69S-C Sianów.
- 19) Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Grabowej” PLH320003.

4. Powiązania z innymi dokumentami planistycznymi.

Gmina realizować będzie politykę przestrzenną poprzez:

- przygotowywane, w oparciu o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, nowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów gminy, poszczególnych wsi i ich fragmentów,
- opracowywane dokumenty wieloletniego planowania strategicznego w zakresie rozwiązań komunikacyjnych i infrastruktury komunalnej,
- inwentaryzowanie posiadanych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, monitorowanie ich stanu oraz opracowywanie programów ich wykorzystania i ochrony,
- ustanawianie, w drodze uchwał Rady Gminy, obszarów chronionych oraz wnioskowanie do organów administracji o objęcie ochroną zasobów o zasięgu ponadlokalnym,
- przygotowanie kompletnej oferty atrakcyjnych dla prowadzenia działalności gospodarczej i osadnictwa terenów i nieruchomości komunalnych, prywatnych oraz pozostających we władaniu innych osób prawnych.

Zasady sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- 1) Obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych: przewidziane do ochrony na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późniejszymi zmianami).

Konieczność wykonania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy obszarów, które zostają poddane pod ochronę przez Radę Gminy, w postaci obszaru chronionego krajobrazu, zespołów przyrodniczo - krajobrazowych.

Zatem, w przypadku, gdy form tych nie wprowadzi wojewoda, a ustanowi je Rada Gminy, obowiązkiem, spoczywającym na zarządzie gminy, będzie sporządzenie mpzp.

W przypadku utworzenia na terenie gminy parku krajobrazowego (postulowany Szczecinecko - Polanowski Park Krajobrazowy), obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub dokonania zmian w planie istniejącym powstaje po ustanowieniu przez wojewodę planu ochrony parku. Według obecnie obowiązujących zapisów ustawy, gmina jest zobowiązana do sporządzenia mpzp w ciągu roku od ustanowienia planu ochrony, a koszt sporządzenia bądź zmiany planu pokrywa budżet państwa.

Obowiązek sporządzenia mpzp, dokonania zmian w mpzp - po ustanowieniu planu ochrony odnosi się również do obszarów uznanych za rezerwaty przyrody (termin, koszty sporządzeni - jak w przypadku parku krajobrazowego).

Zgodnie z zapisem ustawy o ochronie przyrody, zmiana przeznaczenia terenów, na który (znajduje się starodrzew, może być dokonana jedynie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego). (Za starodrzew uznaje się drzewostan lub pojedyncze drzewa, które przekroczyły fazę kulminacji przyrostu lub osiągnęły wiek rębności w rozumieniu przepisów o gospodarce leśnej).

stanowiące tereny górnicze, zgodnie z przepisami ustawy prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 196).

Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów ustawy prawo geologiczne i górnicze, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządza się dla terenów górniczych utworzonych w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż. Od planu można odstąpić jedynie w przypadku terenu górniczego utworzonego w związku z wydobywaniem kopalin pospolitych, gdy nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko. Koszt mpzp dotyczący terenu górniczego ponosi przedsiębiorca. W przypadku, gdy przedsiębiorca

wydobywa kopalinę ze złoża w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1 października 1994 r., koszty sporządzenia planu pokrywa: w 50 % przedsiębiorca i w 50 % właściciel gmina.

Uznaje się, że na terenie gminy należy sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla obecnie funkcjonujących dwóch terenów górniczych, utworzonych związku z wydobywaniem: kruszywa naturalnego ze złóż „Święcianowo I”, „Święcianowo II”, „Święcianowo III” oraz kredy jeziornej ze złoża „Grabowo”.

grunty rolne i leśne przeznaczane na cele nierolnicze, zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późniejszymi zmianami).

- Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego występuje każdorazowo, w przypadku przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. W stosunku do gruntów szczególnie chronionych wymagane jest przeprowadzenie procedury związanej z uzyskaniem zgody na zmianę przeznaczenia celu decyzji zezwalającej na ich wyłączenie z użytkowania rolnego lub leśnego. Wydanie decyzji następuje przed uzyskaniem pozwolenia na budowę. W decyzji określone są obowiązki (w tym należności i opłaty roczne) związane z wyłączeniem. Koszty związane z wyłączeniem gruntów ponosi ich właściciel. Nie wymaga się decyzji, jeśli grunty rolne mają być użytkowane na cele leśne

przeznaczane pod zalesienia, na podstawie przepisów Ustawy o lasach z 28 września 1991 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1153 z późniejszymi zmianami).

Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

- 2) Obszary, na których przewiduje się realizację programów wojewódzkich, służących realizacji ponadlokalnych i regionalnych celów publicznych oraz programów zawierających zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Brak jest obecnie programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, odnoszących się do terenu gminy Malechowa, nie istnieje, więc obowiązek sporządzenia mpzp. Może on wystąpić w przypadku decyzji o przystąpieniu do modernizacji Drogi Krajowej nr 6, wtedy zadanie wprowadzone zostało po przeprowadzeniu negocjacji z organami gminy. W takim przypadku udział budżetu gminy w kosztach sporządzenia planu wystąpi, jeżeli przedmiotem planu będą także rozwiązania celów lokalnych.
- 3) Obszary, na których przewiduje się realizację lokalnych celów publicznych. Obowiązek będzie dotyczył m. in. realizacji obiektów i systemów infrastruktury komunalnej technicznej - wysypiska odpadów, oczyszczalni ścieków i infrastruktury społecznej - budowy szkół, obiektów ochrony zdrowia, placówek opiekuńczych i wychowawczych, realizacji usług sakralnych, zakładania cmentarzy. Wyłączone z obowiązku sporządzania planów są zadania związane z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego. Obowiązek występuje dopiero z chwilą podjęcia decyzji przez Radę Gminy, koszty planów pokrywa budżet gminy.
- 4) Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z zaspokajania potrzeb w spółnoty samorządowej. Obowiązek wystąpi dopiero z chwilą podjęcia przez Radę Gminy decyzji o potrzebie zaspokojenia w ten sposób potrzeb mieszkaniowych i dotyczy każdorazowo obszaru w skazanego w uchwale.
- 5) Obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia planu ze względu na istniejące uwarunkowania.

Studium nie wskazuje na istnienie obecnie obszarów, których dotyczyłby ten obowiązek. Aktualny plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo nie pozwala jednak na realizację znacznej części wnioskowanych zamierzeń inwestycyjnych. Dla umożliwienia ich spełnienia, a także w sytuacji ewentualnej utraty ważności obecnego planu z mocy prawa,

celowym jest stopniowe opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o zróżnicowanym zakresie i zasięgu terytorialnym.

Na obszarze gminy wyznacza się więc:

- rejon kierunkowy, przeznaczony pod funkcję kompleksowej obsługi ruchu tranzytowego, a także przeznaczony dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej w zakresie produkcyjno - gospodarczym. Są one usytuowane w północno wschodniej i północno - zachodniej części gminy, w ponadregionalnym korytarzu infrastruktury związanym z drogą krajową nr 6,
- w miejscowościach położonych przy drodze krajowej obszary dla realizacji zabudowy mieszkaniowej wiejskiej z preferencją dla agroturystyki oraz o charakterze osiedlowym,
- obszary kompleksowego zagospodarowania dla celów turystyki i rekreacji sobotnio - niedzielnej,
- strefy, w których będzie realizowana zabudowa rozproszona o charakterze rezydencjonalnym,
- w granicach wsi tereny otwarte dla rekreacji publicznej, z możliwością ich odpowiedniego urządzenia.

Przybliżone granice wyżej wymienionych obszarów wskazano na planszy Studium w skali 1 : 25 000 oraz na rysunkach w skali 1 : 10 000. Dla wszystkich tych obszarów celowe będzie przystąpienie do opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, z chwilą zaistnienia następujących okoliczności:

- dla obszarów kompleksowej obsługi ruchu tranzytowego - po przesądzeniu o sposobie modernizacji Drogi krajowej nr 6. Dotyczy to również rozwiązań komunikacyjnych w zakresie dróg lokalnych, wymuszonych projektowaną przebudową drogi krajowej. Możliwe będzie wcześniejsze opracowanie planów, pod warunkiem uwzględnienia w nich terenów niezbędnych dla modernizacji DK 6. W takim przypadku koszt sporządzenia planu pokrywa gmina,
- dla obszarów zorganizowanej działalności inwestycyjnej w zakresie produkcyjno - gospodarczym, w momencie złożenia wniosków przez znaczących inwestorów,
- dla obszarów z przeznaczeniem pod lokalizację elektrowni wiatrowych z infrastrukturą towarzyszącą oraz obszarów oddziaływania,
- dla obszaru położonego w obrębie Malechówko z przeznaczeniem pod funkcję usługowo - handlową z towarzyszącą zabudową mieszkaniową,
- dla obszarów złóż kopaliny,
- dla obszarów kompleksowego zagospodarowania turystyczno - rekreacyjnego - po opracowaniu właściwych programów, koncepcji i zawarcia ewentualnych porozumień w zakresie partnerstwa i montażu środków publicznych i prywatnych,
- w strefach realizacji rozproszonej zabudowy rezydencjonalnej - na wniosek właściciela o zmianę przeznaczenia terenu,
- w granicach wszystkich stref ochrony konserwatorskiej B, sukcesywnie, w zależności od stopnia zagrożenia wartości zabytkowych, ustalonego w porozumieniu z Państwową Służbą Ochrony Zabytków, a także liczby składanych wniosków o wydanie decyzji budowlanych.

5. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Malechowo.

- Plan zagospodarowania gminy Malechowo uchwalonego przez Radę Gminy Malechowo z dnia 30.12.1996 r. Nr XIX/112/96 Dz. Urz. Woj. Koszalińskiego Nr 5, poz. 22 z dnia 21.02.1996 r..
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 30.12.2002 r. Nr 111/24/2002 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 8, poz. 126 z dnia 18.02.2002 r., dla terenu oczyszczalni ścieków w miejscowości Paproty – Paprotki.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 29.08.2003 r. Nr VII/90/2003 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 90, poz. 1496 z dnia 16.10.2003 r., w miejscowości Malechowo i Świącianowo.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/244/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1933 z dnia 09.12.2005 r. dla terenu zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Malechowo.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/245/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1934 z dnia 09.12.2005 r. w miejscowości Pękanino.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/246/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1935 z dnia 09.12.2005 r. dla terenu zabudowy mieszkaniowej i usługowej w miejscowości Karvice.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/247/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1936 z dnia 09.12.2005 r. dla stacji bazowej GSM w miejscowości Witosław.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalonym przez Radę Gminy Malechowo z dnia 28.09.2005 r. Nr XXIV/248/2005 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 95, poz. 1937 z dnia 09.12.2005 r. dla terenu powiększenia cmentarza komunalnego w miejscowości Malechowo.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 30.12.2010 r. Nr III/34/2010 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 8, poz. 113 z dnia 27.01.2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w częściach obrębów geodezyjnych Sulechowo, Sulechówko, Darskowo, Borkowo, Lejkowo gminy Malechowo.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 30.12.2010 r. Nr III/35/2010 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 8, poz. 114 z dnia 27.01.2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego w częściach obrębów geodezyjnych Bartolino, Kusice, Niemica gminy Malechowo.

- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 30.12.2010 r. Nr III/36/2010 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 8, poz. 115 z dnia 27.01.2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w częściach obrębów geodezyjnych Przystawy i Grabowo gminy Malechowo.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 06.10.2011 r. Nr XI/122/2011 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 127, poz. 2302 z dnia 07.11.2011r. w sprawie "Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Malechowo dla lokalizacji gazociągu wysokiego ciśnienia DN 700".
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 29.01.2013 r. Nr XXV/266/2013 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1121 z dnia 07.03.2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Przystawy, w gminie Malechowo.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 29.01.2013 r. Nr XXV/267/2013 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 127, poz. 2302 z dnia 07.03.2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod lokalizację elektrowni wiatrowych w części obrębów Pękanino, Malechowo, Niemica, Grabowo i Karwice w gminie Malechowo.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 15.03.2013 r. Nr XXVI/268/2013 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1959 z dnia 14.05.2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod lokalizację elektrowni wiatrowych w części obrębów Malechowo i Gorzyca w gminie Malechowo.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 24.04.2013 r. Nr XXVII/284/2013 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 2221 z dnia 05.06.2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach działki o nr ewidencyjnym 76/3 obręb Karwice.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 24.04.2013 r. Nr XXVII/285/2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach działki o nr ewidencyjnym 98 w obrębie Przystawy.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 06.09.2013 r. Nr XXIX/307/2013 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 3353 z dnia 17.10.2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębów Malechówko, Malechowo, Karwice i Paproty-Paprotki.
- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy

Malechowo z dnia 25.10.2013 r. Nr XXX/321/2013 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 4098 z dnia 27.11.2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie Malechowo.

- Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo uchwalony przez Radę Gminy Malechowo z dnia 25.10.2013 r. Nr XXX/322/2013 Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 4099 z dnia 27.11.2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach działki o nr ewid. 426 w obrębie Malechowo.

6. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zmiany studium.

Przyjęte rozwiązania i ustalenia zostały zainicjowane Uchwałą Nr XXVIII/294/2006 Rada Gminy Malechowo z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo.

- 1) Przedmiotem zmiany jest wprowadzenie funkcji elektrowni wiatrowych oraz funkcji usługowo - handlowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową zlokalizowanych w obrębach: Karwice, Malechówko, Malechowo, Paproty - Paprotki.
- 2) Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tekst jednolity: Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
- 3) Energetyka wiatrowa jest jedną z najszybciej rozwijających się branż produkujących zieloną energię elektryczną. Biorąc pod uwagę troskę o środowisko naturalne oraz nasze zobowiązania związane z ratyfikacją Protokołu z Kioto oraz przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, Minister Gospodarki zobowiązał zakłady energetyczne do zakupu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Udział ten zwiększany jest w każdym roku i ma osiągnąć 7,5 % w 2010 roku. W celu ochrony obszarów przyległych w studium zapisano konieczność opracowania planu miejscowego dla obszaru obejmującego teren lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz strefę negatywnego oddziaływania elektrowni (400 m) na tereny działek sąsiednich gdzie będzie obowiązywał zakaz zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi. Lokalizacja farmy wiatrowej będzie miała też wymiar ekonomiczny dla gminy Malechowo. Inwestor będzie płacił podatki przez dwudziestoletni okres użytkowania farmy.

Gmina Malechowo przygotowuje korzystne warunki dla wszystkich zamierzających uruchomić i rozwijać działalność gospodarczą w różnych formach, a także osiedlić się lub podnieść standard obecnego zamieszkania wnosząc i modernizując budynek mieszkalny lub wypoczynkowy. Dla właściwego wykorzystania zasobów przestrzeni gminy i jej położenia oraz zagwarantowania zgodnego współistnienia różnych funkcji wskazuje się:

- tereny, na których mogą być realizowane zamierzenia w zakresie działalności produkcyjnej, rzemieślniczej i usługowej tak, by nie powodowała uciążliwości dla otoczenia oraz utraty lub obniżenia walorów środowiska, a lokalizacja wstępnie wskazywała na szanse powodzenia zamierzeń,
- rejon, gdzie może być podejmowana działalność gospodarcza opierająca się na wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane formy aktywności gospodarczej powinny

podlegać zmianom za sprawą cech środowiska naturalnego lub z przyczyn ekonomicznych,

- miejsca, gdzie może być wznoszona zwarta zabudowa mieszkaniowa i nieuciążliwe usługi oraz określa zasady jej realizacji,
- możliwe rejony nowego osadnictwa rozproszonego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane funkcje przyczyniły się do ich zeszpecenia i utraty atrakcyjności, ze wskazaniem na konieczność przywrócenia ładu,
- optymalne rozwiązania w zakresie systemów komunikacji, infrastruktury komunalnej i społecznej, ich terytorialny zasięg oraz przewidywany czas realizacji,
- obszary, na których w celu objęcia ochroną cennych zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego podejmowanie działalności gospodarczej budowlanej lub inżynierskiej będzie całkowicie zakazane, lub też w różnym stopniu ograniczona,
- rezerwuje się obszary dla celów wynikających z potrzeb polityki Państwa oraz innych jednostek samorządu terytorialnego.

Gmina realizować będzie politykę przestrzenną poprzez:

- przygotowywane, w oparciu o Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, nowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów gminy, poszczególnych wsi i ich fragmentów,
- opracowywane dokumenty wieloletniego planowania strategicznego w zakresie rozwiązań komunikacyjnych i infrastruktury komunalnej,
- inwentaryzowanie posiadanych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, monitorowanie ich stanu oraz opracowywanie programów ich wykorzystania i ochrony,
- ustanawianie, w drodze uchwał Rady Gminy, obszarów chronionych oraz wnioskowanie do organów administracji o objęcie ochroną zasobów o zasięgu ponadlokalnym,
- przygotowanie kompletnej oferty atrakcyjnych dla prowadzenia działalności gospodarczej i osadnictwa terenów i nieruchomości komunalnych, prywatnych oraz pozostających we władaniu innych osób prawnych.

Dla realizacji celu głównego, najbardziej istotny będzie rozwój następujących funkcji:

- jako funkcji wiodących dla rozwoju gospodarczego - produkcji rolnej, w tym działów specjalnych, magazynowania i przetwórstwa płodów rolnych, i usług turystycznych dla turystyki wiejskiej i kwalifikowanej, wykorzystujących walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz obsługi ruchu tranzytowego, przy modernizowanej drodze krajowej nr 6 oraz w *znaczącym stopniu energetyki wiatrowej*.
- jako funkcji uzupełniających - produkcji przemysłowej na rynek krajowy i eksportowy oraz rzemiosła produkcyjnego i usługowego dla zaspokajania potrzeb lokalnych.

Powyższym funkcjom towarzyszyć będzie rozwój funkcji osadniczej, wraz z niezbędnymi urządzeniami i sieciami lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej, działalności handlowej i usługowej zaspokajającej potrzeby lokalne oraz gospodarki leśnej i eksploatacji kopaliny. W sposób istotny wyrastać także będzie znaczenie funkcji ochronnej zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

6.1. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zmiany studium w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.

Przyjęte rozwiązania i ustalenia zostały zainicjowane Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo.

- 1) Przedmiotem zmiany jest rozwój funkcji produkcyjno – usługowej w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.
- 2) Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 199) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
- 3) Przestrzeń, w której zlokalizowany jest teren opracowania daje możliwość realizacji funkcji produkcyjno – usługowej. Zakładane w celach rozwojowych gminy zwiększanie możliwości rozwoju gospodarczego, będzie spełniane poprzez przyjęcie założeń projektu planu miejscowego. Jego realizacja wspomogłaby rozwój przedsiębiorczości, umożliwiając tym samym rozwój gospodarczy gminy, a także uwzględni spełnianie zasad ekologii i zrównoważonego rozwoju szczególnie na ważnych terenach. Z realizacją projektu wiążą się zmiany przyrodniczo - krajobrazowe, będące skutkiem ingerencji w struktury przyrodnicze związanej z utratą terenów biologicznie czynnych zajętych pod zabudowę i powierzchnie utwardzone. Ingerencje w struktury przyrodnicze, związane z etapem inwestycyjnym (realizacja budowy) będą posiadały niekorzystny, często kumulujący się charakter. Jednak etap inwestycyjny będzie ograniczony przestrzennie do terenów budowy. Jego oddziaływanie cechować będzie znaczne natężenie i względnie krótki okres oddziaływania, a częściowo także odwracalny charakter poprzez zachowanie i odbudowę powierzchni biologicznie czynnych. Ochrona przed potencjalnymi zagrożeniami czy też uciążliwościami została uwzględniona w projekcie planu. Obowiązujące w planie, którego dotyczy przedmiotowa zmiana ustalenia ochrony środowiska łagodzą potencjalne, niekorzystne oddziaływania na środowisko tak etapu inwestycyjnego jak i eksploatacyjnego projektowanych funkcji terenu i nie pozostają bez pozytywnego znaczenia w dłuższej perspektywie czasu.

II. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.

1. Położenie gminy i jej powiązania przyrodnicze z otoczeniem.

Gmina Malechowo położona jest w województwie zachodniopomorskim, w powiecie sławieńskim, na obszarze Równiny Słupskiej i Wysoczyzny Polanowskiej. Gmina zajmuje powierzchnię 227 km² i jest tym samym trzecią pod względem wielkości gminą w Powiecie Sławieńskim. Stanowi ona 21,7% ogólnej powierzchni Powiatu Sławieńskiego.

Pod względem fizyczno - geograficznym gmina należy do dwóch obszarów, które ukształtowały się w wyniku zlodowacenia bałtyckiego. Północna część należy do Równiny Słupskiej, południowa zaś to fragment Wysoczyzny Polanowskiej, dla której charakterystyczne są wzgórza morenowe - będące pamiątką przemieszczającego się tu lodowca. Pod względem podziału hydrograficznego obszar ten należy do dorzecza rzeki Grabowej i Bielawy.

W rzeźbie obszaru dominuje płaska i lekko falista wysoczyzna morenowa urozmaicona niewielkimi rynnami polodowcowymi.

Powierzchnia Gminy Malechowo ukształtowana głównie wskutek działalności lądolodu skandynawskiego i jego wód roztopowych, jest zróżnicowana pod względem wysokości i występujących form urzeźbienia.

Część gminy wysunięta najbardziej na północ, jej fragment północno - zachodni to mało zróżnicowane pod względem urzeźbienia obszary, które geomorfologicznie stanowią płaskie lub lekko faliste powierzchnie wysoczyzny morenowej (morena denna), wznoszącej się na wysokościach 20 - 50 m n.p. m. W części północno - wschodniej wysokości wzrastają do poziomu 50 - 70 m n.p.m, a teren (wysoczyznowy) staje się silniej skonfigurowany. W pobliżu wschodniej granicy wysoczyzna stromo opada i tworzy krawędź doliny wykorzystywanej obecnie przez rzekę Reknicę (Rakówkę), odprowadzającą wody do Ściegnicy.

Część centralną gminy wypełnia szeroka dolina rzeki Grabowej. Dolina maksymalnie osiąga szerokość ponad 2,5 km (najszerszy odcinek w okolicach Malechowa) i głębokość powyżej 30 m (strome, wysokie zbocza doliny w części wschodniej, gdzie dolina jest węższa). Dno doliny zalega w przedziale wysokości: poniżej 30 m n.p.m. w okolicy Nowego Żytnika, po ok 8 m n.p.m. w okolicach Przystaw, Grabowa.

Urozmaicona pod względem wysokościowym i geomorfologicznym jest część południowa gminy. Występują tutaj powierzchnie morenowe, a wśród nich charakterystyczne dla akumulacji czołowomorenowej oraz formy kemowe, związane z pomorską fazą zlodowacenia. W części południowo - zachodniej (poniżej doliny Grabowej) powierzchnię urozmaicają formy kemowe (pagóry, wzgórza). Najwyższa w tej okolicy Góra Ścina wznosi się na wysokość ok. 94 m. n.p.m. W południowej części teren rozcina dolina Bielawy - wąska rynnowa, o wysokich erozyjnych krawędziach (przebiega z południa na północ). Przed doliną Bielawy i wyróżnionymi wyżej dolinami rzek Grabowej, Reknicy, w obrębie występują doliny drobniejszych cieków (w tym Zielenicy).

2. Regionalizacja fizyczno - geograficzna.

Pod względem fizyczno - geograficznym (Kondracki, 2000) gmina Malechowo położona jest w obrębie:

Prowincji Niż Środkowoeuropejski (31)

Podprowincji Pobrzeża Południobałtyckie (313)

Makroregionu Pobrzeże Koszalińskie (3 13.4)

Mezoregionu Równina Słowińska (313.43)

oraz:

Podprowincji Pojezierza Południobałtyckie (314)

Makroregionu Pojezierze Zachodniopomorskie (314.4)

Mezoregionu Wysoczyzna Polanowska (314.46).

Pobrzeże Koszalińskie rozciąga się od Wybrzeża Trzebiatowskiego i Równiny Gryfickiej na Pobrzeżu Szczecińskim po Kępę Swarzewską i Kępę Pucką na Pobrzeżu Gdańskim. W podłożu osadów czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych występują w części wschodniej osady kredowe wapienie i margle wypełniające obszary strukturalne niecki pomorskiej a w części zachodniej osady wieku jurajskiego wapienne piaskowce budujące skłon wału pomorskiego.

Wybrzeże Słowińskie to wąski pas lądu wzdłuż brzegu Bałtyku, długości 200 km i powierzchni ok. 1120 km², od ujścia Parsęty po Kępę Swarzewską. Na jego krajobraz składają się: plaża, nadmorskie wydmy, nadbrzeżne jeziora i bagna oraz elementy polodowcowej, do których należy przede wszystkim luk morenowy nad jeziorem Linia brzegowa jest wyrównana przez działalność fal. Wydmy odcinają od morza jeziora: Jamno, Bukowo, Kopań. Wicko, Gardno, Dołgie Małe, Łebsko, Sarbsko. Pojezierze Zachodniopomorskie obejmuje powierzchnię 9,7 tys. km² i dzieli się na mezoregiony: Pojezierze Myśliborskie, Pojezierze Choszczeńskie, Pojezierze Ińskie, Wysoczyznę Polanowską, Pojezierze Bytowskie.

Pojezierze Zachodniopomorskie obejmuje strefę marginalną fazy pomorskie zlodowacenia Wisły, otaczającą od południa Pobrzeże Szczecińskie i Pobrzeże Koszalińskie. Wzgórza morenowe mają ogólny kierunek z południowego zachodu na południowy wschód, mniej więcej równoległy do współczesnego wybrzeża Bałtyku.

Wysoczyzna Polanowska (314.46) - mezoregion fizycznogeograficzny w obrębie Pojezierza Zachodniopomorskiego i zachodniego obszaru Kaszub o powierzchni 1700 km². Na północnym - wschodzie przechodzi w Wysoczyznę Damnicką, na wschodzie w Pojezierze Bytowskie, na północnym zachodzie w Równinę Słupską, zaś na południu w Pojezierze Drawskie. Ukształtowanie terenu morenowe, średnia wysokość od 70 m n.p.m. do 100 m n.p.m. (maksymalna od 120 m n.p.m. do 187 m - Dziewcza Góra koło wsi Rzeczyca Wielka pod Polanowem m. n. p. m.). W okolicy Polanowa obszar charakteryzuje się największymi deniwelacjami terenu, dochodzącymi do 100 m (miasto leży ok 80 m n. p.m. zaś otaczające pagórki przekraczają 180 m n. p. m. (wspomniana Dziewcza Góra, Góra Warblewska, pagórek koło osady Zdżar na północny - wschód od miasta). Przez obszar mezoregionu przepływają rzeki Grabowa, Łupawa, Słupia i Wieprza.

3. Regionalizacja geobotaniczna.

W podziale geobotanicznym Szafera (1977) obszar gminy jest zlokalizowany następująco:

Państwo: Holarktyda

Obszar: Eurosyberyjski

Prowincja: Środkowoeuropejska Niżowo - Wyżynna

Dział: Bałtycki

Poddział: Pas Równin i Wysoczyzn Pomorskich

Kraina: Pojezierze Pomorskie

Okręg: Wałcko - Drawski

Pod względem geobotanicznym obszar gminy Malechowo wyróżnia się od innych regionów zróżnicowaną szatą roślinną dolin rzecznych, z których znaczne obszary zajmuje dolina rzeki Grabowej. Cechą charakterystyczną gminy jest również duże nagromadzenie elementów roślinności źródliskowej oraz udział gatunków atlantyckich i górskich. Natomiast mezoregion Wysoczyzny Polanowskiej i Równiny Słupskiej jest jednym z głównych obszarów występowania w Polsce torfowisk wysokich typu bałtyckiego z udziałem wrzośca bagiennego. Również duże znaczenie na terenie gminy mają dobrze zachowane torfowiska mszarne oraz śródleśne i śródpolne oczka wodne.

4. Infrastruktura techniczna.

4.1. Komunikacja.

Przez północną część obszaru gminy Malechowo w układzie równoleżnikowym przebiega korytarz transportowy o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. W jego skład

wchodzą:

- a) droga krajowa nr 6 (E28) Szczecin - Gdańsk, która obsługuje ruch z północy Polski i Europy Zachodniej, przenosząc ruch tranzytowy z Niemiec do Trójmiasta i dalej na Mazury oraz do Kaliningradu. Droga, ze względu na dużą akcesję boczną, pełni również rolę głównego szlaku obsługującego ruch regionalny i lokalny,
- b) magistralna linia kolejowa Gdańsk - Stargard Szczeciński, która zapewnia dogodne połączenia ze Szczecinem, Berlinem i Gdańskiem, a także Olsztynem, Białymstokiem, oraz pośrednio Warszawą i Krakowem.

Droga krajowa nr 6 zabezpiecza zewnętrzne i wewnętrzne związki gminy Malechowo, łącząc ośrodek gminny ze Sławnem - stolicą powiatu, Koszalinem - głównym ośrodkiem regionalnym równoważenia rozwoju, a także z obszarami sąsiednich gmin Sławno i Sianów. We wschodniej części obszaru gminy przebiega, krzyżując się z drogą 6 w węźle drogowym w Sławnie, droga wojewódzka relacji Sławno - Bobolice, jedyna oś, która zabezpiecza zewnętrzne powiązania gminy na kierunku południowym, położona jednak peryferyjnie w stosunku do jej obszaru. W miejscowości Karwice od drogi nr 6 w kierunku północnym odgałęzia się droga powiatowa, o gospodarczo - turystycznym charakterze ruchu, relacji Karwice - Słowino - Darłowo, stanowiąca połączenie obszaru gminy z terenami nadmorskimi i jednocześnie drogi krajowej nr 6 z portem w Darłowie.

4.2. Energetyka, gazownictwo, elektroenergetyka.

Podstawowymi źródłami ciepła na terenie gminy są:

- 1) kotłownie zakładowe wbudowane,
- 2) kotłownie indywidualne,
- 3) piece kaflowe i trzony kuchenne.

Podstawowym paliwem stosowanym w źródłach ciepła jest koks, węgiel kamienny, drewno oraz w niewielkim stopniu paliwa płynne i gazowe. W wyniku zaostrzających się przepisów prawnych, dotyczących ochrony powietrza atmosferycznego, wzrostu kosztów za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz dużego nacisku na likwidację niskiej emisji, w ogrzewaniu następuje powolny wzrost udziału gazu płynnego i oleju opałowego. Procesy spalania paliw dla potrzeb energetycznych stanowią główne źródło zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Wzdłuż drogi krajowej Nr 6 Sławno - Koszalin, na terenie gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 250, od którego na terenie wsi Malechowo wykonano odgałęzienie zakończone stacją redukcyjno pomiarową Io gazu o wydajności $Q = 3000 \text{ m}^3/\text{h}$. Stacja jest wygradzona, z zachowaniem strefy zagrożenia wybuchem. Ze stacji wyprowadzony jest gazociąg średniego ciśnienia, który jest źródłem gazu dla miejscowości Malechowo.

Pozostały obszar gminy pozbawiony jest dostępu do gazyfikacji przewodowej.

Intensywnie natomiast rozwinęła się gazyfikacja bezprzewodowa.

Przez północną część gminy przebiega linia elektroenergetyczna 400 kV Dolna Odra - Żarnowiec z pasem ochronnym o szerokości 120 m. Przez środkową część gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV Słupsk - Sławno -Koszalin z pasem ochronnym o szerokości 50 m. Obie linie nie mają bezpośrednich powiązań z siecią energetyczną średniego napięcia na terenie gminy.

Odbiory zlokalizowane na terenie gminy, zasilane są głównie z GPZ 1 10/15 kV położonego w Darłowie przy pomocy linii SN 15 kV napowietrznych, stacji transformatorowych 15/0,4 kV i sieci niskiego napięcia.

Na terenie Malechowa istnieje rozdzielnia sieciowa 15 kV, z której zasilany jest w energię elektryczną teren całej gminy. Usługi w zakresie dostawy mocy i energii elektrycznej

świadczone są przez Zakład Energetyczny Koszalin.

Na terenie gminy eksploatowana jest jedna elektrownia wodna - w Nowym Żytniku położona na 32 kilometrze rzeki Grabowej. Produkuje rocznie średnio około 400 MWh. Jak dotąd nie zostały zbudowane elektrownie wiatrowe.

4.3. Gospodarka wodno - ściekowa.

Obszar gminy charakteryzuje dobrze, lecz nierównomiernie rozwinięta sieć cieków powierzchniowych, należących do przymorskiej zlewni rzeki Wieprzy. Przeważająca większość obszaru odwadniana jest w kierunku północno zachodnim poprzez rzekę Grabową - największy dopływ Wieprzy. W granicach gminy znajduje się odcinek jej środkowego biegu o długości 23,4 km (33% ogólnej długości).

W granicach gminy rzekę Grabową zasila sieć rowów melioracyjnych oraz kilka dopływów, głównie z południowej jej części. Największa wśród nich jest Bielawa, wypływająca ze źródeł położonych w gm. Sianów (całkowita długość 19 km, z czego na terenie gminy Malechowo około 10 km).

Na linii Malechówko - Feliksowo - Ostrowiec biegnie dział wodny oddzielając bezpośrednio dopływy Grabowej i Wieprzy. Rejon Ostrowca i Kosierzewa odwadnia płynąca na północ ku Wieprzy Rakówka, a niewielkie strumienie z okolic Sęczkowa zasilają Moszczenicę już poza północną granicą gminy.

Jeziorność obszaru jest niska. Kilka niewielkich zbiorników leży we wschodniej części gminy. Największe wśród nich rynnowe jezioro Ostrowiec posiada powierzchnię niespełna: 50 ha, maksymalną głębokość 9,7 m i pojemność ok. 1 800 tys. m³. Jest zbiornikiem przepływowym. Drugie w kolejności jezioro Zamkowe (Krağ) posiada powierzchnię 1 ha, maksymalną głębokość 10,4 m oraz pojemność około 770 tys. m³. Mniejsze bezodpływowe jezioro Czarne liczy 5 ha, a jezioro Chróstno - 4 ha. Oczka wodne o powierzchni poniżej 1 ha występują w zagłębieniach terenowych w rejonie Karwiczek, Kusie i Pękanina.

Dorzecze Grabowej jest intensywnie wykorzystywane na potrzeby hodowli ryb. Zasoby wodne Grabowej i Bielawy wykorzystywane są ponadto do produkcji energii elektrycznej w małych elektrowniach wodnych w Nowym Żytniku i Niemicy. Przy niewielkich progach piętrzących wody rzeczne brak przepławek dla ryb. Rozbudowa system melioracyjny funkcjonuje przede wszystkim w zabagnionej dolinie Grabowej także Rakówki. Ogółem obejmuje 4488 ha (ok. 20% powierzchni gminy); łączna długość rowów melioracyjnych wynosi 519,2 km.

Wody powierzchniowe zajmują łącznie tylko około 1% ogólnej powierzchni gminy. W granicach gminy Malechowo nie ma terenów zagrożonych powodzią stwarzającą niebezpieczeństwo dla ludzi. W okresie roztopów oraz ulewnych opadów możliwe są natomiast podtopienia łąk i terenów naturalnej sukcesji w dolinie Grabowej oraz także Rakówki. Z tego względu niewskazana jest w ich obrębie lokalizacja inwestycji niezwiązanych z gospodarką wodną.

W utworach czwartorzędowych, pokrywających powierzchnię gminy Malechowo wydziela się generalnie cztery poziomy wodonośne:

- 1) gruntowy - najczęściej o niskiej jakości,
- 2) międzyglinowy górny - ujmowany przez ujęcia wiejskie,
- 3) międzyglinowy środkowy,
- 4) podglinowy.

Łączą się one między sobą tworząc zwykle trzy warstwy wodonośne.

W podziale na regiony bilansowe zlewni Wieprzy obszar gminy Malechowo zalicza się głównie do regionu „C” - Środkowej Grabowej, gdzie zasoby odnawialne wód określono na 3 694 m³/h, zasoby dyspozycyjne - 2 777 m³/h, a zasoby eksploatacyjne 774 m³/h.

Rezerwy zasobowe stanowią 2 720 m³/h. Zasoby rejonu Ostrowca, Kosierzewa i Sęczkowa ujęte zostały w bilansie regionu „D” - Dolna Wieprza, a okolice Przystawy w bilansie regionu „Al” - Dolna Grabowa. Według warunków korzystania z wód do Wieprzy zasoby eksploatacyjne wód podziemnych w gminie Malechowo, położone prawie w całości w zlewni Wieprzy, określono na 704,2 m³/h (16 900,8 m³/d); wielkość poboru w 1998 r. wynosiła 54,04 m³/h (1297,0 m³/d), a pobór prognoz (62,9 m³/h (1 509,7 m³/d).

W rejonie doliny Grabowej i Rakówki naturalna izolacja głównego poziomu użytkowego jest bardzo słaba. Są to obszary hydrogeniczne, bardzo wrażliwe na zanieczyszczenia mogące przenikać z powierzchni terenu. Dość słaba jest również izolacja poziomów wodonośnych w strefach przykrawędziowych dolin rzecznych oraz w południowo wschodniej części gminy od Darskowa po Drzeńsko i Krąg.

W granicach gminy Malechowo ustanowiono 10 stref ochronnych ujęć wód podziemnych, obejmujących wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ujęcia (w tym dla 9 ujęć zaopatrujących ludność w wodę do spożycia, eksploatowanych przez Gminny Zakład gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malechowie oraz dla 1 ujęcia zakładowego eksploatowanego przez firmę - Kontenerowa Hodowla Ryb - Adam Szurmacz).

Siecią wodociągową na terenie gminy Malechowo administruje Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malechowie.

Prowadzony monitoring, jakości zwykłych wód podziemnych będący częścią Państwowego Monitoringu Środowiska obejmuje jeden punkt pomiarowy na terenie miejscowości Malechowo - otwór studzienny oznaczony nr 384.

W gospodarstwach indywidualnych i części dzierżawionych od Agencji Nieruchomości Rolnych nie zabezpiecza się miejsca składowania obornika. Gnojówka przesączająca się do gruntu może powodować zanieczyszczenie wód podziemnych, zwłaszcza płytkiego bardzo słabo izolowanego poziomu gruntowego, a w przypadku bliskiego ich sąsiedztwa z wodami powierzchniowymi, także spływu zanieczyszczeń do rowów, rzek i oczek wodnych.

Siecią kanalizacyjną na terenie gminy Malechowo administruje Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malechowie.

Największą oczyszczalnią ścieków w obszarze gminy jest oczyszczalnia w Malechowie. Jest to oczyszczalnia biologiczna typu hydrobotanicznego o przepustowości Q = 592 m³. Unieszkodliwia ścieki z terenu wsi Malechowo.

4.4. Gospodarka odpadami.

Na terenie gminy Malechowa brak jest obiektów do składowania odpadów. Aktualnie powstające na terenie gminy odpady komunalne wywożone są na składowiska, odpadów w Sianowie i Gwiazdowie w gm. Sławno. Natomiast odpady inne niż komunalne podstawie wydanych decyzji administracyjnych lub podpisanych umów na odbiór odpadów zbierane są przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze i wywożone do miejsc, gdzie są unieszkodliwiane. Na terenie gminy nie ma punktu zbierania odpadów niebezpiecznych - w ograniczonym zakresie (głównie baterie) zbiórka odpadów niebezpiecznych ma miejsce w szkołach. Istnieje pilna potrzeba budowy gminnego wysypiska spełniającego normy lub podpisania porozumienia na składowanie odpadów komunalnych na terenie gminy posiadającej urządzone wysypisko.

III. CHARAKTERYSTYKA FIZJOGRAFICZNA OBSZARU GMINY.

1. Przestrzeń geograficzno - przyrodnicza.

Zgodnie z podziałem fizyczno - geograficznym (Kondracki, 1994) gmina znajduje się

w obrębie dwóch podprowincji: Pobrzeży Południobałtyckich, stanowiących rozległe, przylegające bezpośrednio do brzegu morskiego, równinne pasmo, rozciągające się od Zatoki Kilońskiej na zachodzie po Zalew Wiślany na wschodzie oraz Pojezierzy Południowo - bałtyckich, rozciągających się na południe od pasa Pobrzeży. W obrębie Pobrzeży Południowo - bałtyckich gmina stanowi część makroregionu Pobrzeże Koszalińskie i mezoregionu Równina Słupska, a w obrębie Pojezierzy Południobałtyckich jest to część makroregionu Pojezierze Zachodniopomorskie i mezoregionu Wysoczyzna Polanowska

Według podziału geologicznego obszar gminy położony jest w obrębie Niecki Pomorskiej, stanowiącej jednostkę graniczną pomiędzy platformą wschodnioeuropejską a fałdowymi strukturami Europy Zachodniej i Południowej.

Obszar gminy Malechowo znajduje się w strefie oddziaływania klimatu przejściowego Zgodnie z podziałem R. Gumińskiego gmina znajduje się w klimatycznym okręgu pojeziernym (IV dzielnica rolniczo - klimatyczna), cechującym się mniej korzystnymi, w porównaniu z okręgiem bałtyckim, warunkami klimatycznymi Łagodzący wpływ na klimat gminy, a zwłaszcza jej północnej części, wywiera Morze Bałtyckie.

Gmina Malechowo jest położona w obrębie dwóch dzielnic przyrodniczo - leśnych: dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego (mezoregion Równiny Słupskiej) oraz dzielnicy Pojezierzy Drawsko - Kaszubskich (mezoregion Wysoczyzny Polanowskiej).

Południowo - wschodnia część gminy Malechowo znajduje się w granicach obszaru zaliczanego do Krajowego i Wojewódzkiego Systemu Obszarów Chronionych.

Południowo - wschodni fragment doliny rzeki Grabowej znajduje się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Grabowej” PLH320003. Jednocześnie cała dolina rzeki Grabowej stanowi niezmiernie ważny przyrodniczy łącznik pomiędzy obszarem pojeziernym a Wybrzeżem Bałtyku.

W Krajowej koncepcji Sieci Ekologicznej, pasmo wzdłuż doliny Grabowej, z rozszerzeniem na najbardziej atrakcyjne pod względem krajobrazowym, o bardzo wysokiej lesistości i dużym udziale cennych przyrodniczo lasów liściastych, fragmenty Wysoczyzny Polanowskiej, zostało wyróżnione jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Wysoczyzna Polanowska, w obrębie, której częściowo jest usytuowana gmina Malechowo, zalicza się do rejonu pojeziernego, stanowiącego obszar funkcjonalny o geomorfologicznych i przyrodniczych powiązaniach z „Zielonymi Płucami Polski”. Po stronie wschodnie gminy Malechowo do wielkoobszarowych form ochrony przyrody należy specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy” PLH220038.

Po stronie południowej gminy do wielkoobszarowych form ochrony przyrody należy specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Radwii, Chocieli i Chotli” PLI1320022.

W sąsiedztwie południowo - wschodniej granicy gminy Malechowo znajduje się specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Janiewickie Bagno” PLH320008.

Przez teren gminy przebiega droga Szczecin - Koszalin - najbardziej uciążliwe dla środowiska pasmo komunikacyjne w gminie. W związku obserwowanym w kraju rozwojem motoryzacji, poziom uciążliwości i zagrożeń komunikacyjnych (hałas, zanieczyszczenie powietrza, niebezpieczeństwo wypadków) wzrasta również na terenie gminy.

Przez północną część gminy przebiega linia elektroenergetyczna o napięciu 400 kV stanowiąca główne pasmo emitujące - w bezpośrednim sąsiedztwie, szkodliwe dla zdrowia elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące.

2. Budowa geologiczna gminy.

Pod względem tektonicznym gmina Malechowo położona jest pomiędzy Wąłem Pomorskim a Wyniesieniem Łeby, tj. w obrębie Synkliny Sianowa, jednostki mniejszego rzędu Niecki Pomorskiej. Najstarszymi utworami podłoża osadów kenozoicznych są utwory kredy górnej.

Utwory trzeciorzędu reprezentowane są przede wszystkim przez morskie osady oligocenu ilaste piaski łyszczkowe z glaukonitem i fosforytami oraz lądowo jeziorne osady miocenu - drobnoziarniste, białe piaski kwarcowe z wkładkami węgla brunatnego. W rejonie usytuowania obszaru opracowania morfologia jest zróżnicowana, Wykazuje charakter rzeźby polodowcowej z wyraźnym wpływem późniejszych procesów denudacji oraz akumulacji. Dominującą rolę odgrywają formy pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego. Niewielkie obszary zajmują formy pochodzenia rzeczno-jeziornego i utworzone przez roślinność. Obecna rzeźba terenu w znacznej mierze nawiązuje do morfologii starszego podłoża. Główne rzeki wykorzystują obniżenia podłoża podczwartorzędowego, natomiast wysoczyzny morenowe związane są z jego kulminacjami. O charakterze rzeźby decydują rozległe powierzchnie wysoczyzn morenowych, osiągające wysokość od 50.0 - 70.0 m n. p. m, a na południu i wschodzie 100.0 do 149.0 m n. p. m. poprzecinane są one głębokimi krzyżującymi się dolinami. Wśród form lodowcowych dominuje wysoczyzna morenowa falista, tworząca dwa rozległe obszary rozdzielone doliną Grabowej. Jej część leżąca na północ od doliny charakteryzuje się mniejszymi wysokościami bezwzględny niż część położona na południe od niej. Wyróżnić też można wysoczyznę morenową płaską, zajmującą obszar w okolicy Malechowa, Malechówka i Karwie. Wysoczyzna ta łagodnie obniża się od północy ku południu, w kierunku doliny Grabowej. Od strony Grabowej jest ograniczona krawędziami denudacyjno – erozyjnymi. Od miejscowości Borkowo w kierunku wschodnim rozciąga się wał moren czołowych - przeważnie akumulacyjnych. Maksymalna wysokość wzgórz morenowych to 161,3 m n. p. m.. Struktura ta powstała prawdopodobnie w trakcie recesyjnego postępu lodolodu fazy pomorskiej za zaplecza moren jego maksymalnego zasięgu.

Omawiany obszar charakteryzuje się obecnością różnorodnych form wodnolodowcowych. Na północ od Malechowa, w okolicy Kosierzewa, Ostrowca, Sierakowa Słowińskiego i Kowna występują równiny zastoiskowe, w okolicy Lejkowa kemy w postaci pagórków nadbudowujących wysoczyznę morenową. W okolicy Smardzewa, Kosierzewa, Kwasowa, wzdłuż południowej krawędzi doliny Grabowej, a także na przedpolu moren czołowych występują zagłębienia powstałe po martwym lodzie.

Poimy rzeczne występują w postaci den dolin rzecznych, które powstały w wyniku najmłodszej zmiany poziomu wód Morza Bałtyckiego oraz w młodych dolinkach plaż w największej na obszarze doliny Grabowej. Ponad poziom dna dolin wykształciły się terasy akumulacyjne zalewowe i nadzalewowe, głównie w dolinach Grabowej i Rakówki oraz ich większych dopływów. Krawędzie dolin poprzecinane dolinkami parowami, młodymi rozcięciami erozyjnymi.

Formy denudacyjne pojawiają się w postaci osadów erozyjnych w dolinie Grabowej, dość licznych niecek korazyjno - denudacyjnych oraz stożków napływowych na stokach doliny Grabowej i Reknicy. Znaczne obszary w dolinie Grabowej i Reknicy zajmują formy utworzone przez, roślinność w postaci równin torfowych.

W powierzchni podłoża czwartorzędu zaznacza się szereg jednostek paleogeomorfologicznych, takich jak: wzniesienia, rozległe obniżenia oraz doliny. Powierzchnia stropowa trzeciorzędu będąca wzniesieniami, jest na rzędnych: + 8 m w Lejkowie, w Malechowie + 19 m we wsi Ostrowiec + 25 m w Sulechowie + 37 m. Obniżenia powierzchni trzeciorzędowej są na linii współczesnej doliny rzeki Grabowej - od okolic wsi Krąg przez Nowy Żytnik do wsi Grabowo na osi doliny rzeki Reknicy i na osi doliny Bielawy. W północno - zachodniej części gminy powierzchnia stropowa trzeciorzędu obniża się od 0 m we wsi Niemica do 120 m p.p.m. w Przystawach.

Osobliwą sytuacją geologiczną są wychodnie białych, kwarcowych piasków miocenijskich, które można dostrzec na lewym brzegu rzeki Bielawy od Kusic do Niemicy oraz między wsiami Sulechowo – Bartolino.

Utwory czwartorzędowe pokrywają niemal całą powierzchnię gminy, za wyjątkiem wymienionych wyżej miejsc gdzie są wychodnie piasków miocenijskich. Ilość poziomów glin to zarazem ilość warstw izolujących, które chronią poziomy wodonośne przed wpływem czynników zewnętrznych, w układzie pionowym. W obrębie gminy Malechowo górna, powierzchniowa warstwa, budują utwory czwartorzędowe, zalegające na seriach trzeciorzędowych. Miąższość utworów czwartorzędowych sięga od kilkudziesięciu do ponad 100 m i wzrasta w kierunku południowym. Utwory czwartorzędowe to osady lodowcowe i wodnolodowcowe plejstoceńskie oraz osady rzeczne, jeziorne i bagienne holocenu. Utwory lodowcowe i wodnolodowcowe występujące bezpośrednio przy powierzchni najczęściej związane są z ostatnią, pomorską fazą zlodowacenia północnopolskiego. W obrębie gminy stwierdza się też występowanie przy powierzchni utworów starszych, związanych z fazą poznańsko - dobrzyńską głównego zlodowacenia. I tak, północną, morenową, przeważnie równinną część gminy budują gliny zwałowe, przewarstwione warstwami piaszczystymi. Powszechnie przy powierzchni występuje tutaj glina piaszczysta - z gładkami z domieszką pyłów. Miejscami, w zagłębieniach w dolinach, na podkładzie glin zalegają osady młodsze - holocenijskie torfy. W części krawędziowej wysoczyzn, w krawędziach współczesnych dolin rzecznych oraz na starych szlakach odpływu wód lodowcowych odsłaniają się utwory wodnolodowcowe - piaski, żwiry (m.in. na krawędzi wysoczyzny w okolicach Święcianowa gdzie udokumentowano złoża kruszywa naturalnego). W dolinie Grabowej utwory fluwioglacjalne i osady gliniaste przykrywają torfy. W obrębie doliny występują osady węglanowe, na bazie, których udokumentowano złoża kredy jeziornej. W południowej części, słabiej skonfigurowane powierzchnie wysoczyznowe budują gliny zwałowe, poprzewarstwiane piaskami. W południowo - wschodnim fragmencie występują piaski różnoziarniste, żwiry moren czołowych. W zachodniej części (rejon Przystawy - Niemica - Kusice - Lejkowe) występują mułki, piaski i żwiry kemów.

3. Morfologia i litologia.

Gmina Malechowo znajduje się w obrębie wąskiej struktury tektonicznej wieku mezozoicznego, zwanej niecką pomorską, stanowiącą część synklinorium brzeźnego. Podłoże utworów kenozoicznych stanowią margle i opoki z wkładkami wapieni kredy górnej (mastrychtu), występujące na rzędnej ok - 120 m n.p.m.. Spoczywają na nich warstwą o miąższości 100 - 150 m oligoceńskie piaski glaukonitowe, mułki i mułowce. Lokalnie utwory oligoceńskie przykrywają utwory miocenu, głównie piaski, ropy i mułki z wkładkami węgla brunatnego, o miąższości do 50 m osady te przykrywają utwory czwartorzędu o bardzo zmiennej miąższości od kilkudziesięciu do ok. 150 m. Stanowią je gliny zwałowe i piaski fluwioglacjalne. Jest to obszar morem dennej wyraźnie obniżający się w kierunku północnym. Powierzchnię terenu urozmaicają bardzo silnie zaakcentowane wały moreny czołowej o przebiegu równoleżnikowym, związane z recesją lądolodu stadia pomorskiego zlodowacenia bałtyckiego. Wśród utworów powierzchniowych dominują gliny zwałowe. Większe obszary piasków glacialnych wiążą się ze strefami tarasowymi towarzyszącymi wąskim pasem dolinie Grabowej. W dolinach rzecznych, rynnach jeziornych i w obniżeniach powierzchni terenu występują holocenijskie grunty organiczne, tj torfy, mursze i namuły organiczne.

W morfologii obszaru gminy Malechowo dominuje dolina rzeki Grabowej. Do miejscowości Nowy Żytnik rzeka płynie dnem rynny radialnej, a następnie skręca na zachód i przechodzi w rynnę marginalną. Szerokość doliny wynosi 2 - 3 km. Dno wypełniają torfy i kreda jeziorna, o miąższości do 3 - 5 m. Północna krawędź doliny jest silnie porożciniana dolinkami denudacyjnymi, z których nieliczne są stale odwadniane. Na południowy zachód od doliny Grabowej występuje szereg form geomorfologicznych. Dominują moreny denne i nałożone na nie moreny czołowe fazy koszalińskiej. Zlokalizowane są na południe od Pękanina

i Niemicy, na południe od Drzeńska, w kierunku Komorowo i Krąg - gmina Polanów Najwyższa kumulacja moreny czołowej osiąga wysokość 148,8 m n.p.m.. Na obszarze moreny czołowej spotkać można liczne, głębokie, młode doliny erozyjne.

Znaczne tereny zajmują powierzchnie erozyjno - akumulacyjne oraz sandry i sandry dolinne. Powierzchnie moreny dennej i czołowej porozcinane są dolinami o przebiegu południkowym, które są rynnami radialnymi. Ich północne odcinki to bramy lodowcowe, z których subglacjalnie wypływały wody roztopowe. Rynny radialne znajdują się w okolicach wsi Dąbrowa - Kawno, Niemica Kusice (dolina rzeki Bielawy), Lejkowa, Zielnicy.

Szczególnie wyraźną formą jest szeroka rynna radialna, tworząca dolinę rzeki Reknicy i Grabowej w okolicy wsi Kręgi i Buszyno.

Na północ od Grabowej dominuje morena denna, płytkie rozcięcia dolinne, liczne wytopiska oraz obszary zastoiskowe. Na szczególną uwagę z punktu widzenia geomorfologii zasługuje teren położony pomiędzy miejscowościami Żegocino - Smardzewo - Ostrowiec. Na tym obszarze znajdują się ozy oraz formy ozopodobne.

Z form antropogenicznych należy wymienić liczne rowy melioracyjne na dnie doliny rzeki Grabowej oraz występujące tam wyrobiska kredy jeziornej, w okolicach wsi Grabno oraz duże stawy hodowlane jako zrekultywowane miejsca po wydobywaniu wapna łąkowego. Znaczące jest zwałowisko opodal Kusie, które powstało podczas budowy stawów hodowlanych na rzece Bielawie.

4. Formy krajobrazowe.

Klasyfikacja typologiczna krajobrazów naturalnych na terenie gminy Malechowo jest następująca:

Rodzaj Krajobrazu - młodoglacjalny

Gatunek - równin i wzniesień morenowych
- pagórkowaty pojezierny
- sandrów dolinnych

Uwzględniając charakter rzeźby oraz użytkowanie ziemi można wyróżnić:

- 1) Krajobraz równinny wysoczyzny moreny dennej, rolno - łąkowy: Karwice - Malechowo - Żegocino - Podgórci - Ostrowiec.
- 2) Krajobraz moren czołowych, leśny - okolice Pękanina.
- 3) Krajobraz moren czołowych o dużych deniwelacjach, leśny: okolice Drzeńska - Krąg.
- 4) Krajobraz doliny rzeki Grabowej, łąkowy.
- 5) Krajobraz doliny rzeki Bielawy, leśny.
- 6) Krajobraz doliny rzeki Reknicy, łąkowo - leśny.
- 7) Krajobraz równin sandrowych i powierzchni erozyjnych, rolniczo - leśne: okolice wsi Kusice, Laski, Witosław, Zielnica.

5. Stan i wykorzystanie zasobów surowcowych.

Na terenie gminy występują złoża kopalin związane z osadami formacji czwartorzędowej i formacji neogenu. Są to złoża lub strefy perspektywiczne złóż kopalin obejmujące:

- mioceńskie piaski akumulacji limnicznej (morsko - jeziorne) udokumentowane jako złoża piasków kwarcowych (szklarskich) „Sulechowo”,
- plejstocieńskie piaski i żwiry akumulacji limnicznej (morsko - jeziorne) udokumentowane jako złoża piasków kwarcowych (szklarskich) „Sulechowo”,
- plejstocieńskie piaski i żwiry akumulacji wodnolodowcowej udokumentowane jako kruszywo naturalne na złożu Świącianowo IV,
- holocieńskie osady akumulacji jeziornej (gytia węglanowa i kreda pisząca) oraz

bagiennej (torfy).

Poza wymienionymi wyżej złożami w obrębie gminy stwierdza się również miejsca nagromadzenia pospolitych kopalin, o zasobach nieudokumentowanych, w tym głównie piasków, niekiedy z domieszką żwirów - w postaci odkrywek, ze śladami wcześniejszej lub teraźniejszej, „dzikiej” eksploatacji. Miejsca te mogą być eksploatowane tylko po udokumentowaniu i spełnieniu innych wymogów formalnych; niezbędna jest rekultywacja terenów poeksploatacyjnych. Odnosi się to w szczególności do rozległego, niezrekultywowanego wyrobiska znajdującego się w Świącianowie (poza udokumentowanymi i eksploatowanymi na podstawie koncesji złożami „Świącianowo I, II, III”).

Na terenie gminy Malechowo (strefa pogranicza z gm. Sławno) znajduje się udokumentowane w kat. C₁ (1992 r.) złoża kredy jeziornej Gwiazdowo - Kwasowo. Złoże to położone jest w rynnowej dolinie rzeki Rakówka. Złoże zostało udokumentowane na dwu polach A i B o zasobach geologicznych wynoszących odpowiednio: 739,3 tys. ton i 304,2 tys. ton.. Eksploatacja złoża ze względu na ochronę użytków zielonych nie została podjęta.

Z opracowania „Inwentaryzacja złóż i wyrobisk kopalin stałych oraz składowisk odpadów mineralnych wraz z elementami ochrony środowiska gminy Malechowo” (1997) wynika, że na terenie gminy nie ma możliwości znalezienia i udokumentowania złóż kruszywa naturalnego grubego, surowców ilastych oraz torfu.

Istnieją za to szanse na znalezienie i udokumentowanie złóż kruszywa naturalnego drobnego i kredy jeziornej (z torfem, jako kopaliną towarzyszącą w nadkładzie).

Dla kruszywa drobnego wytypowano następujące obszary perspektywiczne: okolice Bartolina (przypuszczalne zasoby - łącznie ok. 5.500 tys. ton), okolice Paprot oraz okolice Lejkowa.

Pozostałe obszary perspektywiczne to rejon miejscowości Malechowo i Malechówko, obszar położony na południe od drogi łączącej Paprotę i Żegocino, rejon na SE od Żegocina, rejon pomiędzy Podgórkami i Ostrowcem oraz rejon na NE od Kosierzewa, a także rozległa powierzchnia na zachód od Borkowa.

Z kolei obszary perspektywiczne dla kredy jeziornej to centralna część doliny Grabowej oraz okolice Nowego Żytnika. (W przypadku kredy jeziornej - wymagana wnikliwa ocena, jeśli chodzi o wpływ ewentualnej eksploatacji na środowisko przyrodnicze doliny Grabowej).

Według obowiązującego Prawa geologicznego i górniczego poszukiwanie, rozpoznawanie złóż i wydobywanie kopalin wymaga koncesji.

W koncesji udzielonej na wydobywanie kopalin wyznacza się obszar i teren górniczy. Dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Od planu można odstąpić tylko w przypadku terenu utworzonego w związku z wydobywaniem kopalin pospolitych, jeżeli nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko.

W gminie Malechowo, dla terenów górniczych ustanowionych w związku z wydobywaniem kopalin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie sporządzono.

6. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne.

Hydrograficznie obszar gminy znajduje się w granicach zlewni rzek przymorskich, w tym głównie w zlewni Wieprzy (z Grabową), a także w zlewni rzek Przymorza od Regi do Parsęty (zachodnia część gminy).

W gminie Malechowo funkcjonuje rozbudowany system melioracyjny. Łączna powierzchnia obszaru zmeliorowanego w gminie wynosi 4.488 ha (ok. 20% powierzchni gminy), a łączna długość rowów melioracyjnych - 519,2 km.

Wody gruntowe zalegają najpłycej - na głębokościach 0 - 2 m - wśród terenów aluwialno - bagiennych w obrębie doliny Grabowej, również w dnach innych dolin rzecznych. Na wyższych poziomach terasowych, zbudowanych z łatwoprzepuszczalnych utworów piaszczysto - żwirowych, wody gruntowe zalegają głębiej: 2 - 3 m p.p.t., mają zwierciadło swobodne i wykazują niewielkie wahania poziomu.

Na wysoczyźnie, gdzie w podłożu przy powierzchni występują grunty piaszczysto - żwirowe, wody gruntowe występują jako wody naglinowe lub wierzchówki (wymagają odprowadzenia przy realizowaniu budownictwa). W pozostałej, wysoczyznowej części, zbudowanej z glin zwałowych, trudno przepuszczalnych, wody gruntowe występują na zróżnicowanych głębokościach, przeważnie pod napięciem, wśród piaszczysto - żwirowych przewarstwień śródglinowych. Miejscami mogą występować sączenia tych wód wśród cienkich żyłek piasku (wówczas warunki dla budownictwa są mało korzystne).

Według podziału hydrogeologicznego kraju, obszar gminy Malechowo położony jest w obrębie Regionu Pomorskiego. W obrębie tego regionu użytkowe poziomy wodonośne związane są przeważnie z utworami czwartorzędowymi. Jednak w niektórych miejscach, m.in. również na terenie gminy Malechowo, lokalnie brak jest czwartorzędowych poziomów wodonośnych, a główny użytkowy poziom występuje wśród utworów trzeciorzędowych.

W obrębie czwartorzędu występują cztery poziomy wodonośne: poziom gruntowy, międzyglinowy górny, środkowy i dolny (podglinowy). Poziomy te wiążą się ze strukturami piaszczysto - żwirowymi zalegającymi na różnych głębokościach (do poniżej 100 m p.p.t.) i osiągają zróżnicowane miąższości (przeważnie 5 - 20 m, lokalnie do 40 - 50 m, również poniżej 5 m). Poziomy wodonośne trzeciorzędu związane są z warstwami piaszczystymi w obrębie utworów mioceńskich i oligoceńskich, o miąższości najczęściej 5 - 25 m.

Czwartorzędowe i trzeciorzędowe poziomy wodonośne tworzą trzy warstwy wodonośne: I warstwa - poziom czwartorzędowy gruntowy i międzyglinowy górny, II warstwa - poziom środkowy międzyglinowy i górny poziom trzeciorzędowy, III warstwa - poziom podglinowy i dolne poziomy trzeciorzędowe.

W obrębie gminy, w kilku miejscach stwierdzono nieciągłość warstw wodonośnych. Brak jest I warstwy wodonośnej w rejonie na zachód od Kusie, w rejonie na południowy - wschód od Paprot oraz w rejonie Ostrowca, brak II warstwy wodonośnej stwierdzono w rejonie Kosierzewa (na podstawie „Bilansu wodno - gospodarczego zlewni Wieprzy i Przymorza”, opr. Przez „Hydroconsult”, 1996 r.)

Według Dokumentacji hydrogeologicznych zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych zlewni Grabowej oraz Wieprzy i strefy przymorskiej, sporządzonych przez PG „POLGEOL” w 1994 r., m.in. w rejonie Kusie i Lejkowa, stwierdza się występowanie: dolnomioceńskiego poziomu wodonośnego (o miąższości ok. 15 m, na głębokościach 46 - 50 m p.p.t.), w okolicach Paprot - górnego poziomu wodonośnego miocenu (na głębokości 30 m). W rejonie Sulechowa stwierdzono nawet występowanie warstw wodonośnych oligoceńskich, wody tego poziomu nie zostały jednak ujęte i przebadane. Rozpoznana wodoprzewodność trzeciorzędowego użytkowego poziomu na terenie gminy wynosi minimalnie - poniżej 100 m²/dobę maksymalnie - poniżej 500 m²/dobę. Jeśli chodzi o czwartorzędowe piętro wodonośne, to na terenie gminy, stwierdza się i wykorzystuje tzw. dolny poziom czwartorzędowy (występujący lokalnie, często kontaktujący się z warstwami trzeciorzędu, jak w rejonie Malechowa, Darskowa, Kosierzewa, Górzycy), środkowy, międzyglinowy poziom czwartorzędowy (o zróżnicowanej miąższości: 5 - 50 m, najpłycej zalegający na głębokości 20 m p.p.t.) oraz poziom gruntowy i glinowy górny (poziom gruntowy i glinowy - związany z ostatnim zlodowaceniem, zbudowany z szeregu warstw pozostających ze sobą w więzi (na głębokościach od 1 m w obrębie doliny Grabowej do kilkudziesięciu m na wysoczyźnie, miąższości od kilku do 40 - 50 m). Wodoprzewodność użytkowych poziomów wodonośnych czwartorzędowych wynosi od poniżej 20 do powyżej 500 m²/dobę i generalnie wzrasta w kierunku południowym i wschodnim. Największa jest w okolicy Małego Sulechowa, Witosławia (powyżej 500 m²/dobę), najniższa - w rejonie północno - zachodnim gminy (poniżej 20 m²/dobę). Zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny (poziom gruntowy) lub napięty.

Wody podziemne w obrębie gminy charakteryzują się zróżnicowaną naturalną

odpornością na zanieczyszczenie, wynikającą z małej izolacji lub braku izolacji od powierzchni utworami słabo lub bardzo słabo przepuszczalnymi. Naturalną, najmniejszą odpornością na zanieczyszczenie wykazują się wody i warstwy wodonośnej (reprezentowanej przez poziom gruntowy i glinowy górny) w zasięgu doliny rzecznej Grabowej w zasięgu pozostałych pasm dolinnych (czas przenikania zanieczyszczeń do I warstwy - do 1 roku). Niską odporność posiadają wody I - warstwy występujące stosunkowo płytko (do ok. 20 - 30 m p.p.t.), słabo izolowane, zwłaszcza w obrębie skłónów, krawędzi wysoczyznowych (czas przenikania zanieczyszczeń do I warstwy wodonośnej 1 - 10 lat). Lokalnie niską odporność posiadają wody II - warstwy wodonośnej (w okolicach Darskowa - czas przenikania zanieczyszczeń do II warstwy do 5 lat; na północ od Malechowa - czas przenikania zanieczyszczeń 10 - 20 lat) (na podstawie „Bilansu wodno - gospodarczego zlewni Wieprzy i Przymorza”, 1996).

W granicach gminy, w zachodniej jej części znajduje się fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 104 (tzw. „Zbiornik Sianów”, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 30 tys. m³/d). Jednak według „Dokumentacji hydrologicznej, oceniającej warunki występowania wód podziemnych w rejonie projektowanego GZWP Nr 104 - Zbiornik Sianowski”, wykonanej przez Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu „PROXIMA” S.A. Oddział w Poznaniu (1998), Zbiornik Sianowski może być traktowany jako lokalna struktura wodonośna, będąca w stanie zaspokoić potrzeby miejscowe, tj. miasta Sianów i jego najbliższego otoczenia.

Po sporządzeniu dokumentacji hydrogeologicznej, oceniającej zasobność struktur wodonośnych wytypowanego Zbiornika, zawnioskowano o jego wykreślenie z rejestru głównych zbiorników wydzielonych na terenie kraju. Zatem GZWP 104, którego orientacyjny zasięg wskazano na mapie w skali 1 : 25 000 - na podstawie „Mapy Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony” oraz materiałów ze studium zagospodarowania przestrzennego woj. koszalińskiego, w dalszej części Studium nie będzie uwzględniany i traktowany jako obiekt (zasób) wymagający szczególnej ochrony.

Obszar gminy Malechowo położony jest w granicach zlewni rzeki Wieprzy i przyległego Przymorza, o powierzchni 2572 km², dla którego Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa zatwierdził decyzją z dnia 07 lutego 1997 r. - znak: KDH₂/O13/6023/97 „Dokumentację hydrogeologiczną zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych zlewni Wieprzy i Przymorza”. W wymienionej dokumentacji ustalono zasoby dyspozycyjne wód podziemnych z utworów czwartorzędowych, trzeciorzędowych i kredowych dla obszaru zlewni w ilości 22 624 m³/h dla całego systemu wodonośnego rezerwy zasobów są duże i stanowią ok. 90% zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych. Pełne wykorzystanie rezerw wiąże się z odpowiednią lokalizacją i budową nowych dużych ujęć wody, których lokalizacja powinna być poprzedzona analizą modelową skutków eksploatacji przy wykorzystaniu istniejącego modelu matematycznego.

7. Wody powierzchniowe.

Gmina Malechowo należy w całości do zlewni rzek Przymorza. Sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta, z licznymi rowami melioracyjnymi. W spływie wód powierzchniowych dominuje kierunek z południa na północ (Reknica, Grabowa do wsi Chomic. Bielawa, Cierniak), a następnie ze wschodu na zachód (Wielinka, Jasienica, Grabówka i Grabowa od wsi Chomic). Natomiast Białka prowadzi wody z zachodu na północ, a Kosierzewka z północnego - zachodu na wschód. Prawie cała powierzchnia tej części gminy należy do zlewni rzeki Wieprzy.

Główną rzeką w gminie Malechowo jest Grabowa - lewy i największy dopływ Wieprzy.

Zachodnią część gminy odwadnia górny bieg rzeki Bielawy. Wzdłuż wschodniej granicy gminy

płyńie rzeka Reknica. Prowadzi ona wody w kierunku północnym, szeroką i zatorfioną doliną, która jest poprzecinana bardzo gęstą siecią rowów melioracyjnych.

Obszar gminy charakteryzuje się niewielką ilością jezior. Wszystkie jeziora są pochodzenia lodowcowego. Głównie są one przepływowe, natomiast niektóre są zbiornikami bezodpływowymi. Tempo wymienialności ich wód jest małe, czego przyczyną są niewielkie przepływy zasilających je cieków lub też ich powierzchniowa bezodpływowość. Na większości jezior widoczny jest proces zaniku ich powierzchni.

Stosunki hydrograficzne w granicach gminy Malechowo zostały w znacznym stopniu ukształtowane przez człowieka. Rowy melioracyjne przez połączenie ich z małymi ciekami spowodowały zmianę gęstości i przebiegu sieci hydrograficznej. Z kolei część drobnych cieków poprzez pogłębienie i wyprostowanie koryt ma obecnie charakter rowów melioracyjnych, odwadniających tereny podmokłe. Największe obszary zdrenowane występują głównie w sąsiedztwie Ostrowca, na południe od Malechowa, w rejonie Karwie, a także wzdłuż doliny Grabowej, w sąsiedztwie Sulechowa.

W wyniku przeprowadzonych prac melioracyjnych (doliny Grabowej i Reknicy) oraz drenarskich, część obszaru gminy uległa przesuszeniu. Niektóre ciek, np. w okolicach miejscowości Malechowo czy Kosierzewo, prowadzą wody okresowo. W związku z tym na ciekach zbudowano urządzenia hydrotechniczne, regulujące poziom wody w rzekach, okresach jej niedoboru, np. dwa jazy i liczne korekcje progowe na Grabowej, korekcje progowe na Białce. W okolicach wsi Święcianowo i Zielnica utworzono liczne małe stawy hodowlane.

Na Grabowej w miejscowości Nowy Żytnik funkcjonuje od 1913 roku elektrownia wodna. Jest to mała elektrownia o zasięgu lokalnym, najstarsza tego typu na Pomorzu Zachodnim (80W).

W granicach gminy Malechowo istnieją obszary bezpośrednio zagrożone powodzią. Aktualnie za obszary zagrożone powodzią uznaje się zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późniejszymi zmianami), tereny między linią brzegową a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w którym wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego oraz obszar pasa nadbrzeżnego w rozumieniu ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, a także wyspy i przymuliska. Na obszarach bezpośrednio zagrożonych powodzią obowiązują zakazy określone w ustawie Prawo wodne.

Ponadto część obszaru gminy wg wstępnych wyników „Studium bezpośredniego zagrożenia powodzią na obszarze RZGW w Szczecinie” znajduje się w obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi.

Obecnie „Studium bezpośredniego zagrożenia powodzią na obszarze RZGW w Szczecinie” jest w fazie weryfikacji i po jego zatwierdzeniu wyznaczone w nim obszary będą stanowić obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią. Na takich obszarach obowiązywać będą zakazy określone w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późniejszymi zmianami).

8. Wody podziemne.

Wg podziału hydrogeologicznego Polski obszar gminy Malechowo znajduje się w regionie słupecko - chojnickim (IV), w podregionie słupeckim (IV3).

Część obszaru gminy w rejonie miejscowości Kusice należy do rejonu Sławna (IV3B), stanowiącego część podregionu słupeckiego.

Główny poziom użytkowy występuje na głębokości od kilku do 100 m w utworach czwartorzędowych i stanowią go piaski różnoziarniste, niekiedy ze żwirem. Jego miąższość waha się na ogół od 10 do 30 m, a uzyskiwane wydajności z otworu od 30 do 120 m³/h⁻¹. Są to wody pod ciśnieniem od 200 do 1000 kPa.

Wody podziemne o zwierciadle swobodnym występują głównie w dolinach rzecznych i na piaskach sandrowych.

Drugorzędny poziom użytkowy występuje w utworach trzeciorzędu, głównie w piaskach drobno - i średnioziarnistych miocenu. Miąższość tego poziomu wodonośnego jest na ogół niewielka i waha się od kilku do kilkunastu metrów, a uzyskiwane wydajności z otworu od 10 do 30 m³/h⁻¹.

Głębokość występowania wód podziemnych pierwszego poziomu jest zróżnicowana. Wpływają na to zarówno zmienne warunki hydrogeologiczne, jak też bardzo urozmaicona rzeźba terenu. W obrębie stosunkowo szerokich i płaskich den dolin rzecznych Grabowej i Reknicy wody podziemne występują najczęściej do głębokości 1 m w strefach zboczowych dolin rzecznych głębokość do zwierciadła wód podziemnych waha się najczęściej od 2 do 5 m p.p.t.. Na obszarach wysoczyznowych głębokości występowania wód podziemnych przekraczają 10 m.

Na terenach zbudowanych z utworów przepuszczalnych, ze względu na brak izolacji od powierzchni, wody gruntowe narażone są na zanieczyszczenia antropogeniczne dostarczane przez infiltrujące wody opadowe (nawozy naturalne i sztuczne oraz środki ochrony roślin).

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY MALECHOWO.

1. Leśnictwo.

Gmina Malechowo należy do średnio zalesionych obszarów. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy wynosi 7 058 ha, natomiast powierzchnia zadrzewień ok. 263 ha. Lasy zarządzane są głównie przez PGL Lasy Państwowe (94,5 % pow. lasów), reprezentowane przez trzy nadleśnictwa: Sławno, Polanów oraz Karnieszewice, których siedziby znajdują się poza terenami gminy. Największy udział w zarządzaniu lasami terenu gminy ma Nadleśnictwo Karnieszewice, następnie Nadleśnictwa Polanów oraz Nadleśnictwo Sławno. W zasięgu działania Nadleśnictwa Sławno położona jest północna i południowo - wschodnia część terenu gminy, w zasięgu Nadleśnictwa Karnieszewice - część południowo - zachodnia, natomiast w granicach Nadleśnictwa Polanów znajduje się południowo - zachodni fragment gminy.

Według podziału przyrodniczo - leśnego (Tramplera i inni, 1990), lasy gminy leżą w Zasięgu 1 Krainy przyrodniczo - leśnej Bałtyckiej, przy czym lasy północnej części gminy w dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego, mezoregionie równiny Słupskiej (Nadl. Karnieszewice i Sławno), natomiast lasy części południowej w dzielnicy Pojezierza Drawsko - Kaszubskiego, mezoregionie Wysoczyzny Polanowskiej (Nadl. Polanów).

Pod względem struktury siedlisk leśnych teren gminy jest również bardzo zróżnicowany.

W południowo - zachodniej części gminy przeważają uboższe siedliska boru mieszanego świeżego oraz boru świeżego, miejscami w mozaikowym układzie z niewielkimi powierzchniami żyźniejszych siedlisk lasu mieszanego oraz lasu świeżego. W tej części terenu gminy zwraca uwagę znaczny udział siedlisk pochodzenia porolnego.

Wśród siedlisk leśnych południowej części gminy dominują żyzne siedliska: przede wszystkim lasu mieszanego świeżego, zajmujące duże powierzchnie wzniesień i pagórów morenowych. W strefie krawędziowej doliny Grabowej oraz doliny Rakówki (na wschodzie), siedliska lasu mieszanego świeżego tworzą kompleksy z siedliskami lasu świeżego. Wśród siedlisk wymienionych obszarów zaznacza się niewielki udział siedlisk o charakterze porolnym. Z dolinami rzek wiąże się występowanie niewielkich powierzchni siedlisk hydrogeniczných: olsów, olsów jesionowych, lasu wilgotnego i lasu bagiennego.

Generalnie na terenie gminy dominują siedliska żyzne lasu mieszanego świeżego oraz lasu świeżego

2. Charakterystyka środowiska przyrodniczego.

Na terenie gminy Malechowo stwierdzono występowanie 25 gatunków roślin prawnie chronionych, w tym 18 gatunków objętych ochroną całkowitą i 7 podlegających ochronie częściowej. Największa liczba chronionych gatunków roślin i zwierząt występuje na terenach lasów, w licznych, śródpolnych i śródleśnych oczkach wodnych i torfowiskach oraz w dolinach i strefach krawędziowych Grabowej i jej dopływów: Bielawy, Zielenicy, Rakówki. Do chronionych ściśle należą min. grązele: drobny i żółty, grzybie białe, storczyki, a także kukułki: plamista, szerokolistna, fuchsa, listera jajowata, podkolan zielonawy, rosiczki: okrągłolistna i długolistna, widłaki: wroniec i goździsty, paprotka zwyczajna, wrzosiec bagienny, bluszcz pospolity (naturalne stanowiska).

Do objętych ochroną częściową należą: konwalia majowa, kruszyna pospolita, marzanka wonna, bagno zwyczajne, porzeczka czarna, centuria pospolita, bobrek trójlistkowy, z mszaków - m.in. wszystkie gatunki torfowców, z grzybów wszystkie gatunki grzybów wielkoowocnikowych.

W waloryzacji zamieszczono również listę 24 gatunków nieobjętych ochroną prawną, które z uwagi na nieliczne stanowiska na terenie gminy i fakt zagrożenia ich występowania w krajach ościennych, powinny podlegać ochronie lokalnej - w skali gminy. Objęte ochroną ścisłą gatunki zwierząt na terenie gminy to:

- 1) ryby i minogi: strzebla potokowa, głowacz białopłetwy, minóg strumieniowy, różanka (zagrożone wyginięciem),
- 2) płazy: traszka zwyczajna, ropuchy: szara i paskówka, żaby: moczarowa, wodna jeziorkowa i trawna,
- 3) gady: jaszczurka zwinka i żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec,
- 4) ssaki: wiewiórka, kret (poza ogrodami), jeź, wydra (poza stawami), łasica, kuna leśna i domowa,
- 5) ptaki: perkoz dwuczuby, kruk, kania ruda, bocian biały, łabędź niemy, wszystkie gatunki błotniaka (stawowy, zbożowy i łąkowy), myszołów, orlik krzykliwy (ochrona strefowa), przepiórka, żuraw, zimorodek, dzięcioł, duży, skowronek polny, jaskółka dymówka, świergotek drzewny i łąkowy, pliszka siwa i górską, strzyżyk, rudzik, słowik szary, kos, drożdź śpiewak, trzciniak, pierwiosnek, piecuszek, sikora uboga, modraszka, bogatka, dziezby: gąsiorek i srokosz, sójka, kruk, szpak, wróbel, zięba, trznadel, potrzos.

Do gatunków kręgowców występujących na terenie gminy, objętych ochroną częściową (sezonową) należą: minóg rzeczny, kiełb, kleń, brzanka, karaś, ciernik, szczupak, pstrąg potokowy, kaczka krzyżówka, czernica, gęś gęgawa, kormoran czarny, czapla siwa, w sroka, borsuk, zając szarak, bóbr, sama, jelen, łoś, dzik, lis.

Spośród najbardziej zagrożonych wyginięciem gatunków ryb, objętych ochroną częściową na terenie gminy występują: lipień, miętus i minóg rzeczny.

Do występujących na terenie gminy i zagrożonych globalnie lub w skali Europy gatunków ptaków należą: bocian biały, kania rdzawa, błotniak stawowy, derkacz, żuraw i zimorodek, natomiast do zagrożonych w kraju należą: łabędź niemy, jastrząb, kruk i pliszka górską. Oprócz ochrony gatunkowej, wprowadzono ochronę siedlisk. Na terenie gminy można wyróżnić znaczną ich liczbę wraz z zachowanymi fragmentami płatów roślinne reprezentującymi charakterystyczne dla tych siedlisk grupy syntaksonomiczne. Należą do nich:

- starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne
- mokre łąki użytkowane ekstensywnie
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) oraz zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska

- szuwary wielkoturzycowe
- źródłiska
- grąd subatlatycki
- kwaśna buczyna niżowa
- łąg olszowo – jesionowy
- olsy i łożowiska

W waloryzacji przyrodniczej gminy, siedliska te zostały przewidziane do objęcia ochroną w proponowanych na terenie gminy formach ochrony przyrody.

3. Aktualny stan ochrony środowiska przyrodniczego gminy.

3.1. Istniejące obszary i obiekty chronione.

Obszary Natura 2000.

Południowo - wschodnia część doliny rzeki Grabowej znajduje się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Grabowej” PLH320003.

Poniżej przedstawiono charakterystykę obiektu zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych dla obszaru Natura 2000 PLH320003.

Opis obszaru.

Dolina rzeki Grabowej, od obszaru źródłiskowego aż po pradolinę i jej południowy skraj w okolicy Sulechówka. Obszar źródłiskowy położony jest w dobrze zachowanej, półnaturalnej mozaice torfowisk, wilgotnych i świeżych łąk, jezior i oczek śródpolnych oraz lasów (z dużym udziałem grądów i buczyn); dalej rzeka płynie doliną przez krajobraz morenowy o bardzo urozmaiconej rzeźbie. Na zboczach doliny i w jej sąsiedztwie płaty buczyn (z udziałem starodrzewi), przy rzece bardzo dobrze wykształcone płaty grądów i wilgotnych łąk. Bardzo dobrze zachowana jest boczna dolina Wielenki, również porośnięta buczynami i grądami, głęboko wcięta w niemal "górski" krajobraz. Bardzo intensywne są tu zjawiska źródłiskowe - doskonale wykształcone i bardzo liczne są źródła niewapienne i torfowiska źródłiskowe i mechowiskowe, łąki z licznymi populacjami storczyków, wykształcone na wysiękach wód źródłiskowych; na krawędzi pradoliny, w północnej części obszaru, występują również źródłiska z trawertynami. Rzeka, zachowana w stanie zbliżonym do naturalnego, ma charakter pstrągowy.

Wartość przyrodnicza i znaczenie.

Obszar o bardzo wysokiej różnorodności siedlisk - występuje tu 16 rodzajów siedlisk z Załącznika 1 Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jeden z obszarów najintensywniejszego występowania zjawisk źródłiskowych na Pomorzu Zachodnim. Szczególnie cenne są dobrze zachowane siedliska leśne oraz torfowiskowe. Występuje tu 6 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bardzo wysoka różnorodność flory styczna - ponad 600 gatunków roślin naczyniowych. Ważny korytarz ekologiczny. Gatunki wymienione w p. 3.3. z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

Zagrożenia.

Zanieczyszczenie rzeki (wpływ miasta Polanów, chociaż posiada oczyszczalnię ścieków), rozbudowa pstrągami, ujmowanie wód źródłiskowych na potrzeby gospodarcze, zarastanie porzuconych łąk.

Użytki ekologiczne.

Użytki ekologiczne na terenie gminy ustanowiono uchwałą Rady Gminy z dnia 29 kwietnia w 1996 r. (Nr XV/85/96). Zgodnie z Uchwałą, za użytki ekologiczne uznano tereny bagienne, o łącznej powierzchni 59,48 ha.

Pomniki przyrody.

W gminie Malechowo istnieje 10 pomników przyrody w postaci pojedynczych drzew, grup drzew i alei. Powołane one zostały Rozporządzeniem Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Kosz. Nr 15, poz. 109 z dn. 30.09.92 r.) i Nr 12/95 z 25 grudnia 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Kosz. Nr 2, poz. 7 z dn. 12.01.96 r.) Po reformie administracyjnej Wojewoda Zachodniopomorski umieścił te pomniki przyrody w wykazie aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa zachodniopomorskiego (Rozporządzenie Wojewody Zachodniopomorskiego z 31 marca 1999 r.). 8 z nich w trakcie inwentaryzacji zostało odnalezionych w terenie, natomiast dwóch nie odnaleziono i prawdopodobnie zostały usunięte lub źle zaewidencjonowane.

Stanowiska rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych.

W gminie Malechowa istnieje strefa ochronna dla orlika krzykliwego ustanowiona na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów dla danych gatunków i odstępstw od tych zakazów. (Dz. U. Nr 130, poz. 1456).

Odnosnie stanowiska wyżej wymienionego gatunku obowiązuje zakaz dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenia robót melioracyjnych, wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac mających wpływ na ochronę miejsca rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także przebywania poza miejscami wyznaczonymi.

Lasy ochronne.

Z uwagi na ważną rolę ekologiczną, środowiskową i społeczną lasów, na obszarach leśnych gminy (tylko na gruntach PGL) ustanowiono lasy ochronne różnych kategorii wodochronne, glebochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej oraz lasy na obszarach położonych w odległości 10 km od granicy miasta liczącego powyżej 50 tys. mieszkańców, w tym przypadku - Koszalina.

Koncentrują się głównie w południowo zachodniej (kategoria związana z odległością od Koszalina) i południowo - wschodniej części gminy (glebochronne na silnie nachylonych zboczach wzgórz morenowych, wodochronne wokół brzegów rzek i jezior oraz na siedliskach bagiennych, ostoje zwierząt - ustanowione najczęściej z uwagi na ochronę lęgówisk ptaków drapieżnych). Obszary lasów ochronnych mogą być udostępniane dla celów turystyki i rekreacji (szczególnie ustanowione wokół granic administracyjnych Koszalina), jednak te związane z siedliskami bagiennymi oraz ostojami chronionych gatunków zwierząt - w bardzo ograniczonym zakresie.

3.2. Obszary i obiekty przewidziane do ochrony.

Poniżej przedstawiono charakterystykę obszarów i obiektów proponowanych do ochrony w gminie Malechowo na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo.

Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza gminy Malechowo pozwoliła wytypować kilkanaście obszarów wymagających prawnej ochrony ze względu na ich znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej i wartości krajobrazowej. Zachowanie obszarów i obiektów zaproponowanych do ochrony jest najważniejszym elementem w strukturze tworzonej poza tym przez inne, odpowiednio zagospodarowane elementy Ekologicznej Struktury Obszarów Chronionych (korytarze ekologiczne, strefy węzłowe) gwarantującej możliwość zrównoważonego rozwoju gminy, zgodnego z postulowaną drogą cywilizacyjnego ekorozwoju.

Obszary i obiekty na terenie Malechowa zasługujące na prawną ochronę i powołanie na podstawie ustawy o ochronie przyrody podzielić można na następujące grupy:

- a) park krajobrazowy,
- b) obszar chronionego krajobrazu,
- c) zespoły przyrodniczo - krajobrazowe,
- d) użytki ekologiczne,
- e) pomniki przyrody,
- f) stanowiska dokumentacyjne.

Park krajobrazowy.

Na podstawie założeń do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo” proponuje się włączyć wschodnią część gminy do przewidzianego „Szczecinecko - Polanowskiego Parku Krajobrazowego”. Celem powołania parku na terenie gminy będzie ochrona i zachowanie naturalnych zasobów przyrodniczych, walorów krajobrazowych i kulturowych oraz wprowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami przyrodniczymi, zwłaszcza na terenie lasów, dolin rzecznych i licznych mokradeł. W obrębie parku znalazłyby się następujące obszary gminy

- zwarte kompleksy leśne starych drzewostanów bukowych koło Drzeńska i Krągu przekraczające ponad 140 lat,
- rynny subglacjalne w otoczeniu starych drzewostanów bukowych ze wzgórzami i punktami widokowymi koło Krągu,
- źródłiskowa dolina rzeki Zielenicy,
- jezioro Zamkowe i Czarne oraz oligotroficzne jezioro koło Nowego Żytnika,
- naturalne ekosystemy torfowisk wysokich i przejściowych koło Drzeńska,
- dolina rzeki Grabowej Reknicy z cenną roślinnością torfowisk i podmokłych łąk z storczykami,
- jezioro Ostrowieckie ze średniowiecznym grodziskiem i inne,

Proponowany park stanowiłby dodatkowe zabezpieczenie dla istniejących i przewidzianych do ochrony obszarów.

Obszar chronionego krajobrazu.

Obszar chronionego krajobrazu (OCHK) to wielkopowierzchniowa forma ochrony wprowadzona w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych i zachowanych różnorodnych ekosystemach. Ustanowienie OChK nie wyklucza działalności człowieka obszarze chronionym, jednakże musi być ona uwarunkowana potrzebami przyrody. Należy podkreślić, że jest to bardzo korzystne dla człowieka i przyrody rozwiązanie umożliwiając; zachowanie walorów krajobrazowych i środowiskowych chronionego terenu i tym samym stanowiąc o jego ciągłej atrakcyjności. Celem obszarów chronionego krajobrazu jest:

- zatrzymanie procesu degradacji środowiska i zachowanie równowagi ekologicznej,
- utrzymanie dotychczasowych wartości krajobrazu naturalnego i kulturowego,

- tworzenie osłony dla obszarów o surowszych rygorach ochrony,
- wypracowanie racjonalnych zasad turystycznego wykorzystania obszaru.

W granicach gminy Malechowo został zaproponowany jeden obszar chronionego krajobrazu. Jest to Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Grabowej”. Przedmiotem ochrony jest wyróżniające się pasmo doliny Grabowej o różnych typach ekosystemów wraz z bytującą tu cenną florą i fauną. Również ochrona i zachowanie równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych i krajobrazowych w dolinie Grabowej oraz stworzenie powiązanego układu w krajowym systemie obszarów wielkopowierzchniowych.

Zespoły przyrodniczo krajobrazowe.

Ich celem jest ochrona zarówno wartości przyrodniczych jak i kulturowych na wskazanym obszarze z uwzględnieniem walorów estetycznych. Działalność na terenach objętych tą formą ochrony uwarunkowana jest opracowaniem dla nich planu zagospodarowania przestrzennego. Plan ten winien uwzględniać postulaty przyrodników w aspekcie lokalizacji dróg, sieci osadniczej, projektowanych inwestycji itd. Stwarza to najkorzystniejsze warunki dla rzeczywistego zabezpieczenia istniejących na obszarze ZPK cennych niedużych obszarów i obiektów o małej odporności biologicznej na oddziaływania zewnętrzne.

Przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza wykazała istnienie chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz szczególne cechy geomorfologiczne terenu gminy.

Proponuje się utworzenie w granicach gminy 3 zespołów przyrodniczo - krajobrazowych. Obejmują one większe pod względem powierzchni tereny, o zróżnicowanym charakterze i siedliskach, posiadające duże lub wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe. Znalazły się tu obszary o największej atrakcyjności turystycznej. Objęcie ich ochroną z wyraźnie określonymi wskazaniem powinno umożliwić racjonalną eksploatację turystyczną. Poniżej spis proponowanych obiektów. ZPK - 1 Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy „Wąwozy koło Górzycy”.

Zespół wąwozów z zachowaniem walorów krajobrazowych i kulturowych oraz starych drzewostanów bukowych i gradowych z cenną roślinnością.

ZPK-2 Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy „Dolina rzeki Bielawy”.

Przedmiotem ochrony jest dolina rzeki Bielawy. Celem jest zachowanie naturalnego biegu rzeki Bielawy z całą mozaiką zbiorowisk roślinnych typowych dla małych dolin rzecznych, w szczególności bagiennych lasów olszowych, torfowisk, obszarów źródliskowych oraz lasów na zboczach doliny z cennymi gatunkami roślin i zwierząt.

ZPK-3 Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy „Dolina rzeki Zielenicy”.

Przedmiotem ochrony jest dolina rzeki Zielenicy o dużych walorach krajobrazowych i kulturowych, z mozaiką szaty roślinnej doliny oraz zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin.

Użytki ekologiczne.

Użytkami ekologicznymi w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody mogą być pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Ta forma ochrony umożliwia zachowanie cennych fragmentów przyrody uwzględniając równocześnie potrzeby człowieka w warunkach racjonalnego gospodarowania. Ustawa o ochronie przyrody dopuszcza powoływanie użytków ekologicznych zarówno przez wojewodę jak i przez gminy, które mogą dzięki temu, kierując się troską o zachowanie największych wartości na obszarze swego administrowania, skutecznie zadbać o zachowanie cennych przyrodniczo obiektów. W realizacji polityki ekologicznej należy kierować się zasadą, że w krajobrazie zmienionym czynnikiem antropogenicznym, należy chronić prawnie jak najwięcej powierzchni o wartościach przyrodniczych. Zakwalifikowanie

ich do obiektów chronionych nie powinno stwarzać trudności, gdyż są to nieużytki rolnicze i leśne (wydzielenia pod nazwą „bagny”). Proponujemy utworzyć użytki ekologiczne także z bagiennych lasów olszowych, które występują na mokradłach, są zatopione lub trudno dostępne i mogłyby być wyłączone z gospodarki leśnej. Proponowane tu użytki ekologiczne spełniają postulaty ustawy, obejmują bowiem zachowane pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk.

Prawie wszystkie przewidziane do ochrony użytki ekologiczne w Malechowie związane są z siedliskami bagiennymi, i wodnymi oraz torfowiskowymi, gdyż ich ochrona może mieć znaczenie biocenotyczne dla obszarów przyległych. W niektórych obiektach znajdują ochronę rzadkie lub chronione gatunki roślin, a także zwierzęta przywiązane do takich ekosystemów. W granicach gminy Malechowo wyznaczono 18 proponowanych użytków ekologicznych, których wykaz został zamieszczony w Waloryzacji Przyrodniczej.

Pomniki przyrody.

Do tej grupy zaliczono pojedyncze stare drzewa, grupy drzew, aleje, źródła oraz głazy. W odniesieniu do drzew będących pomnikami przyrody zalecany jest ich podział na dwie kategorie ochronne - ścisłą i częściową, wynikający z celu ochrony i roli obiektu chronionego. Dla pomnikowych drzew i alej, które spełniają rolę kulturową lub kraj obrazową proponowana jest ochrona częściowa. Wobec obiektów tego rodzaju nie tylko dopuszczalne, ale wręcz wskazane jest dokonywanie zabiegów poprawiających i zabezpieczających ich stan zdrowotny oraz estetykę.

Te obiekty pomnikowe, które pełnią dużą rolę biocenotyczną (np. okazałe drzewa na terenach leśnych i rosnące na obrzeżach lasów) powinny być objęte ochroną ścisłą wykluczającą stosowanie zabiegów ochronnych. Drzewa te powinny być chronione także po swojej śmierci, aż do całkowitego rozpadu. W Malechowie do ochrony pomnikowej przewidziano łącznie 92 obiekty.

3.3. Elementy ekologicznej sieci obszarów chronionych (ESOCh).

Sieć ESOCh tworzą strefy węzłowe i wiążące je korytarze ekologiczne. Dotychczas nie uzyskały statusu obiektów ochrony przyrody, ale w nowoczesnym podejściu do idei ochrony przyrody ESOCh jest bardzo istotny. Umożliwia zaplanowanie i realizację zadań o doniosłym znaczeniu dla zachowania zasobów przyrody i jej różnorodności.

Elementy ESOCh to obiekty, których powierzchnia wynosi od kilku arów do kilkuset hektarów. Pełnią one rolę miejsc rozrodu i stałego przebywania zwierząt.

Korytarze ekologiczne.

W Krajowej koncepcji Sieci Ekologicznej - ECONET PL, pasmo wzdłuż doliny rzeki Grabowej, z rozszerzeniem na najbardziej atrakcyjne pod względem krajobrazowym obszary, o bardzo wysokiej lesistości i dużym udziale cennych przyrodniczo lasów liściastych (fragment Wysoczyzny Polanowskiej), zostało wyróżnione jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Oznaczony został symbolem 06K, jako korytarz ekologiczny „Doliny Grabowej”. Korytarz ten ma znaczenie dla gatunków ryb migrujących na i z tarlisk, pełniąc równocześnie rolę tarliska dla innych gatunków. I znaczenie ma też dla herpetofauny, awifauny lęgowej, migrującej i zimującej oraz dla kilku gatunków ssaków jako miejsce żerowania i wędrówek. Korytarz Grabowej stanowi ekologiczny łącznik pomiędzy dwoma obszarami węzłowymi rangi międzynarodowej, tj. pomiędzy Pobrzeżem Bałtyku (2M) oraz Pojezierzem Kaszubskim (9M).

Na terenie gminy Malechowo można wyróżnić 4 lokalne korytarze ekologiczne, przez które odbywa się liniowy przepływ materii, energii i gatunków. Dodatkowo korytarze tworzą ważne powiązania zewnętrzne gminy. Do wyróżniających się korytarzy ekologicznych należą:

- dolina rzeki Grabowej (korytarz o znaczeniu krajowym),
- dolina rzeki Reknicy z kompleksami leśnymi we wschodniej części gminy,
- dolina rzeki Bielawy oraz kompleksy leśne w południowo - zachodniej części gminy,
- zwarte kompleksy leśne z doliną Zielnicy, w południowo - wschodniej części gminy.

Należy zaznaczyć, że zwarte i rozległe kompleksy leśne w południowo - wschodniej i wschodniej części gminy łączą się z wielkimi powierzchniami leśnymi kierunku południowym. Są to obszary leśne o wysokiej bioróżnorodności, które uznane zostały w Krajowej koncepcji Sieci Ekologicznej ECONET - PL za obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (obszar 9M - Pojezierze Kaszubskie).

Ponadto na terenie gminy można wyróżnić sieć luźniejszych powiązań ekologicznych, związanych z obecnością: ekstensywnie użytkowanych użytków zielonych, podmokłych łąk i zarośli wierzbowych, śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych wąwozów, małych wysp leśnych i bagiennych lasów olszowych oraz skarp przy linii komunikacyjnych.

4. Przyroda Gminy Malechowo na tle przepisów Unii Europejskiej.

Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979r. w sprawie ochrony dzikich ptaków.

Zgodnie z Dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (z późniejszymi zmianami) ustanowiono kompleksowy program ochrony dzikich ptaków wędrownych, osiadłych i ich siedlisk. Państwa członkowskie ponoszą ogólną odpowiedzialność za utrzymanie populacji wszystkich gatunków. Państwa powiązane z tą Dyrektywą muszą wskazać obszary szczególnie chronione przede wszystkim obszary podmokłe, jako siedliska gatunków z Załącznika I Dyrektywy. Na terenie gminy Malechowo miejscami szczególnie ważnymi z punktu widzenia Załącznika 1 Dyrektywy są miejsca rozrodu następujących gatunków: bocian biały, trzmielojad, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, błotniak łąkowy, derkacz, żur zimorodek, gąsiorek, dzięcioł duży, dzierzba gąsiorek, orlik krzykliwy.

Obszarami ważnymi dla tych gatunków są: dolina rzeki Grabowej, jeziora Ostrowieckie, przewidziany użytek ekologiczny UE - 3, UE - 5, istniejący użytek ekologiczny UE - 14, UE - 33 oraz obszar cenny przyrodniczo OC - 28.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

Celem tej Dyrektywy jest zachowanie różnorodności biologicznej w obszarze europejskiego terytorium państw członkowskich poprzez ochronę siedlisk natury dzikiej flory i fauny. Dyrektywa ma na celu stworzenie „stanu sprzyjającego ochronie” tych rodzajów siedlisk i gatunków, które są przedmiotem zainteresowania. Na terenie gminy Malechowo występują siedliska naturalne, których ochrona wymaga wyznaczenia obszarów szczególnie chronionych zgodnie z Dyrektywą 92/43/EWG. Są to następujące siedliska:

- jeziora oligotroficzne – południowy - wschód od Nowego Żytnika,
- naturalne jeziora eutroficzne z roślinnością rdestnicową i szuwarową - oczka jeziora na terenie gminy w większości przewidziane do ochrony,
- jeziora dystroficzne - oczka wodne i jeziora z torfowiskami na całym terenie w większości przewidziane do ochrony lub już objęte ochroną jako użytek ekologiczny,

- zarośla (Filipendulion), doliny rzek, kompleksy podmokłych łąk, torfowiska na terenie gminy, w większości przewidziane do ochrony,
- żywe torfowiska wysokie - kompleks torfowisk E od Drzeńska, S od Pękanina, NE od Przytoku, E od Malechowa,
- zdegradowane, ale zdolne do regeneracji torfowiska wysokie - torfowiska w okolicach Grabowa, Zalesia, Pękanina, Żegocina, Kręgu, Smardzewa, w większości przeznaczone do ochrony
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz kwaśne młaki z roślinnością niskoturzycową - kompleks torfowisk E od Drzeńska, podmokłe łąki i torfowiska w okolicach Niemicy, w dolinie rzeki Bielawy,
- kwaśne i żyzne buczyny (Luzulo - Fagetum i Melici - Fagetum) - doliny rzek i wąwozy na terenie gminy,
- grady subatlantyckie (Stellario - Carpinetum) - doliny rzek, wąwozy, kompleksy leśne oraz kompleksy źródlisk na terenie gminy,
- lasy bagienne (Ribo nigri - Alnetum) - doliny rzek, wąwozy, kompleksy leśne, kompleksy źródlisk na terenie gminy,
- lasy olszowe i olszowo - jesionowe (Circae - Alnetum) - kompleksy torfowisk, dna wąwozów, doliny rzek na terenie gminy.

5. Wymagania wynikające ze strategii ochrony różnorodności biologicznej kryteriów IUNC (Światowej Unii Ochrony Przyrody).

Plan działań ukierunkowany na ochronę różnorodności biologicznej zawarty w programie polityki ekologicznej Państwa, przyjętym do realizacji w 1994 r. z opracowaną w latach siedemdziesiątych koncepcją Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCh). Podstawowe cele realizowane w obiektach prawnie chronionych wg kryteriów IUNC są następujące.

1. Zachowanie fragmentów naturalnych ekosystemów - temu celowi na terenie gminy Malechowo odpowiadają obiekty istniejące i przewidziane do ochrony jako użytki ekologiczne.
2. Zachowanie różnorodności biologicznej i równowagi ekologicznej - temu zadaniu na terenie gminy Malechowo odpowiadają obiekty przewidziane do ochrony, takie jak park krajobrazowy i ZPK, a w pewnym stopniu także użytki ekologiczne. Istotne znaczenie w zakresie mają do spełnienia korytarze ekologiczne, które stanowią drogi migracji roślin i zwierząt.
3. Ochrona zasobów genetycznych - wiąże się głównie z ochroną populacji rzadkich i zagrożonych gatunków flory, realizowaną w gminie Malechowo poprzez już istniejące użytki ekologiczne oraz obszary przewidziane dla ochrony gatunków roślin i zwierząt.
4. Ochrona walorów krajobrazowych - w gminie Malechowo będzie realizowana dzięki utworzeniu dużych obiektów powierzchniowych, jak park krajobrazowy i zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, a także mniejszych obiektów, jak użytki ekologiczne o dużych walorach krajobrazowych.

V. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennej gminy Malechowo wyznacza się tereny lokalizacji:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,

2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Dla realizacji takich przedsięwzięć będą musiały zostać podjęte procedury dotyczące ochrony oddziaływania na środowisko.

Od 15 listopada 2008 r. uwarunkowania prawne ocen oddziaływania na środowisk określa Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z ww. ustawą przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- 1) planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- 2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy prawo ochrony środowiska tj. m.in. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzeń raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 Nr 257 poz. 2573 zmienione Dz. U. z 2005 r. Nr 92, poz. 769 i Dz. U. z 2007 r. Nr 158, poz. 1105) - zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie (...) art. 60 Ustawy dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia jej wejścia w życie).

1. Eksploatacja kopalin.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Malechowo ustala się jednostki funkcjonalne: kierunki ochrony i racjonalnego wykorzystania złóż kopalin:

- złoża kopalin podstawowych,
- złoża kopalin pospolitych,
- obszary i tereny górnicze,
- złoża w eksploatacji,
- obszary ograniczania eksploatacji w granicach terasy zalewowej rzeki Grabowej.

W granicach gminy Malechowo wyznacza się obszary ograniczania eksploatacji w granicach terasy zalewowej rzeki Grabowej. Dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo została wykonana opinia problemowa: „Eksploatacja kopalin i ochrona zasobów wodnych doliny Grabowej” (mgr Ryszard Dobracki, Szczecin 2009 r.).

W opinii tej przedstawia się wskazania istotne dla ochrony zasobów wodnych przy eksploatacji kopalin ze złóż udokumentowanych na terenie gminy Malechowo:

1. Złoże kredy jeziornej „Grabowo”:
  - zaprzestanie eksploatacji, wygaszenie koncesji na wydobycie;
  - rekultywacja wyrobiska dla celów rekreacji wodnej;
2. Złoże kredy jeziornej „Gwiazdowo - Kwasowo”:
  - nie wprowadzać eksploatacji - zagrożenie retencji i użytków rolnych w dolinie Rakówki;
  - zagrożenie i siedlisk Hory i fauny na terenie rezerwatu Janiewickie Bagno;
3. Złoże torfu i kredy jeziornej „Malechowo”:
  - brak precyzyjnych dokumentacji geologicznej złoża (zasoby w kat. C2);
  - nie wskazana eksploatacja ze względu na zaburzenia hydrologiczne w dolinie Grabowej

- oraz degradację użytków zielonych i siedlisk torfowych;
4. Złóża kruszywa naturalnego „Święcianowo”:
    - konieczna rekultywacja wyrobiska przy drodze do Żegocina;
    - prowadzenie eksploatacji z półką ochronną nad lustrem wód gruntowych;
    - odsunięcia eksploatacji na złożu od strefy krawędziowej doliny Grabowej (eksploatacja w pasie przyległym do drogi Paproty - Żegocino);
    - utworzenia na terenie złoża punktu (piezometru) monitorowania zmian jakości wód podziemnych położonego na kierunku spływu wód;
  5. Złoża piasków kwarcowych „Sulechowo”:
    - opracowanie aktualizacji dokumentacji złoża, szczególnie w zakresie warunków hydrologicznych;
    - wymóg sporządzania decyzji środowiskowej i raportu oddziaływania na środowisko przed wszczęciem procedur koncesyjnych oraz prognozy do planu miejscowego;
    - analiza bilansowości zasobów i przydatności kopaliny (piaski szklarskie, piaski formierskie, piaski dla drogownictwa);
    - przy podjęciu decyzji o eksploatacji konieczny wymóg wprowadzenia monitoringu osłonowego (piezometry wokół terenu złoża) kontrolującego prace odwodnieniowe złożu oraz zrzuty wody.
  6. Obszary wskazane jako perspektywiczne do udokumentowania złóż kopalin - dla każdego wymagana wnikliwa ocena wpływu projektowanej eksploatacji na środowisko przyrodnicze.

W przypadku planowanych eksploatacji złóż surowców naturalnych, w świetle Rozporządzeń Rady Ministrów:

- z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573),
- z dnia 10 maja 2005r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 92, poz. 769),
- z dnia 21 sierpnia 2007r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 158, poz. 1105).

realizacja ww przedsięwzięć jest zaliczona do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko - dla którego należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z w/w rozporządzeniem i zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami). Natomiast sporządzenie raportu nie jest obligatoryjne zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami):

40) wydobywanie kopalin:

„a) ze złóża metodą odkrywkową, w zakresie niewymienionym w § 2 ust. 1 pkt 26 lit. a, z wyłączeniem wydobywania kopalin pospolitych na obszarze o powierzchni nieprzekraczającej 2 ha i wydobywaniu nieprzekraczającym 20 000 m³ rocznie, jeżeli działalność jest prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych i poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody”,

„b) ze złóża metodą podziemną, w zakresie niewymienionym w § 2 ust. 1 pkt 26 lit. b, lub metodą otworów wiertniczych, w zakresie niewymienionym w § 2 ust. 1 pkt 24”,

„c) z obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie niewymienionym w § 2 ust. 1 pkt 24, lub ze złóża ze śródlądowych wód powierzchniowych”.

W przypadku usytuowania obszarów i terenów górniczych w granicach istniejących, projektowanych lub proponowanych form ochrony przyrody, może być wymagane wykonanie

raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub innego szczegółowego opracowania, mającego na celu określenie wpływu budowy i eksploatacji przedsięwzięcia na chronione obszary i obiekty przyrodnicze.

Dla nowych terenów eksploatacji złóż surowców naturalnych powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenoszące takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.
- 4) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działania zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska.

W przypadku ingerencji w chronione prawnie siedliska należy uzyskać zgodę na ich zniszczenie lub podjąć działania mające na celu zrealizowanie kompensacji przyrodniczej

2. Tereny planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

W zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo wyznacza się strefę funkcjonalną: strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz infrastrukturą towarzyszącą. Dla terenów planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych będą musiały zostać opracowane:

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym ekofizjografia i prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko,
- przedinwestycyjne monitoringi ornitologiczne.

Obszary faktycznej, dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych będą wyznaczone w trakcie procedury sporządzania planów miejscowych i przy uwzględnieniu ochrony elementów środowiska oraz krajobrazu kulturowego i zabytków, wraz z ich otoczeniem. Ze względu na bardzo rozległy potencjalny zasięg oddziaływania w krajobrazie wież elektrowni wiatrowych ich lokalizacja winna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz kulturowy gminy, sporządzaną na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie takie pozwoli na wyeliminowanie potencjalnych konfliktów jeszcze przed etapem realizacji przedsięwzięcia. Ponadto lokalizacja elektrowni wiatrowych winna uwzględniać oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, w tym w szczególności na obszary w sieci Natura 2000 oraz inne obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., o ochronie przyrody.

Lokalizacja planowanych elektrowni wiatrowych będzie możliwa w przypadku gdy przeprowadzona procedura w sprawie ocen oddziaływania inwestycji na środowisko oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie wykażą niekorzystnego oddziaływania na stan siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody, tworzone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Dotyczy to również proponowanych form ochrony przyrody, wyznaczonych gminie Malechowo na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie).

W świetle Rozporządzeń Rady Ministrów:

- z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących

znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573),

- z dnia 10 maja 2005r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 92, poz. 769),
- z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 158, poz. 110): realizacja elektrowni wiatrowych jest zaliczona do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko - dla którego należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z w/w rozporządzeniem (§ 2.1. pkt. 5 - instalacje planowane na lądzie wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, o moc nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW. lub instalacje planowane w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii) i 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania i środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami).

W przypadku realizacji elektrowni wiatrowych o mocach poniżej 100 MW obowiązują następujące wymogi:

W świetle Rozporządzeń Rady Ministrów:

- z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573),
- z dnia 10 maja 2005 r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 92, poz. 769),
- z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 158, poz. 110) realizacja omawianego przedsięwzięcia jest zaliczona do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko - dla którego należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z w/w rozporządzeniem (§ 3.1. pkt. 6 - instalacje wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 5,

i zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami).

Natomiast sporządzenie raportu nie jest obligatoryjne, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami).

W przypadku elektrowni wiatrowych istnieje konieczność wykonania następujących metod analizy skutków realizacji przedsięwzięcia:

- istnieje wymóg wykonywania pomiarów kontrolnych poziomu hałasu bezpośrednio po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- istnieje wymóg przeprowadzenia monitoringu przyrodniczego przed i po uruchomieniu farmy.

Dla planowanych elektrowni wiatrowych w gminie Malechowo będzie musiał zostać wykonany monitoring ornitologiczny.

W gminie Malechowo dla terenów lokalizacji elektrowni wiatrowych powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków - chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenoszące

takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.

- 4) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działania zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska.

Zasady wykonywania monitoringu ornitologicznego.

Poniżej przedstawiono metodę wykonywania monitoringu przedinwestycyjnego i poinwestycyjnego wg ogólnie obowiązujących zasad.

Monitoring przed realizacyjny.

1. Celem monitoringu przed realizacyjnego jest sformułowanie prognozy oddziaływania projektu wiatrowego na populacje ptaków.
2. Dane zbierane w ramach monitoringu przedrealizacyjnego służą do uzyskania podstawkowej, ilościowej informacji o awifaunie terenu farmy i obszarów bezpośrednio przyległych, w tym na temat:
  - a) Składu gatunkowego i liczebności awifauny w cyklu rocznym;
  - b) liczebności gatunków kluczowych;
  - c) zagęszczenia wszystkich gatunków ptaków w głównych okresach roku;
  - d) natężenia i sposób wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki, w szczególności:
    - drapieżniki i inne gatunki o dużych rozmiarach ciała,
    - migranty dalekodystansowe,
    - ptaki tworzące lokalne koncentracje żerowiskowe i noclegowiskowe.
3. Monitoring przedrealizacyjny bazuje na mniej lub bardziej intensywnych badaniach terenowych w miejscu planowanego przedsięwzięcia, prowadzonych przynajmniej jeden rok, tak by uzyskać ilościowe charakterystyki użytkowania terenu przez ptaki we wszystkich okresach ich rocznego cyklu życiowego lęgowym, dyspersji polęgowej, przelotu jesiennego, zimowania oraz przelotu wiosennego.
4. Ramowy schemat monitoringu przedrealizacyjnego obejmuje cztery zakresy badań, nastawionych na szybkie i powtarzalne uzyskanie danych wymienionych w punkcie 2.
5. Wynikiem monitoringu przedrealizacyjnego powinna być ocena oddziaływania projektowanych elektrowni wiatrowych na ptaki.
6. Dokonując oceny prognozowanego wpływu projektu na ptaki ekspert - ornitolog powinien uwzględnić:
  - a) prawdopodobieństwo naruszenia korzystnego stanu ochrony występujących lokalnie ptaków wykorzystujących obszar Natura 2000 i należących do gatunków dla ochrony których powołano tenże obszar oraz występujących lokalnie gatunków wskazanych Art. 4(1) DP;
  - b) prawdopodobieństwo wystąpienia i rozmiary ewentualnych kolizji ptaków z turbinami;
  - c) zagęszczenie lęgowych gatunków kluczowych;
  - d) wielkość koncentracji pozalęgowych gatunków o dużych rozmiarach ciała;
  - e) zagęszczenie nielęgowych ptaków drapieżnych;
Natężenie użytkowania przestrzeni powietrznej do wysokości śmigła w stanie wzniesienia, przez ptaki drapieżne;
  - f) natężenie użytkowania przestrzeni-powietrznej przez ptaki w okresie migracji, w godzinach dziennych;
  - g) natężenie użytkowania przestrzeni powietrznej przez ptaki w okresie migracji, w godzinach nocnych;
  - h) gniazdowanie gatunków objętych strefową ochroną miejsc występowania;
  - i) możliwy (przewidywany) spadek zagęszczeń dowolnego gatunku w wyniku

- odstraszającego działania farmy;
- j) wielkość bogactwa gatunkowego w okresie lęgowym i pozalęgowym.
7. Prognoza śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z siłowniami powinny opierać się łącznie na:
- danych o stwierdzonych zagęszczeniach ptaków wykorzystujących przestrzeń powietrzną w miejscu projektowanej farmy i sposobie wykorzystania przestrzeni powietrznej przez te ptaki;
  - danych o ryzyku kolizji szacowanym w oparciu o dane empiryczne z innych lokalizacji lub określone modele prognostyczne.
- Zespół ekspertów przedyskutuje możliwe do zastosowania modele i wskaże wybrane modele w ostatecznej wersji dokumentu, która opublikowana zostanie na stronach PSEW i innych organizacji rekomendujących *Wytyczne*.
8. Reprezentatywne dane empiryczne o ryzyku kolizji stwierdzanym dla pracujących farm wiatrowych publikowane są w szeregu opracowań naukowych w formie:
- generalnych estymatorów śmiertelności rocznej w przeliczeniu na siłownię lub megawat zainstalowanej mocy (odpowiednio liczba ofiar/turbinę/rok lub liczba ofiar/MW/rok) (np. Lekuona 2001, NWCC 2004, Smallwood & Thelander 2004, Hotker i in. 2005, Krijgsveld & Dirksen 2006);
  - estymatorów funkcyjnych wyrażających natężenie śmiertelności jako funkcję zagęszczenia ptaków wykorzystujących przestrzeń powietrzną (np. dla drapieżników: Erickson 2006; dla lokalizacji nadmorskich w Europie: Everaert & Strien 2007, Everaert 2003, Winkelman 1992).
9. Z uwagi na wyższą podatność na kolizje stwierdzaną wśród ptaków drapieżnych, prognozy śmiertelności powinny być dla ptaków drapieżnych formułowane osobno, z wykorzystaniem publikowanych danych na temat natężenia kolizji dla tej grupy.
10. Przy szerokiej zmienności ocen parametrów ryzyka kolizji w prognozach należy wykorzystywać zarówno wartości oczekiwane parametru (średnia), jak i wartości charakteryzujące cały zakres stwierdzanej jego zmienności (w tym ekstrema rozkładu).
11. Po przeprowadzeniu monitoringu przedrealizacyjnego, w zależności od prognozy oddziaływania na awifaunę, inwestor wykonuje jeden z poniższych kroków:
- występuje do właściwych organów administracji z wnioskiem o wydanie decyzji środowiskowej;
  - wprowadza modyfikacje projektu (zgodnie z rekomendacjami eksperta - ornitologa) i składa wnioski o wydanie decyzji środowiskowej dla zmodyfikowanego projektu;
  - odstępkuje od planu budowy farmy w ocenianej lokalizacji.
12. Informacje zgromadzone w locu monitoringu przedrealizacyjnego są potwierdzane i/lub weryfikowane w trakcie monitoringu porealizacyjnego prowadzonego w układzie BA (before-after) lub BAG (before-after/control-impact).

Monitoring po realizacyjny.

- Celem badań porealizacyjnych jest weryfikacja prognoz odnośnie możliwego oddziaływania farmy na populacje ptaków, w szczególności:
  - ocena zmiany natężenia wykorzystania terenu przez ptaki w porównaniu z okresem przedrealizacyjnym;
  - oszacowanie śmiertelności ptaków w wyniku kolizji.
- Analiza wpływu farmy wiatrowej na użytkowanie terenu przez ptaki powinna wykorzystywać dwa plany badawcze:
  - BAG (before-after/control-impact) (opisany w Załączniku nr 5) lub, w przypadku braku wiarygodnych danych z powierzchni lub układów kontrolnych, układ BA (before-after), porównujący dane z tych samych punktów i transektów z okresu przed i po

- realizacji inwestycji;
- b) analizę gradientu (impact gradient analysis) zastosowaną do danych porealizacyjnych i prowadzoną w gradiencie odległości od siłowni.
3. Monitoring porealizacyjny powinien obejmować cykl roczny, stanowiąc replikę badań przedrealizacyjnych i powinien być trzykrotnie powtarzany w ciągu 5 lat po oddaniu farmy do eksploatacji, w wybrane przez eksperta-ornitologa lata (np. w latach 1, 2, 3 lub 1, 3, 5), z uwagi na występowanie efektów opóźnionych w czasie. Wskazane jest wykonywanie badań wpływu farmy na wykorzystanie przestrzeni przez ptaki równoległe z badaniami śmiertelności w wyniku kolizji. Pozwoli to na lepsze zrozumienie przyczyn zmienności czasowej w natężeniu kolizji.
  4. Wyniki monitoringu porealizacyjnego powinny służyć właściwym organom administracji do uaktualniania decyzji dotyczących dalszego funkcjonowania farmy. W przypadku stwierdzenia oddziaływania przekraczającego rozmiarami prognozy sformułowane w raporcie OOS stanowiącym podstawę wydania decyzji środowiskom - organ powinien spowodować:
    - a) wdrożenie stosownych działań minimalizujących stwierdzone wpływy (gatunkowo ukierunkowane działania zapobiegawcze - np. zmiana systemu nocnego oświetlenia siłowni, zmiana struktury użytkowania terenu, okresowe wyłączenia turbin wiatrowych);
    - b) zastosowanie działań kompensacyjnych;
    - c) trwałe wyłączenie wybranych siłowni z eksploatacji.
  5. Konieczność wdrożenia stosownego programu działań minimalizujących i kompensacyjnych powinna być wpisana warunkowo w decyzję środowiskową uzyskiwaną przez inwestora. Warunki ich podjęcia powinny być jasno sformułowane, wykorzystaniem mierzalnych kryteriów, wykorzystujących dane uzyskane w toku monitoringu porealizacyjnego.
  6. Wyniki badań porealizacyjnych powinny być dostępne publicznie (np. na dedykowanych stronach internetowych), zarówno w postaci raportów rocznych, jak i końcowych opracowań.

3. Komunikacja

W zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo wyznacza się tereny rozwoju infrastruktury technicznej – komunikacji.

Komunikacja drogowa.

Istniejąca droga krajowa nr 6, Gdańsk - Słupsk - Koszalin - Szczecin, dalej do Berlina, przewidywana modernizacja wraz z układem dróg dojazdowych do parametrów ekspresowej - S6. Nawierzchnia projektowanej drogi o nośności 115 kN, spełniająca wymagania TINA. Szerokość w liniach rozgraniczenia - 40 m. Zakłada się jako Wariant przebieg południowego obejścia miejscowości Karwice. Węzły komunikacyjne wskazane w zmianie studium przewiduje się jako bezkolizyjne – dwupoziomowe.

Przy projektowaniu kierunków rozwoju gminy należy wziąć pod uwagę strefę uciążliwości wzdłuż istniejącej i projektowanej drogi krajowej nr 6 w której obowiązywałby zakaz lokalizacji obiektów budowlanych przeznaczone na pobyt ludzi. Przy założeniu, że średni roczny dobowy ruch wyniesie > 10 000 p/d orientacyjna odległość granicy strefy od krawędzi jezdni wyniesie 200 m.

W świetle Rozporządzeń Rady Ministrów:

- z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z

kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573),

– z dnia 10 maja 2005r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 92, poz. 769),

– z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 158. poz. 1105),

realizacja omawianego przedsięwzięcia jest zaliczona do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko - dla którego należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z ww rozporządzeniem i art. 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami).

W przypadku realizacji inwestycji drogowych o możliwym znaczącym oddziaływaniu na środowisko istnieje konieczność wykonania następujących metod analizy skutków realizacji przedsięwzięcia:

- a) po oddaniu drogi do eksploatacji i wykonaniu analizy porealizacyjnej, zarządca drogi jest w obowiązku prowadzenia okresowych pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii wprowadzanych w wyniku jej eksploatacji. Wynika to z art. Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- b) zakres wymaganych pomiarów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 02.10.2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową link tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. nr 192, poz. 1392).

Dla monitoringu stanu środowiska w rejonie planowanej przebudowy drogi powinno przeprowadzić analizę porealizacyjną, w terminie 24 miesięcy od oddania całej drogi eksploatacji, co pozwoli na poznanie monitoringu stanu środowiska w tym rejonie.

W gminie Malechowa planowana modernizacja drogi krajowej nr 6 może być kolizyjna z ustanowionymi prawnie formami ochrony przyrody oraz z proponowanymi formami ochrony przyrody, wyznaczonymi w gminie na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej W związku z tym w przypadku kolizji z takimi formami ochrony przyrody powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Należy wykonać ekspertyzę w zakresie ochrony przyrody. Ekspertyza taka powinna obejmować szczegółową inwentaryzację zasobów przyrody oraz powinna zawierać szczegółowy wykaz działań konserwatorskich w stosunku do ewentualnie stwierdzonych stanowisk występowania roślin gatunków chronionych. Ekspertyza powinna poprzedzać etapy projektowe i inwestycyjne.
- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 4) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenoszące takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.
- 5) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działań zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska.

W przypadku ingerencji w chronione prawnie siedliska należy uzyskać zgodę na ich zniszczenie lub podjąć działania mające na celu zrealizowanie kompensacji przyrodniczej.

Urządzenia obsługi uczestników ruchu:

Przewiduje się lokalizację przy drodze krajowej 2 MOP I kategorii w m. Niemica - Malechowo oraz 2 MOP II lub III kategorii, w miejscowościach Pękanino i Karwice I kategorii, służące zatrzymaniu mchu turystycznego, przewidywane są również w m. Ostrowiec - przy DW 207 oraz w m. Borkowo, Lejkowo, Sulechówko, Grabowo, Gorzyca, Przystawy, przy drogach powiatowych. Nie przewiduje się na obszarze gminy parkingów leśnych dla pojazdów samochodowych.

4. Elektroenergetyka.

Przez teren gminy Malechowo przebiegają elektroenergetyczne linie napowietrze o znaczeniu krajowym i ponadgminnym:

- linia 400 kV Krajnik - Dunowo - Słupsk,
- linia 110 kV Koszalin - Sławno.

Wzdłuż istniejących linii należy zachować pasy technologiczne o szerokościach: dla linii 400 kV - 80 m (po 40 m od osi linii w obu kierunkach), dla linii 110 kV - 40 m (po 20 od osi linii w obu kierunkach). W pasach technologicznych nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa lub w jego pobliżu należy uzgadniać z właścicielem (operatorem) linii.

W świetle Rozporządzeń Rady Ministrów:

- z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573),
- z dnia 10 maja 2005 r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 92, poz. 769),
- z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 158, poz. 1105), realizacja omawianych przedsięwzięć jest zaliczona do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko - dla którego należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z w/w rozporządzeniem i art. 71 ustawy dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,
- Dz. U. Nr 199, poz. 1227, gdzie sporządzenie raportu nie jest obligatoryjne, zgodnie w/w ustawą z dnia 3 października 2008 r.:
- stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 6;
Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogą wymagać następujące rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:
- stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 6.

5. Zaopatrzenie w gaz.

W zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznacza się jednostki funkcjonalne: infrastruktura techniczna - zaopatrzenie w gaz. Przez teren gminy Malechowo przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 200 relacja Koszalin - Sławno. Wzdłuż istniejącego gazociągu należy uwzględnić istnienie obszary ograniczonego użytkowania (strefy ochronnej) o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi. Docelowo na obszarze gminy przyjmuje się budowę sieci gazowej średniego ciśnienia zgazyfikowanie 100 % odbiorców zużywających gaz do celów komunalno - bytowych

grzewczych.

Kierunki i zasady rozwoju sieci gazowych:

- utrzymanie istniejących sieci gazowych na terenie gminy Malechowo, z zachowaniem obowiązujących stref ochronnych wyduż gazociągów, rezerwacja trasy przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia do Dn 700 Koszalin - Słupsk - Wiczlino ze strefą ochronną (kontrolowaną) o szerokości zgodnej z odrębnymi przepisami,
- dalsza gazyfikacja gminy średnim ciśnieniem ze stacji redukcyjno - pomiarowej zlokalizowanej w rejonie miejscowości Malechowo.

W przypadku sieci wysokiego ciśnienia, w świetle Rozporządzeń Rady Ministrów:

- z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573),
- z dnia 10 maja 2005 r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 92, poz. 769),
- z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające w/w rozporządzenie (Dz. U. Nr 158, poz. 1105), realizacja omawianego przedsięwzięcia jest zaliczona do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko - dla którego należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z w/w rozporządzeniem oraz przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,
- Dz. U. Nr 199, poz. 1227.

W przypadku

W gminie Malechowo planowana lokalizacja gazociągu wysokiego ciśnienia może być kolizyjna z ustanowionymi prawnie formami ochrony przyrody oraz z proponowanymi formami ochrony przyrody, wyznaczonymi w gminie na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej.

W związku z tym w przypadku kolizji z takimi formami ochrony przyrody powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Należy wykonać ekspertyzę w zakresie ochrony przyrody. Ekspertyza taka powinna obejmować szczegółową inwentaryzację zasobów przyrody oraz powinna zawierać szczegółowy wykaz działań konserwatorskich w stosunku do ewentualnie stwierdzonych stanowisk występowania roślin gatunków chronionych. Ekspertyza powinna poprzedzać etapy projektowe i inwestycyjne.
- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 4) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenoszące takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.
- 5) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działania zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska

W przypadku ingerencji w chronione prawnie siedliska należy uzyskać zgodę na ich zniszczenie lub podjąć działania mające na celu zrealizowanie kompensacji przyrodniczej.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

W granicach gminy Malechowo nie projektuje się oraz nie planuje się przedsięwzięć o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko z terytorium Polski na kraje sąsiednie.

Przedsięwzięcia takie nie są uwzględnione w:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo,
- Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo,
- wykonanych dotychczas i planowanych do wykonania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo.

Z powodu graniczenia z innymi gminami, gmina Malechowo jest „odbiorcą” zanieczyszczeń i zagrożeń pochodzących z graniczących z nią gmin. Do głównych grup zagrożeń należą zanieczyszczenia powietrza, wód oraz zagrożenia powodziowe. Likwidowanie lub ograniczanie tych zagrożeń będzie wymagało współpracy gminy Malechowo z gminami ościennymi.

7. Potencjalne zmiany środowiska gminy Malechowo w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

W przypadku nie podjęcia prac związanych ze zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo, zaistnieje następująca sytuacja:

- 1) W gminie Malechowa nie nastąpi dostosowanie ochrony środowiska przyrodniczego do rozwoju przestrzennego tej gminy.
- 2) W planach zagospodarowania przestrzennego gminy nie zostaną określone warunki ochrony i wyłączenia spod zainwestowania lub ograniczenia zagospodarowania najcenniejszych przyrodniczo terenów.
- 3) Nie zostaną ustalone zasady dalszego rozwoju jednostek osadniczych w gminie Malechowo.
- 4) Nie zostaną ustalone dalsze zasady lokalizacji nośników energii zaliczanych do ekologicznych i „czystych” w granicach gminy Malechowo.
- 5) W związku z tym w przyszłości w granicach gminy będzie to skutkowało dalszym intensywnym wykorzystywaniem nośników energii niezaliczanych do ekologicznych i „czystych” dla powietrza atmosferycznego.
- 6) W gminie Malechowo nie będą powstawały nowe tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych, produkujących „czystą” energię. W związku z tym gmina w niewystarczającym stopniu przysłuży się do produkcji energii odnawialnej, której udział powinien osiągnąć 7,5 % w 2010 roku.
- 7) Brak dalszego rozwoju elektrowni wiatrowych będzie w przyszłości stratą ekonomiczną dla gminy.
- 8) Nie zostaną ustalone warunki modernizacji drogi krajowej nr 6 Gdańsk - Słupsk - Koszalin - Szczecin, wraz z układem dróg dojazdowych.
- 9) Nie zostaną ustalone warunki wyboru wariantu przebiegu nowego układu drogowego ramach modernizacji drogi krajowej nr 6.
- 10) W planach rozwoju gminy Malechowo nie zostanie uwzględniona strefa uciążliwe wzdłuż istniejącej i projektowanej drogi krajowej nr 6, w której będzie obowiązywał zakaz lokalizacji obiektów budowlanych przeznaczone na pobyt ludzi.
- 11) Nie zostaną ustalone warunki budowy indywidualnych systemów do unieszkodliwiania lub gromadzenia ścieków, co będzie skutkowało dalszą eksploatacją zbiorników bezodpływowych oraz zanieczyszczaniem wód powierzchniowych i podziemnych.
- 12) Nie zostaną ustalone warunki lokalizacji planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia do Dn 700 Koszalin - Słupsk - Wiczlino.
- 13) W granicach gminy Malechowo nie zostaną ustalone dalsze zasady eksploatacji złóż

surowców naturalnych oraz nie zostaną ustalone zasady obecnej eksploatacji istniejących złóż surowców naturalnych.

14) Nie zostaną ustalone zasady budowy oraz eksploatacji stawów hodowlanych, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W przypadku podjęcia prac planistycznych, związanych ze zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowa, zaistnieją korzystne sytuacje w zakresie poprawy stanu ochrony środowiska, przyrody, warunków życia ludności oraz krajobrazu na terenie gminy.

Ocenia się, że kontynuowanie działań w porządkowaniu gospodarki: wodno - ściekowej, stałymi odpadami i energetycznej wpłynie korzystnie na poprawę stanu sanitarnego środowiska przyrodniczego gminy Malechowo.

W przypadku przystąpienia do zmiany Studium, ochroną poprzez przyjęcie określonych ustaleń planistycznych zostaną objęte obszary o zwiększonym dynamizmie ekologicznym. Obszary te z uwagi na występowanie zróżnicowanych ekosystemów są jednocześnie „bankami genów” różnorodności biologicznej.

W Studium w granicach gminy Malechowa wyznacza się do szczególnej ochrony obszary najbardziej istotne w funkcjonowaniu środowiska i racjonalnego gospodarowania jego zasobami.

Głównym strategicznym celem gminy jest poprawa warunków życia mieszkańców w bytowym i kulturowym wymiarze.

Celem jest zapewnienie ładu przestrzennego w tworzeniu warunków do realizacji celów rozwoju w obszarze gminy, w tym ład ekologiczny:

- dostosowanie przeznaczenia i użytkowania terenów do odporności biologicznej środowiska:
  - graniczne wielkości ruchu turystycznego dostosowane do chłonności środowiska przyrodniczego,
  - ograniczenie inwestycji uciążliwych z wprowadzeniem zakazu ich lokalizacji w obszarach miejsc zamieszkania i wypoczynku oraz w obszarach podlegających specjalnej ochronie przyrody,
- zapewnienie możliwości przestrzennych realizacji systemów inżynierskiej ochrony środowiska w zakresie:
  - odprowadzenia i neutralizacji ścieków,
  - porządkowania gospodarki stałymi odpadami,
  - systemu zaopatrzenia w gaz przewodowy (ograniczenie emisji do atmosfery w stosunku do wykorzystania paliw stałych).

Przyjęte w studium kierunki i rozwiązania są odzwierciedleniem i zarazem wypadkową obecnego stanu zainwestowania i zagospodarowania przestrzeni a także wszelkich innych uwarunkowań, które zostały zebrane, przeanalizowane, zbadane i usystematyzowane w konfrontacji z realnymi możliwościami i potencjałem gminy.

Są to uwarunkowania zarówno w sferze przestrzennej, społecznej, gospodarczej, historycznej i przyrodniczej w kompletnym zakresie analizowanych zagadnień.

W przypadku przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo nastąpi m in. określenie:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- określenie potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,

- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej,
- koordynacja planów miejscowych.

V. STAN OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM NA ŚRODOWISKO.

1. Komunikacja drogowa.

Północną część gminy Malechowa przecina istniejąca droga krajowca nr 6, Gdańsk - Słupsk - Koszalin - Szczecin, dalej do Berlina.

Przewidywana jest modernizacja tej drogi wraz z układem dróg dojazdowych do parametrów ekspresowej - S6.

Ustanowione prawnie formy ochrony przyrody.

Poszczególne warianty przewidywanej modernizacji drogi krajowej nr 6, wraz z układem dróg dojazdowych, nie znajdują się w granicach ustanowionych prawnie obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych. Nie przecinają ustanowionych prawnie rezerwatów przyrody.

W części środkowej i wschodniej gminy Malechowa, poszczególne warianty przewidywanej modernizacji drogi krajowej nr 6 nie przecinają ustanowionych prawnie użytków ekologicznych.

W części zachodniej gminy Malechowo, przewidywane warianty modernizacji drogi krajowej nr 6 przecinają następujące ustanowione prawnie użytki ekologiczne: UE - III, UE - VII, UE - VII, UE - VIII.

Przewidywane warianty modernizacji drogi krajowej nr 6 nie przecinają miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych.

Obszary Natura 2000.

Poszczególne warianty przewidywanej modernizacji drogi krajowej nr 6 wraz z układem dróg dojazdowych nie znajdują się w granicach:

- obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000,
- specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000,
- planowanych obszarów Natura 2000 i obszarów Natura 2000 „Shadow List” wg wykazu Ministerstwa Środowiska.

Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody.

Przewidywane warianty modernizacji drogi krajowej nr 6 nie przecinają projektowanych form ochrony przyrody, tworzonych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie

przyrody.

Dla gminy Malechowo została wykonana Waloryzacja Przyrodnicza. W celu ochrony przyrody w granicach gminy Malechowo zostały zaproponowane różne formy ochrony przyrody. Przewidywane warianty modernizacji drogi krajowej nr 6 przecinają następujące proponowane formy ochrony przyrody:

- proponowany obszar chronionego krajobrazu OChK-I,
- proponowany zespół przyrodniczo krajobrazowy ZPK-2.

Inne obszary i obiekty cenne przyrodniczo.

W Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo wyznaczono tzw. inne obszary i obiekty cenne przyrodniczo - OC.

Przewidywane warianty modernizacji drogi krajowej nr 6 przetną:

- OC - 16 po stronie zachodniej Pękanina,
- OC - 17 po stronie północnej Pękanina.

Urządzenia obsługi uczestników ruchu.

W granicach gminy Malechowo przewiduje się lokalizację przy drodze krajowej 2 MOP 1 kategorii w m. Niemica i Malechowo oraz 2 MOP II lub 111 kategorii, w miejscowościach Pękanino i Karwice. MOP I kategorii, służące zatrzymaniu mchu turystycznego, przewidywane są również w m. Ostrowiec - przy DW 207 oraz w ni. Borkowo, Lejkowo, Sulechówko, Grabowo, Górzycy i Przystawy, przy drogach powiatowych. Nie przewiduje się na obszarze gminy parkingów leśnych dla pojazdów samochodowych.

Ustanowione prawnie formy ochrony przyrody.

Planowane lokalizacje MOP nie znajdują się w granicach obszarów i obiektów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Obszary Natura 2000.

Planowane lokalizacje MOP nie znajdują się w granicach:

- obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000,
- specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000,
- planowanych obszarów Natura 2000 i obszarów Natura 2000 „Shadow List” wg wykazu Ministerstwa Środowiska.

Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody.

Planowane lokalizacje MOP nie znajdują się w granicach projektowanych oraz proponowanych form ochrony przyrody, których wykaz znajduje się w Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo.

Inne obszary i obiekty cenne przyrodniczo.

W Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo wyznaczono tzw. inne obszary i obiekty cenne przyrodniczo OC.

W granicach terenów planowanych lokalizacji MOP nie ma obszarów i obiektów cennych przyrodniczo OC.

2. Zaopatrzenie w gaz.

Przez teren gminy Malechowo przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 200 relacji Koszalin - Sławno.

Docelowo na obszarze gminy przyjmuje się budowę sieci gazowej średniego ciśnienia zgazyfikowanie 100 % odbiorców zużywających gaz do celów komunalno - bytowych grzewczych.

W granicach gminy Malechowo ustala się rezerwację trasy przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia do Dn 700 Koszalin - Słupsk - Wiczlino ze strefą ochronną (kontrolowaną) o szerokości zgodnej z odrębnymi przepisami.

Ustanowione prawnie formy ochrony przyrody.

Teren planowanej lokalizacji gazociągu wysokiego ciśnienia w gminie Malechowo przecina ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody: obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo – krajobrazowy. W zachodniej części gminy teren planowanej lokalizacji gazociągu wysokiego ciśnienia przetnie północny skraj ustanowionego prawnie użytku ekologicznego UE - II.

Teren planowanej lokalizacji gazociągu wysokiego ciśnienia nie przecina miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych.

Obszary Natura 2000.

Teren planowanej lokalizacji gazociągu wysokiego ciśnienia nie znajduje się w granicy obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000, planowanych obszarów Natura 2000 i obszarów Natura 2000 „Shadow List”, wg Ministerstwa Środowiska.

Teren planowanego przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia w gminie Malechowo wyznaczony w odległości ok. 6000 m od granicy specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Grabowej”.

Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody.

Teren planowanej lokalizacji gazociągu wysokiego ciśnienia nie przecina projektowanych form ochrony przyrody, wyznaczanych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.. Przy wykonywaniu opracowania zapoznano się z Waloryzacją Przyrodniczą Gminy Malechowo (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 2002 r).

W Waloryzacji Przyrodniczej, w granicach gminy Malechowo, w celu ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu zaproponowano utworzenie różnych form ochrony przyrody, tworzonych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W stosunku do proponowanych form ochrony przyrody w gminie Malechowo, teren planowanej lokalizacji gazociągu wysokiego ciśnienia do Dn 700 Koszalin - Słupsk – Wiczlino, jest usytuowany następująco:

- w części zachodniej gminy graniczy z terenem proponowanego użytku ekologicznego UE - 7,
- sąsiaduje z południową granicą proponowanego zespołu przyrodniczo - krajobrazowego ZPK - 1,
- przetnie proponowany obszar chronionego krajobrazu OChK-I.

3. Elektroenergetyka.

Na obszarze gminy, z uwagi na dobre warunki klimatyczne przewiduje się realizację elektrowni

wiatrowych.

Dla obszarów wyznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych ustala się konieczność opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na etapie, którego ustalone zostaną parametry, sposoby oznakowania oraz zasady lokalizacji siłowni wiatrowych. Trzy tworzeniu planów miejscowych należy określić wpływ lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych na podlegające ochronie prawnej oraz wyznaczone do ochrony obszary i obiekty przyrodnicze. Należy określić również ich wpływ na wyznaczone w Województwie Zachodniopomorskim obszary Natura 2000 oraz potencjalne obszary siedliskowe Natura 2000 w Polsce - „Shadow List”. W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo wyznacza się jednostkę położoną na północ od dolin rzecznych, w granicach korytarza infrastruktury technicznej.

Jednostka północna, jest - najbardziej spośród trzech podstawowych wyróżnionych w obszarze gminy - predysponowana do lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w granicach tej jednostki wyznacza się tereny planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Ustanowione prawnie formy ochrony przyrody.

Wszystkie wyznaczone w niniejszej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo tereny planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie Malechowo nie znajdują się w granicach ustanowionych prawnie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody: obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych. Nie ma tam ustanowionych prawnie rezerwatów przyrody.

Po stronie północno - wschodniej Paprot znajduje się ustanowiony prawnie użytek ekologiczny UE - I.

W granicach terenów planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych nie ma miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych.

Obszary Natura 2000.

Wszystkie wyznaczone w zmianie Studium tereny planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych nie znajdują się w granicach:

- obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000,
- specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000,
- planowanych obszarów Natura 2000 i obszarów Natura 2000 „Shadow List”, wg wykazu Ministerstwa Środowiska.

Faktyczne usytuowanie terenów lokalizacji elektrowni wiatrowych w stosunku do obszarów Natura 2000 w gminie Malechowo i w gminach ościennych, zostanie określony na etapie wykonywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody.

W granicach wszystkich terenów planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych nie ma projektowanych form ochrony przyrody na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo.

W granicach gminy Malechowo została wykonana Waloryzacja Przyrodnicza (Biuro Konserwacji Przyrody, 2002 r.).

W granicach terenów planowanych elektrowni wiatrowych znajdują się następujące proponowane formy ochrony przyrody:

- w części zachodniej fragment proponowanego zespołu przyrodniczo - krajobrazowego ZPK - 1,
- w części południowej brzegowy fragment proponowanego obszaru chronionego krajobrazu OChK - I,
- w części północnej i środkowej proponowane użytki ekologiczne: UE - 2, UE - 3, UE - 4 (fragment), UE - 5.

Inne obszary i obiekty cenne przyrodniczo.

W Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo, w granicach gminy wyznaczono im obszary cenne przyrodniczo - OC

W granicach terenów planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych znajdują się tereny OC - 3, OC - 5, OC - 7, OC - 11, OC - 12, OC - 14, OC - 15.

VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, W SPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.

Na załącznik graficzny w skali 1 : 25 000 zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo naniesiono:

- ustanowione prawnie obszary i obiekty na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- projektowane formy ochrony przyrody w gminie Malechowo na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- proponowane formy ochrony przyrody, wyznaczone w gminie Malechowo na podstawie wykonanej dla tej gminy Waloryzacji Przyrodniczej (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2002 r.),

Wszystkie ustanowione prawnie, projektowane oraz proponowane formy ochrony przyrody w gminie Malechowo zostały uwzględnione przy opracowywaniu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo. Strukturę zagospodarowania przestrzennego gminy determinują: wyraźnie zaznaczony podział fizyczno - geograficzny oraz kształtujący się w jej granicach system ekologiczny, z których w znacznym stopniu wynikają zarówno charakter dotychczasowego zagospodarowania, jak i możliwości potencjalnego rozwoju.

W układzie fizyczno geograficznym obszar gminy dzieli się na dwie jednostki mezostukturalne: Równinę Słuską na północy oraz Wysoczyznę Polanowska na południu. Obie jednostki rozdziela dolina Grabowej, uznana za korytarz ekologiczny rangi krajowej, równocześnie stanowiąca główną oś systemu ekologicznego gminy. Dolina Grabowej styka się w części wschodniej bezpośrednio z biegnącą na północ doliną Rakówki oraz z usytuowanymi w otoczeniu południowym, wzgórzami czołowomorenowymi. Wysoczyzny Polanowskiej. Dolinom Grabowej i Rakówki towarzyszą (najczęściej zalesione) pasma krawędziowe oraz odkryte, łagodniejsze skłony (w dolnym biegu Grabowej) Lokalne korytarze ekologiczne w obrębie gminy tworzą pasma związane z dolinami rzek Zielenicy i Bielawy.

Dolina Grabowej i Rakówki.

Szeroka dolina Grabowej i Rakówki, wraz z rozciągniętymi wzdłuż krawędziami erozyjnymi oraz łagodniejszymi skłonami, stanowi zróżnicowany strukturalnie obszar. Jednostka ta w skazana jest, według koncepcji obszarów chronionych dawnego woj.,

koszalińskiego, do włączenia w krajowy system obszarów chronionych, jako fragment projektowanego Szczecinecko - Polanowskiego Parku Krajobrazowego oraz część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Grabowej”. Dolina Grabowej została objęta natomiast ochroną w ramach europejskiej sieci Natura 2000 (obszar PLH 320003, SOO - zgodnie z Dyrektywą Siedliskową). W części zachodniej dolina Grabowej przecięta jest przez opisany korytarz infrastruktury towarzyszący drodze krajowej.

Równiny akumulacyjno - zalewowe.

Równiny akumulacyjno - zalewowe w obrębie dolin, które charakteryzują się bardzo wysokim poziomem zalegania wód gruntowych. Związana z tym jest wysoka podatność wód tego poziomu na zanieczyszczenie, jak również, w przypadku wysokich stanów wód powierzchniowych - możliwość występowania okresowych zalewów i podtopień. W podłożu powszechnie występują grunty pochodzenia organicznego.

Obejmuje ona obszary łąk i pastwisk, tylko częściowo wykorzystywanych rolniczo oraz tereny naturalnej sukcesji, ze zbiorowiskami charakterystycznymi dla torfowisk niskich i przejściowych. Ze względu na warunki środowiskowe równiny akumulacyjno - zalewowe nie nadają się do zabudowy i jest ona w ich obszarze wykluczona. Wyjątek stanowią: przebieg korytarza infrastruktury, obiekty i urządzenia związane z gospodarką wodną, również rybacką oraz urządzenia dla obsługi mchu turystycznego (planowana adaptacja terenu po wydobyciu kredy jeziornej na akwen rekreacyjny w rejonie Grabowa, a także infrastruktura projektowanego szlaku wodnego rzeki Grabowej).

Zakłada się zintensyfikowane rolnicze wykorzystanie łąk i pastwisk. Rozwój gospodarki rybackiej, a także energetyki wodnej, wiąże się z bezpośrednim wykorzystaniem wód przymorskiej rzeki Grabowej oraz dolnych odcinków jej bezpośrednich dopływów. Z uwagi na to wymaga zagwarantowania w procesie projektowania, opiniowania i wydawania odpowiednich decyzji, jak również na etapie realizacji oraz eksploatacji inwestycji, rozwiązań zapewniających ochronę jakościową wód rzeki i umożliwiających swobodny przepływ bytujących w niej gatunków. Dla całej zlewni Grabowej powinny zostać szczegółowo ocenione wielkości docelowej hodowli ryb. Ze względów ekologicznych nie jest wskazana eksploatacja torfu oraz pozyskiwanie z nowych złóż, kredy jeziornej w dolinie.

Wyższe terasy, skłony i pasma krawędziowe na styku dolin z wysoczyznami.

Stromo opadające w kierunku dna dolinnej powierzchni, stanowiące krawędzie erozyjne, występujące głównie we wschodniej jej części, są przeważnie zalesione. Łagodniejsze, zbocza dolinne, miejscami rozcięte zalesionymi wąwozami występują w części zachodniej i pozostają przeważnie w użytkowaniu rolniczym. W obrębie tej jednostki, po obu stronach doliny Grabowej, rozmieszczona jest równomiernie, dobrze obsłużona sieć dróg lokalnych, ponad połowa ośrodków osadniczych gminy, grupująca ponad 40% ludności gminy. W tej części przestrzeni gminy jest realizowana i może być rozwijana funkcja wydobywcza - w oparciu o złoża udokumentowane: kruszywa naturalnego Święcianowo I, II i III (w eksploatacji) i złoża piasków szklarskich „Sulechowo” oraz w oparciu o dalsze, możliwe do udokumentowania złoża, pod warunkiem uzyskania koncesji i z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i krajobrazu.

Obszar ten jest bardzo atrakcyjny turystycznie, za przyczyną walorów krajobrazu naturalnego, obecności kompleksów leśnych w części wschodniej i jej południowym otoczeniu, a także zasobów kulturowych ośrodków osadniczych. Dlatego też zakłada się w obrębie tej jednostki rozwój pobytowej funkcji turystycznej, głównie agroturystyki (Grabowo, Niemica, Kukułczym Lejków ko. Lejków o) oraz turystyki kwalifikowanej (planowany szlak rowerowo - pieszy o znaczeniu regionalnym „Dolina Grabowej”), oraz funkcji obsługi ruchu turystycznego z

centrum w m. Lejkowo.

Ze względu na duże spadki terenu, wskazane jest bezwzględne zachowanie istniejących i realizacja nowych zadrzewień i zalesień oraz zwiększenie innych trwałych powierzchni zielonych (łąki, pastwiska). Dodatkowe zalesienia i zadrzewienia powinny być planowane z uwzględnieniem zachowania rozległych panoram widokowych. Dotyczy to również nowej zabudowy, winna ona wypełniać i uzupełniać struktury historycznej niwy siedliskowej. Zabudowa rozproszona może być realizowana jedynie na dużych działkach mniejszych od 1 ha. Za wyjątkiem przekształcanych obiektów zakładów rolnych, nie zawsze w całej jednostce budowy wielokubaturowych obiektów przemysłowych i magazynowych.

Położona na północ od dolin rzecznych część gminy.

Część środkowa i zachodnia jednostki jest równinna i niemal całkowicie odlesiona. Część wschodnia, bardziej urozmaicona krajobrazowo, charakteryzuje się większym udziałem powierzchni leśnych, położone jest w niej także największe w gminie, jedno z nielicznych na jej terenie jezioro Ostrowiec.

W obszarze jednostki koncentrują się bardzo dobre i dobre kompleksy glebowe, co sprawia, iż jest ona intensywnie użytkowana rolniczo. Ta właśnie funkcja mieć będzie znaczący wpływ na rozwój ośrodków osadniczych tej części gminy, w których zamieszkuje blisko 30% ludności. Ciągi dróg lokalnych, uzupełniające trasy ponadregionalne i regionalne zapewniają obsługę komunikacyjną.

W rejonie miejscowości Ostrowiec i Podgórci przewiduje się, obok obsługi ruchu tranzytowego drogą wojewódzką nr 205, rozwój funkcji turystycznej pobytowej. Rejon Ostrowca (fragment wsi wraz z jeziorem i kompleksem leśnym) proponuje się do objęcia ochroną poprzez ustanowienie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego.

Jednostka północna, jest - najbardziej spośród trzech podstawowych wyróżnionych na obszarze gminy - predysponowana do lokalizacji inwestycji o mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W granicach obszaru może być zlokalizowane w przyszłości gminne wysypisko odpadów (wytypowany wstępnie rejon w okolicach Paprot). Obszar posiada generalnie predyspozycje do lokalizacji siłowni wiatrowych.

W obrębie jednostki, w celu zwiększenia bioróżnorodności, podniesienia atrakcyjności krajobrazowej, przeciwdziałania zjawisku erozji (zwłaszcza wietrznej), oraz ograniczenia poziomu uciążliwości i zanieczyszczeń komunikacyjnych, wskazana jest szczególna ochrona istniejących i realizacja nowych zadrzewień; wskazane są również, zwłaszcza w części wschodniej, zalesienia.

Zabudowa wznoszona w tej części gminy winna zasadniczo wypełniać i uzupełniać struktury historycznej niwy siedliskowej. Możliwa jest realizacja rozproszonej zabudowy siedliskowej w rejonie ośrodków osadniczych historycznie tak ukształtowanych - Malechówko, Karwiczki, Sęczkowo, Białęciniac i Kosierzewo - Wybudowanie, winna mieć ona charakter zabudowy wiejskiej, a nie osiedlowej jednorodzinnej. Możliwa szczególnie w m. Sęczkowo - wielokubaturowa zabudowa przemysłowa i magazynowa powierzchnia nie powinna jednak przekraczać 1000 m², a wysokość 2 kondygnacji.

Południowa część gminy.

Południowa część gminy obejmuje zróżnicowany pod względem wysokości geomorfologiczny obszar, głównie wysoczyznowy, z charakterystycznymi, imponującymi formami akumulacji lodowcowej i lodowcoworzecznej (wzgórza czołowomorenowe w części wschodniej, pagórki, wzgórza kemowe na zachodzie), urozmaicony dolinami rzek: Bielawy i Zielenicy. W jej obrębie wyróżniają się:

- 1) Wzgórza czołowomorenowe. Obszar, z uwagi na bardzo atrakcyjne ukształtowanie oraz występowanie cennych przyrodniczo kompleksów lasów liściastych, w tym 150 -

letnich starodrzewów bukowych, proponowany jest do objęcia ochroną (zgodnie z koncepcją sporządzoną dla dawnego woj. koszalińskiego, teren przewidywany do włączenia w krajowy system obszarów chronionych poprzez utworzenie parku krajobrazowego). Zakłada się w obszarze dalszy rozwój funkcji leśnej oraz funkcji turystycznej, w tym agroturystyki z ośrodkami: Zielenica, Drzeńsko, Zalesie i Włodzisław, turystyki kwalifikowanej oraz czynnej rekreacji (trasy konne, biegowe, spacerowe, rowerowe, wędkarstwo, pozyskiwanie runa). W granicach jednostki znajduje się unikalny w skali krajowej i europejskiej obiekt dziedzictwa historycznego - stanowisko megalityczne Borkowo. Przewidywana jest w jego sąsiedztwie realizacja atrakcji turystyczno - edukacyjnej - rekonstrukcja osady neolitycznej. Z uwagi na walory kulturowe, ekologiczne, edukacyjne, turystyczne, całe pasmo Borkowo - Zielenica postuluje się do objęcia ochroną w postaci zespołu przyrodniczo - krajobrazowego. W obrębie jednostki, dopuszcza się możliwość rozwoju funkcji osadniczej, uzupełniającej historyczną niwę siedliskową, a także w formie zabudowy rozproszonej, na dużych, co najmniej o pow. 1 ha działkach rezydencjonalnych. Nie przewiduje się zabudowy przemysłowej i składowej. Lokalizowana zabudowa winna bezwzględnie zachowywać otwarcie panoram widokowych. Także z zachowaniem panoram widokowych na dolinę Grabowej, Zielenicy i wzgórza w ich otoczeniu, powinny być realizowane zalesienia. Rozwój gospodarki rybackiej ograniczony jest uprzednio określonymi możliwościami utrzymania przepływów nienaruszalnych w Zielenicy, z zastrzeżeniami.

- 2) Urozmaicony pod względem urzeźbienia obszar o charakterze rolno - leśnym, przecina w skrajnie zachodniej części korytarz drogi krajowej. Poza nią, w porównaniu z jednostką północną i środkową, system osadniczy obszaru ma zdecydowanie mniej korzystne powiązania komunikacyjne, również z uwagi na ich stan techniczny.

Fragment jednostki, obejmujący dolinę Bielawy wraz z otaczającymi ją kompleksami leśnymi, postulowany jest do ochrony poprzez utworzenie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego (zweryfikowana wojewódzka obszarów chronionych, w której wymienione pasmo ekologiczne przewidziane było do objęcia ochroną w postaci fragmentu obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Grabowej”).

Większe kompleksy rolne gruntów rolnych, najlepszych, wymagają ochrony przed rozdrobnieniem własnościowym i niekontrolowanym rozproszeniem zabudowy.

Pośrednio w celu ograniczeniu rozpraszania się zabudowy w granicach administracyjnych gminy w obszarach produkcji rolniczej wyznacza się strefy dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą oddziaływania (obszary poza projektowanymi formami ochrony przyrody).

VIII. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA ŚRODOWISKO.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze oddziaływania ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo na najważniejsze elementy środowiska na terenie gminy.

1. Różnorodność biologiczna.

W granicach gminy Malechowo w zakresie ochrony przyrody ustala się:

- a) ochrona bioróżnorodności gminy, zachowanie względnie naturalnych ekosystemów
ochrona rzadkich lub zagrożonych wyginięciem siedlisk i gatunków, zgodnie z

- wymogami europejskiej sieci NATURA 2000,
- b) stworzenie gminnego systemu obszarów chronionych, spójnego z systemem krajowym,
  - c) kompleksowa ochrona korytarza ekologicznego o randze krajowej, który tworzy obszar Grabowej wraz z doliną Rakowki oraz fragmentami Wysoczyzny Polanowskiej,
  - d) przywracanie równowagi ekologicznej ekosystemom o obniżonym potencjale (do wód, lasów, gleb),
  - e) upowszechnienie wiedzy przyrodniczej, wzrost świadomości i aktywności ekologicznej mieszkańców gminy.

Jako główny cel zagospodarowania przestrzennego gminy przyjmuje się wszechstronny i trwały rozwój społeczno - gospodarczy, gwarantujący stałą poprawę warunków życia jej mieszkańców, dokonujący się w warunkach równowagi pomiędzy sferami: społeczną, gospodarczą i ekologiczną. Cel ten może być wypełniony tylko przypadku zagwarantowania sprawności wszystkich składników i systemów, współtworzących strukturę przestrzenną gminy i zapewniających zarówno dotychczasowym, jak też nowym mieszkańcom, współcześnie akceptowane standardy obsługi.

Realizacja zagospodarowania przestrzennego odbywać się będzie przy zachowaniu nadrzędnej zasady rozwoju zrównoważonego, która zakłada optymalne i racjonalne wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, traktuje jako dobro bezcenne i w ograniczonym stopniu odnawialne, które winno być zachowane dla przyszłych pokoleń

Dla właściwego wykorzystania zasobów przestrzeni gminy i jej położenia oraz zagwarantowania zgodnego współistnienia różnych funkcji wskazuje się:

- tereny, na których mogą być realizowane zamierzenia w zakresie działalności produkcyjnej, rzemieślniczej i usługowej tak, by nie powodowała uciążliwości otoczenia oraz utraty lub obniżenia walorów środowiska, a lokalizacja wstępnie wskazywała na szanse powodzenia zamierzeń,
- rejon, gdzie może być podejmowana działalność gospodarcza opierająca się wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane formy aktywności gospodarczej powinny podlegać zmianom za sprawą cech środowiska naturalnego lub z przyczyn ekonomicznych,
- miejsca, gdzie może być wznoszona zwarta zabudowa mieszkaniowa i nieuciążliwe usługi oraz określa zasady jej realizacji,
- możliwe rejon nowego osadnictwa rozproszonego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane funkcje przyczyniły się do ich zeszpecenia, utraty atrakcyjności, ze wskazaniem na konieczność przywrócenia ładu,
- optymalne rozwiązania w zakresie systemów komunikacji, infrastruktury komunalnej i społecznej, ich terytorialny zasięg oraz przewidywany czas reakcji,
- obszary, na których w celu objęcia ochroną cennych zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego podejmowanie działalności gospodarki budowlanej lub inżynierskiej będzie całkowicie zakazane lub też w różnym stopniu ograniczona,
- rezerwuje się obszary dla celów wynikających z potrzeb polityki Państwa oraz innych jednostek samorządu terytorialnego.

Gmina realizować będzie politykę przestrzenną poprzez:

- przygotowywane, w oparciu o Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, nowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów gminy, poszczególnych wsi i ich fragmentów,
- opracowywane dokumenty wieloletniego planowania strategicznego w zakresie

- rozwiązań komunikacyjnych i infrastruktury komunalnej,
- inwentaryzowanie posiadanych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, monitorowanie ich stanu oraz opracowywanie programów ich wykorzystania i ochrony,
- ustanawianie, w drodze uchwały Rady Gminy, obszarów chronionych oraz wnioskowanie do organów administracji o objęcie ochroną zasobów o zasięgu ponadlokalnym,
- przygotowanie kompletnej oferty atrakcyjnych dla prowadzenia działalności gospodarczej i osadnictwa terenów i nieruchomości komunalnych, prywatnych oraz pozostających we władaniu innych osób prawnych

W granicach gminy Malechowo nie wyznacza się funkcji związanych z rozwojem gospodarczym w granicach najbardziej wartościowych przyrodniczo terenów gminy.

W granicach gminy ustala się następujące zasady zagospodarowania dotyczące najbardziej wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo terenów.

Dolina Grabowej i Rakówki.

Szeroka dolina Grabowej i Rakówki, wraz z rozciągniętymi wzdłuż krawędziami erozyjnymi oraz łagodniejszymi skłonami, stanowi zróżnicowany strukturalnie obszar. Jednostka ta wskazana jest, według koncepcji obszarów chronionych dawnego województwa koszalińskiego, do włączenia w krajowy system obszarów chronionych, jako fragment projektowanego Szczecińsko - Polanowskiego Parku Krajobrazowego oraz część Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Grabowej”. Dolina Grabowej została objęta natomiast ochroną w ramach europejskiej sieci Natura 2000 (obszar PLH 320003, SOO - zgodnie z Dyrektywą Siedliskową). W części zachodniej dolina Grabowej przecięta jest przez opisany korytarz infrastruktury towarzyszący drodze krajowej.

Równiny akumulacyjno - zalewowe.

Równiny akumulacyjno - zalewowe w obrębie dolin, które charakteryzują się bardzo wysokim poziomem zalegania wód gruntowych. Związana z tym jest wysoka podatność wód tego poziomu na zanieczyszczenie, jak również, w przypadku wysokich stanów wód powierzchniowych - możliwość występowania okresowych zalewów i podtopień. W podłożu powszechnie występują grunty pochodzenia organicznego. Obejmuje ona obszar łąk i pastwisk, tylko częściowo wykorzystywanych rolniczo oraz tereny naturalnej sukcesji, ze zbiorowiskami charakterystycznymi dla torfowisk niskich i przejściowych. Ze względu na warunki środowiskowa równiny akumulacyjno - zalewów nie nadają się do zabudowy i jest ona w ich obszarze wykluczona. Wyjątek stanowią: przebieg korytarza infrastruktury, obiekty i urządzenia związane z gospodarką wodną, również rybacką oraz urządzenia dla obsługi ruchu turystycznego (planowana adaptacja terenu po wydobyciu kredy jeziornej na akwen rekreacyjny w rejonie Grabowca, a także infrastruktura projektowanego szlaku wodnego rzeki Grabowej).

Dla całej zlewni Grabowej powinny zostać szczegółowo ocenione wielkości docelowej hodowli ryb. Ze względów ekologicznych nie jest wskazana eksploatacja torfu oraz pozyskiwanie z nowych złóż, kredy jeziornej w dolinie.

Wyższe terasy, skłony i pasma krawędziowe na styku dolin z wysoczyznami.

Stromo opadające w kierunku dna dolinnego powierzchnie, stanowiące krawędź erozyjne, występujące głównie we wschodniej jej części, są przeważnie zalesione. Łagodniejsze, zbocza dolinne, miejscami rozcięte zalesionymi wąwozami występują w części zachodniej i pozostają przeważnie w użytkowaniu rolniczym. Obszar ten jest bardzo atrakcyjny

turystycznie, za przyczyną walorów krajobrazu naturalnego, obecności kompleksów leśnych w części wschodniej i jej południowym otoczeniu, a także zasobów kulturowych ośrodków osadniczych. Dlatego też zakłada się obręb tej jednostki rozwój pobytowej funkcji turystycznej, głównie agroturystyki (Grabowo, Niemica, Kukułczym Lejkówko, Lejkowo) oraz turystyki kwalifikowanej (planowany szlak rowerowo - pieszy o znaczeniu regionalnym „Dolina Grabowej”), oraz funkcji obsługi ruchu turystycznego z centrum w m. Lejkowo.

Ze względu na duże spadki terenu, wskazane jest bezwzględne zachowanie istniejących realizacja nowych zadrzewień i zalesień oraz zwiększenie innych trwałych powierzchni zielonych (łąki, pastwiska). Dodatkowe zalesienia i zadrzewienia powinny być planów z uwzględnieniem zachowania rozległych panoram widokowych.

Położona na północ od dolin rzecznych część gminy.

Część środkowa i zachodnia jednostki jest równinna i niemal całkowicie odlesiona. Część wschodnia, bardziej urozmaicona krajobrazowo, charakteryzuje się większym udziałem powierzchni leśnych, położone jest w niej także największe w gminie, jedno nielicznych na jej terenie jezioro Ostrowiec.

W obszarze jednostki koncentrują się bardzo dobre i dobre kompleksy glebowe, co sprawia, iż jest ona intensywnie użytkowana rolniczo.

Rejon Ostrowca (fragment wsi w raz z jeziorem i kompleksem leśnym) proponuje się do objęcia ochroną poprzez, ustanowienie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego.

Południowa część gminy.

Południowa część gminy obejmuje zróżnicowany pod względem wysokościowym geomorfologicznym obszar, głównie wysoczyznowy, z charakterystycznymi, imponującymi formami akumulacji lodowcowej i lodowcoworzecznej (wzgórza czołowomorenowe w części wschodniej, pagórki, wzgórza kemowe na zachodzie), urozmaicony dolinami rzek: Bielawy i Zielenicy. W jej obrębie wyróżniają się:

- 1) Wzgórza czołowomorenowe. Obszar, z uwagi na bardzo atrakcyjne urzeźbienie oraz występowanie cennych przyrodniczo kompleksów lasów - liściastych, w tym 150 – letni starodrzewów bukowych, proponowany jest do objęcia ochroną (zgodnie z koncepcją sporządzoną dla dawnego woj. koszalińskiego, teren przewidywany do włączenia w krajowy system obszarów chronionych poprzez utworzenie parku krajobrazowego). Zakłada się w obszarze dalszy rozwój funkcji leśnej oraz funkcji turystycznej, w tym agroturystyki z ośrodkami: Zielenic, Drzeńsko, Zalesie i Włodzisław, turystyki kwalifikowanej oraz czynnej rekreacji (trasy konne, biegowe, spacerowe, rowerowe, wędkarstwo, pozyskiwanie runa). W granicach jednostki znajduje się unikalny w skali krajowej i europejskiej obiekt dziedzictwa historycznego - stanowisko megalityczne Borkowo Przewidywana jest w jego sąsiedztwie realizacja atrakcji turystyczno - edukacyjnej - rekonstrukcja osady neolitycznej. Z uwagi na walory kulturowe, ekologiczne, edukacyjne, turystyczne, całe pasmo Borkowo - Zielenica postuluje się do objęcia ochroną w postaci zespołu przyrodniczo - krajobrazowego. Z zachowaniem panoram widokowych na dolinę Grabowej, Zielenicy i wzgórza w ich otoczeniu, powinny być realizowane zalesienia.
- 2) Urozmaicony pod względem urzeźbienia obszar o charakterze rolno - leśnym, przecina w skrajnie zachodniej części korytarz drogi krajowej. Poza nią, w porównaniu z jednostką północną i środkową, system osadniczy obszaru ma zdecydowanie mniej korzystne powiązania komunikacyjne, również z uwagi na ich stan techniczny. Fragment jednostki, obejmujący dolinę Bielawy wraz z otaczającymi ją kompleksami

leśnymi postulowany jest do ochrony poprzez utworzenie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego (zweryfikowana wojewódzka obszarów chronionych, w której wymienione pasmo ekologiczne przewidziane było do objęcia ochroną w postaci fragmentu obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Grabowej”).

Większe kompleksy rolne gruntów rolnych, najlepszych, wymagają ochrony przed rozdrobnieniem własnościowym i niekontrolowanym rozproszeniem zabudowy.

2. Fauna.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004. Nr 92, poz. 880) w granicach obszaru zmiany Studium, tak jak w całej Polsce, obowiązuje ochrona gatunkowa zwierząt. Na podstawie analizy ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łobez stwierdza się, że ich realizacja nie spowoduje zagrożenia dla chronionych gatunków zwierząt.

W gminie Malechowo istnieje strefa ochronna dla orlika krzykliwego ustanowiona na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów dla danych gatunków i odstępstw od zakazów (Dz. U. Nr 130, poz. 1456).

Odnosnie stanowiska wyżej wymienionego gatunku obowiązuje zakaz dokonywania obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenia robót melioracyjnych, wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także przebywania poza miejscami wyznaczonymi.

W gminie Malechowo mogą wystąpić kolizje z ustanowionymi prawnie formami ochrony przyrody oraz z proponowanymi formami ochrony przyrody, wyznaczonymi gminie na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej w celu ochrony fauny oraz siedlisk ważnych dla jej istnienia.

W związku z tym w przypadku kolizji z takimi formami ochrony przyrody powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 2) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działa zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska.

Ochrona podlegających ochronie prawnej gatunków zwierząt wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. z dnia 11 października 2004 r.) § 10. Sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt polegają w szczególności na:

- 1) ustalaniu stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania dla gatunków, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. e. określonych w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- 2) zabezpieczeniu ostoi i stanowisk zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 3) wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedliska zwierząt:
  - a) renaturyzacji i odtwarzaniu siedlisk,
  - b) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
  - c) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
  - d) zapobieganiu sukcesji roślinnej przez wypas, koszenie, wycinanie drzew i krzewów,
  - e) odtwarzaniu oraz zakładaniu nowych zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych,
  - f) budowie sztucznych miejsc lęgowych,

- g) dostosowaniu terminów i sposobów wykonania prac agrotechnicznych, leśnych, budowlanych, remontowych i innych do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji,
  - h) tworzeniu i utrzymywaniu korytarzy umożliwiających migrację,
  - i) zapewnianiu drożności cieków będących szlakami migracji, w tym budowie przepławek i kanałów, rozbiórce przeszkód oraz stałej konserwacji istniejących przepławek,
  - j) instalowaniu przejść dla zwierząt pod i nad drogami publicznymi oraz liniami kolejowymi,
  - k) regulacji liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
- 4) obserwacji i dokumentowaniu (monitoringu) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
  - 5) wspomaganiu rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych;
  - 6) zabezpieczeniu reprezentatywnej części populacji przez ochronę ex situ;
  - 7) zasilaniu populacji naturalnych przez wprowadzanie osobników z hodowli ex situ;
  - 8) przywracaniu zwierząt z hodowli ex situ do środowiska przyrodniczego;
  - 9) przenoszeniu zwierząt zagrożonych na nowe stanowiska;
  - 10) edukacji społeczeństwa oraz właściwych służb w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;
  - 11) prowadzeniu hodowli zwierząt z gatunków chronionych wykorzystywanych do celów gospodarczych;
  - 12) promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i wodnej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych.

Celem zmianv studium jest:

określenie istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z rozwojem gminy, z uwzględnieniem w szczególności.

- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej,
- koordynacja planów miejscowych.

Realizacja zagospodarowania przestrzennego odbywać się będzie przy zachowaniu nadrzędnej zasady rozwoju zrównoważonego, która zakłada optymalne i racjonalne wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, traktuje je jako dobro bezcenne i w ograniczonym stopniu odnawialne, które winno być zachowane dla przyszłych pokoleń.

Dla właściwego wykorzystania zasobów przestrzeni gminy i jej położenia oraz zagwarantowania zgodnego współistnienia różnych funkcji wskazuje się:

- tereny, na których mogą być realizowane zamierzenia w zakresie działalności produkcyjnej, rzemieślniczej i usługowej tak, by nie powodowała uciążliwości dla otoczenia oraz utraty lub obniżenia walorów środowiska, a lokalizacja wstępnie wskazywała na szanse powodzenia zamierzeń,
- rejony, gdzie może być podejmowana działalność gospodarcza opierająca się na wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane formy aktywności gospodarczej powinna podlegać zmianom za sprawą cech środowiska naturalnego lub z przyczyn

ekonomicznych,

- obszary, na których w celu objęcia ochroną cennych zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego podejmowanie działalności gospodarczej, budowlanej lub inżynierskiej będzie całkowicie zakazane, lub też w różnym stopniu ograniczona.

W gminie Malechowo szczególnej ochronie podlegają tereny najcenniejsze faunistycznie, mające szczególne znaczenie dla bytowania, gniazdowania i rozrodu fauny. Szczególnej ochronie podlegają lokalne i ponadlokalne korytarze ekologiczne, mając istotne znaczenie dla migracji fauny.

Ochronie podlegają:

- dolina rzeki Grabowej,
- dolina rzeki Rakówki,
- inne tereny wodno - błotne,
- podmokłe użytki zielone,
- lasy,
- zadrzewienia i zakrzewienia w jednostkach osadniczych, wzdłuż dróg oraz na użytkach rolnych.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza się ustalenia mające na celu wyeliminowanie lub ograniczenie zagrożeń fauny gminy Malechowo, a szczególnie wyeliminowanie lub ograniczenie: zanieczyszczenia atmosfery przez dwutlenek siarki i pyły przemysłowe, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, zanieczyszczanie powierzchni ziemi odpadami komunalnymi i przemysłowymi.

W gminie Malechowo nie przewiduje się budowy naziemnych barier ekologicznych, mogących stanowić istotne przeszkody dla migracji fauny naziemnej. Niewielką taką barierą może być modernizacja drogi krajowej nr 6 do parametrów drogi ekspresowej.

W gminie Malechowo planuje się tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych. Mogących mieć określony wpływ na awifaunę. Jednakże wpływ ten powinien zostać określony na etapie wykonywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w których nastąpi uszczegółowienie lokalizacji elektrowni wiatrowych w stosunku do różnych form ochrony przyrody oraz terenów ważnych faunistycznie. Również wpływ powinien zostać określony na etapie wykonywania przedinwestycyjnych monitoringów ornitologicznych.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyłącza się spod zainwestowania oraz chroni się wszystkie tereny spełniające wymogi Dyrektywy Ptasiej, do których należą: dolina rzeki Grabowej, jezioro Ostrowieckie, przewidziany użytek ekologiczny UE - 3, UE- 5, istniejący użytek ekologiczny UE - I4, LE - 33 oraz obszar cenny przyrodniczo 0028.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo wyłącza się spod jakiegokolwiek zainwestowania tereny spełniające wymogi Dyrektywy Siedliskowej, istotne dla gatunków zwierząt z Załącznika II:

- jeziora oligotroficzne – południowy - wschód od Nowego Żytnika,
- naturalne jeziora eutroficzne z roślinnością rdestnicową i szuwarową - oczka wodne i jeziora na terenie gminy w większości przewidziane do ochrony,
- jeziora dystroficzne - oczka wodne i jeziora z torfowiskami na całym terenie gminy, w większości przewidziane do ochrony lub już objęte ochroną jako użytek ekologiczny,

W gminie Malechowo ochronie podlegają 4 lokalne korytarze ekologiczne, przez które odbywa się liniowy przepływ materii, energii i gatunków. Dodatkowo korytarze tworzą ważne powiązania zewnętrzne gminy. Są to:

- dolina rzeki Grabowej (korytarz o znaczeniu krajowym),

- dolina rzeki Reknicy z kompleksami leśnymi we wschodniej części gminy,
- dolina rzeki Bielawy oraz kompleksy leśne w południowo - zachodniej części gminy,
- zwarte kompleksy leśne z doliną Zielnicy, w południowo - wschodniej części gminy.

3. Flora.

W gminie Malechowo mogą wystąpić kolizje z ustanowionymi prawnie formami ochrony przyrody oraz z proponowanymi formami ochrony przyrody, wyznaczonymi w gminie na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej w celu ochrony flory oraz siedlisk ważnych dla jej istnienia.

W związku z tym w przypadku kolizji z takimi formami ochrony przyrody powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Należy wykonać ekspertyzę w zakresie ochrony przyrody. Ekspertyza taka powinna obejmować szczegółową inwentaryzację zasobów przyrody oraz powinna zawierać szczegółowy wykaz działań konserwatorskich w stosunku do ewentualnie stwierdzonych stanowisk występowania roślin gatunków chronionych. Ekspertyza powinna poprzedzać etapy projektowe i inwestycyjne.
- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenoszące takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.
- 4) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działania zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska.

Zgodnie z § 8 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. z dnia 28 lipca 2004 r.) Ustawa o ochronie przyrody, sposoby ochrony gatunków dziko występujących roślin polegają w szczególności na:

- 1) zabezpieczaniu ostoi i stanowisk roślin przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 2) wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedliska roślin, w szczególności:
  - a) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków świetlnych,
  - b) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
  - c) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
  - d) koszeniu siedliska, w sposób właściwy dla gatunku,
  - e) wypasie zwierząt gospodarskich na obszarze siedliska, w sposób właściwy dla gatunku chronionego,
  - f) uregulowaniu liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
- 3) wspomaganiu rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych;
- 4) obserwacji i dokumentowaniu (monitoring) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
- 5) zabezpieczaniu reprezentatywnej części populacji przez ochronę ex situ;
- 6) zasilaniu populacji naturalnych przez wprowadzenie osobników z hodowli ex situ;
- 7) przywracaniu roślin z hodowli ex situ do środowiska przyrodniczego;
- 8) przenoszeniu roślin zagrożonych na nowe stanowiska;
- 9) edukacji w zakresie rozpoznawania gatunków' chronionych i sposobów ich ochrony;
- 10) prowadzeniu upraw roślin należących do gatunków chronionych wykorzystywanych do celów gospodarczych;
- 11) promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki

rolnej, leśnej i rybackiej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych.

W przypadku braku możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych, gwarantujących pełną ochronę stanowiska gatunku chronionej prawnie rośliny wraz z sąsiedztwem warunkującym istnienie tego stanowiska oraz prawidłowy rozwój rośliny, zaistnieje konieczność jej przeniesienia na identyczne stanowisko.

W granicach całego obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie zakłada się niszczenia stanowisk chronionych prawnie roślin, poza przypadkami uniemożliwiającymi ich ochronę w przyczyn losowych lub nieprzewidywalnych obecnie.

Wybór identycznego siedliska lub odtworzenie takiego samego w nowym miejscu powinno zostać uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody w Szczecinie.

Przeniesienie roślin będzie wymagało:

- a) odtwarzania właściwych dla gatunku stosunków świetlnych,
- b) odtwarzania właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
- c) odtwarzania właściwych dla gatunku stosunków wodnych.

Celem zmiany studium jest:

określenie istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z rozwojem gminy, z uwzględnieniem w szczególności:

- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej,
- koordynacja planów miejscowych.

Realizacja zagospodarowania przestrzennego odbywać się będzie przy zachowaniu nadrzędnej zasady rozwoju zrównoważonego, która zakłada optymalne i racjonalne wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, traktując je jako dobro bezcenne i w ograniczonym stopniu odnawialne, które winno być zachowane dla przyszłych pokoleń.

Dla właściwego wykorzystania zasobów przestrzeni gminy i jej położenia oraz zagwarantowania zgodnego współistnienia różnych funkcji wskazuje się:

- tereny, na których mogą być realizowane zamierzenia w zakresie działalności produkcyjnej, rzemieślniczej i usługowej tak, by nie powodowała uciążliwości dla otoczenia oraz utraty lub obniżenia walorów środowiska, a lokalizacja wstępnie wskazywała na szanse powodzenia zamierzeń,
- rejony, gdzie może być podejmowana działalność gospodarcza opierająca się na wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego,
- obszary, gdzie dotychczas realizowane formy aktywności gospodarczej powinny podlegać zmianom za sprawą cech środowiska naturalnego lub z przyczyn ekonomicznych,
- obszary, na których w celu objęcia ochroną cennych zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego podejmowanie działalności gospodarczej, budowlanej lub inżynierskiej będzie całkowicie zakazane, lub też w różnym stopniu ograniczona.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza się ustalenia mające na celu wyeliminowanie lub ograniczenie zagrożeń dla flory gminy

Malechowo, a szczególnie wyeliminowanie lub ograniczenie: zanieczyszczenia atmosfery przez dwutlenek siarki i pyły przemysłowe, zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych, zanieczyszczanie powierzchni ziemi odpadami komunalnymi i przemysłowymi. W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo wyłącza się spod jakiegokolwiek zainwestowania tereny spełniające wymogi Dyrektywy Siedliskowej.

Na terenie gminy Malechowo występują siedliska naturalne, których ochrona wymaga wyznaczenia obszarów szczególnie chronionych zgodnie z Dyrektywą Rady 92/43/EW.

Są to następujące siedliska:

- jeziora oligotroficzne – południowy - wschód od Nowego Żytnika,
- naturalne jeziora eutroficzne z roślinnością rdestnicową i szuwarową - oczka wodne i jeziora na terenie gminy w większości przewidziane do ochrony,
- jeziora dystroficzne - oczka wodne i jeziora z torfowiskami na całym terenie gminy, większości przewidziane do ochrony lub już objęte ochroną jako użytek ekologiczny,
- zarośla (*Filipendulion*), doliny rzek, kompleksy podmokłych łąk, torfowiska soligeniczne na terenie gminy, w większości przewidziane do ochrony,
- żywe torfowiska wysokie - kompleks torfowisk E od Drzeńska, S od Pękanina, NE od Przytoku, E od Malechowa,
- zdegradowane, ale zdolne do regeneracji torfowiska wysokie - torfowiska w okolicach Grabowa, Zalesia, Pękanina, Żegocina, Kręgu, Smardzewa, w większości przewidziana do ochrony,
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz kwaśne młaki z roślinnością niskoturzycową kompleks torfowisk E od Drzeńska, podmokłe łąki i torfowiska w okolicach Pękanin Niemicy, w dolinie rzeki Bielawy,
- kwaśne i żyzne buczyny (*Luzulo - Fagetum* i *Melici - Fagetum*) - doliny rzek i wąwozów terenie gminy,
- grady subatlantyckie (*Stellario - Carpinetum*) - doliny rzek, wąwozy, kompleksy leśny oraz kompleksy źródlisk na terenie gminy,
- lasy bagienne (*Ribo nigri - Alnetum*) - doliny rzek, wąwozy, kompleksy leśne oraz kompleksy źródlisk na terenie gminy,
- lasy olszowe i olszowo - jesionowe (*Circaeo - Alnetum*) - kompleksy torfowisk, dna wąwozów, doliny rzek na terenie gminy.

W granicach gminy Malechowo istnieje fragment specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Grabowej”, pokazany na załączniku graficznym do niniejszego opracowania. Obszar Natura 2000 jest chroniony ustaleniami zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo.

Gmina Malechowo jest położona w obrębie dwóch dzielnic przyrodniczo - leśnych dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego (mezoregion Równiny Słupskiej) oraz dzielnicy Pojezierzy Drawsko - Kaszubskich (mezoregion Wysoczyzny Polanowskiej).

Południowo - wschodnia część gminy Malechowo znajduje się w granicach obszaru zaliczanego do Krajowego i Wojewódzkiego Systemu Obszarów Chronionych. Południowo - wschodni fragment doliny rzeki Grabowej znajduje się w granicach projektowanego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Grabowej” PLH320C. Jednocześnie cała dolina rzeki Grabowej stanowi niezmiernie ważny przyrodniczy łącznik pomiędzy obszarem pojeziernym a Wybrzeżem Bałtyku.

W Krajowej koncepcji Sieci Ekologicznej, pasmo wzdłuż doliny Grabowej, z rozszerzeniem na najbardziej atrakcyjne pod względem krajobrazowym, o bardzo wysokiej lesistości i dużym udziale cennych przyrodniczo lasów liściastych, fragmenty Wysoczyzny Polanowskiej, zostało wyróżnione jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo ustala się:

W ZAKRESIE OCHRONY LASÓW

Z oceny stanu zbiorowisk leśnych gminy oraz analizy zgodności drzewostanu z siedliskiem wynika, że stopień zniekształcenia lasów jest największy w zachodniej, południowej i środkowej części gminy. Dominują tam żyzne siedliska lasu mieszanego oraz lasu świeżego. Zajmują je drzewostany sosnowe lite lub z domieszką buka, świerku i dębu, natomiast w naturalnych warunkach główną rolę powinny odgrywać zbiorowiska kwaśnej buczyny niżowej i acidofilnego lasu bukowo - dębowego.

Powszechność zniekształceń zbiorowisk leśnych wymaga działań unaturalniających, regeneracyjnych na całym obszarze gminy.

Proponuje się:

- a) dokonanie oceny aktualnego stopnia naturalności zbiorowisk leśnych, określenia degeneracji oraz dynamiki i kierunków zmian roślinności leśnej na powierzchniach zniekształconych siedlisk lasu mieszanego, lasu świeżego, przewidzianych w planach urządzenia nadleśnictw do przebudowy drzewostanów, (dotyczy to obszarów położonych w zachodniej, południowo - zachodniej oraz środkowej części terenu gminy).
- b) zaobserwowanie i określenie obszarów o wyraźnych tendencjach roślinności leśnej spontanicznej regeneracji; spontaniczne procesy mogą zachodzić szybciej niż przebudowa drzewostanów,
- c) pozostawienie wybranych, najbardziej zbliżonych do naturalnych fragmentów buczyny niżowej, szczególnie w południowo - wschodniej części gminy, w obrębie pagórów i wzgórz morenowych, jako powierzchni modelowych, bez ingerencji gospodarczej, w których można obserwować naturalne procesy i zmiany (w szczególności procesy regeneracji),
- d) weryfikację zalecanego docelowego składu drzewostanów i ilościowych proporcji poszczególnych gatunków w lasach liściastych: w szczególności większego udziału buka i dębu bezszypułkowego przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału sosny na siedliskach lasu mieszanego i lasu świeżego oraz wyeliminowaniu świerka jako gatunku docelowego na siedliskach lasu wilgotnego,
- e) stosowanie w lasach bukowych i mieszanych rębni złożonych, udoskonalonych zróżnicowaniem czasu, formy oraz intensywności cięć. Mogą być stosowane rębnie z wydłużonym okresem odnowienia – III b, III d oraz przerębowa IV, naśladująca naturalne procesy rotacji pokoleń drzew, w szczególności na wymienionych obszarach występowania najbardziej zbliżonych do naturalnych fragmentów kwaśnej buczyny niżowej (kompleksy leśne południowo - wschodniej części gminy). Należy unikać w przebudowie drzewostanów rębni I - zupełnej i rębni II a prowadzących do dalszego zniekształcania struktury fitocenozy bukowych oraz degradacji gleb,
- f) w celu renaturyzacji monokultur sosnowych na gruntach porolnych, których obszary koncentrują się w południowo - zachodniej oraz południowej i środkowej części gminy zaleca się:
  - wprowadzanie podszytu na siedliskach boru mieszanego (buk, dąb, jarząb, kruszyna) oraz lasu mieszanego (lipa, grab, buk); zabiegi te należy stosować w pierwszej kolejności w obszarach penetracji turystycznej,
  - szersze niż dotychczas stosowanie metody ogniskowo - kompleksowej ochrony lasu wprowadzanie zestawów podszytów, pojników, budek dla ptaków, ochrony mrówek i dzików,
  - pielęgnacja i dążenie do poprawy stanu sanitarnego drzewostanów osłabionych gradacjami owadów i grzybów,
  - uwzględnianie różnorodności siedliskowej - przez wyodrębnienie i właściwe

zagospodarowanie tzw. mikrosiedlisk (niewielkich powierzchni innych typów siedlisk występujących na dużych obszarach siedliska dominującego typu) i powszechne wprowadzanie tzw. domieszek biocenotycznych (sadzonek drzew i krzewów - liściastych) w litych monokulturach sosnowych.

- g) w celu zwiększania różnorodności przyrodniczej lasów gminy zaleca się:
- objęcie szczególną ochroną biotopów wnętrza lasu; zwiększenie możliwości występowania gatunków o wąskiej amplitudzie ekologicznej,
  - wykorzystywanie możliwości mikrosiedlisk, przeciwdziałanie ich degradacji i ubożeniu,
  - zwiększanie powierzchni drzewostanów starszych klas wieku, pozostawianie drzew dziuplastych, drzew o osobliwym pokroju, o wymiarach zbliżonych do pomnikowych,
  - ochronę lasów nadrzecznych, łągów i olsów przed osuszeniem, domieszką gatunków szpilkowych (świerk) oraz stosowaniem rębni zupełnej,
  - zaniechanie melioracji w lasach,
  - pozostawianie leżących drzew i wykrotów, przynajmniej na niektórych terenach leśnych,
  - ochronę stref ekotonowych utworzonych przez roślinność zielną lub krzewiastą, rozwijającą się w formie pasów na granicy lasu z terenem nieleśnym (polem uprawnym, łąką, jeziorem), ważnych w krajobrazie gminy,
  - zróżnicowanie zasad gospodarowania w lasach ochronnych i gospodarczych (wielofunkcyjnych) w zakresie składu gatunkowego, metod pielęgnacji i odnowienia oraz wieku rębności, w zależności od funkcji ochronnej,
  - stosowanie techniki zrywki chroniącej rosące drzewa przed uszkodzeniami podczas pozyskiwania drewna,
  - likwidację i oczyszczenie śródleśnych miejsc dzikich wysypisk odpadów,
  - wyznaczenie miejsc obozowisk, biwaków, śródleśnych stanic wodnych oraz innych miejsc wypoczynku i zagospodarowanie ich w sposób ograniczający do minimum zniszczenia związane z pobylem turysty,
  - wprowadzanie okresowych zakazów wstępu na obszary leśne zniszczone w wyniku nadmiernej penetracji pieszej oraz tworzenie warunków do regeneracji runa i podszytu.
- h) w zakresie kształtowania przestrzeni leśnej, zadrzewień i zakrzewień, w szczególności na obszarach o niskim wskaźniku lesistości - północnych oraz częściowo południowych obszarach gminy, zaleca się:
- łączenie małych kompleksów leśnych; opracowanie planów zalesień i zadrzewień w gminie, przeciwdziałanie izolacji i rozdrobnieniu lasów przez stosowanie zasady wymiany gruntów,
  - utrzymanie łączności pomiędzy poszczególnymi enklawami leśnymi a większymi kompleksami leśnymi; tworzenie zakrzewień, szpalerów drzew i alei śródleśnych pełniących funkcję m.in. korytarzy migracyjnych (korytarzy ekologicznych),
  - zadrzewianie dróg i miedz śródleśnych (funkcja biocenotyczna i klimatyczna) w kompleksach upraw wielkoobszarowych na obszarach północnej części gminy, skład gatunkowy, forma i układ przestrzenny zależy każdorazowo od przewidywanej funkcji zadrzewień i zakrzewień oraz typu siedliska. Należy preferować gatunki nektarodajne, wytwarzające duże ilości nasion lub owoców oraz dające schronienie różnym grupom organizmów zwierzęcych,
  - kształtowanie stref ekotonowych na zalesianych terenach,
  - pozostawianie śródleśnych „oczek” wodnych, torfowisk oraz istniejących grup i

- kęp drzew lub krzewów,
- zalesienie gruntów marginalnych (gleby najsłabsze, rolniczo nieprzydatne klasy VI i VI z), w pierwszej kolejności zagrożonych erozją wodną,
- dopuszczenie naturalnej sukcesji roślinności na niektórych powierzchniach gruntów odłogowanych.

Zaleca się nie stosowanie zrębów zupełnych na siedliskach boru świeżego wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, przy zbiornikach wodnych rzekach i jeziorach, w szczególności na terenach proponowanych do objęcia ochroną prawną.

2. Woda.

Obszar gminy Malechowo położony jest w granicach zlewni rzeki Wieprzy i przyległego Przymorza, o powierzchni 2572 km², dla którego Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa zatwierdził decyzją z dnia 07 lutego 1997 r. - znak. KDH/013/6023/97 „Dokumentację hydrogeologiczną zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych zlewni Wieprzy i Przymorza”. W wymienionej dokumentacji ustalono zasoby dyspozycyjne wód podziemnych z utworów czwartorzędowych, trzeciorzędowych i kredowych dla obszaru zlewni w ilości 22 624 m³/h dla całego systemu wodonośnego rezerwy zasobów są duże i stanowią ok. 90% zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych. Pełne wykorzystanie rezerw wiąże się z odpowiednią lokalizacją i budową nowych dużych ujęć wody, których lokalizacja powinna być poprzedzona analizą modelową sutków eksploatacji przy wykorzystaniu istniejącego modelu matematycznego.

W granicach gminy Malechowo istnieją obszary zagrożone powodzią. Aktualnie za obszary zagrożone powodzią uznaje się zgodnie ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późniejszymi zmianami), tereny między linią brzegową a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w którym wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego oraz obszar pasa nadbrzeżnego w rozumieniu ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, a także wyspy i przymuliska. Na obszarach bezpośrednio zagrożonych powodzią obowiązują zakazy określone w art. 40 ust. 1 pkt. 3 oraz w art. 82 ust. 2 ustawy Prawo wodne.

Ponadto część obszaru gminy wg wstępnych wyników „Studium bezpośredniego zagrożenia powodzią na obszarze RZGW w Szczecinie” znajduje się w obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi.

Obecnie „Studium bezpośredniego zagrożenia powodzią na obszarze RZGW w Szczecinie” jest w fazie weryfikacji i po jego zatwierdzeniu wyznaczone w nim obszary będą stanowić obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią. Na takich obszarach obowiązywać będą zakazy określone w ustawie Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późniejszymi zmianami).

Na obszarze gminy Malechowo znajdują się śródlądowe publiczne wody płynące rzeka Grabowa, rzeka Bielawa, rzeka Zielnica i Kanał Święcianowski. Prawa właścicielskie w stosunku do tych wód oraz gruntów pod wodami wykonuje Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2004 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. Nr 16 z 2003 r. poz. 149) - załączniki nr 2 i 3 - województwo zachodniopomorskie.

W związku z powyższym w zakresie zagospodarowania przestrzennego w rejonie tych wód obowiązują ograniczenia, przewidziane obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności ustawą Prawo wodne. Prawo ochrony środowiska i ustawa o ochronie przyrody. Ograniczenia w zagospodarowaniu terenu występują również na nieruchomościach przyległych do cieków. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy Prawo wodne zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych

do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar.

W granicach gminy Malechowo występują obszary zmeliorowanych gruntów z pomocą systematycznej sieci drenarskiej i rowów, które na podstawie przepisów art. 70 i 73 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późniejszymi zmianami) są urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych, służącymi regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleb i ułatwienia jej uprawy. Urządzenia melioracyjne, które w świetle przepisów ustawy Prawo wodne są urządzeniami wodnymi, podlegają ochronie na mocy art. 65 tej ustawy. Dlatego też w przypadku nowego zagospodarowania terenu, które spowoduje ingerencję w istniejące urządzenia wodne i wymusi konieczność ich rozbiórki lub przebudowy niezbędnej dla realizacji zamierzenia - należy zgodnie z przepisami art. 122 ust. 1 pkt. 3 w związku 9 ust. 1 pkt. 19 lit. a), ust. 2 pkt. 1 lit. a) i pkt 2 ustawy Prawo wodne, uzyskać pozwolę wodnoprawne.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo ustala się:

W ZAKRESIE OCHRONY WÓD

- a) ograniczenie ładunku zanieczyszczeń przedostających się do wód powierzchniowych i podziemnych ze źródeł punktowych i obszarowych,
- b) poprawa stanu jakościowego wód powierzchniowych (odnosi się zwłaszcza do stanu sanitarnego wód),
- c) zapewnienie skutecznej ilościowej i jakościowej ochrony dla wód podziemnych,
- d) ochrona, zwiększanie zdolności retencyjnych zlewni.

Dla realizacji celów i kierunków w zakresie ochrony wód wymagane jest podejmowanie i kontynuowanie następujących działań oraz przyjęcie takich zabezpieczeń, jak:

- realizacja i usprawnienie zbiorczego i indywidualnych systemów oczyszczania w jednostkach osadniczych i produkcyjnych, kontrolowanie obiektów funkcjonujących na terenie gminy pod kątem gospodarki ściekowej, likwidacja obiektów zaopatrzeniowych w wodę wyłączonych z eksploatacji (studnie głębinowe). Szczegółowe założenia w/w gospodarki ściekowej przedstawiono w części poświęconej kierunkom rozwoju infrastruktury technicznej,
- kontrolowanie stanu jakościowego wód powierzchniowych i podziemnych. Polecane jest wdrożenie wojewódzkiego systemu monitoringu wód podziemnych. Bardzo wskazane jest pozyskanie funduszy i przeprowadzenie badań oceniających stan czystości jeziora Ostrowiec,
- opracowanie ekspertyzy, oceniającej możliwości hodowli ryb w całej zlewni Ostrowca,
- wydawanie decyzji związanych z lokalizacją nowych i modernizacją istniejących obiektów gospodarki wodnej takich jak: stopnie wodne i zbiorniki retencyjne rzek, stawy hodowlane ryb łososiowatych, inne stawy hodowlane o powierzchni powyżej 10 ha, na podstawie obowiązujących przepisów, ze szczegółową oceną skutków hydrologiczno - ekologicznych, w uzgodnieniu ze służbami ochrony,
- zastosowanie systemu optymalnego rozdziału wód podziemnych: wody te powinny być przeznaczone przede wszystkim dla potrzeb ludności, również dla potrzeb hodowlanych, w szczególnych przypadkach dla przemysłu i usług, gdy wymagana jest woda w jakości (np. przemysł rolno - spożywczy),
- likwidacja dzikich i rekultywacja zamkniętych wysypisk i składowisk odpadów planowanych do realizacji i użytkowania w przyszłości, za niezbędne uznaje się przyjęcie i zrealizowanie zabezpieczeń chroniących wody przed obniżeniem ich jakości. Przewiduje się możliwość funkcjonowania w przyszłości na terenie gminy jednego urzędzonego wysypiska odpadów (w Studium dwa warianty lokalizacji). W rejonach wytypowanych wstępnie do lokalizacji wysypiska dopuszcza się również możliwość

urządzenia grzebowiska zwierząt, dla potrzeb gminy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami i pod warunkiem, że funkcjonowanie tego obiektu nie spowoduje uciążliwego wpływu dla wód,

- przestrzeganie przepisów ochrony środowiska w zakresie składowania i wykonywania obornika, gnojowicy, nawozów i środków ochrony roślin,
- wyeliminowanie możliwości dopływu zanieczyszczeń do wód z istniejących obszarów magazynowania i dystrybucji paliw płynnych, przyjęcie odpowiednich zabezpieczeń w przypadku nowych lokalizacji,
- unikanie lokalizacji składowisk i wylewisk odpadów, magazynów produktów chemicznych i ropopochodnych na obszarach o bardzo wysokiej podatności na zanieczyszczenie wód podziemnych (obszary z czasem dopływu zanieczyszczeń wód - do 1 roku). W obrębie obszarów o bardzo wysokiej i wysokiej podatności na zanieczyszczenie (czas dopływu zanieczyszczeń 1 - 10 lat) szczególnie istotnej stosowanie rozwiązań technicznych zapewniających skuteczną ochronę wód przed zanieczyszczeniem, niezbędne jest również wyeliminowanie wszystkich niekontrolowanych zrzutów nieoczyszczonych ścieków do ziemi,
- ochrona i kształtowanie stref ekotonowych w bezpośrednim sąsiedztwie wód (zalesianie, zadrzewianie, nasadzenia krzewów, przekształcanie gruntów ornych przylegających do wód w użytki zielone),
- ustanawianie nowych form ochrony przyrody, obejmujących ważne elementy systemu hydrograficznego - w Studium proponuje się objęcie różnymi formami ochronnymi doliny Grabowej, Rakówki, Zielenicy i Bielawy,
- kontrolowanie prac melioracyjnych przebiegających na obszarze gminy, utrzymywanie w należyтым stanie istniejących urządzeń i obiektów melioracyjnych,
- przestrzeganie zakazu osuszania oczek wodnych, terenów bagiennych,
- realizowanie obiektów małej retencji (jazy, zastawki, realizowane zwłaszcza w celu podpiętrzenia wód stojących, drobne zbiorniki wodne),
- utrzymywanie i realizowanie nowych zalesień i zadrzewień w strefach wododziałowych, w pasmach wzdłuż biegu cieków i na obrzeżach jezior, na terenach źródłiskowych, w zlewni jeziora Ostrowiec. Zwiększenie powierzchni lasów ochronnych o funkcji wodochronnej (postulowane lasy wodochronne w obrębie dolin Bielawy i Zielenicy),

Na podstawie wyników dokumentacji hydrogeologicznej, nie wydziela się na terenie gminy i nie traktuje jako zasób wymagający szczególnej ochrony GZWP Nr 104. tzw. Zbiornika Sianowskiego, wcześniej wyróżnionego na Mapie Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych S. Kleczkowskiego (1990) oraz wskazanego w studium zagospodarowania przestrzennego woj. koszalińskiego (1996).

Według „Dokumentacji hydrogeologicznej oceniającej warunki występowania wód podziemnych w rejonie projektowanego GZWP Nr 104 - Zbiornik Sianowski”, wykonał przez Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu „PROXIMA” S A. Oddział w Poznaniu (1998) - ww. zbiornik może być traktowany tylko jako lokalna struktura wodonośna, występująca poza granicami gminy Malechowo - w okolicy Sianowa, która jest w stanie zaspokoić potrzeby miejscowe, tj. miasta Sianów i jego najbliższego otoczenia. Z tego względu zbiornik wnioskowany jest do wykreślenia z rejestru główny zbiorników wydzielonych na terenie kraju.

5. Powietrze.

W granicach gminy Łobez duże zagrożenie dla stanu czystości powietrza atmosferycznego stanowią skupiska źródeł niskiej emisji gazów i pyłów z terenów

zabudowanych, szczególnie uciążliwych w sezonie grzewczym.

Jednym z zagrożeń mających zauważalny wpływ na stan czystości powietrza ma ciepłownictwo.

Rodzaj ogrzewania obiektów zależy od relacji kosztów pomiędzy różnymi nośnikami energii. Należy zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliw (paliwa stałe, oleje opałowe, gaz ziemny, gaz płynny, energia elektryczna), według decyzji odbiorców opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Należy preferować stosowanie paliw niskozasiarczonych, korzystanie ze źródeł niekonwencjonalnych, ekologicznych oraz odchodzenie od stosowania paliw stałych (szczególnie węgla i koksu).

W celu poprawy stanu czystości powietrza atmosferycznego, w granicach gminy Malechowo ustala się w zakresie gospodarki cieplnej:

- utrzymanie rozproszonego systemu ogrzewania,
- sukcesywne eliminowanie źródeł ciepła opalanych węglem kamiennym, koksem i miałem węglowym,
- zapewnienie przestrzennych możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa, wg decyzji użytkowników opartych o własne kalkulacje ekonomiczne, zaleca się stosowanie paliw niskozasiarczonych, ekologicznych - paliwa ciekłe, energia elektryczna, gaz ziemny, gaz płynny, odnawialne źródła energii cieplnej,
- stosowanie rozwiązań pozwalających na ograniczenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery, powstających w wyniku stosowania konkretnych technologii.

Zaleca się przeprowadzenie analizy ilościowej i możliwości wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej (odpadów drzewnych, drewna, słomy, energii wiatrowej wodnej i słonecznej) dla potrzeb zaopatrzenia w energię cieplną.

W gminie Malechowo określony wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego sieć dróg. Północną część gminy przecina istniejąca droga krajowa nr 6 Gdańsk – Słupsk - Koszalin - Szczecin, dalej do Berlina, przewidywana modernizacja wraz z układem dróg dojazdowych do parametrów ekspresowej - S6.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje się w granicach gminy Malechowo budowy dużych emitorów przemysłowych, których eksploatacja mogłaby wpłynąć niekorzystnie na stan czystości powietrza atmosferycznego na jej obszarze i w otoczeniu.

W granicach gminy nie ma punktowych emitorów hałasu i wibracji o szczególnie szkodliwym wpływie na zdrowie ludzi. Nie przewiduje się budowy takich emitorów. Źródłem emisji linowej zanieczyszczeń pyłowych i gazowych oraz hałasu stanowi istniejąca sieć dróg.

6. Powierzchnia ziemi.

Wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska pod pojęciem powierzchni ziemi rozumie się naturalne ukształtowanie terenu, glebę oraz znajdując pod nią ziemię do głębokości oddziaływania człowieka, z tym, że pojęcie "gleba" oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody, powietrza i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie.

W granicach gminy Malechowo w zakresie ochrony powierzchni ziemi ustala się:

- a) zachowanie urozmaiconej, atrakcyjnej pod względem krajobrazowym i poznawczym rzeźby terenu: dolin rzecznych, stref krawędziowych, form czołowomorenowych, kemowych (pagóry, wzgórze),
- b) utworzenie nowych form ochrony przyrody, którymi zostaną objęte tereny o najbardziej wartościowych cechach rzeźby (postulowany park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe).

7. Kopaliny.

W granicach gminy Malechowo w zakresie gospodarki kopalinami ustala się ochrona i racjonalne, zgodne z przepisami prawa ogólnego i miejscowego, wykorzystywanie złóż kopalin oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych. Na terenie gminy są obecnie eksploatowane, na podstawie uzyskanych koncesji, złoża kopalin pospolitych o znaczeniu lokalnym: „Święcianowo I, II, III” (koncesja ważna do 2024 r.), oraz złoża kredy jeziornej „Grabowo” (koncesja na eksploatację części złoża udzielona 20 sierpnia 2001 r. i ważna do 9 lutego 2003 r). Potencjalnie istnieje możliwość podjęcia eksploatacji złoża piasków szklarskich „Sulechowo” (kopalina podstawowa).

Wskazana jest kompleksowa eksploatacja tego złoża, obejmująca pozyskanie współwystępujących w złożu piasków formierskich oraz utworów zawęglonych z węglem brunatnym, występujących w nadkładzie.

Ze względów ekologicznych, nie jest wskazany dalszy rozwój funkcji wydobywczej, związanej z pozyskiwaniem torfu i kredy jeziornej w dnie doliny Grabowej. Nie zaleca się zatem gospodarczego wykorzystania udokumentowanego złoża „Malechowo” (kopalina główna: kreda jeziorna, kopalina towarzysząca: torf) oraz innych, możliwych do udokumentowania w tym rejonie, złóż wspomnianych wyżej surowcowe. Zakłada się, że rekultywacja terenów poeksploatacyjnych odbywała się będzie w kierunku leśnym (dotyczy terenów po wydobyciu kruszywa naturalnego w Święcianowie, nieczynnego wyrobiska w Pękaninie), a także poprzez utworzenie nowych powierzchni wodnych, z możliwością ich rekreacyjnego wykorzystania (teren po eksploatacji kredy jeziornej ze złoża „Grabowo”).

Według obowiązującego Prawa górniczego i geologicznego, poszukiwanie, rozpoznawanie złóż i wydobywanie kopalin wymaga koncesji, której w przypadku kopalin pospolitych na obszarze lądowym, udziela starosta - dla powierzchni nie przekraczającej ha i przewidywanym rocznym wydobyciu nieprzekraczającym 10.000 m² oraz wojewoda po zasięgnięciu opinii wójta gminy - w pozostałych przypadkach. W koncesji udzielonych na wydobywanie kopalin wyznacza się obszar i teren górnicy.

Dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Od planów miejscowych można odstąpić tylko w przypadku terenu górniczego utworzonego w związku z wydobywaniem kopalin pospolitych, jeżeli nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko. Na terenie gminy wymóg sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obecnie dotyczy terenów górniczych ustanowionych w związku z eksploatacją złóż „Święcianowo I, II, III” oraz „Grabowo”. W przypadku złoża „Grabowo”, ze względu na wyeksploatowanie części zasobów i dokonaną rekultywację w części złoża, możliwa jest korekta granic terenu górniczego wyznaczonego dla całego obszaru złoża.

Eksploatacja kopalin i ochrona zasobów wodnych doliny Grabowej.

Jedną z funkcji gospodarczych przyjętych w studium do realizacji jest działalność gospodarcza związana z eksploatacją kopalin. Dotyczy to wydobycia kruszywa naturalnego (złoża Święcianowo II, III, IV- obecnie eksploatowane), piasków szklarskich (złoża Sulechowo - projektowana eksploatacja) oraz kredy jeziornej (złoża Grabowo eksploatowane okresowo i przeznaczone do rekultywacji oraz złoża Gwiazdowo - Kwasowo nieeksploatowane).

Realizacja zagospodarowania przestrzennego będzie odbywać się przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju, a więc w warunkach równowagi pomiędzy strefą społeczną, gospodarczą i ekologiczną. Zasady wprowadzonej polityki przestrzennej (współistnienie funkcji) wyznaczają rejon, gdzie działalność gospodarcza polegać będzie na wykorzystaniu zasobów środowiska przyrodniczego; jednocześnie w rejonach o bardzo cennych zasobach środowiska podejmowana działalność będzie ograniczona lub nawet zakazana.

Do takich rejonów należy dolina rzeki Grabowej i jej obrzeża wysoczyznowe. Dolina Grabowej uznana jest za korytarz ekologiczny rangi krajowej i stanowi zachodni fragment projektowanego „Szczecinecko - Polanowskiego Parku Krajobrazowego” oraz na całym swym odcinku na terenie gminy (od Nowego Żytnika po Przystawy) ma stanowić Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Środkowej Grabowej”. Ustanowienie tego proponowanego OChK winno stać się priorytetowym zadaniem w polityce proekologicznej gminy Malechowo.

Dolina Grabowej to obszar ochrony zasobów wodnych zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych. Tereny łąk i pastwisk rozwiniętych na glebach organicznych (torfowiska i gytiowiska) winny być wykorzystywane jedynie dla celów rolniczych z wykluczeniem zabudowy oraz zakazem prowadzenia wydobywania torfu i kredy jeziornej. Również w strefie krawędziowej doliny Grabowej (procesy erozyjne i potencjalne zagrożenia osuwiskowe) wydobywcza działalność górnicza musi być podejmowana i prowadzona ze szczególnym uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i krajobrazu Terenu poeksploatacyjnego złoża kruszywa naturalnego „Święcianowo” należy rekultywować (renaturalizowanie wyrobisk), a projektowana eksploatacja złoża „Sulechowa” wymaga wydania decyzji środowiskowej oraz opracowania raportu i prognoz oddziaływania na środowisko. Przygotowanie dokumentacji geologicznej i projektu zagospodarowania złoża wymaga zgodnie z Ustawą prawo geologiczne i górnictwo opracowania uwarunkowań ochrony środowiska wpływających na prowadzenie eksploatacji kopaliny (ochrona powierzchni, gleb, zasobów wodnych), bezpośrednimi i pośrednimi skutkami eksploatacji i infrastruktury (degradacji, przekształcenia, sposób rekultywacji).

Studium gminy Malechowo w zapisie kierunków rozwoju obszaru funkcjonalnego Niemica - Sulechowo wprowadza podjęcie eksploatacji złoża piasków szklarskich i formierskich „Sulechowo” oraz dla obszaru Święcianowo - Żegocino utrzymanie eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Święcianowo”. Stanowi to pewną sprzeczność z wymienianymi głównymi celami w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego (ochrona korytarza ekologicznego o randze krajowej, ochrona obszarów naturowych - siedliskowych).

Wyznaczony główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 104 tzw. „Zbiornik Sianów” o powierzchni 135 km² tylko fragmentarycznie obejmuje teren gminy Malechowo (Pękanino, Kawno, Kusice) i stanowi lokalną strukturę wodonośną, której zasoby dyspozycyjne określono na 30 tys. m³/dobę. Jest to więc zbiornik o charakterze lokalnym wskazany do zaopatrzenia w wodę miasta Sianów. Natomiast dokumentacja hydrogeologiczna zlewni Wieprzy zatwierdzona decyzją KDH z 1997 r. określa zasoby dyspozycyjne wód podziemnych dla obszaru zlewni na 22,6 tys. m³/godz. Są to więc zasoby duże, a znaczna ich część wiąże się ze zlewnią Grabowej.

Zaburzenie naturalnego reżimu hydrogeologicznego, alimentacji przepływów i odnawiania zasobów wód podziemnych na skutek powiększania powierzchni wydobywania kopaliny (szczególnie w bezpośrednim sąsiedztwie doliny Grabowej) może doprowadzić do obniżenia zarówno ilościowych jak i jakościowych zasobów wód podziemnych.

Szczególnie dotyczy to terenu projektowanej eksploatacji złoża piasków kwarcowych „Sulechowo”, gdzie znaczna część zasobów występuje poniżej lustra wód podziemnych. Dla ich wydobywania konieczne będzie obniżenie poziomu wód poprzez spompowywanie (lej. depresyjny) i zrzut wód z kopalni do doliny Grabowej.

Również skomplikowana budowa geologiczna (zaburzenia glacitektoniczne) złoża Sulechowo powoduje utrudnione warunki hydrologiczne wyrażające się zmiennością położenia zwierciadła wody i kontaktem hydrologicznym czwartorzędowego i neogeńskiego (mioceńskiego) poziomu wodonośnego.

Przy prowadzeniu głębokich wyrobisk eksploatacyjnych może to oddziaływać negatywnie na funkcjonowanie pobliskich studni ujmujących wody z tych dwu poziomów. Kompleksowa ochrona koryta doliny rzeki Grabowej to także ochrona zasobów wód podziemnych. Dolina

stanowi strukturę hydrologiczną powiązaną zasilaniem i wymianą wód z obszarami przyległej wysoczyzny morenowej. W strefie krawędziowej wysoczyzny znajdują się wychodnie żwirowo - piaszczystych osadów wodonośnych i piaszczystych osadów miocenu, które stanowią strefę alimentacji poziomów użytkowych w dolinie Grabowej. W strefach tych pozbawionych odpowierzchniowej warstwy izolacyjnej, szczególnie łatwo może dochodzić do wglębnego przenikania zanieczyszczeń. Dlatego też prowadzenie działalności gospodarczej musi być realizowane ze szczególną troską o obniżanie i likwidację zagrożeń (nieuporządkowana gospodarka ściekowa, składowanie odpadów, niezlikwidowane ujęcia i studnie nieprowadzące eksploatacji, gnojowicowanie terenów upraw rolnych, prowadzenie eksploatacji kopalni (torfy, kreda jeziorna, kruszywo), czy też intensywna hodowla ryb). Wskazania istotne dla ochrony zasobów wodnych przy eksploatacji kopalni ze złóż udokumentowanych na terenie gminy Malechowo.

- 1) Złoże kredy jeziornej „Grabowo”:
  - zaprzestanie eksploatacji, wygaszenie koncesji na wydobycie,
  - rekultywacja wyrobiska dla celów rekreacji wodnej;
- 2) Złoże kredy jeziornej „Gwiazdowo – Kwasowo”:
  - nie wprowadzać eksploatacji - zagrożenie retencji i użytków rolnych w dolinie Rakówki,
  - zagrożenie i siedlisk flory i fauny na terenie rezerwatu Janiewickie Bagno;
- 3) Złoże torfu i kredy jeziornej „Malechowo”:
  - brak precyzyjnych dokumentacji geologicznej złoża (zasoby w kat. C2),
  - nie wskazana eksploatacja ze względu na zaburzenia hydrologiczne w dolinie Grabowej oraz degradację użytków zielonych i siedlisk torfowych;
- 4) Złóża kruszywa naturalnego „Święcianowo”:
  - konieczna rekultywacja wyrobiska przy drodze do Żegocina,
  - prowadzenie eksploatacji z półką ochronną nad lustrem wód gruntowych,
  - odsunięcia eksploatacji na złożu od strefy krawędziowej doliny Grabowej (eksploatacja w pasie przyległym do drogi Paproty Żegocino),
  - utworzenia na terenie złoża punktu (piezometru) monitorowania zmian jakości wód podziemnych położonego na kierunku spływu wód;
- 5) Złoże piasków - kwarcowych „Sulechowo”:
  - opracowanie aktualizacji dokumentacji złoża, szczególnie w zakresie warunków hydrologicznych,
  - wymóg sporządzania decyzji środowiskowej i raportu oddziaływania na środowisko przed wszczęciem procedur koncesyjnych oraz prognozy do planu miejscowego,
  - analiza bilansowości zasobów i przydatności kopaliny (piaski szklarskie, piaski formierskie, piaski dla drogownictwa),
  - przy podjęciu decyzji o eksploatacji konieczny wymóg wprowadzenia monitoringu osłonowego (piezometri wokół terenu złoża) kontrolującego prace odwodnieniowe na złożu oraz zrzuty wody.
- 6) Obszary wskazane jako perspektywiczne do udokumentowania złóż kopalni – dla każdego wymagana wnikliwa ocena wpływu projektowanej eksploatacji na środowisko przyrodnicze.

8. Krajobraz.

W granicach gminy Malechowo w zakresie ochrony walorów krajobrazowych ustala się:

- a) zachowanie urozmaiconej, atrakcyjnej pod względem krajobrazowym i poznawczym,

rzeźby terenu: dolin rzecznych, stref krawędziowych, form czołowomorenowych i kemowych (pagóry, wzgórza),

- b) utworzenie nowych form ochrony przyrody, którymi zostaną objęte tereny o najbardziej wartościowych cechach rzeźby (postulowany park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe),
- c) ochrona panoram roztaczających się z naturalnych punktów widokowych i pasm drogowych, poprzez wyłączenie terenów istotnych dla zachowania tych panoram, z zabudowy i zalesień (strefy ochrony ekspozycji przedstawiono na planszy „Ochrona wartości kulturowych” w skali 1 : 25 000).

W stosunku do krajobrazu naturalnego i fizjonomii terenu ustala się:

- utrzymanie podstawowej funkcji terenu, determinującej krajobraz poszczególnych miejscowości i ich ekspozycję,
- zachowanie w formie naturalnej cieków, stawów i terenów bagiennych oraz dróg przejść i mostów w ich rejonie,
- zachowanie atrakcyjnych krajobrazowo krawędzi leśnych zamykających obszary otwarte jako otoczenia miejscowości,
- zachowanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym dominant kulturowych i krajobrazowych i utrzymanie ich roli,
- odwracanie i hamowanie niekorzystnych procesów gospodarczych degradujących krajobraz takich jak: ugorowanie terenów rolnych, wycinanie zadrzewień przydrożnych i śródpolnych, intensywne pozyskiwanie kruszyw, obudowy brzegów jezior obiektami turystycznymi, prowadzenie zrębów- zupełnych w dolinach rzecznych, na zboczach dolin, zboczach mis jeziornych, atrakcyjnych przyrodniczo ścian lasów i w innych cennych ekosystemach,
- ograniczanie do minimum i likwidowanie skutków makroniwelacji i znacznych przekształceń topografii oraz zasobów przyrodniczych (wyrobiska kruszyw, duże tereny stawów i pstrągami).

W granicach gminy Malechowo wyznacza się do ochrony przed realizacją funkcji gospodarczych następujące najbardziej cenne przyrodniczo i krajobrazowo jej części.

Dolina Grabowej i Rakówki.

Szeroka dolina Grabowej i Rakówki, wraz z rozciągniętymi wzdłuż krawędziami erozyjnymi oraz łagodniejszymi skłonami, stanowi zróżnicowany strukturalnie obszar Jednostka ta wskazana jest, według koncepcji obszarów chronionych dawnego woj. koszalińskiego, do włączenia w krajowy system obszarów chronionych, jako fragment projektowanego Szczecinecko - Polanowskiego Parku Krajobrazowego oraz część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Grabowej” Dolina Grabowej została objęta natomiast ochroną w ramach europejskiej sieci Natura 2000 (obszar PLH 320003, SOO - zgodnie z Dyrektywą Siedliskową). W części zachodniej dolina Grabowej przecięta jest przez opisany korytarz infrastruktury towarzyszący drodze krajowej.

Równiny akumulacyjno - zalewowe.

Równiny akumulacyjno - zalewowe w obrębie dolin, które charakteryzują się bardzo wysokim poziomem zalegania wód gruntowych. Związana z tym jest wysoka podatność wód tego poziomu na zanieczyszczenie, jak również, w przypadku wysokich stanów wód powierzchniowych - możliwość występowania okresowych zalewów i podtopień. W podłożu powszechnie występują grunty pochodzenia organicznego. Obejmuje ona obszar łąk i zbiorowiskami charakterystycznymi dla torfowisk niskich i przejściowy względu na warunki

środowiskowe równiny akumulacyjne - zalewowe nie nadają się do zabudowy i jest ona w ich obszarze wykluczona.

Wyższe terasy, skłony i pasma krawędziowe na styku dolin z wysoczyznami.

Stromo opadające w kierunku dna dolinnej powierzchni, stanowiące krawędzie erozyjne, występujące głównie we wschodniej jej części, są przeważnie zalesione. Łagodniejsze, zbocza dolinne, miejscami rozcięte zalesionymi wąwozami występują części zachodniej i pozostają przeważnie w użytkowaniu rolniczym. W obrębie tej jednostki, po obu stronach doliny Grabowej, rozmieszczona jest równomiernie, dobrze obsłużona siecią dróg lokalnych, ponad połowa ośrodków osadniczych gminy, grupa ponad 40% ludności gminy.

Obszar ten jest bardzo atrakcyjny turystycznie, za przyczyną walorów krajobrazu naturalnego, obecności kompleksów leśnych w części wschodniej i jej południowym otoczeniu, a także zasobów kulturowych ośrodków osadniczych.

Ze względu na duże spadki terenu, wskazane jest bezwzględne zachowanie istniejących i realizacja nowych zadrzewień i zalesień oraz zwiększenie innych trwałych powierzchni zielonych (łąki, pastwiska). Dodatkowe zalesienia i zadrzewienia powinny być planowane z uwzględnieniem zachowania rozległych panoram widokowych.

Położona na północ od dolin rzecznych część gminy.

Część środkowa i zachodnia jednostki jest równinna i niemal całkowicie odlesiona, wschodnia, bardziej urozmaicona krajobrazowo, charakteryzuje się większym udziałem powierzchni leśnych, położone jest w niej także największe w gminie, jedno z nielicznych na jej terenie jezioro Ostrowiec.

W obszarze jednostki koncentrują się bardzo dobre i dobre kompleksy glebowe, co sprawia, iż jest ona intensywnie użytkowana rolniczo.

W obrębie jednostki, w celu zwiększenia bioróżnorodności, podniesienia atrakcyjności krajobrazowej, przeciwdziałania zjawisku erozji (zwłaszcza wietrznej), oraz ograniczeniu poziomu uciążliwości i zanieczyszczeń komunikacyjnych, wskazana jest szczególna ochrona istniejących i realizacja nowych zadrzewień; wskazane są również, zwłaszcza części wschodniej, zalesienia.

Południowa część gminy.

Południowa część gminy obejmuje zróżnicowany pod względem wysokościowym geomorfologicznym obszar, głównie wysoczyznowy, z charakterystycznymi, imponującymi formami akumulacji lodowcowej i lodowcoworzecznej (wzgórza czołowomorenowe w części wschodniej, pagórki, wzgórza kemowe na zachodzie) urozmaicony dolinami rzek: Bielawy i Zielenicy. W jej obrębie wyróżniają się:

Wzgórza czołowomorenowe. Obszar, z uwagi na bardzo atrakcyjne ukształtowanie występowanie cennych przyrodniczo kompleksów lasów liściastych, w tym 150 - letnie starodrzewów bukowych, proponowany jest do objęcia ochroną (zgodnie z koncepcją sporządzoną dla dawnego woj. koszalińskiego, teren przewidywany do włączenia w krajowy system obszarów chronionych poprzez utworzenie parku krajobrazowego).

Z zachowaniem panoram widokowych na dolinę Grabowej, Zielenicy i wzgórza w ich otoczeniu, powinny być realizowane zalesienia. Rozwój gospodarki rybackiej ograniczony jest

uprzednio określonymi możliwościami utrzymania przepływów nienaruszalnych w Zielenicy, z zastrzeżeniami.

Urozmaicony pod względem urzeźbienia obszar o charakterze rolno - leśnym.

Fragment jednostki, obejmujący dolinę Bielawy wraz z otaczającymi ją kompleksami leśnym postulowany jest do ochrony poprzez utworzenie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego (zweryfikowana wojewódzka obszarów chronionych, w której wymienione pasmo ekologiczne przewidziane było do objęcia ochroną w postaci fragmentu obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Grabowej”).

Większe kompleksy rolne gruntów rolnych, najlepszych, wymagają ochrony przed rozdrobnieniem własnościowym i niekontrolowanym rozproszeniem zabudowy

9. Klimat.

W granicach gminy Malechowo nie planuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących mieć negatywny wpływ na zmianę warunków klimatycznych w skali lokalnej, ponadlokalnej czy regionu.

W granicach gminy Malechowo bezwzględnej ochronie podlegają zasoby przyrody, mające istotny wpływ na warunki klimatyczne gminy oraz jej otoczenia.

W Studium gminy Malechowo zostały wprowadzone zapisy dotyczące ochrony i kształtowania przyrodniczej przestrzeni w gminie. Ich celem jest ochrona zasobów przyrody, mających decydujący wpływ na różnorodność biologiczną oraz klimat. Ochronie podlegają: cała powierzchnia lasów o istotnym oddziaływaniu klimatotwórczym, wszystkie zbiorniki i ciek wodne, rozległe kompleksy użytków rolnych (gruntów ornych użytków zielonych), duże enklawy zieleni wysokiej o istotnym oddziaływaniu klimatotwórczym.

10. Zabytki.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków. Określa także zakres działań administracji publicznej w przedmiocie ochrony zabytków, warunki i zasady opieki nad zabytkami sprawowanymi przez ich właścicieli lub posiadaczy. Precyzuje formy i sposób ochrony zabytków, w tym problematykę ochronną realizowaną w trybie sporządzania różnego typu opracowań planistycznych, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (art. 18, art. 19, art. 20 ustawy). Ustawa określa obowiązki samorządu terytorialnego, który prowadzi gminną ewidencję zabytków oraz na jej podstawie sporządza gminny program opieki nad zabytkami, a także może ustanowić Park Kulturowy.

Gospodarka przestrzenna na terenie gminy Malechowo zmierza do ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego, utrzymania i wyeksponowania zachowanych zasobów i struktury krajobrazu kulturowego, w tym:

- reliktywów osadnictwa prehistorycznego,
- średniowiecznej i nowożytnej struktury osadniczej,
- historycznych nawarstwień i przekształceń cywilizacyjno - kulturowych,
- niematerialnych wartości historycznych i społecznych.

Ochrona wartości kulturowych na terenie gminy Malechowo realizuje się poprzez:

- ochronę prawno - konserwatorską cennych stanowisk archeologicznych,
- ochronę prawno - konserwatorską zachowanych układów ruralistycznych,

- ochronę prawno - konserwatorską zabytków budownictwa, techniki, zieleni zabytkowej i nekropolii,
- ochronę prawno - administracyjną tradycyjnych form zagospodarowania terenu,
- udzielanie pomocy prawnej i materialnej w utrzymaniu i remontach zabytków obiektów publicznych i prywatnych,
- administracyjne kształtowanie współczesnych form zabudowy i zagospodarowania terenu z poszanowaniem tradycji i wykorzystaniem wzorców regionalnych.

W stosunku do układów przestrzennych:

- utrzymanie historycznych układów ruralistycznych wsi, zasad lokalizacji sieci zabudowy i zagospodarowania terenu,
- zachowanie tradycyjnych podziałów parcelacyjnych, z dopuszczeniem podziału szerokich działek prostopadle do ulicy (drogi) z szerokością frontu pozwalającą zlokalizowanie w linii zabudowy budynku w formie regionalnej,
- zakaz podziałów poprzecznych i lokalizacji kolejnych linii zabudowy mieszkalnej równoległe do drogi wiejskiej,
- zapobieganie powstawaniu ubytków w historycznej zabudowie wiejskiej i tworzenie warunków do rekonstrukcji lub ponownej zabudowy opuszczonych siedlisk, w gabarytach i na lokalizacji zabudowy dotychczasowej, w nawiązaniu do usuniętej lub w oparciu o typ zabudowy regionalnej,
- utrzymanie i nie ograniczanie ekspozycji: układów przestrzennych siedlisk, poi krzyży i zabytkowych urządzeń technicznych i komunikacyjnych,
- rehabilitacja zdegradowanych założeń parkowych poprzez:
  - ✓ usuwanie bezwartościowych samosiewów dla uczytelniania układów,
  - ✓ odtwarzanie alej i obiektów małej architektury,
  - ✓ uzupełnianie wyciętych drzew i krzewów,
  - ✓ informowanie o historii parków i rosnących gatunkach,
  - ✓ lokalizację urządzeń i obiektów kultury i rekreacji.
- porządkowanie i utrzymywanie historycznych nekropolii - nieczynnych cmentarzy ewangelickich - jako obszarów pamięci kulturowej i skupisk zieleni wysokiej. Uporządkowanie terenu może obejmować naprawę i uczytelnienie zachowa grobowców, usunięcie samosiejek i ogrodzenie terenu oraz wprowadzenie elementów informacyjnych, w tym podkreślenie dawnej funkcji grzebalnej umieszczenie symboli religijnych lub wykonanie mogił symbolicznych,
- zachowanie ekspozycji układów komponowanej zieleni parków, cmentarzy obsadzeń przydrożnych i śródpolnych.

11. Dobra materialne.

Nie wystąpi negatywny wpływ realizacji ustaleń zmiany Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo na dobra materialne ludności tej gminy, jak też ludności ściennych gmin.

12. Oddziaływanie na ludzi.

Jako główny cel zagospodarowania przestrzennego gminy przyjmuje się wszechstronny i trwały rozwój społeczno - gospodarczy, gwarantujący stałą poprawę warunków życia jej mieszkańców, dokonujący się w warunkach równowagi pomiędzy sferami, społeczną, gospodarczą i ekologiczną. Cel ten może być wypełniony tylko w przypadku zagwarantowania sprawności wszystkich składników i systemów, współtworzących strukturę przestrzenną gminy

i zapewniających zarówno dotychczasowym, jak też nowym mieszkańcom, współcześnie akceptowane standardy obsługi:

- stworzenie warunków do zamieszkania w przestronnym lokalu, bezpiecznym konstrukcyjnie i ekonomicznym w utrzymaniu, wyposażonym w węzeł sanitarny,
- stałe zapewnienie dostawy wody dobrej jakości i dostatecznej ilości,
- odbieranie ścieków, lub też możliwość ich miejscowej bezpiecznej utylizacji, a także zapewnienie odbioru odpadów w sposób i z częstotliwością nie powodującą zagrożeń i uciążliwości dla środowiska,
- zapewnienie nieprzerwanej dostawy energii elektrycznej oraz korzystania z gazu przewodowego do celów przygotowywania posiłków i ciepłej wody oraz ogrzewania,
- zapewnienie, dobrej jakości, łączności i bezawaryjnej telefonicznej przewodowej, pozwalającej na podłączenie do sieci Internetu,
- zagwarantowanie możliwości korzystania z podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie profilaktyki, bieżącej obsługi medycznej i ratowania życia w nagłych wypadkach,
- zagwarantowanie dzieciom i młodzieży dobrego wykształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w łatwo dostępnej i właściwie wyposażonej szkole oraz możliwość objęcia najmłodszych opieką przedszkolną,
- zagwarantowania dostępu do przejezdnej w każdej porze roku drogi publicznej, a także możliwości korzystania z komunikacji zbiorowej w godzinach pracy i nauki, możliwość lokalnego zaopatrywania się w potrzebne artykuły spożywcze i przemysłów oraz korzystania z podstawowych usług rzemieślniczych,
- umożliwienia zaspokajania potrzeb religijnych oraz realizacji zainteresowań i spędzania wolnego czasu w ramach sieci instytucji i urzędów kultury, sportu i rekreacji,
- umożliwienie uczestnictwa w życiu społecznym wspólnoty samorządowej, stworzenie warunków do zatrudnienia oraz podejmowania działalności gospodarcza wspólnie lub na wda sny rachunek,
- pomoc materialną ze środków publicznych w sytuacjach kryzysowych.

Realizacja zagospodarowania przestrzennego odbywać się będzie przy zachowaniu nadrzędnej zasady rozwoju zrównoważonego, która zakłada optymalne i racjonalne wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, traktując je jako dobro bezcenne i w ograniczonym stopniu odnawialne, które winno być zachowane dla przyszłych pokoleń.

IX. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.

1. Usytuowanie obszaru zmiany Studium w stosunku do obszarów Natura 2000.

W granicach gminy Malechowo znajduje się fragment jednego obszaru Natura 2000. Południowo - wschodnia część doliny rzeki Grabowej znajduje się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Grabowej” PLH320003.

Poniżej przedstawiono charakterystykę obszaru Natura 2000 zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych, zamieszczonym na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska.

Opis obszaru.

Dolina rzeki Grabowej, od obszaru źródłiskowego aż po pradolinę i jej południowy skraj w

okolicy Sulechówka. Obszar źródliskowy położony jest w dobrze zachowanej, półnaturalnej mozaice torfowisk, wilgotnych i świeżych łąk, jezior i oczek śródpolnych oraz lasów (z dużym udziałem grądów i buczyn); dalej rzeka płynie doliną przez krajobraz morenowy o bardzo urozmaiconej rzeźbie. Na zboczach doliny i w jej sąsiedztwie płaty buczyn (z udziałem starodrzew), przy rzece bardzo dobrze wykształcone płaty grądów i wilgotnych łąk. Bardzo dobrze zachowana jest boczna dolina Wielenki, również porośnięte buczynami i grądami, głęboko wcięta w niemal "górski" krajobraz. Bardzo intensywne są tu zjawiska źródliskowe - doskonale wykształcone i bardzo liczne są źródła niewapienne i torfowiska źródliskowe i mechowiskowe, łąki z licznymi populacjami storczyków, wykształcone na wysiękach wód źródliskowych; na krawędzi pradoliny, w północnej części obszaru, występują również źródła z trawertynami. Rzeka, zachowana w stanie zbliżonym do naturalnego, ma charakter pstrągowy.

Wartość przyrodnicza i znaczenie.

Obszar o bardzo wysokiej różnorodności siedlisk - występuje tu 16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jeden z obszarów najintensywniejszego występowania zjawisk źródliskowych na Pomorzu Zachodnim. Szczególnie cenne są dobrze zachowane siedliska leśne oraz torfowiskowe. Występuje tu 6 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bardzo wysoka różnorodność florystyczna - ponad 600 gatunków roślin naczyniowych. Ważny korytarz ekologiczny. Gatunki wymienione w p. 3.3. z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

Zagrożenia.

Zanieczyszczenie rzeki (wpływ miasta Polanów, chociaż posiada oczyszczalnię ścieków), rozbudowa pstrągami, ujmowanie wód źródliskowych na potrzeby gospodarcze, zarastanie porzuconych łąk.

2. Postępowanie w granicach obszarów Natura 2000.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo ustala się zasady ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Grabowej”. Całą dolinę Grabowej, wraz z rzeką uznaje się za teren cenny przyrodniczo i krajobrazowo. W granicach doliny Grabowej nie wyznacza się żadnych terenów dla celów ochrony w obszarze Natura 2000 i dla jego integralności. Szeroka dolina Grabowej i Rakówki, wraz z rozciągniętymi wzdłuż krawędziami erozyjnymi oraz łagodniejszymi skłonami, stanowi zróżnicowany strukturalnie obszar. Jednostka ta wskazana jest, według koncepcji obszarów chronionych dawnego woj. koszalińskiego, do włączenia w krajowy system obszarów chronionych, jako fragment projektowanego Szczecińsko - Polanowskiego Parku Krajobrazowego oraz część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Grabowej”.

W granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Grabowej” ochronie podlegają gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku 11 Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

W granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Grabowej” ochronie podlegają następujące siedliska z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

3 150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaea*. Potamion.

3 160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne.

3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranuncion fluitantis*

6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinia*).

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvulietalia sepium*).

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*).

7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji.
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio - Caricetea).

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

9110 Kwaśne buczyny (Luzulo - Fagenion).

9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae - Fagenion, Galio odorati - Fagenion).

9160 Grąd subatlantycki (Stellario - Carpinetum).

9190 Pomorski kwaśny las brzoźowo - dębowy (Betulo - Quercetum).

91DO Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi - Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi - Pinetum, Pino mugo - Sphagnetum, Sphagno girgensohnii - Piceetum i brzoźowo - sosnowe bagienne lasy borealne).

91F0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo - fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso - incanae, olsy źródliskowe).

W granicach obszaru Natura 2000 nie mogą być budowane oraz eksploatowane przedsięwzięcia o negatywnym wpływie na siedliska oraz gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony ten obszar.

Obowiązuje następujący sposób postępowania:

W granicach obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie nie mogą być podejmowane działania sprzeczne z art., 33 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 201, poz. 1237).

Zgodnie z tą ustawą art. 33.1. otrzymuje brzmienie: Zabrania się z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogarszać stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogarszać integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3, pkt. 1, do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk.

Art. 34. 1 Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskowego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt I, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

2. W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1. może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- 4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej;

Art. 36.1 Na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu

przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

2. Prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1, na obszarach Natura 2000 wchodzących skład parków narodowych i rezerwatów przyrody, jest dozwolone wyłącznie w zakresie w jakim nie narusza to zakazów obowiązujących na tych obszarach.

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późniejszymi zmianami) dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat (projekt podlega ustanowieniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w drodze zarządzenia) i projekt planu ochrony (projekt podlega ustanowieniu przez ministra właściwego do spraw środowiska w drodze rozporządzenia). Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 21.07.2004 r. z późniejszymi zmianami zawiera zapis, że:

§ 4. Celami wyznaczenia obszarów, o których mowa w § 2, są; ochrona populacji dzikich występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi, przywracanie zniszczonych biotopów oraz tworzenie biotopów.

§ 5. Przedmiotem ochrony są gatunki ptaków wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia oraz ich naturalne siedliska.

3. Przedsięwzięcia mogące znacząco antropogenicznie oddziaływać na obszary Natura 2000.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo, w granicach obszaru Natura 2000 „Dolina Grabowej” nie wyznacza się żadnych przedsięwzięć, mogących wpływać negatywnie na stan siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony obszar ten został wyznaczony.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo wyznacza się jednostkę planistyczną, obejmującą część gminy położoną na północ od dolin rzecznych. Znajduje się ona w granicach korytarza infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadregionalnym, przebiegającym na osi południowy zachód - północny wschód.

Jednostka północna, jest - najbardziej spośród trzech podstawowych wyróżnionych w obszarze gminy - predysponowana do lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W granicach tej jednostki wyznacza się strefę rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z dopuszczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (tereny wymagające opracowania planu miejscowego dla lokalizacji elektrowni wiatrowych).

Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej z możliwością lokalizacji elektrowni wiatrowych jest usytuowana poza granicami obszarów Natura 2000.

Obszary faktycznej, dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych będą wyznaczone w trakcie procedury sporządzania planów miejscowych i przy uwzględnieniu ochrony elementów środowiska oraz krajobrazu kulturowego i zabytków, wraz z ich otoczeniem. Ze względu na bardzo rozległy potencjalny zasięg oddziaływania w krajobrazie wież elektrowni wiatrowych ich lokalizacja winna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz kulturowy gminy, sporządzaną na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie takie pozwoli na wyeliminowanie potencjalnych konfliktów jeszcze przed etapem realizacji przedsięwzięcia. Ponadto lokalizacja elektrowni wiatrowych w inna uwzględniać oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, w tym w szczególności na obszary w sieci Natura 2000 oraz inne obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r., o ochronie przyrody.

Lokalizacja planowanych elektrowni wiatrowych będzie możliwa w przypadku gdy przeprowadzona procedura w sprawie ocen oddziaływania inwestycji na środowisko OR strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie wykażą niekorzystnego oddziaływania na stan siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody, tworzone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Dotyczy to również proponowanych form ochrony przyrody, wyznaczonych gminie Malechowa na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej (Biuro Konserwacji Przyrodniczych w Szczecinie).

3.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco antropogenicznie oddziaływać na obszary Natura 2000 wedle ustaleń zmiany studium w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo - Zmiana w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica, ze względów na brak siedlisk i ostoi Natura 2000 na przedmiotowym terenie nie można prognozować o oddziaływaniu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Jednak lokalizacja terenu zmian w sąsiedztwie obszarów o chronionych walorach przyrodniczo – krajobrazowych, w tym także obszarów Natura 2000, zobowiązuje do wprowadzenia zainwestowania o wysokim standardzie proekologicznym. Wiąże się to z kierowaniem się prośrodowiskowymi działaniami, wykluczającymi potencjalne negatywne oddziaływanie na obszary cenne przyrodniczo, w tym Natura 2000. Ograniczenie przestrzenne do obszaru inwestycji i minimalizacja oddziaływań negatywnych (powstawanie ścieków, odpadów) poprzez właściwe, zrównoważone użytkowanie są cechami przyjętych ustaleń zmniejszającymi potencjalne, pośrednie, mało korzystne, długoterminowe wpływy etapu eksploatacyjnego na sąsiadujące obszary Natura 2000.

4. Przewidywane oddziaływania skumulowane na środowisko oraz działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko.

4.1. Przewidywanie oddziaływania skumulowane na środowisko.

W granicach gminy Malechowo nie wystąpią skumulowane oddziaływania na środowisko przyrodnicze oraz ustanowione prawnie, projektowane i proponowane form ochrony przyrody w przypadku: zaopatrzenia w gaz, elektroenergetyki - linie elektroenergetyczne, komunikacji drogowej. Również dotyczy to podobnych przedsięwzięć mogących powstawać w gminach ościennych.

W granicach gminy Malechowo jedynymi przedsięwzięciami mogącymi mieć określony wpływ na cele ochrony w granicach obszaru Natura 2000 oraz na inne formy ochrony przyrody, mogą być planowane elektrownie wiatrowe.

W zmianie Studium uwarunkowań o kierunków zagospodarowania przestrzennego zgodnie z Uchwałą Nr X111/126/08 Rady Gminy Malechowo z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

gminy Malechowo, wyznacza się jednostkę północną. Jest ona najbardziej spośród trzech podstawowych wyróżnionych w obszarze gminy - predysponowana do lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W granicach tej jednostki mogą być lokalizowane elektrownie wiatrowe. W granicach gminy Malechowa została podjęta inna niż objęta przedstawionym opracowaniem procedura opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowa w efekcie podjęcia przez Radę Gminy Malechowo uchwały Nr XX/186/2008 z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo. Zmianą wprowadzaną przez wymieniony dokument jest wyznaczenie trzech obszarów przeznaczonych na lokalizację elektrowni wiatrowych, znajdujących się w południowej części gminy pomiędzy miejscowościami Borkowo, Darskowo, Sulechowo, Bartolino, Kusice, Niemica oraz w północno - zachodniej części w rejonie miejscowości Przystawy. Na obszarze objętym zmianą Studium wyznacza się także tereny proponowane do objęcia ochroną zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, użytki ekologiczne). Dla tej zmiany studium została wykonana Prognoza oddziaływania na środowisko. Opracowanie Prognoza oddziaływa na środowisko dla zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji ustaleń Studium w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych.

W związku z powyższym w dwóch częściach obszaru Gminy Malechowo zostały wyznaczone tereny, gdzie mogą powstać i być eksploatowane elektrownie wiatrowe. P zrealizowaniu mogą one w sposób skumulowany oddziaływać na obszar Natura 2000 „Dolina Grabowej”.

Jednakże stwierdzenie, czy takie skumulowane oddziaływanie planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych na obszar Natura 2000 w gminie Malechowo wystąpienie będzie możliwe dopiero na etapie wykonywania miejscowych planów zagospodarowań przestrzennego gminy Malechowo. Wynika to z tego, że dopiero w miejscowych planach ustala się warunki i miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych w granicach poszczególnych obszarów planistycznych. W związku z tym na etapie wykonywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mogą zostać określone odległości lokalizacji elektrowni wiatrowych w stosunku do siebie oraz w stosunku do obszaru Natura 2000 „Dolina Grabowej” i w stosunku do innych obszarów Natura 2000, znajdujących się w sąsiedztwie gminy Malechowo. Na tej podstawie mogą zostać określone ewentualne kolizje lokalizacyjne elektrowni wiatrowych w stosunku do ustanowionych prawnie, projektowanych i proponowanych form ochrony przyrody w gminie Malechowo oraz do istniejących tam korytarzy ekologicznych.

4.2. Działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko.

Eksploatacja kopalni.

Obszary wskazane jako perspektywiczne do udokumentowania złóż kopalni - dla każde wymagana wnikliwa ocena wpływu projektowanej eksploatacji na środowisko przyrodnicze. Dla nowych terenów eksploatacji złóż surowców naturalnych powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.

- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenosząc takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.
- 4) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działania zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska.

W przypadku ingerencji w chronione prawnie siedliska należy uzyskać zgodę na ich zniszczenie lub podjąć działania mające na celu zrealizowanie kompensacji przyrodniczej.

Tereny planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Lokalizacja planowanych elektrowni wiatrowych będzie możliwa w przypadku gdy przeprowadzona procedura w sprawie ocen oddziaływania inwestycji na środowisko oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie wykażą niekorzystnego oddziaływania na stan siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000 oraz inne form ochrony przyrody, tworzone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Dotyczy to również proponowanych form ochrony przyrody, wyznaczonych gminie Malechowo na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej (Biuro Konserwacji Przyr. w Szczecinie).

W przypadku elektrowni wiatrowych istnieje konieczność wykonania następujących miar analizy skutków realizacji przedsięwzięcia:

- istnieje wymóg wykonywania pomiarów kontrolnych poziomu hałasu bezpośrednio po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- istnieje wymóg przeprowadzenia monitoringu przyrodniczego przed i po uruchomieniu farmy.

W gminie Malechowo dla terenów lokalizacji elektrowni wiatrowych powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenoszące takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.
- 4) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działania zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska.

Komunikacja.

W przypadku realizacji inwestycji drogowych o możliwym znaczącym oddziaływaniu na środowisko istnieje konieczność wykonania następujących metod analizy skutków realizacji przedsięwzięcia:

- 1) Po oddaniu drogi do eksploatacji i wykonaniu analizy porealizacyjnej, zarządca drogi

jest w obowiązku prowadzenia okresowych pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii wprowadzanych w wyniku jej eksploatacji. Wynika to z art. 175 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

- 2) Zakres wymaganych pomiarów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 02.10.2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U nr 192. poz. 1392).

Dla monitoringu stanu środowiska w rejonie planowanej przebudowy drogi powinno się przeprowadzić analizę porealizacyjną, w terminie 24 miesięcy od oddania całej drogi do eksploatacji, co pozwoli na poznanie monitoringu stanu środowiska w tym rejonie.

W gminie Malechowo planowana modernizacja drogi krajowej nr 6 może być kolizyjna z ustanowionymi prawnie formami ochrony przyrody oraz z proponowanymi formami ochrony przyrody, wyznaczonymi w gminie na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej. W związku z tym w przypadku kolizji z takimi formami ochrony przyrody powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Należy wykonać ekspertyzę w zakresie ochrony przyrody. Ekspertyza taka powinna obejmować szczegółową inwentaryzację zasobów przyrody oraz powinna zawierać szczegółowy wykaz działań konserwatorskich w stosunku do ewentualnie stwierdzonych stanowisk występowania roślin gatunków chronionych. Ekspertyza powinna poprzedzać etapy projektowe i inwestycyjne.
- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 4) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenoszące takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.
- 5) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działania zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska.

Zaopatrzenie w gaz.

W gminie Malechowo planowana lokalizacja gazociągu wysokiego ciśnienia może być kolizyjna z ustanowionymi prawnie formami ochrony przyrody oraz z proponowanymi formami ochrony przyrody, wyznaczonymi w gminie na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej. W związku z tym w przypadku kolizji z takimi formami ochrony przyrody powinno się podjąć następujące działania:

- 1) Należy wykonać ekspertyzę w zakresie ochrony przyrody. Ekspertyza taka powinna obejmować szczegółową inwentaryzację zasobów przyrody oraz powinna zawierać szczegółowy wykaz działań konserwatorskich w stosunku do ewentualnie stwierdzonych stanowisk występowania roślin gatunków chronionych. Ekspertyza powinna poprzedzać etapy projektowe i inwestycyjne.
- 2) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja florystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 3) Powinna zostać wykonana inwentaryzacja faunistyczna, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, na etapie przedprojektowym.
- 4) W przypadkach stwierdzenia ewentualnych kolizji ze stanowiskami gatunków

chronionych roślin należy w pierwszej kolejności podejmować działania przenoszące takie rośliny na podobne lub identyczne stanowiska. W takich przypadkach lub w przypadkach gdy przeniesienie roślin chronionych nie będzie możliwe, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody lub Ministra Środowiska o wyrażenie zgody na przeniesienie lub zniszczenie stanowiska gatunku chronionego.

- 5) W przypadku wystąpienia kolizji z gatunkami chronionymi należy podjąć działania zmierzające do ich przeniesienia na identyczne lub podobne siedliska

W przypadku ingerencji w chronione prawnie siedliska należy uzyskać zgodę na ich zniszczenie lub podjąć działania mające na celu zrealizowanie kompensacji przyrodniczej.

4.1.1. Przewidywane oddziaływanie skumulowane na środowisko oraz działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko wedle ustaleń zmiany studium w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.

4.1.2. Przewidywanie oddziaływania skumulowane na środowisko.

Interakcje realizacji ustaleń planu ze środowiskiem przyrodniczym będą związane głównie ze stanem różnorodności biologicznej. Zajęcie części terenów pod zabudowę, place i drogi w pierwszym etapie prac wiąże się z degradacją istniejących elementów środowiska, w tym zniszczeniu ulegają istniejące siedlisko przeważającym charakterze upraw rolnych i łąkowym oraz związane z nimi organizmy. Zabudowa, skutkować będzie zwiększeniem stopnia izolacji i fragmentacji populacji pewnych gatunków, zmniejszając równocześnie potencjał biotyczny na danym terenie.

Oddziaływania na biocenozę związane będą bezpośrednio z eutrofizacją gleby i wód gruntowych co skutkować może przekształceniem dotychczasowych siedlisk roślinnych. Pośrednie oddziaływanie wiązać należy ze zmianami siedliskowymi, powstałymi w wyniku przekształceń gruntu, zmianami hydrologiczno – klimatycznymi, emisją zanieczyszczeń, będących skutkiem powstania zabudowy przemysłowej wraz z elementami infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Powstanie terenów zieleni towarzyszących obiektom przemysłowym niweluje w pewnym stopniu poniesione straty powierzchni biologicznie czynnych, ale powstała roślinność cechować będzie wysoka synantropizacja.

Długoterminowy, pośredni wpływ na stan chemiczny, biologiczny czy ekologiczny wód powierzchniowych i gruntowych, będących odbiornikiem będzie powodowany przez dopływ do nich oczyszczonych wód zużytych przy obsłudze funkcji terenu. Jednak ogólne ustalenia przyjęte w planie, dotyczące gospodarki wodno – ściekowej wprowadzają pozytywne, długotrwałe minimalizowanie potencjalnej szkodliwości wytwarzanych ścieków, służące ochronie zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych. Ilościowe jak i jakościowe zmiany są trudne do przewidzenia na etapie prognozy.

Podczas działań budowlanych niszczone są profile gleb. Najbardziej ingerujące w podłoże są działania powodujące zniszczenie profilu glebowego na określonej powierzchni (przede wszystkim w związku z posadowieniem budynków). Nieuniknione przy pracach ziemnych jest także przemieszczanie znacznych ilości mas gruntu, czego konsekwencją mogą być zmiany ukształtowania powierzchni terenu. W przypadku wymiany gruntu macierzystego na inny grunt nośny, skutkiem są także zmiany w strukturze fizycznej i chemicznej profilu poprzecznego podłoża. Dodatkowo wszelkie prace ziemne wiążą się z usunięciem warstwy próchnicznej, co powoduje przerwanie procesu glebowego. Obowiązkowe ponowne wykorzystanie ziemi

próchnicznej jest pozytywnym, częściowo rekompensującym wprowadzane zmiany, aspektem nieuniknionych działań inwestycyjnych (zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych).

Realizacja projektu planu nie przyczyni się do negatywnych zmian klimatycznych na przedmiotowym terenie ani w jego otoczeniu.

Lokalizacja terenu w obszarze znacznych przekształceń związanych z utratą właściwości i możliwości produktywności biotycznej gleb, nie predysponują obszaru do ponownego agrarnego wykorzystania. Zatem zasoby naturalne w odniesieniu do ustaleń planu dotyczą przede wszystkim wód podziemnych.

Wprowadza się zakaz odprowadzania ścieków do gleb, by chronić gleby i wody podziemne przed możliwością zanieczyszczenia. Nie przewiduje się zatem bezpośredniego długotrwałego i negatywnego wpływu projektowanego zainwestowania na zasoby naturalne.

4.1.3. Działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodnicze negatywnych oddziaływań na środowisko.

Projekt nie zawiera wielu nowych, innych niż obowiązujące obecnie, ustaleń ograniczających ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, powstałe w wyniku realizacji ustaleń. Generalnie opierają się one na zasadach ochrony środowiska, stanowionych przez stosowne, ważne ustawy i akty wykonawcze. W celu uzyskania dalszej, większej minimalizacji negatywnych wpływów realizacji postulowanych funkcji zgodnie z zakresem Uchwały Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica, wskazuje się na istotność:

- przeprowadzenia monitoringu zasięgu przestrzennego placów budowy oraz porealizacyjnej analizy skuteczności ochrony gruntów i wód (prawidłowa gospodarka odpadami, system unieszkodliwiania ścieków), ochrony akustycznej i aerosanitarnej,
- włączenia, w pożądaną z punktu ekologicznego formę przeprowadzenia inwestycji i realizowania działalności, zasadę najlepszych dostępnych technik (wyszczególnioną w ustawie Prawo ochrony środowiska),
- utrzymania optymalnych warunków funkcjonowania placu budowy, rozumianych m.in. jako ograniczanie do wymaganego minimum wielkości terenów budowy, sprawny sprzęt techniczny, gospodarowanie powstającymi odpadami nie powodujące zanieczyszczeń wód i gruntu, minimalizację robót powodujących znaczny wzrost zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery oraz hałasu na terenach przekształceń,
- dokonania szczegółowego rozpoznania warunków geotechnicznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, by uniknąć w jak największym stopniu niepożądanych zmian środowiska gruntowo – wodnego,
- kompensacji potencjalnych strat przyrodniczych, spowodowanych realizacją zadań budowlanych czy modernizacyjnych, poprzez tworzenie zieleni z jak największym udziałem gatunków rodzimych na zdegradowanych powierzchniach, wykorzystanie aktywnej biologicznie warstwy gleby z wykopów budowlanych do tworzenia przyobiektowych terenów zieleni,
- kształtowania jak największej powierzchni biologicznie czynnej,
- prowadzenia zarówno na etapie inwestycyjnym jak i eksploatacyjnym selekcji odpadów, by umożliwić prawidłowe ich unieszkodliwianie i przetwarzanie,
- przy realizacji zamierzenia budowlanego lub innej ingerencji w środowisko polegającą na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu - plan zakłada wymóg sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko, w rozumieniu przepisów o

- ochronie środowiska,
- w zakresie odprowadzania ścieków i odpadów przemysłowych należy dążyć do ich całkowitego unieszkodliwiania na terenie własnym inwestora i w miarę możliwości do stosowania obiegu zamkniętego procesów produkcyjnych. W przypadku braku możliwości unieszkodliwienia ścieków na działce inwestora, ustala się podczyszczanie ścieków przemysłowych o przekroczonych dopuszczalnych wartościach zanieczyszczeń, w oczyszczalniach zakładowych, zlokalizowanych na terenach wyznaczonej działalności gospodarczej,
  - stworzenia zabudowy z uwzględnieniem wszelkich norm środowiskowych mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego przed szkodliwością podejmowanych działań antropogenicznych, ale także uwzględniającymi człowieka jako część systemu przyrodniczego.

X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Przedstawione opracowanie to: „Prognoza oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo – Zmiana w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XXVII/283/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w granicach działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica”.

Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 199) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiotem zmiany jest wprowadzenie funkcji produkcyjno – usługowej dla obszaru położonego w obrębie działek o nr ewidencyjnych 395/2, 396, 208/7, 267/1, 343/2 w obrębie Niemica.

Przestrzeń, w której zlokalizowany jest teren opracowania daje możliwość realizacji funkcji produkcyjno – usługowej. Zakładane w celach rozwojowych gminy zwiększanie możliwości rozwoju gospodarczego, będzie spełniane poprzez przyjęcie założeń projektu planu miejscowego. Jego realizacja wspomogłaby rozwój przedsiębiorczości, umożliwiając tym samym rozwój gospodarczy gminy, a także uwzględni spełnianie zasad ekologii i zrównoważonego rozwoju szczególnie na ważnych terenach. Z realizacją projektu wiążą się zmiany przyrodniczo - krajobrazowe, będące skutkiem ingerencji w struktury przyrodnicze związanej z utratą terenów biologicznie czynnych zajętych pod zabudowę i powierzchnie utwardzone. Ingerencje w struktury przyrodnicze, związane z etapem inwestycyjnym (realizacja budowy) będą posiadały niekorzystny, często kumulujący się charakter. Jednak etap inwestycyjny będzie ograniczony przestrzennie do terenów budowy. Jego oddziaływanie cechować będzie znaczne natężenie i względnie krótki okres oddziaływania, a częściowo także odwracalny charakter poprzez zachowanie i odbudowę powierzchni biologicznie czynnych. Ochrona przed potencjalnymi zagrożeniami czy też uciążliwościami została uwzględniona w projekcie planu. Obowiązujące w planie, którego dotyczy przedmiotowa zmiana ustalenia ochrony środowiska łagodzą potencjalne, niekorzystne oddziaływania na środowisko tak etapu inwestycyjnego jak i eksploatacyjnego projektowanych funkcji terenu i nie pozostają bez pozytywnego znaczenia w dłuższej perspektywie czasu.

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo została wykonana na załączniku graficznym w skali 1:40 000.

Na załącznik graficzny zostały naniesione następujące elementy środowiska przyrodniczego:

- ustanowione prawnie formy ochrony przyrody w gminie Malechowo, wyznaczone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- projektowane i proponowane formy ochrony przyrody, wyznaczone w gminie Malechowo na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej,
- przyrodnicze powiązania obszaru gminy Malechowo z gminami sąsiednimi w zakresie wynikającym ze zmiany studium.

Na załącznik graficzny naniesiono wnioski dotyczące wpływu ustaleń zmiany Studium środowisko:

- obszary, na których prognozowane skutki wpływu ustaleń zmiany Studium wpłyną korzystnie na środowisko - obszar ochrony doliny Grabowej,
- obszary, na których prognozowane skutki wpływu ustaleń zmiany Studium mogą wprowadzić do środowiska zagrożenia.

Część opisowa omawia aktualny sposób zagospodarowania i stan środowiska obszaru gminy Malechowo, analizuje skutki realizacji ustaleń zmiany studium dla środowiska w granicach gminy oraz przedstawia wnioski i zalecenia, wynikające z przeprowadzonej analizy. Prognoza analizuje skutki najsilniej obciążające środowisko, należy przyjąć, że nie wszystkie z nich zaistnieją w ostatecznym wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium, lub mogą pojawić się inne.

W granicach gminy Malechowo istnieją ustanowione prawnie formy ochrony przyrody. Południowa - wschodnia część doliny rzeki Grabowej znajduje się w granic specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Grabowej” PL.H320003.

Poniżej przedstawiono charakterystykę obiektu zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych dla obszaru Natura 2000 PLH320003.

Użytki ekologiczne na terenie gminy ustanowiono uchwałą Rady Gminy z dnia 29 kwietnia 1996 r. (Nr XV/85/96). Zgodnie z Uchwałą, za użytki ekologiczne uznano tereny bagienne, o łącznej powierzchni 59,58 ha.

W gminie Malechowo istnieje 10 pomników przyrody w postaci pojedynczych drzew, grup drzew i alei. Powołane one zostały Rozporządzeniem Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Kosz. Nr 15, poz. 109z dn. 12.01.96 r.).

W gminie Malechowo istnieje strefa ochronna dla orlika krzykliwego ustanowiona na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów dla danych gatunków i odstępstw od tych zakazów (Dz. U. Nr 130, poz. 1456).

W granicach gminy Malechowo istnieją projektowane i proponowane formy ochrony przyrody, wyznaczone na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo oraz Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo.

Obszar i obiekty na terenie Malechowo zasługujące na prawną ochronę i powołanie na podstawie ustawy o ochronie przyrody podzielić można na następujące grupy:

- a) park krajobrazowy,
- b) obszar chronionego krajobrazu,
- c) zespoły przyrodniczo – krajobrazowe,
- d) użytki ekologiczne,
- e) pomniki przyrody,
- f) stanowiska dokumentacyjne.

Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków – Obszarami ważnymi dla tych gatunków są: dolina rzeki Grabowej, jezioro

Ostrowieckie, przewidziany użytek ekologiczny UE – 3, UE - 5, istniejący użytek ekologiczny UE – 14, UE – 33 oraz obszar cenny przyrodniczo OC – 28.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

Na terenie gminy Malechowo występują siedliska naturalne, których ochrona wymaga wyznaczenia obszarów szczególnie chronionych zgodnie z Dyrektywą Rady 92/43/EWG.

Są następujące siedliska:

- jeziora oligotroficzne – południowy - wschód od Nowego Żytnika,
- naturalne jeziora eutroficzne z roślinnością rdestnicową i szuwarową – oczka wodne i jeziora na terenie gminy w większości przewidziane do ochrony,
- jeziora dystroficzne – oczka wodne i jeziora z torfowiskami na całym terenie gminy, w większości przewidziane do ochrony lub już objęte ochroną jako użytek ekologiczny,
- zarośla (Filipendulino), doliny rzek, kompleksy podmokłych łąk, torfowiska soligeniczne na terenie gminy, w większości przewidziane do ochrony,
- żywe torfowiska wysokie – kompleks torfowisk E od Drzeńska, S od Pękanina, NE od Przytoku, E od Malechowa,
- zdegradowane, ale zdolne do regeneracji torfowiska wysokie – torfowiska w okolicach Grabowa, Zalesia, Pękanina, Żegocina, Kręgu, Smardzewa, w większości przewidziane do ochrony,
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz kwaśne młaki z roślinnością niskoturzycową - kompleks torfowisk E od Drzeńska, podmokłe łąki i torfowiska w okolicach Pękanina i Niemicy w dolinie rzeki Bielawy,
- kwaśne i żyzne buczyny (Luzulo - Fagetum i Melici - Fagetum) - doliny rzek i wąwozy na terenie gminy,
- grady subatlantyckie (Stellario - Carpinetum) - doliny rzek, wąwozy, kompleksy leśne oraz kompleksy źródlisk na terenie gminy,
- lasy bagienne (R i bo nigri - Alnetum) - doliny rzek, wąwozy, kompleksy leśne oraz kompleksy źródlisk na terenie gminy,
- lasy olszowe i olszowo - jesionowe (Circae - Alnetum) - kompleksy torfowisk, dna wąwozów, doliny rzek na terenie gminy,

W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że realizacja ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Malechowo nie wpłynie negatywnie na stan środowiska przyrodniczego w granicach tej gminy.

W granicach tej gminy ochronie podlegają najcenniejsze przyrodniczo części gminy, jak:

- siedliska leśne, gdzie będzie obowiązywało użytkowanie zgodnie z planami urządzania lasu,
- ciek i zbiorniki wodne, których użytkowanie będzie dostosowane do wymogów ochrony środowiska przyrodniczego,
- dolina rzeki Grabowej, która podlega ochronie ze względu na uwarunkowania hydrogeologiczne oraz ze względu na zapisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W granicach gminy Malechowo ochronie podlegają obszary i obiekty ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz projektowane i proponowane formy ochrony przyrody, wyznaczone w gminie na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Malechowo.

W granicach gminy Malechowo zostały ściśle wyznaczone jednostki planistyczne, gdzie mogą być realizowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

Są one wyznaczone poza granicami obszarów i obiektów ustanowionych prawnie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zostały one wyznaczone w taki sposób, aby nie dochodziło to pogarszania spójności i wartości przyrodniczej chronionych obszarów i obiektów przyrodniczych oraz aby nie zostały przerwane lub osłabione powiązania ekologiczne pomiędzy nimi.

W częściach gminy Malechowo o dużych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych oraz rekreacyjno - wypoczynkowych wyznacza się kierunki zagospodarowania ściśle dostosowane do wymogów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz innych przepisów mających na celu ochronę przyrody i krajobrazu. Celem jest ochrona siedlisk oraz gatunków rzadkich i zagrożonych oraz chronionych Konwencjami i Dyrektywami Międzynarodowymi. W tych częściach gminy wyznacza się wyłącznie kierunki zagospodarowania nie zaliczane do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja nie wpłynie degradująco na cele ochrony środowiska przyrodniczego w gminie.

W granicach gminy Malechowo całkowitej ochronie podlega specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolin Grabowej”, który jest wyłączony spod zainwestowania.

